

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນາຖາວອນ
ສສສສ ✦ ✦ ✦ ລລລລສສ

ກະຊວງສຶກສາທິການ
ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ
ຄະນະວິຊາສະຖາປັດຕະຍະກຳສາດ

ບົດວິທະຍານິພົນ

ສຶກສາຜົນກະທົບຂອງການສຳປະທານທີ່ດິນຕໍ່ຊີວິດການ
ເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດສຳປະທານຂອງບໍລິສັດ
(ກໍລະນີສຶກສາ: ບ້ານ ປະຈຸດອນ, ເມືອງ ຕະໂອ້ຍ, ແຂວງ ສາລະວັນ)

ນັກສຶກສາ : ທ້າວ ສັກຖາພອນ ຈິນດາມະນີ
ທ້າວ ຄຳຜົງ ແກ້ວບຸຜາ
ອາຈານທີ່ປຶກສາ : ດຣ. ປາລິກອນ ທະລົງແສງຈັນ
ຊອ. ເກີມິວ ຕົ້ງບໍ່

ຫລັກສູດປະລິນຍາຕີ ສະຖາປັດຕະຍະກຳສາດ ລົງເລິກຂະແໜງສິ່ງແວດລ້ອມ - ຜັງເມືອງ
ລິຂະສິດຂອງຄະນະວິຊາສະຖາປັດຕະຍະກຳສາດ ສຶກສາສາ ໒໐໑໐ - ໒໐໑໑

ສາລະບານ

ລາຍການ	ໜ້າ
ບົດທີ 1 ພາກສະເໜີ	1
1.1 ສະພາບຄວາມເປັນມາ ແລະ ຄວາມສໍາຄັນຂອງບັນຫາ	1
1.2 ເຫດຜົນຂອງການຄົ້ນຄວ້າ	3
1.3 ຈຸດປະສົງຂອງການຄົ້ນຄວ້າ.....	4
1.4 ຂອບເຂດການຄົ້ນຄວ້າ	5
1.4.1 ຂອບເຂດດ້ານພື້ນທີ່.....	5
1.4.1 ຂອບເຂດທາງດ້ານເນື້ອຫາ.....	6
1.5 ປະໂຫຍດທີ່ຄາດຈະໄດ້ຮັບຈາກການຄົ້ນຄວ້າ.....	6
1.6 ໂຄງສ້າງຂອງສ້າງຂອງບົດລາຍງານໂຄງການ	7
ບົດທີ 2 ທົບທວນທິດສະດີ ແລະ ບົດຄົ້ນຄວ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ	8
2.1 ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ	8
2.1.1 ທີ່ດິນ	8
2.1.2 ກໍາມະສິດກ່ຽວກັບທີ່ດິນ	8
2.2 ສິ່ງແວດລ້ອມ.....	8
2.2.1 ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ.....	9
2.2.2 ພັນທະໃນການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ	9
2.2.3 ການປ້ອງກັນສິ່ງແວດລ້ອມ	9
2.2.4 ຫຼັກການພື້ນຖານກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ	9
2.2.5 ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ	10
2.3 ລະບຽບກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນ.....	11
2.3.1 ນິຍາມການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນ.....	11
2.3.2 ຜູ້ທີ່ມີສິດເຊົ່າ ຫຼື ສໍາປະທານທີ່ດິນຂອງລັດ	11
2.3.3 ຫຼັກການກຳນົດຄ່າເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານ.....	11
2.3.4 ຫຼັກການໃນການເອົາທີ່ດິນຂອງລັດໃຫ້ເຊົ່າ ຫຼື ສໍາປະທານ	12
2.3.5 ຮູບແບບການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນມີສອງຮູບແບບຄື.....	12
2.3.6 ກຳນົດເວລາເຊົ່າ ຫຼື ສໍາປະທານທີ່ດິນ	12
2.3.7 ການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍທີ່ດິນທີ່ໃຫ້ເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານ	13

ສາລະບານ (ຕໍ່)

ລາຍການ

ໜ້າ

ບົດທີ 2 ທົບທວນທິດສະດີ ແລະ ບົດຄົ້ນຄວ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (ຕໍ່)	14
2.3.8 ພັນທະຂອງຜູ້ເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນ.....	14
2.4 ບົດຄົ້ນຄວ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ	15
2.4.1 ຮູບແບບການສໍາປະທານທີ່ດິນປູກໄມ້ວິກຂອງບໍລິສັດບົວລະພາສະ ໂຕຣາເອນໂຊ	15
2.4.2 ການກຳນົດຂອບເຂດ ແລະ ບຸກເບີກພື້ນທີ່ສໍາປະທານ	17
2.4.3.1 ທາງດ້ານເສດຖະກິດ	19
2.4.3.2 ທາງດ້ານສັງຄົມ.....	21
2.4.3.3 ທາງດ້ານການນໍາໃຊ້ພື້ນທີ່	22
2.4.3.4 ທາງດ້ານສະພາບແວດລ້ອມ.....	23
2.5 ແນວຄວາມຄິດໃນການຄົ້ນຄວ້າ	24
ບົດທີ 3 ວິທີການດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການວິເຄາະ	25
3.1 ວິທີການຄົ້ນຄວ້າ	25
3.2 ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ	25
3.2.1 ຂໍ້ມູນພາກທ້ອງຖານ	25
3.2.2 ຂໍ້ມູນພາກສະໜາມ	25
3.2.2.1 ການສຳພາດລະດັບບ້ານ	26
3.2.2.2 ການສຳພາດລະດັບຄອບຄົວ	26
3.3 ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ.....	26
3.3.1 ທາງດ້ານປະລິມານ	26
3.3.2 ທາງດ້ານຄຸນນະພາບ	26
3.4 ສະຖານທີ່ຄົ້ນຄວ້າ	27
3.4.1 ທີ່ຕັ້ງ ແລະ ຈຸດພິເສດຂອງແຂວງ ສາລະວັນ	28
3.4.2 ທີ່ຕັ້ງ ແລະ ຈຸດພິເສດຂອງເມືອງ ຕະໂອ້ຍ	29
3.4.3 ສະພາບການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນ ຢູ່ແຂວງສາລະວັນ	30
3.4.4 ສະພາບການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນຢູ່ເມືອງຕະໂອ້ຍ	40
3.4.5 ສະພາບລວມຂອງບໍລິສັດເພັດດາລາການກະເສດ	44

ສາລະບານ (ຕໍ່)

ລາຍການ

ໜ້າ

ບົດທີ 3 ວິທີການດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການວິເຄາະ (ຕໍ່)	45
3.4.6 ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງບ້ານປະຈຸດອນ	45
3.4.7 ທີ່ຕັ້ງ ແລະ ລັກສະນະພູມສັນຖານຂອງບ້ານປະຈຸດອນ	45
3.4.8 ດ້ານວັດທະນະທຳ-ສັງຄົມ	48
3.4.8.1 ປະຊາກອນ	48
3.4.8.2 ການສຶກສາ	48
3.4.8.3 ຮີດຄອງປະເພນີ	49
3.4.9 ດ້ານພື້ນຖານໂຄງລ່າງ.....	51
3.4.9.1 ການຄົມມະນາຄົມ.....	51
3.4.9.2 ໄຟຟ້າ.....	51
3.4.9.3 ນໍ້າ	51
3.4.10 ອາຊີບ.....	52
3.4.11 ເຮືອນຢູ່ອາໄສ.....	53
3.4.12 ສະພາບວິຖີການດຳລົງຊີວິດ.....	54
3.4.13 ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານປະຈຸດອນ.....	56
ບົດທີ 4 ຜົນໄດ້ຮັບຂອງການຄົ້ນຄວ້າ	58
4.1 ຂໍ້ມູນທົ່ວໄປຈາກການສຳພາດກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງ	58
4.1.1 ລັກສະນະກຸ່ມຕົວຢ່າງ	58
4.1.2 ປະຊາກອນ, ຊົນເຜົ່າ, ສາສະໜາ, ການສຶກສາ	58
4.1.3 ອາຊີບ.....	60
4.2 ສະພາບເສດຖະກິດ-ສັງຄົມກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນ.....	62
4.2.1 ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນທຳການຜະລິດ	62
4.2.2 ຜົນຜະລິດເຂົ້າໄຮ່ ແລະ ເຂົ້ານາ	65
4.2.3 ລາຍຮັບຂອງກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງ.....	67
4.2.4 ລາຍຈ່າຍຂອງກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງ.....	68
4.3 ທັດສະນະຂອງປະຊາຊົນກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຈາກການສຳປະທານທີ່ດິນ.....	71
4.3.1 ດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ	71

ສາລະບານ (ຕໍ່)

ລາຍການ

ໜ້າ

ບົດທີ 4 ຜົນໄດ້ຮັບຂອງການຄົ້ນຄວ້າ (ຕໍ່)	73
4.3.2 ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ	73
4.3.3 ທາງດ້ານສະພາບແວດລ້ອມກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສຳປະທານ	74
4.3.3.1 ຕໍ່ກັບຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ.....	74
4.3.3.2 ຕໍ່ກັບອາກາດ	75
4.3.3.3 ຕໍ່ກັບຊັບພະຍາກອນຊີວະພາບທາງນໍ້າ	76
4.3.3.4 ສະພາບປ່າໄມ້	76
4.3.3.5 ສະພາບສັດປ່າ.....	77
4.3.3.6 ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້.....	78
4.3.3.7 ການຫາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ	80
4.3.3.8 ການຫາສັດປ່າໃນປະຈຸບັນ	83
4.3.3.9 ການຫາສັດນໍ້າໃນປະຈຸບັນ	83
4.3.3.10 ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ	84
4.3.3.11 ສຽງ ແລະ ການສັ່ນສະເທືອນ	85
4.3.3.12 ການປ່ອຍຄ້ວນ ແລະ ຟຸ່ນລະອອງໃນໄລຍະການບຸກເບີກ.....	86
4.3.3.13 ບັນຫາຂີ້ເຫຍື້ອ	87
4.4. ຫັດສະນະຂອງປະຊາຊົນທີ່ສົມທຽບຜົນໄດ້ ແລະ ຜົນເສຍຈາກການສຳປະທານ ທີ່ດິນ.....	87
4.5 ຄວາມຕ້ອງການໃນການສຳປະທານທີ່ດິນ	88
ບົດທີ 5 ສະຫຼຸບຕີລາຄາຜົນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະ	90
5.1 ສະຫຼຸບຕີລາຄາຜົນການຄົ້ນຄວ້າ.....	90
5.2 ຂໍ້ສະເໜີແນະ.....	92
ເອກະສານອ້າງອີງ	94
ເອກະສານເພີ່ມເຕີມ	95
ເອກະສານເພີ່ມເຕີມ 1: ແບບຟອມສອບຖາມ ລະດັບບ້ານ.....	96
ເອກະສານເພີ່ມເຕີມ 2: ແບບຟອມສອບຖາມ ຂອງຄົວເຮືອນ.....	102

ສາລະບານຮູບ

ລາຍການ	ໜ້າ
ຮູບທີ 1.1: ແຜນທີ່ສະແດງຂອບເຂດຂອງພື້ນທີ່ຄົ້ນຄວ້າ.....	5
ຮູບທີ 1.2: ໂຄງສ້າງຂອງບົດລາຍງານໂຄງການ.....	7
ຮູບທີ 2.1: ການປູກເຂົ້າຊັບຫວ່າງຕົ້ນໄມ້ວິກ	16
ຮູບທີ 2.2: ການປູກຕົ້ນຫວາຍຊັບຫວ່າງຕົ້ນໄມ້ວິກ	16
ຮູບທີ 2.3: ຮູບພາບການບູກເບີກພື້ນທີ່ຂອງບໍລິສັດບົວລະພາຢູ່ບ້ານ ຕຸ້ມລີຂາວ ເມືອງຕະໂອ້ຍ ແຂວງສາລະວັນ.....	17
ຮູບທີ 2.4: ພື້ນທີ່ສໍາປະທານຂອງບໍລິສັດໂອຈິເປບເບີ ຢູ່ບ້ານຫ້ວຍກະໂພ ເມືອງລະຄອນເພັງ ແຂວງສາລະວັນ.....	18
ຮູບທີ 2.5: ແຜນທີ່ຂອບເຂດການສໍາປະທານຂອງບໍລິສັດໂອຈິປູກໄມ້ວິກຈໍາກັດ ແລະ ບໍລິສັດ ເຍົາຕຽງປູກຢາງພາລາຈໍາກັດ.....	18
ຮູບທີ 2.6: ພາບພືດລົ້ມລູກເຂດສວນຢາງພາລາ (ເມືອງເລົ່າງາມ).....	23
ຮູບທີ 2.7: ການນໍາໃຊ້ຢາຂ້າຫຍ້າຢູ່ໃນສວນປູກຢາງພາລາ ຂອງບໍລິສັດ ເຍົາຕຽງ ແລະ ດັກ ລັກ ຈໍາກັດ ຢູ່ເມືອງ ເລົ່າງາມ.....	24
ຮູບທີ 3.1: ແຜນວາດຂັ້ນຕອນການຄົ້ນຄວ້າ.....	27
ຮູບທີ 3.2: ແຜນທີ່ສະແດງທີ່ຕັ້ງຂອງ ແຂວງ ສາລະວັນ.....	29
ຮູບທີ 3.3: ແຜນທີ່ສະແດງທີ່ຕັ້ງຂອງ ເມືອງ ຕະໂອ້ຍ.....	30
ຮູບທີ 3.4: ແຜນທີ່ສະແດງທີ່ຕັ້ງໂຄງການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນຢູ່ແຂວງ ສາລະວັນ...	30
ຮູບທີ 3.5: ແຜນທີ່ສະແດງທີ່ຕັ້ງໂຄງການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນຢູ່ເມືອງຕະໂອ້ຍ.....	40
ຮູບທີ 3.6: ສໍານັກງານຂອງບໍລິສັດ.....	44
ຮູບທີ 3.7: ພື້ນທີ່ປູກມັນຕົ້ນແລ້ວ.....	44
ຮູບທີ 3.8: ພື້ນທີ່ເກັບຜົນລະປູກມັນຕົ້ນແລ້ວ	45
ຮູບທີ 3.9: ພື້ນທີ່ກໍາລັງບູກເບີກ.....	45
ຮູບທີ 3.10: ລັກສະນະພູມສັນຖານ.....	46
ຮູບທີ 3.11: ພາບຖ່າຍທາງອາກາດຂອງບ້ານ ປະຈຸດອນ.....	47
ຮູບທີ 3.12: ອາຄານໂຮງຮຽນ.....	49
ຮູບທີ 3.13: ຫໍພັກນັກຮຽນ.....	49
ຮູບທີ 3.14: ທາງເລກທີ 15.....	51

ສາລະບານຮູບ (ຕໍ່)

ລາຍການ	ໜ້າ
ຮູບທີ 3.15: ທາງເຊື່ອມຕໍ່ລະຫວ່າງຄູ້ມ.....	51
ຮູບທີ 3.16: ແມ່ນ້ຳເຊລະມັງ.....	52
ຮູບທີ 3.17: ຫ້ວຍຕະຫງັນ.....	52
ຮູບທີ 3.18: ພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດກະສິກຳ.....	52
ຮູບທີ 3.19: ປະເພດສັດທີ່ລ້ຽງ.....	53
ຮູບທີ 3.20: ເຮືອນດັງເດີມ.....	54
ຮູບທີ 3.21: ຫຼັງຄາມຸງດ້ວຍແຜ່ນກະຜຸຍ.....	54
ຮູບທີ 3.22: ຫຼັງຄາມຸງດ້ວຍສັງກະສີ.....	54
ຮູບທີ 3.23: ເຮືອນກໍ່.....	54
ຮູບທີ 3.24: ການຫຍິບທັກປັກແສວ.....	54
ຮູບທີ 3.25: ການເກັບພືນ.....	54
ຮູບທີ 3.26: ການແຕ່ງກິນ.....	55
ຮູບທີ 3.27: ການຕ້ອນຮັບແຂກ.....	55
ຮູບທີ 3.28: ກິດຈະກຳຍາມຫວ່າງ.....	55
ຮູບທີ 3.29: ການຕຳເຂົ້າ.....	55
ຮູບທີ 3.30: ການຊັກເຄື່ອງ.....	55
ຮູບທີ 3.31: ຕັດໄມ້ໄປຂາຍ.....	55
ຮູບທີ 3.32: ແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ບ້ານປະຈຸດອນ.....	57

ສາລະບານຕາຕະລາງ

ລາຍການ

ໜ້າ

ຕາຕະລາງທີ 3.1: ຈຳນວນໂຄງການທັງໝົດຢູ່ໃນແຕ່ລະເມືອງແຍກຕາມຮູບແບບຂອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.....	31
ຕາຕະລາງທີ 3.2: ຈຳນວນໂຄງການເຊົ່າ/ສຳປະທານທີ່ດິນລັດທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງຢູ່ໃນແຕ່ລະເມືອງ.....	32
ຕາຕະລາງທີ 3.3: ຈຳນວນໂຄງການເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນລັດ ຢູ່ໃນແຕ່ລະເມືອງ ແຍກຕາມຮູບແບບການລົງທຶນ.....	33
ຕາຕະລາງທີ 3.4: ຈຳນວນໂຄງການທີ່ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນລັດຢູ່ໃນແຕ່ລະເມືອງ ແຍກຕາມຂະແໜງການ.....	34
ຕາຕະລາງທີ 3.5: ຈຳນວນເນື້ອທີ່ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນລັດ ຢູ່ໃນແຕ່ລະເມືອງແຍກຕາມຮູບແບບການນຳໃຊ້ດິນ.....	36
ຕາຕະລາງທີ 3.6: ຈຳນວນເນື້ອທີ່ທີ່ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນລັດຢູ່ໃນແຕ່ລະເມືອງແຍກຕາມຂະແໜງການ.....	37
ຕາຕະລາງທີ 3.7: ຈຳນວນເນື້ອທີ່ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນລັດ ຢູ່ໃນແຕ່ລະເມືອງສະເພາະຂະແໜງກະສິກຳ.....	38
ຕາຕະລາງທີ 3.8: ຈຳນວນເນື້ອທີ່ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານຢູ່ໃນແຕ່ລະເມືອງທີ່ນຳໃຊ້ແລ້ວ....	39
ຕາຕະລາງທີ 3.9: ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນບ້ານປະຈຸດອນ.....	56

ສາລະບານເສັ້ນສະແດງ

ລາຍການ

ໜ້າ

ເສັ້ນສະແດງທີ 3.1: ອັດຕາສ່ວນຈຳນວນໂຄງການແຍກຕາມປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ	31
ເສັ້ນສະແດງທີ 3.2: ຈຳນວນໂຄງການເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງໃນປັດຈຸບັນ.....	32
ເສັ້ນສະແດງທີ 3.3: ຈຳນວນໂຄງການເຊົ່າ, ສຳປະທານທີ່ດິນລັດຢູ່ໃນແຕ່ລະເມືອງ.....	33
ເສັ້ນສະແດງທີ 3.4: ຈຳນວນໂຄງການເຊົ່າ, ສຳປະທານແຍກເປັນຂະແໜງການ.....	35
ເສັ້ນສະແດງທີ 3.5: ຈຳນວນເນື້ອທີ່ (ເຮັກຕາ) ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນລັດແຍກຕາມປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.....	35
ເສັ້ນສະແດງທີ 3.6: ຈຳນວນເນື້ອທີ່ (ເຮັກຕາ) ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານຢູ່ໃນແຕ່ລະເມືອງ...36	36
ເສັ້ນສະແດງທີ 3.7: ຈຳນວນເນື້ອທີ່ (ເຮັກຕາ) ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານຢູ່ໃນແຕ່ລະເມືອງແຍກຕາມຂະແໜງການ.....	37
ເສັ້ນສະແດງທີ 3.8: ຈຳນວນເນື້ອທີ່ເຊົ່າ/ສຳປະທານ ສະເພາະຂະແໜງກະສິກຳ.....	39
ເສັ້ນສະແດງທີ 3.9: ຈຳນວນເນື້ອທີ່ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ນຳໃຊ້ແລ້ວ.....	40
ເສັ້ນສະແດງທີ 3.10: ອັດຕາສ່ວນຈຳນວນໂຄງການແຍກຕາມປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ	41
ເສັ້ນສະແດງທີ 3.11: ຈຳນວນໂຄງການເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງໃນປະຈຸບັນ.....	41
ເສັ້ນສະແດງທີ 3.12: ຈຳນວນໂຄງການເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນລັດແຍກຕາມຮູບແບບການລົງທຶນ.....	42
ເສັ້ນສະແດງທີ 3.13: ຈຳນວນໂຄງການເຊົ່າ, ສຳປະທານແຍກເປັນຂະແໜງການ.....	42
ເສັ້ນສະແດງທີ 3.14: ຈຳນວນເນື້ອທີ່ (ເຮັກຕາ) ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນລັດແຍກຕາມປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.....	43
ເສັ້ນສະແດງທີ 3.15: ຈຳນວນເນື້ອທີ່ (ເຮັກຕາ) ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານແຍກຕາມຂະແໜງ.....	43
ເສັ້ນສະແດງທີ 3.16: ຈຳນວນເນື້ອທີ່(ເຮັກຕາ)ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານໃນຂະແໜງກະສິກຳ.....	44
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.1: ກຸ່ມອາຍຸຂອງຜູ້ໃຫ້ສຳພາດ.....	58
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.2: ຂະໜາດຂອງຄອບຄົວ.....	59
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.3: ຈຳນວນແຮງງານທັງໝົດແຕ່ລະປະເພດ.....	59
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.4: ລະດັບການສຶກສາຂອງຜູ້ໃຫ້ສຳພາດ.....	60

ສາລະບານເສັ້ນສະແດງ (ຕໍ່)

ລາຍການ	ໜ້າ
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.5: ກຸ່ມອາຊີບຂອງກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງ.....	60
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.6 ຈຳນວນຄອບຄົວທີ່ລ້ຽງສັດ.....	61
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.7: ຈຳນວນສັດທີ່ລ້ຽງແຕ່ລະຊະນິດ.....	61
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.8: ສົມທຽບເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດທັງໝົດຂອງກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນ.....	62
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.9: ເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດທີ່ສູນເສຍໄປ.....	63
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.10: ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນຂອບເຂດພື້ນທີ່ກ່ອນມີການສຳປະທານທີ່ດິນ....	63
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.11: ການພົວພັນລະຫວ່າງເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດກັບຈຳນວນສະມາຊິກ....	64
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.12: ການຖືຄອງທີ່ດິນ.....	65
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.13: ສົມທຽບຜົນຜະລິດເຂົ້າກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນ.....	66
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.14: ຜົນຜະລິດເຂົ້າທີ່ສູນເສຍໄປຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນ.....	66
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.15: ຄອບຄົວທີ່ຂາດເຂົ້າກິນ.....	67
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.16: ສົມທຽບຈຳນວນລາຍຮັບຂອງຄອບຄົວທັງໝົດກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສຳ ປະທານທີ່ດິນ.....	68
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.17: ສົມທຽບຈຳນວນລາຍຈ່າຍຂອງຄອບຄົວທັງໝົດກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສຳ ປະທານທີ່ດິນ.....	69
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.18: ສົມທຽບການອອກແຮງງານຮັບຈ້າງກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສຳປະທານທີ່ ດິນ.....	70
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.19: ການເຮັດວຽກນຳບໍລິສັດເພັດດາລາ.....	71
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.20: ຫັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງເສດຖະກິດ.....	72
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.21: ຫັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບສາເຫດການປ່ຽນແປງລາຍຮັບ.....	72
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.22: ຫັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບສາເຫດການປ່ຽນແປງລາຍຈ່າຍ.....	73
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.23: ຫັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງທີ່ດິນ.....	74
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.24: ສະພາບຂອງສາຍນ້ຳກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນ.....	74
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.25: ສະພາບຂອງອາກາດກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນ.....	75
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.26: ຫັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບສະພາບຂອງສັດນ້ຳ.....	76
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.27: ສະພາບຂອງປ່າໄມ້ກ່ອນການບຸກເບີກ.....	77
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.28: ສະພາບຂອງສັດປ່າກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນ.....	78

ສາລະບານເສັ້ນສະແດງ (ຕໍ່)

ລາຍການ

ໜ້າ

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.29: ການໃຫ້ທັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບການນຳໃຊ້ໄມ້ກ່ອນການສຳປະທານທີ່ດິນ.....	79
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.30: ພື້ນທີ່ການນຳໃຊ້ໄມ້ຂອງປະຊາຊົນໃນປະຈຸບັນ.....	79
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.31: ສະພາບຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນໄລຍະກ່ອນການສຳປະທານທີ່ດິນ.	80
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.32: ທັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບສະພາບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນປະຈຸບັນ.	81
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.33: ທັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ຫາຍາກ.....	82
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.34: ການສົມທຽບໄລຍະທາງການຫາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນ.....	82
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.35: ການຫາສັດປ່າໃນປະຈຸບັນຂອງປະຊາຊົນ.....	83
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.36: ການຫາສັດນ້ຳໃນປະຈຸບັນຂອງປະຊາຊົນ.....	84
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.37: ການສົມທຽບການນຳໃຊ້ສາຍນ້ຳຂອງປະຊາຊົນ.....	84
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.38: ທັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບສຽງ ແລະ ການສັ່ນສະເທືອນ.....	85
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.39: ການປ່ອຍຄວັນ ແລະ ຟຸ່ນລະອອງຈາກການບຸກເບີກ.....	86
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.40: ທັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບບັນຫາຂີ້ເຫຍື້ອຈາກການບຸກເບີກ.....	87
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.41: ທັດສະນະຂອງປະຊາຊົນທີ່ສົມທຽບຜົນໄດ້ ແລະ ຜົນເສຍຈາກການສຳປະທານທີ່ດິນ.....	88
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.42: ທັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບການສຳປະທານທີ່ດິນ.....	88
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.43: ທັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບເຫດຜົນການສຳປະທານທີ່ດິນ.....	89

ບົດທີ 1

ພາກສະເໜີ

1.1 ສະພາບຄວາມເປັນມາ ແລະ ຄວາມສໍາຄັນຂອງບັນຫາ

ນະໂຍບາຍການປ່ຽນແປງໃໝ່ທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ສໍາຄັນຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວໄດ້ແກ່ການປະກາດໃຊ້ນະໂຍບາຍ ການຫັນເສດຖະກິດທໍາມະຊາດໄປສູ່ເສດຖະກິດສິນຄ້າ ເປັນທິດທາງຫຼັກໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ ໂດຍການໃຊ້ກົນໄກຕະຫຼາດເສລີ, ການເປີດກວ້າງການລົງທຶນສໍາລັບນັກລົງທຶນຕ່າງປະເທດຫຼາຍຂຶ້ນ, ການອອກກົດໝາຍສົ່ງເສີມການລົງທຶນ, ການປະກາດໃຊ້, ການປັບປຸງແກ້ໄຂດໍາລັດ, ກົດໝາຍປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນສະບັບຕ່າງໆ ເພື່ອໃຊ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນເພື່ອການພັດທະນາເສດຖະກິດ ໂດຍການໃຫ້ສິດນັກລົງທຶນ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດສໍາປະທານທີ່ດິນຂະໜາດໃຫຍ່ເພື່ອປູກໄມ້ ຫຼື ພືດອຸດສາຫະກໍາ ເປັນສິນຄ້າ.

ການສໍາປະທານທີ່ດິນມີການລະບຸໄວ້ໃນກົດໝາຍເປັນຄັ້ງທໍາອິດໃນດໍາລັດວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ 1992 ໃຫ້ສິດການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນໃຫ້ແກ່ພົນລະເມືອງລາວ, ຊາວຕ່າງດ້າວ ແລະ ຊາວຕ່າງປະເທດປະກົດຢູ່ໃນດໍາລັດ, ກົດໝາຍປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນອື່ນໆ, ໄດ້ແກ່ດໍາລັດນາຍົກລັດຖະມົນຕີວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນປ່າໄມ້ 1993 ດໍາລັດວ່າດ້ວຍການແບ່ງດິນແບ່ງປ່າ, ເພື່ອການປູກໄມ້ ແລະ ບົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ 1994, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ 1996, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ 1997, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ 2003 ແລະ ດໍາລັດວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ 2005.

ໃນຍຸກຮຸ່ງເຮືອງຂອງການສໍາປະທານທີ່ດິນເພື່ອປູກໄມ້ເປັນສິນຄ້າ: ນັບແຕ່ປີ 2000 ເປັນຕົ້ນມາ, ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວການລົງທຶນຂອງນັກລົງທຶນຕ່າງປະເທດໃນ ສປປ ລາວ ເພີ່ມຂຶ້ນໃນອັດຕາທີ່ວ່ອງໄວໂດຍການລົງທຶນໃນຮູບແບບການສໍາປະທານທີ່ດິນໃນຂະໜາດໃຫຍ່ ເພື່ອປູກໄມ້ ຫຼື ພືດເສດຖະກິດເຊັ່ນ: ໄມ້ວິກ, ຍາງພາລາ, ມັນຕົ້ນແລະອ້ອຍ, ການລົງທຶນຂອງນັກລົງທຶນຕ່າງປະເທດສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຢູ່ໃນພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ຂອງລາວນັບຕັ້ງແຕ່ແຂວງບໍລິຄໍາໄຊ, ແຂວງ ຄໍາມ່ວນ, ແຂວງ ສະຫວັນນະເຂດ, ແຂວງ ຈໍາປາສັກ ແລະ ແຂວງ ສາລະວັນ.

ຂະບວນການໃຫ້ສໍາປະທານທີ່ດິນ, ການໃຫ້ສິດສໍາປະທານທີ່ດິນເປັນມາດຕະການໜຶ່ງຂອງລັດຖະບານ, ທີ່ໃຊ້ດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍສະເພາະນັກລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ. ຂະບວນການອະນຸມັດສໍາປະທານທີ່ດິນທີ່ຜ່ານມາຈຶ່ງກ່ຽວຂ້ອງໂດຍກົງກັບກົດໝາຍ ແລະ ນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມການລົງທຶນ ແລະ ໜ່ວຍງານທີ່ມີບົດບາດທີ່ຜ່ານມາກໍຄືຄະນະກໍາມະການແຜນການ

ແລະການລົງທຶນ (ແຕ່ກ່ອນຄືຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການລົງທຶນແລະຮ່ວມມືຕ່າງປະເທດ) ໂດຍການອະນຸມັດການສຳປະທານທີ່ດິນນັ້ນ ຈະດຳເນີນການໃນຂັ້ນຕອນດຽວກັບການເຮັດສັນຍາການລົງທຶນແບບປະຕູດຽວ.

ການອະນຸມັດການສຳປະທານທີ່ດິນມັກເກີດຂຶ້ນໂດຍທີ່ຍັງບໍ່ມີການສຳຫຼວດເນື້ອທີ່ດິນກ່ອນ, ການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ຄວາມເໝາະສົມທາງກາຍະພາບຂອງເນື້ອທີ່ດິນຢ່າງລະອຽດ ລວມທັງບໍ່ໄດ້ມີການສຶກສາປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມກ່ອນການອະນຸມັດການສຳປະທານທີ່ດິນ ແລະ ການສູນເສຍທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນເກີດຂຶ້ນຢ່າງວ່ອງໄວ ແລະ ປະຊາຊົນບໍ່ໄດ້ຮັບຮູ້ກ່ອນ.

ໂດຍປະຕິບັດຕາມມະຕິກອງປະຊຸມທົ່ວປະເທດ ຄັ້ງທີ I ສະບັບເລກທີ 06/ນຍ, ລົງວັນທີ 30 ພຶດສະພາ, ລົງວັນທີ 08 ພຶດສະພາ 2007 ເປັນຕົ້ນແມ່ນກ່ຽວກັບວຽກງານການເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນລັດ, ເຊິ່ງວຽກງານດັ່ງກ່າວແມ່ນນອນໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແຫ່ງຊາດ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ເກັບກຳ ແລະ ຮັກສາຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວກັບການເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນຢ່າງເປັນລະບົບ ຫຼື ລວມສູນ, ເປັນເອກະພາບກັນ ແລະ ພ້ອມທັງການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນກັບບັນດາກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງຂັ້ນຕ່າງໆ. ພ້ອມກັນນັ້ນເພື່ອເປັນການປະຕິບັດຕາມຂໍ້ຕົກລົງ ຂອງທ່ານລັດຖະມົນຕີປະຈຳສຳນັກງານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ, ຫົວໜ້າອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແຫ່ງຊາດ ສະບັບເລກທີ 655/ສນຍ.ອຄດຊ, ລົງວັນທີ 8 ທັນວາ 2009 ກ່ຽວກັບການເກັບກຳຂໍ້ມູນການເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນລັດຢູ່ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ນອກຈາກນັ້ນແລ້ວກໍເພື່ອເຮັດແນວໃດໃຫ້ສາມາດມີຂໍ້ມູນຊັດເຈນ ເພື່ອປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ການວາງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຕ່ລະຂົງເຂດວຽກງານ, ການເກັບຄ່າເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນຕາມລັດຖະບັນຍັດ 02/ປປທ, ລົງວັນທີ 18 ພະຈິກ 2009, ການຕິດຕາມກວດກາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຕ່ລະບໍລິສັດ(ໂຄງການ). ສະນັ້ນທາງອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແຫ່ງຊາດ ຈຶ່ງມອບຄວາມຮັບຜິດຊອບໃຫ້ແກ່ສູນຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດເປັນເຈົ້າການໃນການສົມທົບກັບຂະແໜງການທີ່ຂ້ອງໃນຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການສັງລວມຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວ.

ໃນໄລຍະຜ່ານມາສູນຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໄດ້ລົງເກັບກຳຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວຢູ່ໃນ 17 ແຂວງທົ່ວປະເທດມາແລ້ວ ນັບຕັ້ງແຕ່ເດືອນມັງກອນ 2007 ເປັນຕົ້ນມາ. ເຊິ່ງໃນນັ້ນແມ່ນພຽງແຕ່ເກັບກຳຂໍ້ມູນຢູ່ຂັ້ນແຂວງເທົ່ານັ້ນ, ເຊິ່ງຍັງບໍ່ໄດ້ລົງເກັບກຳຂໍ້ມູນຢູ່ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ພື້ນທີ່ເຊົ່າ/ສຳປະທານຂອງບໍລິສັດຕົວຈິງ, ຈຶ່ງບໍ່ສາມາດຮູ້ໄດ້ເຖິງສະພາບຄວາມຄືບໜ້າຕົວຈິງຂອງແຕ່ລະໂຄງການ/ບໍລິສັດ, ເວົ້າລວມແລ້ວຂໍ້ມູນທີ່ເກັບກຳໄດ້ນັ້ນແມ່ນຍັງບໍ່ທັນຖືກຕ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບສະພາບຄວາມເປັນຈິງ, ຕໍ່ມາໃນໄລຍະມຸ່ງຜ່ານມານີ້ຄືໃນຊ່ວງທ້າຍເດືອນ ມີນາ ຫາ ທ້າຍເດືອນ ເມສາ 2009 ນີ້ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແຫ່ງ

ຊາດ ໄດ້ລົງສົມທົບກັບ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳແຂວງ, ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳ ເມືອງ ແລະ ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢູ່ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນໄດ້ລົງເຄື່ອນໄຫວເກັບກຳຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວຢູ່ໃນ ຂອບເຂດທົ່ວປະເທດຄືນໃໝ່, ການເກັບກຳຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວແມ່ນເປັນລັກສະນະລວບລວມຂໍ້ມູນຢູ່ ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ໄດ້ລົງພື້ນທີ່ບໍລິສັດຈຳນວນໜຶ່ງຢູ່ໃນບາງເມືອງເພື່ອເປັນຕົວຢ່າງເທົ່ານັ້ນ ເຊິ່ງບໍ່ ສາມາດເກັບກຳໄດ້ລະອຽດ ແລະ ຄົບຖ້ວນໃນແຕ່ລະເມືອງ ໂດຍສະເພາະການລົງເກັບກຳຂໍ້ມູນ ຢູ່ພື້ນທີ່ເຊົ່າ/ສຳປະທານ ຂອງແຕ່ລະບໍລິສັດ/ໂຄງການຕົວຈິງນັ້ນແມ່ນຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດເທື່ອ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຂໍ້ມູນບາງຢ່າງຍັງບໍ່ທັນຄົບຖ້ວນ ແລະ ຈະແຈ້ງເທື່ອ.

1.2 ເຫດຜົນຂອງການຄົ້ນຄວ້າ

ໃນປະຈຸບັນເຫັນວ່າວຽກງານການເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນເປັນທີ່ພົ້ນເດັ່ນຫຼາຍໃນ ບ້ານເຮົາໂດຍແມ່ນໂຄງການທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດເຂົ້າມາລົງທຶນເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານ ທີ່ດິນສ່ວນໃຫຍ່ລັດຖະບານໄດ້ມີການໃຫ້ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນ ໂດຍສະເພາະກໍ່ແມ່ນຢູ່ ທາງພາກໃຕ້ຂອງລາວ ແລະ ແຂວງ ສາລະວັນ ກໍ່ເປັນແຂວງໜຶ່ງທີ່ມີຫຼາຍບໍລິສັດເຂົ້າໄປລົງທຶນ ໃນການເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນໃນຂະແໜງການຕ່າງໆ

ນອກຈາກຈະເປັນການປະຕິບັດຕາມນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ- ສັງຄົມຂອງລັດຖະບານ ເປັນຕົ້ນແມ່ນນະໂຍບາຍການດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຂອງຕ່າງປະ ເທດ, ນະໂຍບາຍການຫັນທີ່ດິນເປັນທຶນ ແລະ ຍຸດທະສາດເພື່ອເຮັດໃຫ້ເນື້ອທີ່ປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ ໃຫ້ກວມເອົາ 70% ຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດໃນທົ່ວປະເທດໃນປີ 2020 ແລ້ວ ມີບາງບັນຫາຖືວ່າຍັງ ເປັນການກະທົບຕໍ່ກັບນະໂຍບາຍຂອງພັກ ແລະ ລັດຖະບານພໍສົມຄວນ:

- ບາງກໍລະນີແມ່ນບໍ່ທັນສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍການຫັນທີ່ດິນເປັນທຶນເນື່ອງຈາກ ວ່າບາງໂຄງການບໍ່ໄດ້ພັດທະນາກິດຈະການພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ອະນຸມັດທີ່ດິນໄປແລ້ວແຕ່ສວຍໃຊ້ໂອ ກາດໃນການຫາຜົນປະໂຫຍດຈາກວຽກງານດັ່ງກ່າວ.

- ການທີ່ຈະບັນລຸໄດ້ຕາມແຜນຍຸດທະສາດຂອງລັດຖະບານທີ່ວ່າເນື້ອທີ່ນາໃຫ້ໄດ້ 2 ລ້ານເຮັກຕາ ແລະ ພື້ນທີ່ປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ 70% ໃນປີ 2020 ແລະ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ ແຫ່ງຊາດທີ່ວ່າຖືເອົາການຜະລິດສະບຽງອາຫານເປັນຕົ້ນຕໍ ນັ້ນແມ່ນເປັນສິ່ງທ້າທ້າຍ ເນື່ອງຈາກ ວ່າບາງກໍລະນີໄດ້ມີການອະນຸມັດພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ທຳມະຊາດມາປູກໄມ້ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ພື້ນທີ່ສຳ ປະທານທີ່ດິນບາງບ່ອນໄດ້ກວມເອົາທີ່ດິນນາ ແລະ ທີ່ດິນທຳການຜະລິດຂອງປະຊາຊົນ.

- ບັນດາມະຕິເປັນຕົ້ນແມ່ນ ມະຕິເລກທີ 06/ນຍ ລົງວັນທີ 30 ພຶດສະພາ 2007 ແລະ ບັນດາແຈ້ງການຕ່າງໆ ຂອງຄະນະເລຂາລັດຖະບານ (ຄລບ) ນັ້ນແມ່ນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຖືກນຳ ໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຜົນຂະຫຍາຍຢູ່ໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນເທົ່າທີ່ຄວນເຊັ່ນ ໃນແຈ້ງການຂອງຄລບ ເລກທີ 743 ນັ້ນລະບຸວ່າໃຫ້ຍຸດຕິການອະນຸມັດທີ່ດິນທີ່ມີຂະໜາດເກີນກວ່າ 10 ເຮັກຕາ ເພື່ອໃຫ້

ນັກລົງທຶນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດສໍາປະທານເຂົ້າໃນການປູກໄມ້ອຸດສາຫະກຳຊົ່ວຄາວ ເພື່ອຈະໄດ້ທົບທວນຄືນບັນດາໂຄງການທີ່ອະນຸມັດໄປແລ້ວນັ້ນແຕ່ໃນຄວາມເປັນຈິງ ແມ່ນຍັງມີການອະນຸມັດທີ່ດິນໃຫ້ສໍາປະທານຢູ່.

- ໃນການຈ່າຍຄ່າຊົດເຊີຍທີ່ດິນ ໃນກໍລະນີພື້ນທີ່ສໍາປະທານກວມເອົາທີ່ດິນບຸກຄົນນັ້ນແມ່ນຍັງບໍ່ທັນປະຕິບັດຕາມດໍາລັດເລກທີ 192/ນຍ ສະບັບປີ 2005 ແຕ່ເປັນການຕໍ່ລອງກັນລະຫວ່າງເຈົ້າຂອງໂຄງການກັບເຈົ້າຂອງດິນ ເຊິ່ງເຫັນວ່າຍັງບໍ່ມີຄວາມຍຸດຕິທໍາ

ຍ້ອນເຫດຜົນທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນໄດ້ກາຍເປັນປະເດັນທີ່ໜ້າສົນໃຈ ທີ່ເຮັດໃຫ້ຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມສົນໃຈຢາກຈະສຶກສາສະພາບບັນຫາ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງການສໍາປະທານທີ່ດິນ ເພື່ອໄດ້ຊອກຫາວິທີ ແລະ ແນວທາງແກ້ໄຂ ແລະ ນໍາໄປເປັນບົດຮຽນໃນຂັ້ນຕໍ່ໄປ.

1.3 ຈຸດປະສົງຂອງການຄົ້ນຄວ້າ

❖ ເພື່ອສຶກສາສະພາບບັນຫາ ແລະ ຜົນກະທົບທາງດ້ານ: ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມເຊັ່ນ:

- ການປ່ຽນແປງກຳມະສິດທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນ.
- ຜົນຜະລິດເຂົ້າ.
- ບັນຫາວຽກເຮັດງານທຳຂອງປະຊາຊົນ.
- ລາຍຮັບ ແລະ ລາຍຈ່າຍ.

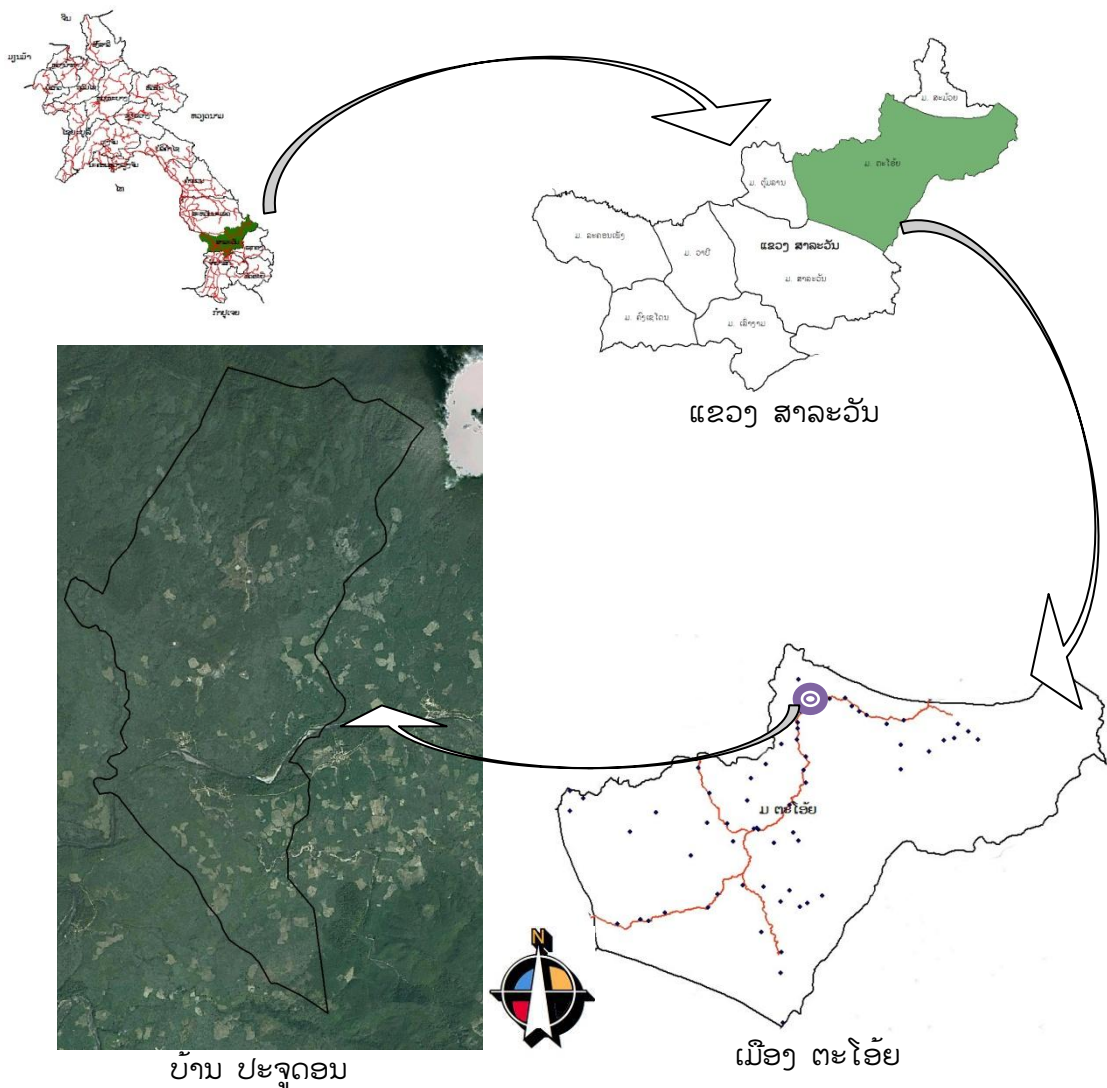
❖ ເພື່ອສຶກສາສະພາບບັນຫາ ແລະ ຜົນກະທົບທາງດ້ານ: ສະພາບແວດລ້ອມເຊັ່ນ:

- ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ
- ສະພາບອາກາດ
- ຊັບພະຍາກອນຊີວະພາບທາງນໍ້າ: ສະພາບສັດນໍ້າ
- ຊັບພະຍາກອນຊີວະພາບທາງບົກ: ສະພາບປ່າໄມ້, ສະພາບສັດປ່າ
- ການນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດເຂົ້າໃນການອຸປະໂພກ ແລະ ບໍລິໂພກ: ການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້, ການຫາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ການຫາສັດປ່າ, ການຫາສັດນໍ້າ, ການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ
- ການປ່ອຍຄ້ວນຈາກເຄື່ອງຈັກ, ຈາກການຈູດເຜົາ ແລະ ຟຸ່ນລະອອງ
- ສຽງລົບກວນ ແລະ ການສັ່ນສະເທືອນ
- ບັນຫາຂີ້ເຫຍື້ອ
- ຫັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບການສໍາປະທານທີ່ດິນ.

1.4 ຂອບເຂດການຄົ້ນຄວ້າ

1.4.1 ຂອບເຂດດ້ານພື້ນທີ່

ການຄົ້ນຄວ້າແມ່ນຢູ່ບ້ານ ປະຈູດອນ, ເມືອງ ຕະໂອ້ຍ, ແຂວງ ສາລະວັນ ເຊິ່ງບ້ານ ປະຈູດອນເປັນບ້ານທີ່ຢູ່ຫ່າງໄກຈາກສອກຫຼີກ, ໄກຈາກເທດສະບານເມືອງ, ການພັດທະນາຍັງບໍ່ທົ່ວເຖິງເທົ່າທີ່ຄວນ ແລະ ການໃຫ້ສໍາປະທານທີ່ດິນໃນບ້ານດັ່ງກ່າວແມ່ນມີຈໍານວນຫຼາຍມັນອາດສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ບໍລິເວນອ້ອມຂ້າງສະນັ້ນຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງເລືອກສະຖານທີ່ນີ້ເປັນບ່ອນສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ.

ຮູບທີ 1.1: ແຜນທີ່ສະແດງຂອບເຂດຂອງພື້ນທີ່ຄົ້ນຄວ້າ

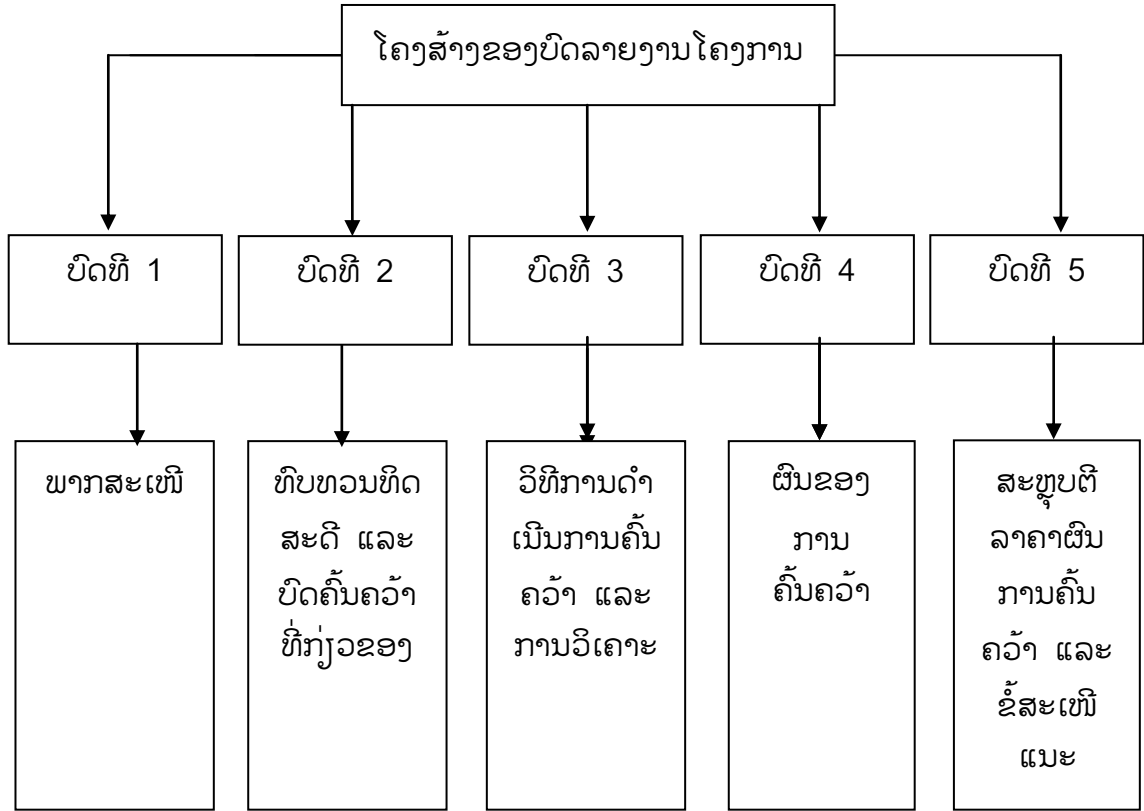
1.4.1 ຂອບເຂດທາງດ້ານເນື້ອຫາ

- ສຶກສານກົດໝາຍ ແລະ ນິຕິກຳການສຳປະທານທີ່ດິນ
- ສຶກສາຂອບເຂດພື້ນທີ່ການສຳປະທານທີ່ດິນ ແລະ ການປ່ຽນແປງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ
- ສຶກສາຜົນກະທົບທາງດ້ານເສດຖະກິດສັງຄົມ ແລະ ໂດຍມີການເປັນສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນ

1.5 ປະໂຫຍດທີ່ຄາດຈະໄດ້ຮັບຈາກການຄົ້ນຄວ້າ

- ເພື່ອເປັນແນວທາງໃຫ້ແກ່ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນລະດັບບ້ານ
- ເພື່ອເປັນແນວທາງ ຫຼື ແນະນຳການສຳປະທານທີ່ດິນທີ່ເໝາະສົມກັບກິດຈະການ ແລະ ທ່າແຮງຂອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ
- ເພື່ອເປັນແນວທາງການຕີລາຄາການລົງທຶນທີ່ຮັບໃຊ້ເຂົ້າໃນແຜນນະໂຍບາຍການຫັນທີ່ດິນເປັນທຶນ
- ເພື່ອອ້າງອີງຕີລາຄາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບຽບກົດໝາຍ
- ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ຂັ້ນເທິງໃນການພິຈາລະນາແກ້ໄຂແຕ່ລະຂອດບັນຫາ

1.6 ໂຄງສ້າງຂອງສ້າງຂອງບົດລາຍງານໂຄງການ

ຮູບທີ 1.2: ໂຄງສ້າງຂອງບົດວິທະຍານິພົນ

ບົດທີ 2

ທົບທວນທິດສະດີ ແລະ ບົດຄົ້ນຄວ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

2.1 ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

2.1.1 ທີ່ດິນ

ທີ່ດິນແຫ່ງສາທາລະນະລັດປະຊາທິປະໄຕປະຊາຊົນລາວ ແມ່ນເນື້ອທີ່ດິນ ເຊິ່ງນອນຢູ່ໃນເຂດແດນຂອງ ສປປ ລາວ, ປະກອບດ້ວຍໜ້າດິນ, ພື້ນດິນ, ພູຜາ, ເກາະດອນລວມ ທັງດິນພື້ນນ້ຳ, ນ່ານນ້ຳ ແລະ ນ່ານພ້າ.

ທີ່ດິນແຫ່ງ ສປປ ລາວແມ່ນຊັບພະຍາກອນອັນຕົ້ນຕໍຂອງຊາດ ທີ່ເປັນບ່ອນດຳລົງຊີວິດ ແລະ ທຳມາຫາກິນຂອງພົນລະເມືອງລາວ, ເປັນພາຫະນະອັນສຳຄັນແຫ່ງການຜະລິດ, ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ການປ້ອງກັນຊາດ-ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ.

2.1.2 ກຳມະສິດກ່ຽວກັບທີ່ດິນ

ທີ່ດິນແຫ່ງ ສປປ ລາວເປັນກຳມະສິດຂອງວົງຂະນະຍາດແຫ່ງຊາດຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 17 ຂອງລັດຖະທຳມະນູນ ເຊິ່ງແມ່ນລັດເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງຢ່າງລວມສູນ ແລະ ເປັນເອກະພາບກັນທົ່ວປະເທດ ແລະ ມອບໃຫ້ບຸກຄົນ, ຄອບຄົວ ແລະ ການຈັດຕັ້ງເສດຖະກິດນຳໃຊ້, ເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານ; ມອບໃຫ້ກົມກອງປະກອບອາວຸດ, ອົງການຂອງລັດ, ອົງການຈັດຕັ້ງການເມືອງ, ແນວລາວສ້າງຊາດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນໃຊ້; ສຳລັບຊາວຕ່າງດ້າວ, ຜູ້ບໍ່ມີສັນ ຊາດ, ຄົນຕ່າງປະເທດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງຂອງບຸກຄົນດັ່ງກ່າວນັ້ນ ແມ່ນໃຫ້ເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານ.

2.2 ສິ່ງແວດລ້ອມ

ສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນສັບພະສິ່ງທັງປວງທີ່ມີຊີວິດ ແລະ ບໍ່ມີຊີວິດ ຊຶ່ງເກີດຂຶ້ນຕາມທຳມະຊາດ ຫຼື ມະນຸດສ້າງຂຶ້ນທີ່ຢູ່ອ້ອມເປົ້າໝາຍໃດໜຶ່ງເຊັ່ນ: ຄົນ, ລັດ, ພືດ ແລະ ອື່ນໆ ທີ່ມີສາຍກ່ຽວພັນ ແລະ ສົ່ງຜົນສະທ້ອນຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນທັງທາງບວກ ແລະ ທາງລົບຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດ, ການຄົງຕົວ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງມະນຸດ ແລະ ທຳມະຊາດ.ສ່ວນປະກອບຂອງສິ່ງແວດລ້ອມມີຄື: ດິນ, ນ້ຳ, ປ່າໄມ້, ພືດ, ລັດ, ຈຸລິນຊີ, ພູຜາ, ບໍ່ແຮ່, ອາກາດ ຊຶ່ງສ້າງການດຸນດ່ຽງຂອງລະບົບນິເວດວິທະຍາ; ສຳລັບວັດຖຸບູຮານ, ຮ່ອງຮອຍປະຫວັດສາດ, ເຂດຕົວເມືອງ, ຊົນນະບົດ, ສິ່ງປຸກສ້າງ, ຄວາມສັນສະເທືອນ, ສຽງ, ແສງ, ສີ, ກິ່ນ ແມ່ນສິ່ງທີ່ສ້າງຂຶ້ນດ້ວຍ

ແຮງງານຂອງມະນຸດຊຶ່ງເປັນສ່ວນປະກອບສໍາຄັນຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ.

2.2.1 ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ

ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນທຸກການເຄື່ອນໄຫວທີ່ປະກອບສ່ວນເຂົ້າ
ໃນການຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມບໍ່ໃຫ້ຖືກທຳລາຍ, ເຮັດໃຫ້ສິ່ງແວດລ້ອມປອດໃສ, ປາສະຈາກມົນລະ
ພິດ, ບໍ່ສົ່ງຜົນສະທ້ອນອັນບໍ່ດີຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຄົນ, ສັດ, ພືດ ແລະ ຄວາມດຸນດ່ຽງຂອງລະບົບນິ
ເວດວິທະຍາ.

2.2.2 ພັນທະໃນການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ

ລັດຊື້ນຳນຳພາ ແລະ ສົ່ງເສີມການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມດ້ວຍການເຜີຍແຜ່ຂໍ້
ມູນຂ່າວສານ, ສ້າງຈິດສຳນຶກຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ສຶກສາອົບຮົມໃຫ້ພົນລະເມືອງເຫັນໄດ້ຄວາມສໍາ
ຄັນຂອງສິ່ງແວດລ້ອມໃນການດຳລົງຊີວິດປະຈຳວັນລວມທັງການປຸກລະດົມຊຸກຍູ້ ການປະຕິບັດ
ນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມຢ່າງເຂັ້ມງວດ. ພົນລະເມືອງລາວ, ຊາ
ວຕ່າງດ້າວ, ຄົນບໍ່ມີສັນຊາດ ແລະ ຄົນຕ່າງປະເທດທີ່ດຳເນີນການຜະລິດ ຫຼື ເຄື່ອນໄຫວວຽກງານ
ໃດໜຶ່ງລ້ວນແຕ່ມີພັນທະໃນການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ.

2.2.3 ການປ້ອງກັນສິ່ງແວດລ້ອມ

ການປ້ອງກັນສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນການເຄື່ອນໄຫວສະກັດກັ້ນ ທຸກເຫດການທີ່ຈະ
ເກີດຂຶ້ນ ຫຼື ພວມເກີດຂຶ້ນຊຶ່ງເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດຖືກທຳ
ລາຍ ຫຼື ເສື່ອມໂຊມລົງ.

2.2.4 ຫຼັກການພື້ນຖານກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ

ຫຼັກການພື້ນຖານກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມມີຄື:

- ຕ້ອງເອົາການປ້ອງກັນສິ່ງແວດລ້ອມເປັນວຽກງານຕົ້ນຕໍ; ເອົາການແກ້ໄຂ
ແລະ ການບູລະນະພື້ນຟູສິ່ງແວດລ້ອມເປັນວຽກງານສຳຄັນ;
- ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຕ້ອງມີແຜນການປົກປັກຮັກສາ
ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ;
- ທຸກຄົນ ແລະ ທຸກອົງການຈັດຕັ້ງຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ຕ້ອງມີພັນທະປົກປັກຮັກສາ
ສິ່ງແວດລ້ອມ;
- ຜູ້ທີ່ກຳຄວາມເສີຍຫາຍຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມຕ້ອງມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ໜ້າກົດໝາຍ
- ຕ້ອງນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ວັດຖຸດິບ ແລະ ພະລັງງານຢ່າງປະຢັດ

ຫຼຸດຜ່ອນບັນດາມົນລະພິດ, ສິ່ງເສດເຫຼືອ ເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ.

2.2.5 ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ

ໝາຍເຖິງການປະເມີນຜົນກະທົບຈາກ ໂຄງການພັດທະນາທີ່ຈະມີຕໍ່ສຸຂະພາບ ຫຼື ຄວາມສົມບູນຂອງສິ່ງແວດລ້ອມທັງທາງບວກ ແລະ ທາງລົບລວມທັງຄວາມສ່ຽງທີ່ຈະມີຜົນຕໍ່ສະພາບຄວາມສົມບູນຂອງລະບົບນິເວດ ແລະ ການປ່ຽນແປງທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນຕໍ່ທຳມະຊາດ ຊຶ່ງບາງເທື່ອອາດເປັນໄພທີ່ຮ້າຍແຮງຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ການປະເມີນຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມອາດ ນິຍາມໄດ້ວ່າ: ເປັນຂະບວນການຄາດຂະເນປະເມີນ ແລະ ບັນເທົາຜົນກະທົບທາງ ຊີວະກາຍຍະພາບສັງຄົມ ແລະ ຜົນກະທົບທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ ພ້ອມທັງກຳນົດວິທີການ, ມາດຕະການຕ່າງໆເພື່ອແກ້ໄຂ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດ.

– ອົງການວິທະຍາສາດເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຕ້ອງອອກໄດ້ລະບຽບການລວມກ່ຽວກັບຂະບວນການ ແລະ ວິທີການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ;

– ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບບັນດາໂຄງການພັດທະນາ ແລະ ກິດຈະການຕ່າງໆ ທີ່ຕິດພັນກັບຂະແໜງການຂອງຕົນ ຕ້ອງອອກລະບຽບການກ່ຽວກັບ ຂະບວນການ ແລະ ວິທີການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມໂດຍອີງໃສ່ລະບຽບການລວມທີ່ອົງການວິທະຍາສາດເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມວາງອອກ;

– ໂຄງການພັດທະນາ ແລະ ກິດຈະການຕ່າງໆທີ່ເຫັນວ່າມີຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມກ່ອນສ້າງໂຄງການ ຕ້ອງສະເໜີບົດລາຍງານການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບການຕ່າງໆທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນຂໍ້ທີ່ໜຶ່ງ ແລະ ຂໍ້ທີ່ສອງຂອງມາດຕານີ້ເພື່ອສະເໜີໃຫ້ອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ໄດ້ຮັບການມອບໝາຍພິຈາລະນາອອກໃບຢັ້ງຢືນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ;

– ໂຄງການພັດທະນາ ແລະ ກິດຈະການຕ່າງໆຊຶ່ງໄດ້ດຳເນີນການມາກ່ອນການປະກາດ ໃຊ້ກິດໜາຍສະບັບນີ້ທີ່ເຫັນວ່າ ສ້າງຄວາມເສັຍຫາຍຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ຕ້ອງໄດ້ສະເໜີບັນດາມາດຕະການ, ວິທີການ ແລະ ການດຳເນີນການແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ໄດ້ຮັບການມອບໝາຍພິຈາລະນາອອກໃບຢັ້ງຢືນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ;

– ໃນການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມຕ້ອງມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ ແລະ ປະຊາຊົນຊຶ່ງຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການພັດທະນາ ແລະ ກິດຈະການດັ່ງກ່າວ.

2.3 ລະບຽບກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນ

2.3.1 ນິຍາມການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນ

ໂດຍອີງຕາມດໍາລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໄດ້ກຳນົດຈຸດປະສົງ ແລະ ນິຍາມຂອງການເຊົ່າ ແລະ ການສໍາປະທານທີ່ດິນ.

ໄດ້ກຳນົດຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການກ່ຽວກັບການເອົາທີ່ດິນຂອງລັດໃຫ້ເຊົ່າ ຫຼື ສໍາປະທານແນໃສ່ເພື່ອຮັບປະກັນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ຢ່າງເປັນເອກະພາບໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດເຮັດໃຫ້ທີ່ດິນຂອງລັດໄດ້ຮັບການພັດທະນາ, ຫັນທີ່ດິນເປັນທຶນທັງເປັນການສົ່ງເສີມການລົງທຶນເຂົ້າໃນການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ, ການບໍລິການ ແລະ ການສ້າງແຫຼ່ງລາຍຮັບເຂົ້າງົບປະມານແຫ່ງລັດ.

- ການເຊົ່າດິນແມ່ນການອະນຸຍາດໃຫ້ມີການຈັດຕັ້ງ, ບຸກຄົນ ຫຼື ນິຕິບຸກຄົນມີສິດໃຊ້ທີ່ດິນຂອງລັດຕາມເງື່ອນໄຂ ແລະ ກຳນົດເວລາ ໂດຍມີຂໍ້ຜູກພັນສັນຍາຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ

- ການສໍາປະທານທີ່ດິນແມ່ນການອະນຸຍາດໃຫ້ບຸກຄົນ ຫຼື ນິຕິບຸກຄົນເພື່ອດໍາເນີນກິດຈະການ ໂດຍການມີສິດໃຊ້ທີ່ດິນຂອງລັດເຂົ້າໃນກິດຈະການອັນໃດອັນໜຶ່ງໄດ້ຕາມເງື່ອນໄຂ ແລະ ກຳນົດເວລາ ໂດຍມີຂໍ້ຜູກພັນສັນຍາຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

2.3.2 ຜູ້ທີ່ມີສິດເຊົ່າ ຫຼື ສໍາປະທານທີ່ດິນຂອງລັດ

ຜູ້ທີ່ມີສິດເຊົ່າທີ່ດິນຂອງລັດແມ່ນພົນລະເມືອງລາວ, ຄົນຕ່າງດ້າວ, ຄົນບໍ່ມີສັນຊາດຄົນຕ່າງປະເທດ, ອົງການຈັດຕັ້ງ, ທຸກພາກສ່ວນເສດຖະກິດຂອງລັດ, ລວມໝູ່ ແລະ ບຸກຄົນສະຖານທູດ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ນັກລົງທຶນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. ຜູ້ເຊົ່າຕ້ອງເສຍຄ່າເຊົ່າທີ່ດິນຕາມອັດຕາທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ

ຜູ້ມີສິດສໍາປະທານທີ່ດິນຂອງລັດແມ່ນນິຕິບຸກຄົນເອກະຊົນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. ຜູ້ສໍາປະທານທີ່ດິນຕ້ອງເສຍຄ່າສໍາປະທານທີ່ດິນ, ຄ່າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ອາກອນພາສີ ແລະ ຄ່າທຳນຽມຕາມທີ່ລະບຽບກົດໝາຍກຳນົດໄວ້.

2.3.3 ຫຼັກການກຳນົດຄ່າເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານ

ຫຼັກການກຳນົດຄ່າເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນຂອງລັດໃຫ້ເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານແມ່ນອີງໃສ່ທີ່ຕັ້ງທາງດ້ານພູມສາດ, ສະພາບເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງແຕ່ລະເຂດ ແລະ ອີງໃສ່ນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມຂອງລັດຕາມຂະແໜງການ ເຊິ່ງແບ່ງອອກເປັນ 3 ເຂດຄື:

ເຂດ 1: ເຂດພູດອຍ, ພູພຽງ, ທົ່ງພຽງ, ທີ່ບໍ່ມີພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານເສດຖະກິດເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກແກ່ການລົງທຶນ.

ເຂດ 2: ເຂດພູດອຍ, ພູພຽງ, ທົ່ງພຽງ, ທີ່ມີພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານເສດຖະກິດສາມາດຮອງຮັບການລົງທຶນໄດ້ສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງ.

ເຂດ 3: ເຂດພູດອຍ, ພູພຽງ, ທົ່ງພຽງ, ທີ່ມີພື້ນຖານໂຄງລ່າງຮອງຮັບການລົງທຶນໄດ້ດີແລ້ວ

2.3.4 ຫຼັກການໃນການເອົາທີ່ດິນຂອງລັດໃຫ້ເຊົ່າ ຫຼື ສໍາປະທານ

ການກຳນົດເນື້ອທີ່ເຂດໃຫ້ເຊົ່າ ຫຼື ສໍາປະທານທີ່ດິນຕ້ອງໄດ້ສໍາຫຼວດຈັດສັນ, ສ້າງແຜນທີ່ດິນ ແລະ ວາງແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຕາມການແບ່ງເຂດ ແລະ ປະເພດທີ່ດິນຈຶ່ງຈະອະນຸຍາດໃຫ້ເຊົ່າ ຫຼື ສໍາປະທານໂດຍກຳນົດເປົ້າໝາຍຂອງກິດຈະການການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃຫ້ລະອຽດ.

ໃນກໍລະນີເຂດໃຫ້ເຊົ່າ ຫຼື ສໍາປະທານທາງກວມເອົາທີ່ດິນປະຊາຊົນ ຫຼື ບຸກຄົນ ແມ່ນໃຫ້ຮັກສາສິດສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂອງເຂົາເຈົ້າໄວ້ໂດຍໃຫ້ຜູ້ເຊົ່າ ຫຼື ຜູ້ສໍາປະທານເຮັດສັນຍາກັບເຈົ້າຂອງທີ່ດິນ ຫຼື ເອົາທີ່ດິນຕອນດັ່ງກ່າວເຂົ້າເປັນທຸນສ່ວນກັບຜູ້ເຊົ່າ ຫຼື ຜູ້ສໍາປະທານທີ່ດິນແຕ່ຕ້ອງໃຫ້ສອດຄ່ອງມາດຕາ 56 ແລະ 67 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ.

ໃນກໍລະນີມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງທົດແທນຄືນ ແມ່ນໃຫ້ເຈົ້າຂອງໂຄງການຈ່າຍທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍແກ່ຜູ້ໄດ້ຮັບສິດນໍາໃຊ້ ແລະ ສິດໃຊ້ທີ່ດິນນັ້ນຄືນໂດຍຄິດໄລ່ເອົາມູນຄ່າຂອງຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ຮັບ ຫຼື ມູນຄ່າຂອງຜົນໄດ້ຮັບຈາກການພັດທະນາທີ່ດິນໃນເຂດນັ້ນເປັນບ່ອນອີງໃນການກຳນົດມູນຄ່າທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ຫຼື ຊອກຫາສະຖາທີ່ດິນບ່ອນອື່ນທີ່ເໝາະສົມປ່ຽນແທນໃຫ້ໂດຍແມ່ນລັດຖະບານຈະຕົກລົງເປັນແຕ່ລະກໍລະນີ.

2.3.5 ຮູບແບບການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນມີສອງຮູບແບບຄື

ຮູບແບບການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ມີລັກສະນະການບໍລິການແມ່ນລັດມອບໃຫ້ຄູ່ສັນຍາດຳເນີນການກ່ຽວກັບການບໍລິການໃດໜຶ່ງເຊັ່ນ: ການໄຟຟ້າ, ນໍ້າປະປາ, ການໂທລະຄົມມະນາຄົມ, ສວນສາທາລະນະ, ໂຮງຮຽນ ແລະ ອື່ນໆ

ຮູບແບບການສໍາປະທານທີ່ມີລັກສະນະການຄ້າເຊັ່ນ: ທີ່ດິນປູກໄມ້, ທີ່ດິນກະສິກໍາ, ທີ່ດິນພະລັງງານໄຟຟ້າ, ທີ່ດິນແຮ່ທາດ ແລະ ທີ່ດິນປະເພດອື່ນໆ

2.3.6 ກຳນົດເວລາເຊົ່າ ຫຼື ສໍາປະທານທີ່ດິນ

ກຳນົດເວລາເຊົ່າ ຫຼື ສໍາປະທານທີ່ດິນຈາກລັດໂດຍຊາວຕ່າງດ້າວ, ຜູ້ບໍ່ມີສັນຊາດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງຂອງບຸກຄົນດັ່ງກ່າວແມ່ນອີງໃສ່ລັກສະນະ, ຂະໜາດ ແລະ ເງື່ອນໄຂຂອງກິດຈະການ ແຕ່ສູງສຸດແມ່ນບໍ່ໃຫ້ເກີນ ສາມສິບປີ ແລະ ສາມາດຕໍ່ໄດ້ແລ້ວແຕ່ກໍລະນີຕາມຄວາມເຫັນດີຂອງລັດຖະບານ.

ກຳນົດເວລາເຊົ່າທີ່ດິນທີ່ມີການພັດທະນາແລ້ວ ຈາກພົນລະເມືອງລາວໂດຍຊາວ

ຕ່າງດ້າວ, ຜູ້ບໍ່ມີສັນຊາດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງຂອງບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ ແຕ່ສູງສຸດບໍ່ໃຫ້ເກີນ ຊາວປີ ແລະ ສາມາດຕໍ່ໄດ້ແລ້ວແຕ່ກໍລະນີຕາມການຕົກລົງຂອງຄູ່ສັນຍາ ໂດຍໄດ້ຮັບຄວາມເຫັນດີຂອງ ອົງການປົກຄອງແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ

ສໍາລັບການກຳນົດເວລາເຊົ່າ ຫຼື ສໍາປະທານທີ່ດິນຈາກລັດ ໂດຍຄົນຕ່າງປະເທດທີ່ ມາລົງທຶນຢູ່ ສປປ ລາວແມ່ນອີງຕາມລັກສະນະ, ຂະໜາດ ແລະ ເງື່ອນໄຂຂອງກິດຈະການ, ໂຄງການແຕ່ສູງສຸດບໍ່ໃຫ້ເກີນ ສາມສິບປີ ແລະ ສາມາດຕໍ່ໄດ້ແລ້ວແຕ່ກໍລະນີຕາມການຕົກ ລົງຂອງຄູ່ສັນຍາ ໂດຍໄດ້ຮັບຄວາມເຫັນດີຈາກອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແຫ່ງຊາດຕາມການສະ ເໜີຂອງອົງການປົກຄອງແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ.

ສໍາລັບເຂດເສດຖະກິດສະເພາະ ແລະ ເຂດເສດຖະກິດພິເສດນັ້ນ ກຳນົດເວລາ ເຊົ່າ ຫຼື ສໍາປະທານທີ່ດິນສູງສຸດບໍ່ໃຫ້ເກີນເຈັດສິບຫ້າປີ ແລະ ສາມາດຕໍ່ໄດ້ແລ້ວແຕ່ກໍລະນີ ໂດຍ ການຮັບຮອງຈາກສະພາແຫ່ງຊາດ.

ສໍາລັບການເຊົ່າ ຫຼື ສໍາປະທານທີ່ດິນທີ່ມີເນື້ອທີ່ສູງກວ່າສິບພັນເຮັກຕາຂຶ້ນໄປຕ້ອງ ໄດ້ມີການຮັບຮອງຈາກສະພາແຫ່ງຊາດ.

ສ່ວນການກຳນົດເວລາເຊົ່າ ຫຼື ສໍາປະທານຕົວຈິງນັ້ນ ແມ່ນໃຫ້ອີງໃສ່ລັກສະນະ, ຂະໜາດ ແລະ ເງື່ອນໄຂຂອງແຕ່ລະກິດຈະການ.

ສໍາລັບສະຖານທູດ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ຕ້ອງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຢູ່ ສປປ ລາວ ນັ້ນກໍສາມາດເຊົ່າ, ແລກປ່ຽນ, ໂອນຕາມການຕົກລົງລະຫວ່າງລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວກັບ ລັດຖະບານປະເທດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ໃນກໍລະນີເຊົ່າກຳນົດເວລາບໍ່ໃຫ້ເກີນ ເກົ້າສິບເກົ້າປີ (ສະພາ ແຫ່ງຊາດວັນທີ 21 ຕຸລາ 2003b, ກົດໝາຍທີ່ດິນ)

2.3.7 ການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍທີ່ດິນທີ່ໃຫ້ເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານ

ການຄິດໄລ່ຄ່າທົດແທນທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນທີ່ຖືກເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານຕ້ອງປະ ຕິບັດຕາມແຕ່ລະກໍລະນີດັ່ງນີ້:

- ດິນກະສິກໍາສໍາລັບປູກເຂົ້າ ຫຼື ພືດລົ້ມລຸກໃນດ້ານຫຼັກການແມ່ນຕ້ອງຮັກສາໄວ້ ໃຫ້ຊາວກະສິກອນເປັນຜູ້ນໍາໃຊ້, ເວັ້ນເສຍແຕ່ໃນກໍລະນີຈໍາເປັນແມ່ນຕ້ອງໄດ້ທົດແທນໃຫ້ເຂົາ ເຈົ້າ ໂດຍເອົາມູນຄ່າປະເມີນຂອງທີ່ດິນບວກກັບມູນຄ່າປະເມີນຂອງຜົນລະປູກໃນປີປົກກະຕິຄູນ ສິບ.
- ທີ່ດິນກະສິກໍາສໍາລັບປູກຕົ້ນໄມ້ໃຫ້ໝາກແມ່ນໃຫ້ເອົາມູນຄ່າປະເມີນຂອງທີ່ດິນ ບວກກັບມູນຄ່າປະເມີນຂອງຜົນລະປູກໃນປີປົກກະຕິຄູນສິບ.
- ທີ່ດິນສໍາລັບປູກໄມ້ອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ເປັນຢາແມ່ນໃຫ້ເອົາມູນຄ່າປະ ເມີນຂອງທີ່ດິນບວກກັບມູນຄ່າປະເມີນຂອງຕົ້ນໄມ້ທີ່ປູກໄວ້ໃນທີ່ດິນຕອນນັ້ນ.

- ທີ່ດິນກະສິກຳສຳລັບລ້ຽງສັດ ແມ່ນໃຫ້ເອົາມູນຄ່າປະເມີນຂອງທີ່ດິນບວກກັບມູນຄ່າປະເມີນຂອງຜົນໄດ້ຮັບຈາກການລ້ຽງສັດໃນປີປົກກະຕິຄູນສາມ.

- ສຳລັບເນື້ອທີ່ດິນນາ ແມ່ນຫ້າມບໍ່ໃຫ້ໃຊ້ເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍອື່ນໆໃນກໍລະນີມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້.

- ສຳລັບທີ່ດິນປູກສ້າງ ແມ່ນໃຫ້ເອົາມູນຄ່າປະເມີນຂອງທີ່ດິນບວກກັບມູນຄ່າສິ່ງປູກສ້າງ ແລະ ຜົນລະບູກທີ່ໄດ້ປູກໄວ້ໃນທີ່ດິນຕອນນັ້ນ.

ໃນກໍລະນີມີຄວາມຈຳເປັນ ຕ້ອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນເຂດທີ່ໄດ້ອະນຸມັດໃຫ້ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນໄປແລ້ວນັ້ນ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນສາທາລະນະປະໂຫຍດຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສົ່ງເສີມການລົງທຶນລັດຈະທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຄືນຕໍ່ຊັບສິນທີ່ຕິດພັນກັບ ທີ່ດິນທີ່ໄດ້ເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານນັ້ນໃຫ້ແກ່ຜູ້ລົງທຶນຕາມຄວາມເໝາະສົມ.

ໃນການປະເມີນມູນຄ່າທົດແທນ ຕ້ອງມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ, ນາຍບ້ານ ແລະ ປະຊາຊົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທຸກຄັ້ງ ໂດຍໃຫ້ເຮັດບົດບັນທຶກການປະເມີນໄວ້ເປັນລາຍຫຼັກອັກສອນແລ້ວໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເຊັນທຸກຄັ້ງ.

2.3.8 ພັນທະຂອງຜູ້ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນ

ພັນທະຂອງຜູ້ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນມີດັ່ງນີ້ :

- ໃຊ້ທີ່ດິນໂດຍຖືກຕ້ອງຕາມເປົ້າໝາຍ ແລະ ຕ້ອງຮັບປະກັນປະສິດທິຜົນຂອງການດຳເນີນກິດຈະການ.

- ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາທີ່ດິນຂອງລັດທີ່ເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານບໍ່ໃຫ້ມີການເຊາະ ເຈືອນ, ຍຸບລົງ, ເສື້ອມໂຊມ, ຮັກສາຄຸນນະພາບໃຫ້ເໝາະສົມກັບແຕ່ລະປະເພດດິນ ແລະ ບໍ່ເຮັດ ໃຫ້ເນື້ອທີ່ດິນແຕ່ລະປະເພດລຸດລົງໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ.

- ບໍ່ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ຄຸນນະພາບດິນ, ບໍ່ສ້າງຜົນກະທົບອັນບໍ່ດີຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມທຳມະຊາດ ຫຼື ສັງຄົມ.

- ບໍ່ລະເມີດສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງຜູ້ອື່ນ.

- ປະຕິບັດສະພາວະຄວາມເປັນຈິງຕ້ອງຍອມຮັບຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ

- ເສຍຄ່າເຊົ່າທີ່ດິນ, ຄ່າສຳປະທານທີ່ດິນ, ຄ່າສັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ອາກອນ, ພາສີ ແລະ ຄ່າທຳນຽມອື່ນໆ ກ່ຽວກັບທີ່ດິນຢ່າງຄົບຖ້ວນ.

- ຜູ້ເຊົ່າບໍ່ມີສິດຫັນປ່ຽນສະພາບທີ່ດິນ ແລະ ສິ່ງປູກສ້າງຢູ່ເທິງໜ້າດິນເວັ້ນເສຍກໍລະນີຈຳເປັນແຕ່ຕ້ອງມີການຕົກລົງກັນໃນສັນຍາລະຫວ່າງອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ຜູ້ເຊົ່າ.

- ເມື່ອໝົດໄລຍະການເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານ ຫຼື ມີການຍົກເລີກສັນຍາເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານທີ່ດິນຂອງລັດກ່ອນກຳນົດເວລາຜູ້ເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານຕ້ອງໄດ້ປົວແປງ ຫຼື ບູລະນະທີ່

ດິນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ຢູ່ໃນສະພາບເດີມ ແລະ ໃຫ້ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ຕາມປົກກະຕິຕາມ ເງື່ອນໄຂ ຂອງສັນຍາທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນ.

- ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການ ແລະ ເງື່ອນໄຂຂອງການເຊົ່າ ຫຼື ການສຳປະທານ ຢ່າງຄົບຖ້ວນ.

2.4 ບົດຄົ້ນຄວ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

2.4.1 ຮູບແບບການສຳປະທານທີ່ດິນບູກໄມ້ວິກຂອງບໍລິສັດບົວລະພາສະໂຕຣາເອນໂຊ

ເປົ້າໝາຍຂອງການເອົາທີ່ດິນລັດໃຫ້ນັກລົງທຶນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານນັ້ນເປັນສ່ວນໜຶ່ງໃນການປະຕິບັດຕາມນະໂຍບາຍທັນທີດິນເປັນທຶນ ໃນການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານດັ່ງກ່າວນັ້ນ ແມ່ນຕ້ອງຮັບປະກັນໄດ້ເຖິງຜົນປະໂຫຍດຂອງຊາດ, ຜົນ ປະໂຫຍດຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ນັກລົງທຶນ, ສຳລັບຜົນປະໂຫຍດອັນຕົ້ນຕໍຕໍ່ກັບຊຸມຊົນນັ້ນ ແມ່ນການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳກໍ່ຄືການພັດທະນາຊຸມຊົນໄປໃນຕົວ. ໃນໄລຍະຜ່ານມາສັງເກດ ເຫັນວ່າມີໂຄງການຈຳນວນໜຶ່ງແມ່ນສາມາດປະຕິບັດໄດ້ດີ ແຕ່ກົງກັນຂ້າມຍັງຫຼາຍໆໂຄງການ ເຫັນວ່າບໍ່ໄດ້ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍຂອງລັດຖະບານດັ່ງກ່າວ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການສ້າງວຽກ ເຮັດງານທຳ ແລະ ການພັດທະນາຊຸມຊົນນັ້ນ; ສະເພາະຢູ່ໃນຂອບເຂດ ແຂວງ ສາລະວັນນີ້ເຫັນ ວ່າຮູບແບບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຂອງບໍລິສັດບົວລະພາສະໂຕຣາເອນໂຊຜະລິດກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ຈຳກັດ ແມ່ນເປັນຮູບແບບໜຶ່ງທີ່ເປັນການປະກອບສ່ວນໃນການພັດທະນາຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສາມາດນຳເອົາຜົນປະໂຫຍດມາໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນໄດ້ພໍສົມຄວນ ເຊິ່ງສາມາດເປັນບົດຮຽນໃຫ້ແກ່ ໂຄງການອື່ນໆ ຢູ່ໃນຂອບເຂດແຂວງ ສາລະວັນ ແລະ ບັນດາແຂວງອື່ນໆໃນຂອບເຂດທົ່ວປະ ເທດ. ບໍລິສັດດັ່ງກ່າວແມ່ນການຮ່ວມທຶນລະຫວ່າງລາວ ແລະ ສະວີເດັນ ໄດ້ຮັບອະນຸມັດໃຫ້ສຳ ປະທານທີ່ດິນເພື່ອບູກໄມ້ວິກຢູ່ຂອບເຂດ 11 ບ້ານຂອງ ເມືອງ ຕະໂອ້ຍ, ແຂວງ ສາລະວັນໃນ ຈຳນວນ 800 ຮຕ (ພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວແມ່ນເປັນພື້ນທີ່ປ່າເຫຼົ້າໄຮ່ເກົ່າຂອງປະຊາຊົນ) ໃນນັ້ນໃນການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງນັ້ນແມ່ນອະນຸຍາດໃຫ້ບຸກເບີກປີລະ 100 ຮຕ ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອອີງໃສ່ຄວາມສາ ມາດຂອງບໍລິສັດ ແລະ ປະຊາຊົນທີ່ຈະນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວເຂົ້າໃນການທຳການຜະລິດ, ໃນການ ບຸກເບີກພື້ນທີ່ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນການຖາງປ່ານັ້ນທາງບໍລິສັດໄດ້ຈ້າງປະຊາຊົນຢູ່ໃນພື້ນທີ່ດັ່ງ ກ່າວໃນອັດຕາຄ່າຈ້າງ 25,000ກີບ/ແຮງງານ/ມື້ ນອກຈາກນັ້ນຊາວບ້ານຍັງໄດ້ຮັບຄ່າຈ້າງຈາກ ການບູກພືດດັ່ງກ່າວ ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນໃນຊ່ວງປີທີ 1 ຫາປີທີ 2 ນັ້ນບໍລິສັດແມ່ນໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ ຊາວ ບ້ານນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ສຳປະທານດັ່ງກ່າວເພື່ອບູກເຂົ້າໃສ່ຕາມຫວ່າງຕົ້ນໄມ້ວິກ, ຫຼັງຈາກນັ້ນປີທີ 3 ຫາ 4 ນັ້ນຊາວບ້ານໄດ້ນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວໃນການບູກຫວາຍ ແລະ ລ້ຽງສັດປະເພດງົວຄວາຍ ໃສ່ພື້ນ ທີ່ດັ່ງກ່າວ (ໃນການບູກພືດດັ່ງກ່າວນັ້ນແມ່ນໄລຍະຫ່າງ 1x9 ແມັດ). ສຳລັບປີທີ 5 ຫາ 7 ປະຊາຊົນສາມາດນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວເຂົ້າໃນການລ້ຽງສັດ, ມາຮອດໄລຍະປີທີ 7 ນີ້ ບໍລິສັດ

ຈະຕັດໄມ້ອອກຈາກພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວ ແລະ ປີທີ 8 ປະຊາຊົນສາມາດນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ສຳປະທານ ຂອງ ບໍລິສັດດັ່ງກ່າວເປັນຮອບວຽກງານທີສອງ ແລະ ຕໍ່ໄປ (ສຳລັບການນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ນັ້ນແມ່ນຂຶ້ນ ກັບ ຄວາມສະໝັກໃຈ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງປະຊາຊົນ ໂດຍບໍ່ມີການເຮັດສັນຍາໃດໆກັບບໍລິສັດ) ເຊິ່ງຈຸດດີຂອງປະຊາຊົນນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ສຳປະທານຂອງບໍລິສັດດັ່ງກ່າວ ເພື່ອທຳການຜະລິດ ນັ້ນ ແມ່ນປະຊາຊົນມີຄວາມປອດໄພຈາກລະເບີດທີ່ບໍ່ທັນແຕກເນື່ອງຈາກວ່າທາງບໍລິສັດໄດ້ທຳ ການເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກອອກຈາກພື້ນທີ່ນັ້ນ ກ່ອນຈະລົງມືບຸກເບີກ ແລະ ສິ່ງທີ່ສຳຄັນອີກ ຢ່າງໜຶ່ງກໍແມ່ນທີ່ດິນດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໄດ້ມີການໂຖເປັນຢ່າງດີຊຶ່ງມັນອາດຊ່ວຍໃຫ້ຜົນຜະລິດຂອງ ປະຊາຊົນໄດ້ດີກວ່າການນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ທົ່ວໄປ. ນອກຈາກນັ້ນທາງບໍລິສັດຍັງໄດ້ຈ່າຍເງິນຈຳນວນ 30,000 ກີບ/ຮຕ ໃຫ້ແຕ່ລະບ້ານເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການພັດທະນາບ້ານ ເຊິ່ງໃນການຈ່າຍນັ້ນ ແມ່ນຈ່າຍ ລ່ວງໜ້າ 5 ປີ. ສຳລັບຜົນປະໂຫຍດຂອງບໍລິສັດທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການອະນຸຍາດໃຫ້ຊາວ ບ້ານນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວເຂົ້າໃນການບູກພືດນັ້ນແມ່ນບໍລິສັດ ບໍ່ຈຳເປັນຈ້າງແຮງງານເພື່ອເສຍ ຫຍ້າແຕ່ຈະອາໄສປະຊາຊົນທີ່ນຳໃຊ້ດິນນັ້ນເປັນຜູ້ເສຍຫຍ້າໃຫ້.

ຮູບທີ 2.1: ການບູກເຂົ້າຊັບຫວ່າງຕົ້ນໄມ້ວິກ

ຮູບທີ 2.2: ການບູກຕົ້ນຫວາຍຊັບຫວ່າງ ຕົ້ນໄມ້ວິກ

ບໍລິສັດດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ທຳການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາຕັ້ງແຕ່ປີ 2007 ແລະ ມາເຖິງ ປະຈຸບັນນີ້ບຸກເບີກໄປແລ້ວຈຳນວນ 326 ເຮັກຕາ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມຄຽງຄູ່ກັບດ້ານດີນັ້ນ ໃນການນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ຂອງບໍລິສັດດັ່ງກ່າວບາງບ່ອນເຫັນວ່າບໍ່ສອດຄ່ອງກັບແນວທາງນະໂຍບາຍ ຂອງພັກ ແລະ ລັດຖະບານວ່າດ້ວຍການສົ່ງເສີມການລົງທຶນບູກໄມ້ອຸດສາຫະກຳເພື່ອພື້ນຟູປ່າ ໃນເຂດທີ່ເປັນປ່າປອກໂລ້ນ ແລະ ປ່າຊຸດໂຊມທີ່ບໍ່ສາມາດພື້ນຟູໄດ້ເອງດັ່ງທີ່ໄດ້ລະບຸຢູ່ໃນກົດ ໝາຍປ່າໄມ້ມາດຕາ 74 ນັ້ນໂດຍພື້ນທີ່ບາງບ່ອນນັ້ນເຫັນວ່າເປັນການຫັນເອົາປ່າໄມ້ທຳມະຊາດ ທີ່ອຸດົມສົມບູນມາບູກໄມ້ວິກດັ່ງກ່າວເຊັ່ນກໍລະນີການບູກເບີກພື້ນທີ່ຢູ່ບ້ານ ຕຸ້ມລີຂາວ ເມືອງ ຕະ ໂອ້ຍ, ແຂວງ ສາລະວັນໄດ້ມີການອະນຸມັດພື້ນທີ່ປ່າດົງດິບ ເພື່ອມາບູກໄມ້ອຸດສາຫະກຳ ເຊິ່ງ ເຫັນວ່າເປັນການສົ່ງຜົນກະທົບໂດຍທາງກົງຕໍ່ກັບເປົ້າໝາຍສູ້ຊີນຂອງລັດຖະບານທີ່ວ່າ ໃນປີ 2020 ໃຫ້ມີເນື້ອທີ່ປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ໃຫ້ກວມ 70% ຂອງເນື້ອທີ່ທົ່ວປະເທດນັ້ນ

ຮູບທີ 2.3: ຮູບພາບການບຸກເບີກພື້ນທີ່ຂອງບໍລິສັດບົວລະພາຢູ່ບ້ານ ຕຸ້ມລີຂາວ ເມືອງ ຕະໂອ້ຍ ແຂວງ ສາລະວັນ

2.4.2 ການກຳນົດຂອບເຂດ ແລະ ບຸກເບີກພື້ນທີ່ສຳປະທານ

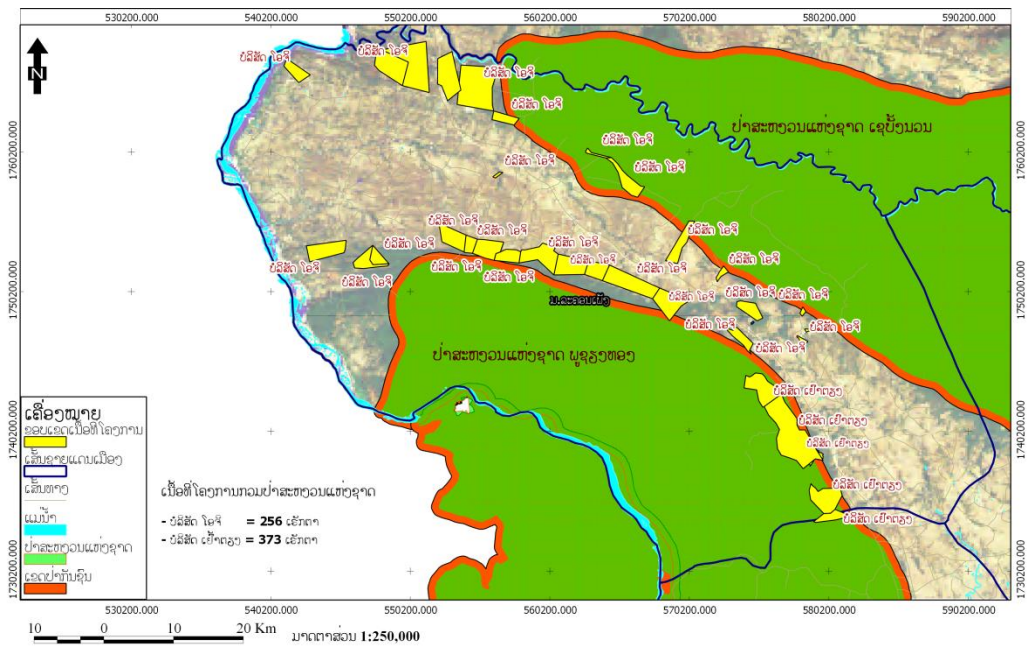
ການສຳຫຼວດ ແລະ ສຶກສາພື້ນທີ່ກ່ອນຈະອະນຸມັດໃຫ້ແກ່ນັກລົງທຶນເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນນັ້ນແມ່ນເປັນສິ່ງທີ່ສຳຄັນ ແລະ ຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ມີຄວາມລະອຽດທັງນີ້ເພື່ອຮັບປະກັນເຖິງຜົນປະໂຫຍດຂອງລັດຖະບານ, ປະຊາຊົນ ແລະ ນັກລົງທຶນ ເຊິ່ງຜ່ານມາເຫັນວ່າການອະນຸມັດທີ່ດິນໃຫ້ແກ່ນັກລົງທຶນຈຳນວນໜຶ່ງ ຍັງບໍ່ທັນສອດຄ່ອງກັບແນວທາງນະໂຍບາຍຂອງພັກ ແລະ ລັດ, ໄດ້ມີການອະນຸມັດພື້ນທີ່ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດໃຫ້ນັກລົງທຶນສຳປະທານ ແລະ ບາງກໍລະນີໄດ້ກວມເອົາທີ່ດິນທຳການຜະລິດຂອງປະຊາຊົນ ດັ່ງກໍລະນີຂອງຂອງບໍລິສັດໂອຈິເປປເບີກຮຸປູ່ເມືອງ ລະຄອນເພັງ, ແຂວງ ສາລະວັນ ເຊິ່ງໄດ້ຮັບອະນຸມັດຈາກຂັ້ນສູນກາງໃນຈຳນວນ 5,106 ຮຕ ຢູ່ໃນຈຳນວນ 23 ບ້ານ ເພື່ອສຳປະທານເຊົ່າໃນການປູກໄມ້ວິກກ່ອນຈະອະນຸມັດພື້ນທີ່ດິນໃຫ້ແກ່ບໍລິສັດດັ່ງກ່າວນັ້ນໄດ້ມີທີມງານໜຶ່ງ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍພະນັກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຈາກຂັ້ນສູນກາງ, ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢູ່ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງພ້ອມດ້ວຍອຳນາດການປົກຄອງບ້ານໄດ້ດຳເນີນການສຳຫຼວດພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວ. ອີງຕາມບົດລາຍງານການສຳຫຼວດພື້ນທີ່ຂອງພະແນກກະສິກຳປ່າໄມ້ແຂວງ ສາລະວັນ ສະບັບເລກທີ 0712/ກປຂ 07, ລົງວັນທີ 16 ມິຖຸນາ 2007 ໃຫ້ຮູ້ວ່າພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວແມ່ນເປັນປ່າໂຄກຫ່າງ ແລະ ປ່າຊຸດໂຊມ ແລະ ໃນການກຳນົດຂອບເຂດພື້ນທີ່ດິນດັ່ງກ່າວນັ້ນ ແມ່ນບໍ່ໃຫ້ບໍລິສັດດັ່ງກ່າວບຸກເບີກໃນພື້ນທີ່ຫ່າງຈາກເຂດກັນຊົນ 70-100 ແມັດ (ຂອບເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດເຊບັ້ງນວນ) ແລະ ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ບຸກເບີກທີ່ດິນນາ ແລະ ດິນສວນຂອງປະຊາຊົນມາເປັນດິນປູກໄມ້ຂອງບໍລິສັດ (ຕາມການສຳພາດນາຍບ້ານ ແລະ ຊາວບ້ານໆ ຫ້ວຍກະໂພໄຊ). ເຖິງແນວໃດກໍຕາມໃນຕົວຈິງການບຸກເບີກພື້ນທີ່ຂອງບໍລິສັດດັ່ງກ່າວບໍ່ໄດ້ປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂທີ່ໄດ້ລະບຸໃນເບື້ອງຕົ້ນນັ້ນແຕ່ຢ່າງໃດເລີຍ ເຊິ່ງບໍລິສັດດັ່ງກ່າວໄດ້ບຸກເບີກພື້ນທີ່ຢູ່ໃນຂອບເຂດປ່າກັນຊົນ ແລະ ກວມເອົາທີ່ດິນນາ ແລະ ດິນສວນຂອງປະຊາຊົນອີກດ້ວຍ ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນເຫັນວ່າພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວບໍ່ແມ່ນປ່າໂຄກຫ່າງ ແລະ ປ່າຊຸດໂຊມຄືດັ່ງລະບຸໄວ້ຢູ່ໃນບົດລາຍງານການສຳຫຼວດພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວ. ຕໍ່ບັນຫາດັ່ງກ່າວນັ້ນສັງ

ເກດເຫັນວ່າການສໍາຫຼວດພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວບໍ່ທັນປະຕິບັດຢ່າງລະອຽດ, ລາຍງານບໍ່ສອດຄ່ອງກັບສະພາບຄວາມເປັນຈິງ ແຕ່ພະຍາຍາມລາຍງານເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບເປົ້າໝາຍຂອງລັດຖະບານເພື່ອເຮັດໃຫ້ໂຄງການດັ່ງກ່າວໄດ້ຮັບອະນຸມັດ ໂດຍບໍ່ຄໍານຶງເຖິງຜົນກະທົບທີ່ຈະຕາມມາ ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນພາຍຫຼັງອະນຸມັດໄດ້ໄປແລ້ວຍັງບໍ່ມີການຕິດຕາມກວດກາຄືນ ໂດຍປະປ່ອຍໃຫ້ນັກລົງທຶນພັດທະນາກິດຈະກຳຕາມລຳພັງໃຈຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ເກີດມີສະພາບບັນຫາຫຼາຍດັ່ງກ່າວ

ຮູບທີ 2.4: ພື້ນທີ່ສໍາປະທານຂອງບໍລິສັດ ໂອຈີ ເປບເປີ ຢູ່ບ້ານ ຫ້ວຍກະໂພ ເມືອງ ລະຄອນເພັງ, ແຂວງ ສາລະວັນ

ຮູບທີ 2.5: ແຜນທີ່ຂອບເຂດການສໍາປະທານຂອງບໍລິສັດໂອຈີ ປູກໄມ້ວິກ ຈໍາກັດ ແລະ ບໍລິສັດເຢົາຕຽງ ປູກຢາງພາລາ ຈໍາກັດ

2.4.3 ດ້ານດີ ແລະ ດ້ານຫຍໍ້ທີ່ຂອງການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນຢູ່ແຂວງ ສາລະວັນ

2.4.3.1 ທາງດ້ານເສດຖະກິດ

ການລົງທຶນໃນໂຄງການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນຢູ່ແຂວງ ສາລະວັນ ສັງເກດເຫັນໄດ້ວ່າ ບັນດາໂຄງການທີ່ຂ້ອນຂ້າງໃຫຍ່ນັ້ນລ້ວນແລ້ວແຕ່ເປັນໂຄງທີ່ລົງທຶນຂອງ ນັກລົງທຶນຕ່າງປະເທດເຊັ່ນ: ຫວຽດນາມ, ຈີນ, ຍີ່ປຸ່ນ, ໄທ ເຊິ່ງເວົ້າໄດ້ວ່າທາງແຂວງແມ່ນສາ ມາດບັນລຸໄດ້ນະໂຍບາຍການດຶງດູດການລົງທຶນຂອງຕ່າງປະເທດໂດຍກົງ (FDI), ນອກຈາກ ທາງແຂວງ, ກໍ່ຄືລັດຖະບານຈະມີລາຍຮັບຈາກຄ່າເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານແລ້ວ (ອັດຕາຄ່າສໍາ ປະທານໃນຂະແໜງກະສິກໍາສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວແມ່ນ 6 ໂດລາ/ເຮັກຕາ/ປີ) ມັນຍັງເປັນການເພີ່ມໂອ ກາດທາງດ້ານເສດຖະກິດທັ້ແກ່ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ເປັນຕົ້ນແມ່ນການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ ແລະ ເປັນແຫຼ່ງສ້າງລາຍຮັບເພີ່ມໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວໃນຍາມສຸກເສີນ, ສໍາລັບອັດຕາຄ່າຈ້າງແຮງງານຢູ່ໃນ ຂອບເຂດແຂວງ ສາລະວັນ, ແມ່ນຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 25,000~35,000 ກີບ/ແຮງງານ/ມື້ ຫຼື ປະ ມານ 750,000~1,050,000 ກີບ/ແຮງງານ/ເດືອນ. ນອກຈາກນັ້ນສັງເກດເຫັນວ່າຫຼາຍໂຄງ ການແມ່ນໄດ້ປະກອບສ່ວນໃນການພັດທະນາຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນໄດ້ໃນລະດັບໃດໜຶ່ງ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ການສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກອື່ນໆເຊັ່ນ: ເສັ້ນທາງ, ໄຟຟ້າ, ໂຮງຮຽນ, ສຸກສາລາ ແລະ ອື່ນໆ ເຊິ່ງສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ມັນໄດ້ປະກອບສ່ວນອັນສໍາຄັນໃຫ້ແກ່ວຽກງານ ການພັດທະນາຊຸມນະບົດ ແລະ ແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນຕາມແຜນພັດທະນາຂອງ ລັດຖະບານຕົວຢ່າງ: ບໍລິສັດສີມຸລະຈໍາກັດ (ໂຄງການປູກພືດເປັນຢາ) ໄດ້ຊື້ວັດຖຸອຸກອນ ໃນ ການກໍ່ສ້າງໂຮງຮຽນ ແລະ ສຸກສາລາບ້ານໂພນທິນ ແລະ ບ້ານພໍ່ເຂັມ ເມືອງ ເລົ່າງາມ. ໃນ ການກໍ່ສ້າງພື້ນຖານ ໂຄງລ່າງດັ່ງກ່າວແມ່ນເປັນສິ່ງສໍາຄັນຫຼາຍຕໍ່ກັບຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອຈະ ເຮັດໃຫ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາເຈົ້າມີການປ່ຽນແປງໄປໃນທາງທີ່ດີ ໂດຍສະເພາະແລ້ວແມ່ນ ເສັ້ນທາງ ເຊິ່ງມີຫຼາຍບ້ານແມ່ນມີຄວາມເພິ່ງພໍໃຈເນື່ອງຈາກວ່າການຂົນສົ່ງຜະລິດຕະພັນກະສິ ກໍາອອກສູ່ຕະຫຼາດງ່າຍຂຶ້ນ ແລະ ສິ່ງທີ່ສໍາຄັນນັ້ນແມ່ນມີພໍ່ຄ້າມີກາງເຂົ້າມາຊື້ສິນຄ້າຢູ່ພື້ນທີ່ທໍາ ການຜະລິດເລີຍ ເຊິ່ງຖືວ່າເປັນອັນໃໝ່ສໍາລັບຊາວບ້ານ, ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມເມື່ອສັງເກດເບິ່ງ ແລ້ວຄຽງຄູ່ກັບດ້ານດີດັ່ງກ່າວ ຍັງເຫັນວ່າມີບາງບັນຫາທີ່ຍັງບໍ່ທັນສອດຄ່ອງກັບແຜນພັດທະນາ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ ເຊິ່ງຄວນຈະໄດ້ຫຮັບການປັບປຸງ ແລະ ແກ້ໄຂໃນຕໍ່ໜ້າ:

1) ມີບໍລິສັດຈໍານວນໜຶ່ງ ບໍ່ເອົາໃຈໃສ່ໃນການພັດທະນາກິດຈະການ ຂອງໂຄງການພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸມັດຈາກລັດຖະບານໄປແລ້ວ ແຕ່ໄດ້ສວຍໃຊ້ສັນຍາສໍາປະ ທານດັ່ງກ່າວເພື່ອກູ້ຢືມເງິນຈາກທະນາຄານເພື່ອເຮັດທຸລະກິດອື່ນ ນອກຈາກນັ້ນຍັງມີບາງກໍລະ ນີພັດສວຍໂອກາດຊຸດຄົ້ນເອົາຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດແລ້ວຍຸດເຊົາກິດຈະການດັ່ງກ່າວ ເຊິ່ງ ມັນກະທົບຕໍ່ນະໂຍບາຍການຫັນທີ່ດິນເປັນທຶນ ຂອງລັດຖະບານວາງອອກໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຜົນປະໂຫຍດຂອງລັດຖະບານ ແລະ ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນດັ່ງການໃຫ້ສໍາພາດຂອງຄະນະກຸ່ມ III

(ວຽງຄຳ, ເມືອງ ສາລະວັນ) ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງບໍລິສັດສາລະວັນຂາອອກ-ຂາເຂົ້າ ຈຳກັດໄດ້ໃຫ້ຮູ້ວ່າ “ບໍລິສັດດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ເຂົ້າໄປລົງທຶນສຳປະທານເນື້ອທີ່ເພື່ອປູກຢາງພາລາ ຢູ່ບ້ານ ວຽງຄຳ, ເມືອງ ສາລະວັນ ໃນເນື້ອທີ່ 100 ເຮັກຕາ ແຕ່ໃນຕົວຈິງບໍລິສັດດັ່ງກ່າວບໍ່ໄດ້ ປະຕິບັດຕາມສັນຍາທີ່ໄດ້ສັນຍາກັບແຂວງແຕ່ຢ່າງໃດເລີຍ ເຊິ່ງພາຍຫຼັງອະນຸມັດແລ້ວແມ່ນປະ ຕິບັດໄປໄດ້ພຽງປີດຽວ ໂດຍຄຽງຄູ່ກັບການຂຸດຄົ້ນເອົາໄມ້ໃນພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວໝົດແລ້ວສຸດທ້າຍກໍ ຢຸດເຊົາ, ປະຈຸບັນພື້ນທີ່ທີ່ປູກຢາງພາລາບໍ່ເຖິງ 10 ເຮັກຕານັ້ນຖືກປົກຫຸ້ມຮົກເຮື້ອໄປດ້ວຍປ່າ ຫຍ້າໝົດແລ້ວ.

2) ຍັງຂາດການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແລະ ໄລ່ລຽງທາງດ້ານເສດ ຖະກິດຢ່າງຄັກແນ່ກ່ອນຈະອະນຸມັດໃຫ້ສຳປະທານ .

3) ມີບາງກໍລະນີເຫັນວ່າ ມັນສົ່ງຜົນກະທົບ ໂດຍກົງຕໍ່ກັບຄວາມໝັ້ນຄົງ ທາງດ້ານສະບຽງອາຫານຂອງປະຊາຊົນ ເນື່ອງຈາກວ່າພື້ນທີ່ສຳປະທານຈຳນວນໜຶ່ງໄດ້ກວມ ເອົາທີ່ດິນາ, ດິນສວນ ແລະ ພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດອື່ນໆຂອງປະຊາຊົນ.

4) ນອກຈາກນັ້ນຍັງສົ່ງຜົນກະທົບ ໂດຍກົງຕໍ່ກັບແຫຼ່ງລາຍຮັບຂອງປະ ຊາຊົນໂດຍສະເພາະແມ່ນລາຍຮັບຈາກການເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ເນື່ອງຈາກວ່າໃນບາງເຂດ ຊາວບ້ານບໍ່ສາມາດທີ່ຈະເກັບພືດພັກທຳມະຊາດ, ເຫັດ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງອື່ນໆຢູ່ໃນເຂດບໍ ລິເວນພື້ນທີ່ສຳປະທານເພື່ອມາບໍລິໂພກ ແລະ ຂາຍທັງນີ້ກໍເນື່ອງຈາກວ່າມີການນຳໃຊ້ສານເຄມີ ເຂົ້າໃນການຜະລິດ.

5) ເຖິງແນວໃດກໍຕາມແມ່ນວ່າຫຼາຍໂຄງການຈະຊ່ວຍໃຫ້ປະຊາຊົນມີ ວຽກເຮັດງານທຳ, ສາມາດສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວແຕ່ສຳລັບໂຄງການປູກຢາງພາລາແລ້ວ ແມ່ນ ເຫັນວ່າມີຄວາມຕ້ອງການແຮງງານພຽງໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນ (ຊ່ວງປູກ), ຊ່ວງບຳລຸງຮັກສາ (ເສຍ ຫຍ້າ ຫຼື ຕັດ ຮຸ້ນ ແລະ ໄລຍະກິດຢາງເທົ່ານັ້ນ ສ່ວນຊ່ວງຕົ້ນຢາງພາລາມີອາຍຸແຕ່ 3- 7 ປີ ເຫັນວ່າເປັນຊ່ວງຕົ້ນຢາງພາລາກຳລັງຂະຫຍາຍຕົວ ຄວາມຕ້ອງການແຮງງານຂອງໂຄງ ການແມ່ນບໍ່ຫຼາຍ, ສະນັ້ນຊ່ວງເວລາດັ່ງກ່າວແມ່ນເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນໃນຂົງເຂດພື້ນທີ່ໂຄງການ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບພໍສົມຄວນ(ເຂົາເຈົ້າບໍ່ມີວຽກເຮັດງານທຳຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງ), ແຕ່ ກົງກັນຂ້າມຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນມີຄວາມຕ້ອງການຊົມໃຊ້ເຄື່ອງອຸປະໂພກ ຫຼື ເຄື່ອງ ໃຊ້ອື່ນໆໃນຊີວິດປະຈຳວັນ, ຖ້າຄອບຄົວໜຶ່ງຫາກມີຜູ້ອອກແຮງງານຮັບຈ້າງເປັນລາຍວັນ 1 ຄົນ ແລະ ໄດ້ຮັບເງິນພຽງແຕ່ 25,000-30,000 ກີບ/ວັນ ເຊິ່ງເງິນຈຳນວນດັ່ງກ່າວອາດຈະບໍ່ສາມາດ ລ້ຽງຄອບຄົວໄດ້ແບບຍືນຍົງ. ນອກຈາກນັ້ນກໍອາດຈະມີຄວາມສ່ຽງໃນເວລາທາງບໍລິສັດບໍ່ຈ້າງ ແຮງງານຄົນລາວຕໍ່ໄປ ຫຼື ອາດສະເໜີຕໍ່ລັດຖະບານ ສປປ ລາວນຳເຂົ້າແຮງງານຈາກຕ່າງປະ ເທດ ເຊິ່ງເຂົາເຈົ້າອາດຈະຕຳນິວ່າແຮງງານຂອງຄົນລາວບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານ.

2.4.3.2 ທາງດ້ານສັງຄົມ

ເມື່ອເບິ່ງທາງດ້ານສັງຄົມແລ້ວເຫັນວ່າປະຊາຊົນໃນຫຼາຍເຂດແມ່ນມີຄວາມຮູ້ສຶກດີໃຈໂດຍສະເພາະແມ່ນບ້ານທີ່ພື້ນຖານໂຄງລ່າງຍັງມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກສັບສົນໃນໄລຍະຜ່ານມານັ້ນ ເນື່ອງຈາກວ່າຫຼາຍໂຄງການແມ່ນໄດ້ສ້າງ ແລະ ບັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກອື່ນໆໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນເປັນຕົ້ນແມ່ນເສັ້ນທາງເຂົ້າບ້ານ, ໄຟຟ້າ, ໂຮງຮຽນ ສຸກສາລາ, ນ້ຳສະອາດ ແລະ ອື່ນໆ ພ້ອມກັນນັ້ນມັນຍັງເປັນການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນ ນອກຈາກນັ້ນມີບາງໂຄງການຍັງໄດ້ປະກອບເງິນເພື່ອຊ່ວຍພັດທະນາບ້ານ (ສະເພາະບ້ານທີ່ເນື້ອທີ່ສຳປະທານກວມເອົາ) ຈຳນວນ 25,000 ກີບ/ຮຕ ຕົວຢ່າງ: ບໍລິສັດບົວລະພາສະໂຕຣໄດ້ນຳປະຊາຊົນທີ່ເຄີຍຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ແບບເລື່ອນລອຍ ຈຳນວນໜຶ່ງມາປູກພືດໃນພື້ນທີ່ໂຄງການຂອງຕົນ ພ້ອມຍັງຊ່ວຍເຫຼືອເຂົາເຈົ້າເປັນຕົ້ນແມ່ນການບຸກເບີກພື້ນທີ່ໃນແຕ່ລະບີໃຫ້ແນວພັນພືດ ແລະ ແນະນຳທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການຕົ້ມອີກ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນບາງບໍລິສັດຍັງໄດ້ດຳເນີນການເກັບກູ້ຫລະເບີດບໍ່ທັນແຕກອອກຈາກພື້ນທີ່ດິນກ່ອນຈະລົງມືຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ເຊິ່ງມັນເປັນສິ່ງທີ່ສຳຫຼາຍຕໍ່ກັບຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນດັ່ງກ່າວ ເນື່ອງຈາກວ່າມັນເປັນການຫຼຸດ ຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກອຸປະຕິເຫດ ແລະ ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນມີຄວາມ ວ່ອງໄວຂຶ້ນ. ສຳລັບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ທີ່ດິນ ແລະ ຜົນລະບູກຂອງປະຊາຊົນນັ້ນ ທາງໂຄງການແມ່ນໄດ້ທົດແທນໃນອັດຕາ 250,000-800,000 ກີບ/ຮຕ ເຊິ່ງຂຶ້ນກັບປະເພດ; ຄຸນນະພາບ ແລະ ຊະນິດຜົນຜະລິດທີ່ມີຢູ່ໃນດິນດັ່ງກ່າວ. ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ ຄຽງຄູ່ກັບດ້ານດີ ດັ່ງກ່າວຍັງສັງເກດເຫັນວ່າມີຫຼາຍບັນຫາທີ່ຍັງບໍ່ທັນສອດຄ່ອງ ແລະ ເປັນຜົນກະທົບຕໍ່ຊຸມຊົນໃນ ເຂດພື້ນທີ່ສຳປະທານດັ່ງກ່າວໃນໄລຍະປະຈຸບັນກໍ່ຄືອະນາຄົດ ເຊິ່ງຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ໃນ ການບັບປຸງ ແລະ ແກ້ໄຂ:

- ມີບາງໂຄງການຈຳນວນໜຶ່ງບໍ່ໄດ້ປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂທີ່ໄດ້ລະບຸຢູ່ໃນສັນຍາທີ່ເຊັນກັບລັດຖະບານ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການຕອບສະໜອງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ ດັ່ງກໍລະນີຂອງບໍລິສັດຫຼູຟູໂກະຈຳກັດ ສຳປະທານທີ່ດິນເພື່ອປູກມັນຕົ້ນຢູ່ເມືອງ ສາລະວັນ, ເຊິ່ງໃນເບື້ອງຕົ້ນແມ່ນຈະສ້າງເສັ້ນທາງ, ໂຮງຮຽນ, ສຸກສາລາ ແລະ ໄຟຟ້າໃຫ້ແກ່ບ້ານ ແຕ່ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ທີ່ດິນແລ້ວໂຄງການດັ່ງກ່າວ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂດັ່ງກ່າວພຽງແຕ່ຢ່າງໃດເລີຍຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນຍັງປະຕິເສດບໍ່ຮັບເອົາຊາວບ້ານເພື່ອເຂົ້າເປັນແຮງງານຮັບຈ້າງຢູ່ໃນບໍລິສັດອີກດ້ວຍ ເຊິ່ງມັນເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນອັບປະໂຫຍດ.

- ເກີດມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ແລະ ການບໍລະປັກກັນລະຫວ່າງຊາວບ້ານກັບບໍລະສັດເນື່ອງຈາກວ່ານັກລົງທຶນບໍ່ປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂສັນຍາທີ່ໄດ້ຕົກລົງໃນເວລາອະນຸມັດນັ້ນ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ມີການຮ້ອງຟ້ອງເກີດຂຶ້ນ, ເກີດມີການທຳລາຍຜົນລະບູກຂອງບໍລິສັດ ແລະ ຍຶດເອົາດິນຄືນ ແລະ ອື່ນໆ.

- ການຈ້າງແຮງງານຫຼຸດລົງ ເນື່ອງຈາກບໍລິສັດສ່ວນໃຫຍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ຢາຂ້າຫຍ້າທົດແທນການຈ້າງແຮງງານ ຊຶ່ງມັນອາດຈະເຮັດໃຫ້ເກີດມີໄພຫວ່າງງານຢູ່ໃນສັງຄົມ.
- ສຳລັບຄອບຄົວທີ່ມີແຮງງານເປັນເດັກນ້ອຍ ແລະ ຜູ້ເຖົ້ານັ້ນແມ່ນໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຫຼາຍກວ່າໝູ່ ເນື່ອງຈາກວ່າບັນດາຄອບຄົວດັ່ງກ່າວແມ່ນຖືກປະຕິເສດຈາກບໍລິສັດໃນການຮັບເອົາເປັນແຮງງານຮັບຈ້າງ.
- ແຫຼ່ງອາຫານຂອງຊຸມຊົນຖືກຈຳກັດ ແລະ ຫຼຸດໜ້ອຍຖອຍລົງ ເນື່ອງຈາກວ່າພື້ນທີ່ສຳປະທານສ່ວນໃຫຍ່ໄດ້ກວມເອົາບ່ອນທຳມາຫາກິນຂອງປະຊາຊົນແລ້ວ ພ້ອມກັນນັ້ນຊາວບ້ານບໍ່ກ້າທີ່ຈະເກັບພືດຜັກຕາມທຳມະຊາດມາບໍລິໂພກ ເນື່ອງຈາກວ່າໄດ້ມີການນຳໃຊ້ຢາຂ້າຫຍ້າຢູ່ໃນບໍລິເວນພື້ນທີ່ສຳປະທານ.
- ເນື້ອທີ່ດິນທຳການຜະລິດຂອງປະຊາຊົນມີຈຳກັດເນື່ອງຈາກພື້ນທີ່ສຳປະທານຂອງບໍລິສັດຈຳນວນໜຶ່ງໄດ້ກວມເອົາທີ່ດິນທຳການຜະລິດຂອງປະຊາຊົນ.

2.4.3.3 ທາງດ້ານການນຳໃຊ້ພື້ນທີ່

ການນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ຂອງບັນດາໂຄງການເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນໃນແຂວງ ສາລະວັນ ໂດຍສະເພາະໃນຂະແໜງກະສິກຳ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຍັງເຫັນວ່າບໍ່ທັນສອດຄ່ອງກັບແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໂດຍສະເພາະຍັງຂາດການຈັດສັນ ແລະ ສຳຫຼວດເນື້ອທີ່ໃຫ້ລະອຽດກ່ອນການເຊັນອະນຸມັດໃຫ້ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານ ແລະ ເຫັນວ່າເປັນການຫັນເອົາທີ່ດິນປ່າໄມ້ທຳມະຊາດມາປູກໄມ້ອຸດສາຫະກຳ, ເກີດມີການອະນຸມັດທີ່ດິນເຂດປ່າກັນຊົນ, ດິນນາ, ດິນສວນໃຫ້ແກ່ ນັກລົງທຶນເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານ (ບໍລິສັດ ໂອຈິ ຈຳກັດ, ປູກໄມ້ວິກຢູ່ເມືອງ ລະຄອນເພັງ ໄດ້ກວມເອົາພື້ນທີ່ເຂດກັນຊົນຂອງປ່າສະຫງວນເຊບັ້ງນວນ) ເຊິ່ງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນດັ່ງກ່າວ ແມ່ນບໍ່ສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍຂອງພັກ-ລັດວ່າດ້ວຍການສົ່ງເສີມການປູກໄມ້ອຸດສາຫະກຳເພື່ອພື້ນຟູປ່າໃນເຂດທີ່ເປັນພູປອກໂລ້ນ ແລະ ປ່າຊຸດໂຊມພ້ອມກັນນັ້ນ ເຫັນວ່າພື້ນທີ່ສຳປະທານບາງບ່ອນໄດ້ກວມເອົາທີ່ດິນທຳການຜະລິດຂອງປະຊາຊົນ ການອະນຸມັດພື້ນທີ່ບາງບ່ອນບໍ່ທັນເໝາະສົມກັບຊະນິດພືດທີ່ຈະປູກ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ໂຄງການບໍ່ມີຄວາມຄົບຖ້ວນ ນອກຈາກນັ້ນຍັງສັງເກດເຫັນວ່າ ພື້ນທີ່ທີ່ໄດ້ອະນຸມັດໃຫ້ແກ່ນັກລົງທຶນເພື່ອປູກຢາງພາລາຢູ່ເຂດເມືອງ ເລົ່າງາມນັ້ນ ເປັນພື້ນທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນສູງ ເຊິ່ງອາດນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປູກພືດລົມລຸກຊະນິດອື່ນໆດີກວ່າ ເຊັ່ນ: ເຂົ້າ, ຖົ່ວດິນ, ກ້ວຍ ແລະ ກາເຟ.

ຮູບທີ 2.6: ພາບພືດລົ້ມລູກເຂດສວນຢາງພາລາ (ເມືອງເລົ່າງາມ)

2.4.3.4 ທາງດ້ານສະພາບແວດລ້ອມ

ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ຂອງເນື້ອທີ່ເຊົ່າ ແລະສໍາປະທານທີ່ດິນຢູ່ແຂວງ ສາລະວັນແລ້ວເຫັນວ່າເປັນໂຄງການທີ່ຕັ້ງຢູ່ເຂດພື້ນທີ່ທີ່ມີຄວາມຄ້ອຍບໍ່ສູງປານໃດ (ສະເລ່ຍປະມານ 15%), ພື້ນທີ່ຂ້ອນຂ້າງຮາບພຽງເປັນແຂວງໜຶ່ງທີ່ຍັງມີຄວາມອຸດົມສົມບູນສູງເນື່ອງຈາກວ່າເປັນເຂດພື້ນທີ່ພູພຽງບໍລະເວນ. ຈາກການລົງສໍາຫຼວດພື້ນທີ່ໂຄງການຕົວຈິງ ແລະການສໍາພາດປະຊາຊົນຢູ່ໃນເຂດພື້ນທີ່ສໍາປະທານນັ້ນ ຊຶ່ງສັງເກດເຫັນວ່າ ຍັງມີບາງບັນຫາທີ່ເປັນຜົນກະທົບຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມທໍາມະຊາດ ອັນເນື່ອງມາຈາກໂຄງການເຊົ່າແລະສໍາປະທານ ໂດຍສະເພາະແມ່ນໂຄງການປູກໄມ້ອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ອຸດສາຫະກໍາປຸງແຕ່ງຈໍານວນໜຶ່ງ:

- ໃນບາງເຂດ ແມ່ນໄດ້ມີການຫັນເອົາປ່າໄມ້ທໍາມະຊາດອັນອຸດົມສົມບູນມາປູກໄມ້ອຸດສາຫະກໍາ ເຊິ່ງເຫັນວ່າມັນເປັນການທໍາລາຍລະບົບນິເວດວິທະຍາ ແລະ ສິ່ງແວດ ລ້ອມທໍາມະຊາດ;
- ມີຫຼາຍໂຄງການໂດຍສະເພາະ ແມ່ນໂຄງການປູກໄມ້ຢາງພາລາຢູ່ໃນຂອບເຂດເມືອງ ເລົ່າງາມແມ່ນໄດ້ນໍາໃຊ້ສານເຄມີເຂົ້າໃນການຜະລິດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຢາຂ້າຫຍ້າ ເຊິ່ງການນໍາໃຊ້ສານເຄມີດັ່ງກ່າວອາດຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມທໍາມະຊາດບໍ່ຫຼາຍກໍ່ໜ້ອຍ;
- ມີບາງໂຄງການບໍ່ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ໃນການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ຊຶ່ງສະແດງອອກປະປ່ອຍໃຫ້ໄຟໄໝ້ສວນຢາງພາລາ ດັ່ງກໍລະນີສວນປູກຢາງພາລາຂອງບໍລິສັດລາວໄທຮົວຢູ່ບ້ານ ນາດອນບົງ, ເມືອງສາລະວັນໄດ້ຖືກໄຟໄໝ້ໃນຈໍານວນເນື້ອທີ່ 100 ເຮັກຕາ ມາເຖິງປະຈຸບັນຖ້າລວມເນື້ອທີ່ທີ່ຍັງມີຕົ້ນຢາງພາລາແມ່ນບໍ່ເຖິງ 5 ເຮັກຕາຊຶ່ງຕໍ່ບັນຫາດັ່ງກ່າວນອກຈາກຈະເປັນຜົນກະທົບຕໍ່ຜົນປະໂຫຍດຂອງນັກລົງທຶນແລ້ວຍັງເປັນການກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມທໍາມະຊາດອີກດ້ວຍ ໂດຍສະເພາະແມ່ນລະບົບນິເວດວິທະຍາຂອງດິນເນື່ອງຈາກວ່າພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວໄດ້ກາຍເປັນພື້ນທີ່ແຫ້ງແລ້ງພາຍຫຼັງທີ່ຖືກໄຟໄໝ້.

- ບາງກໍລະນີການສໍາປະທານທີ່ດິນ ເພື່ອສ້າງໂຮງງານປຸງແຕ່ງຜະລິດ ຕະພັນກະສິກໍານັ້ນໄດ້ສ້າງກິນເໝັນຕໍ່ຊຸມຊົນບໍລິເວນອ້ອມຂ້າງ ດັ່ງກໍລະນີຂອງໂຮງງານປຸງແຕ່ງ ມັນຕົ້ນຂອງບໍລິສັດຫຼູຟູໂກຈໍາກັດຢູ່ບ້ານ ຫ້ວຍນໍ້າສັນ ເມືອງ ເລົ່າງາມ ໄດ້ສົ່ງກິນເໝັນຕໍ່ຊຸມຊົນ ອ້ອມຂ້າງອັນເນື່ອງມາຈາກບໍ່ມີອ່າງບໍາບັດສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກໂຮງງານ ເຊິ່ງມັນໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບ ຕໍ່ຊຸມຊົນເຂດດັ່ງກ່າວພໍສົມຄວນ.

ຮູບທີ(2.7): ການນໍາໃຊ້ຢາຂ້າຫຍ້າຢູ່ໃນສວນປູກຢາງພາລາ ຂອງບໍລິສັດ ເຍົ້າຕຽງ ແລະ ດັກ ລັກ ຈໍາກັດ ຢູ່ເມືອງ ເລົ່າງາມ.

2.5 ແນວຄວາມຄິດໃນການຄົ້ນຄວ້າ

ຈາກການທົບທວນທິດສະດີ ແລະ ບົດຄົ້ນຄວ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ມີແນວຄິດ ໃນການຄົ້ນຄວ້າດັ່ງນີ້:

- ເພື່ອຢາກຫາເງື່ອນໄຂຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງການສຶກສາຜົນກະທົບຂອງການ ສໍາປະທານທີ່ດິນຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃນຂົງເຂດທີ່ມີການສຶກສາໃໝ່
- ເພື່ອຢາກຂະຫຍາຍນະໂຍບາຍຂອງການຫັນທີ່ດິນເປັນທິນໃຫ້ໄດ້ຮັບໝາກຜົນ ຫຼາຍທີ່ສຸດ.
- ເພື່ອຢາກສ້າງເປັນກິນໄກ ຫຼື ເງື່ອນໄຂອັນເໝາະໃນການແກ້ໄຂບັນຫາຊ່ວຍສັງ ຄົມ ແລະ ທາງພາກລັດ, ຜ່ານມາມີບາງທ້ອງຖິ່ນຍັງບໍ່ໄດ້ນໍາໃຊ້ລະບຽບກົດໝາຍເທົ່າທີ່ຄວນ
- ເພື່ອຢາກເຮັດໃຫ້ຜົນການຄົ້ນຄວ້າສາມາດເປັນຕົ້ນແບບອັນດີ ແລະ ເໝາະສົມໃນ ການຕີລາຄາສະເພາະໜ້າຂອງບັນຫາທີ່ສັງຄົມທົ່ວໄປກໍາລັງປະເຊີນຢູ່ໃນປະຈຸບັນ.
- ເພື່ອຢາກເປີດເປັນຂໍ້ມູນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ນັກຄົ້ນຄວ້າລຸ້ນຕໍ່ໄປ ໄດ້ສາມາດນໍາໄປ ເປັນເຄື່ອງມື ຫຼື ບ່ອນອີງໃນການຄົ້ນຄວ້າຕໍ່ໄປ ກ່ຽວກັບວຽກງານການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານຢູ່ ບັນດາແຂວງໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.

ບົດທີ 3

ວິທີການດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການວິເຄາະ

3.1 ວິທີການຄົ້ນຄວ້າ

ວິທີການຄົ້ນຄວ້າແມ່ນຈະໄດ້ໃຊ້ທັງຂໍ້ມູນທາງຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານ, ວິທີການເກັບຂໍ້ມູນແມ່ນຈະໄດ້ໃຊ້ສອງຂໍ້ມູນຕົ້ນຕໍຄື: ຂໍ້ມູນພາກທ້ອງການ ແລະ ຂໍ້ມູນພາກສະໜາມ ນອກຈາກນັ້ນຍັງຈະໃຊ້ວິທີອື່ນໆອີກເຊັ່ນ: ການສັງເກດການ ເຊິ່ງຈະໄດ້ຂໍ້ມູນຄວາມເປັນຈິງຂອງທ້ອງຖິ່ນ

3.2 ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ

3.2.1 ຂໍ້ມູນພາກທ້ອງການ

ໃນການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຂໍ້ມູນພາກທ້ອງການແມ່ນຈະໄດ້ລວບລວມຜົນຂອງການສຶກສາຂອງນັກຄົ້ນຄວ້າທີ່ຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບການສຳປະທານທີ່ດິນ, ຕາມບົດຈົບຊັ້ນລຸ້ນກ່ອນ ແລະ ຕາມເອກະສານ, ວາລະສານ, ບົດບັນທຶກ, ບົດລາຍງານຕ່າງໆທີ່ມີຢູ່ແລ້ວນຳບັນດາພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຊັ່ນ: ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແຫ່ງຊາດ, ສູນຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ໂຄງການເຄື່ອນຍ້າຍຂໍ້ມູນທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ອື່ນໆ. ກ່ຽວກັບປັດໄຈທີ່ເປັນສາເຫດໃຫ້ມີບັນຫາ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງການສຳປະທານທີ່ດິນໃນຫຼາຍເຂດ ລວມທັງຂໍ້ມູນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕ່າງໆ.

3.2.2 ຂໍ້ມູນພາກສະໜາມ

ລົງພາກສະໜາມເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນຕົວຈິງ, ເຊິ່ງໄດ້ມີການປຶກສາຫາລືກັບອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳແຂວງ ສາລະວັນ ແລະ ຫ້ອງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳເມືອງ ຕະໂອ້ຍ ເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນທີ່ບ້ານປະຈຸດອນ ໂດຍໄດ້ແຈ້ງຈຸດປະສົງໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່ອຳນາດການປົກຄອງຂອງບ້ານໃຫ້ຈະແຈ້ງສາກ່ອນ ໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນຕົວຈິງໄດ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຂອງການສຳປະທານທີ່ດິນຕໍ່ກັບການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ ໂດຍສອບຖາມຂໍ້ມູນຈາກອຳນາດປົກຄອງຂອງບ້ານ ແລະ ປະຊາຊົນເຊິ່ງການລົງພາກສະໜາມຄັ້ງນີ້ ແມ່ນໄດ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນໂດຍວິທີການສຳພາດທີ່ເປັນລັກສະນະໂອລົມກັບປະຊາຊົນ, ລົມທະນາຫາລືກ່ຽວກັບວຽກງານດັ່ງກ່າວ ໂດຍອີງໃສ່ຮ່າງແບບຟອມສອບຖາມທີ່ໄດ້ກະກຽມໄວ້ນັ້ນ ຫຼື ອາດເປັນຮູບແບບສອບຖາມໃນລັກສະນະທີ່ເປັນປະເດັນສຳຄັນ

3.2.2.1 ການສຳພາດລະດັບບ້ານ

ໃນການລົງເກັບກຳຂໍ້ມູນຂັ້ນບ້ານນີ້ ແມ່ນໄດ້ໃຊ້ແບບຟອມສຳພາດສຳລັບຂັ້ນບ້ານ ເຊິ່ງໄດ້ສົນທະນາ ແລະ ໂອລົມກັບບຸກຄົນສຳຄັນພາຍໃນບ້ານ

1) ນາຍບ້ານແມ່ນຈະສຳພາດເອົາຂໍ້ມູນດ້ານປະຊາກອນທັງໝົດບ້ານ ແລະ ສະພາບການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ

2) ເຖົ້າແກ່ແນວໂຮມບ້ານແມ່ນສຳພາດເອົາຂໍ້ມູນບ້ານເປັນຕົ້ນແມ່ນປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງບ້ານ

3) ນາຍຄູແມ່ນສຳພາດຂໍ້ມູນດ້ານການສຶກສາ

3.2.2.1 ການສຳພາດລະດັບຄອບຄົວ

ຫຼັງຈາກທີ່ໄດ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນຂັ້ນບ້ານແລ້ວ ໄດ້ລົງສຳພາດຂັ້ນຄອບຄົວຢູ່ບ້ານດັ່ງກ່າວ, ເຊິ່ງໃນການສຳພາດນີ້ແມ່ ອີງໃສ່ແບບຟອມສຳພາດຂັ້ນຄອບຄົວ, ເຊິ່ງຈະສຸ່ມເອົາປະຊາຊົນ ຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 30%-50% ຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານ.

ພາຍຫຼັງໄດ້ຂໍ້ມູນຈາກຂັ້ນບ້ານ ແລະ ຂັ້ນຄອບຄົວແລ້ວໄດ້ເຂົ້າໄປສຳພາດເອົາຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນນຳບໍລິສັດເພັດດາລາການກະເສດ ແລະ ໄດ້ເຂົ້າໄປຫ້ອງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າເມືອງ ແລະ ຫ້ອງການແຜນການ ແລະ ການເງິນ ເມືອງ ຕະໂອ້ຍ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ປະຈຳແຂວງ ສາລະວັນອີກເທື່ອໜຶ່ງ ເພື່ອສັງລວມຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການສຳປະທານທີ່ດິນຢູ່ໃນ ແຂວງ ສາລະວັນ, ເມືອງ ຕະໂອ້ຍໂດຍສະເພາະແມ່ນຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບບໍລິສັດເພັດດາລາການກະເສດ.

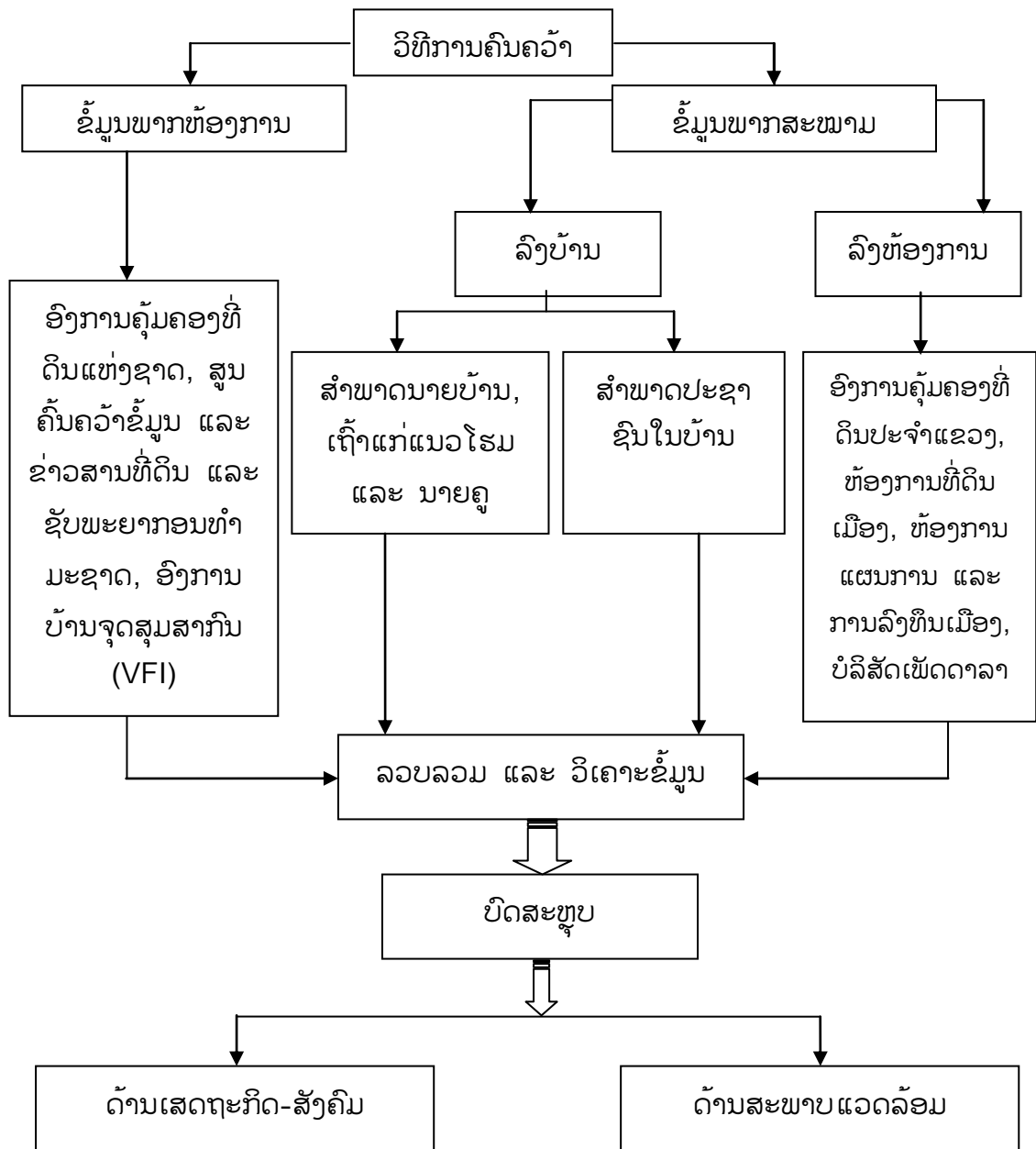
3.3 ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

3.3.1 ທາງດ້ານປະລິມານ

ເປັນການວິເຄາະຂໍ້ມູນທາງດ້ານຕົວເລກສະຖິຕິ ໂດຍວິເຄາະຂໍ້ມູນທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມເຊັ່ນ: ຄ່າສ່ວນຮ້ອຍ, ຄ່າສະເລ່ຍ ແລະ ຄວາມຖີ່.

3.3.2 ທາງດ້ານຄຸນນະພາບ

ເປັນການສັງລວມຂໍ້ມູນທາງດ້ານເອກະສານທີ່ຄົ້ນຄວ້າມານຳບັນດາອົງການ, ບໍລິສັດ, ບຸກຄົນ ແລະ ການສັງເກດສະພາບທົ່ວໄປລວມທັງເຫດຜົນ ແລະ ຄວາມຄິດເຫັນຂອງກຸ່ມເປົ້າໝາຍໃນຂອບເຂດທີ່ລົງສຶກສາ.

ຮູບທີ 3.1: ແຜນວາດຂັ້ນຕອນການຄົ້ນຄວ້າ

3.4 ສະຖານທີ່ຄົ້ນຄວ້າ

ໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ແມ່ນໄດ້ສຶກສາເຖິງຜົນກະທົບຂອງການສຳປະທານທີ່ດິນຕໍ່ກັບການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ແຖບໃກ້ຄຽງໂຄງການສຳປະທານທີ່ດິນຂອງບໍລິສັດເພັດດາລາການກະເສດ ເຊິ່ງສະຖານທີ່ການສຶກສາ ແມ່ນຈະໄດ້ລົງເກັບກຳຂໍ້ມູນຢູ່ທີ່ ບ້ານ ປະຈຸດອນ, ເມືອງ ຕະໂອ້ຍ, ແຂວງ ສາລະວັນ.

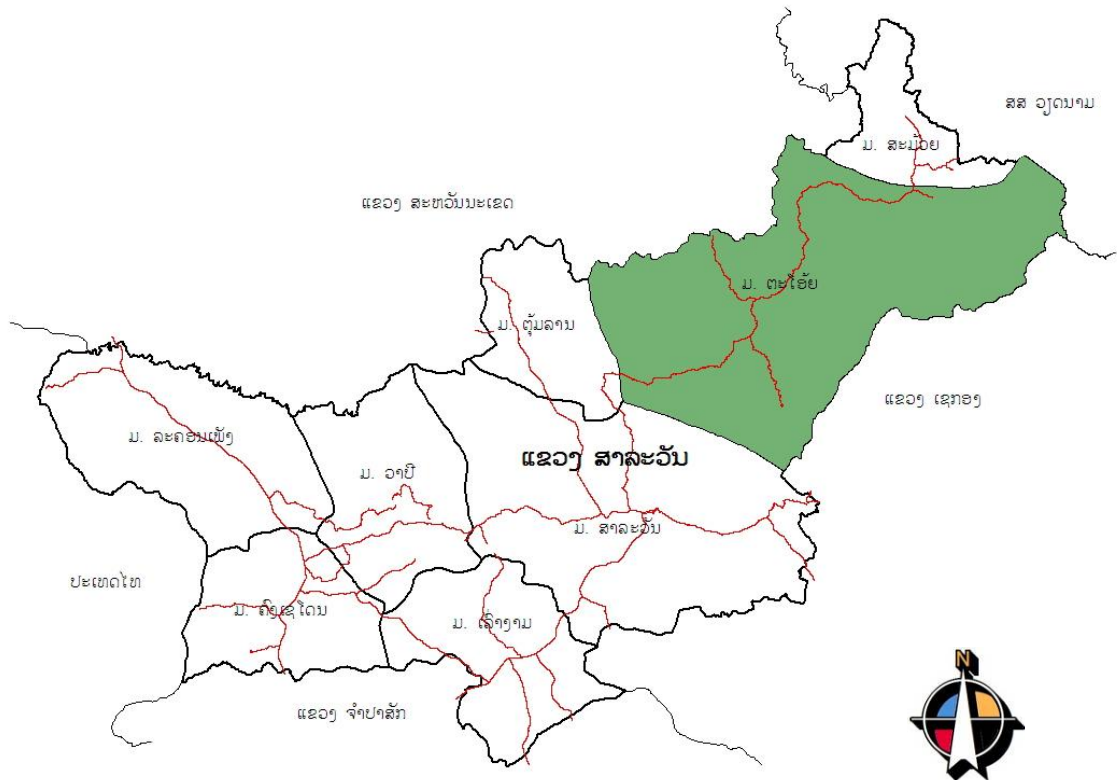
3.4.1 ທີ່ຕັ້ງ ແລະ ຈຸດພິເສດຂອງແຂວງ ສາລະວັນ

ແຂວງສາລະວັນແມ່ນແຂວງໜຶ່ງທີ່ນອນຢູ່ໃນ 4 ແຂວງພາກໃຕ້ຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ມີອາກາດຮ້ອນຊຸ່ມ ເຊິ່ງໄດ້ຮັບລົມມໍລະສຸມທີ່ພັດມາຈາກທະເລຈີນໃຕ້, ມີພື້ນຖານພູມສັນຖານເປັນທົ່ງພຽງມີ 5 ເມືອງ ເນື້ອທີ່ກວມປະມານ 40%, ພູພຽງມີ 1 ເມືອງ ເນື້ອທີ່ກວມປະມານ 20%, ແລະ ພູດອຍມີ 2 ເມືອງ ເນື້ອທີ່ກວມປະມານ 40%, ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດປະມານ 10,691 ກມ², ຕັ້ງຢູ່ເສັ້ນແວງທີ່ 103⁰-105⁰ ແລະ ເສັ້ນຂະໜານທີ່15⁰-17⁰ ມີລວງຍາວແຕ່ເໜືອ ຫາ ໃຕ້ປະມານ 120 ກມ ແຕ່ຕາເວັນອອກຫາຕາເວັນຕົກ ປະມານ 89 ກມ.

ແຂວງສາລະວັນມີປະຊາກອນທັງໝົດ 336,017 ຄົນ, ຍິງ 169,410 ຄົນ (ສະ ຖິຕິສົກປີ 2008 ຈາກຫ້ອງວາການແຂວງ), ປະກອບດ້ວຍ 14 ຊົນເຜົ່າດັ້ງເດີມ, ໃນນັ້ນລາວລຸ່ມ ກວມ 67% ຂອງຊົນເຜົ່າທັງໝົດ. ເຖິງວ່າຈະເປັນແຂວງທີ່ຫ່າງໄກສອກຫຼີກການຄົມມະນາຄົມ ຫຍຸ້ງຍາກກັນດານ ແຕ່ກໍເປັນແຂວງທີ່ມີທຳມະຊາດເອື້ອອຳນວຍຄວາມສະດວກ ເພື່ອຂະຫຍາຍ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຮອບດ້ານເຊັ່ນເນື້ອທີ່ປູກເຂົ້າໃນເຂດທົ່ງພຽງມີປະມານ 74,016 ຮຕ, ເນື້ອ ທີ່ປ່າໄມ້ມີປະມານ 1,087,000 ຮຕ, ທົ່ງຫຍ້າລ້ຽງສັດມີປະມານ 5,800 ຮຕ. ແຂວງ ສາລະວັນ ເປັນແຂວງທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນທາງດ້ານພື້ນຖານທຳມະຊາດພໍສົມຄວນ, ມີແມ່ນ້ຳໄຫຼຜ່ານ ຫຼາຍສາຍເຊັ່ນ: ແມ່ນ້ຳເຊໂດນ, ແມ່ນ້ຳເຊລະນອງ, ແມ່ນ້ຳເຊໂປນ, ແມ່ນ້ຳຂອງ, ເຊນ້ຳມະນາ, ແມ່ນ້ຳເຊນວນ, ແມ່ນ້ຳເຊເສັດ ແລະ ແມ່ນ້ຳສາຍອື່ນໆ.ຕາມແມ່ນ້ຳສາຍ ຕ່າງໆ. ມີແກ້ງ, ຕາດ, ນ້ຳຕົກ, ທີ່ສາມາດເຮັດເຄື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກຂະໜາດນ້ອຍ-ກາງໄດ້ຫຼາຍບ່ອນ, ມີຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດເຊັ່ນ: ບໍ່ຖ່ານຫີນ, ພູຫີນປູນ, ແລະ ອື່ນໆ ໃນນັ້ນແຂວງ ສາລະວັນ ຍັງມີສັດປ່າ ຫຼາຍຊະນິດເຊັ່ນ: ໝູ່ປ່າ, ກວາງ, ຟານ, ແລນ ແລະ ອື່ນໆ,

ແຂວງ ສາລະວັນ ມີສາຍແດນຕິດຈອດກັບຕ່າງປະເທດ ແລະ ແຂວງຕ່າງໆດັ່ງນີ້:

- ທິດເໜືອຕິດກັບແຂວງສະຫວັນນະເຂດມີຊາຍແດນຕິດຈອດກັນປະມານ 275 ກມ
- ທິດຕາເວັນອອກຕິດກັບ ແຂວງ ເທີທຽນເຫວ ສສ. ຫວຽດນາມ ມີຊາຍ ແດນ ຕິດຈອດ ກັນປະມານ 80 ກມ ແລະ ມີດ່ານລະໂລຢູ່ ເມືອງ ສະໝ້ວຍ ເປັນ ຈຸດຜ່ານ.
- ທິດໃຕ້ຕິດກັບ ແຂວງ ເຊກອງມີຊາຍແດນຕິດຈອດກັນປະມານ 200 ກມ ແລະ ແຂວງ ຈຳປາສັກ ມີຊາຍແດນຕິດຈອດກັນປະມານ 175 ກມ.
- ທິດຕາເວັນຕົກຕິດກັບປະເທດໄທ, ມີຊາຍແດນຕິດຈອດກັນປະມານ 90 ກມ ມີ ດ່ານປາກຕະພານເມືອງ ລະຄອນເພັງກົງກັບບ້ານປາກແຊງກິ່ງອຳເພີນາຕານ, ຈັງວັດອຸບົນລາດຊະທານີ.

ຮູບທີ 3.2: ແຜນທີ່ແຂວງສາລະວັນ

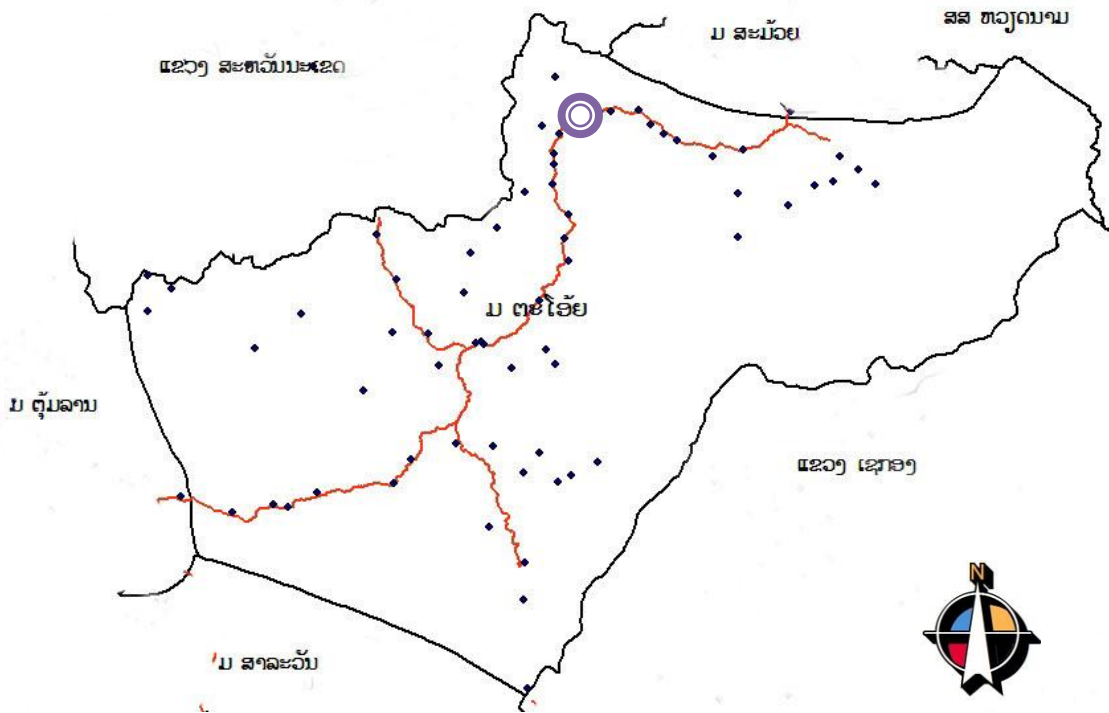
3.4.2 ທີ່ຕັ້ງ ແລະ ຈຸດພິເສດຂອງເມືອງ ຕະໂອ້ຍ

ເມືອງຕະໂອ້ຍເປັນເມືອງໜຶ່ງທີ່ຈັດຢູ່ໃນ 47 ເມືອງທຸກຍາກໃນທົ່ວປະເທດ ເປັນເມືອງເຂດພູດອຍຕັ້ງຢູ່ທິດຕະເວັນອອກສ່ຽງເໜືອຂອງແຂວງສາລະວັນ, ມີໄລຍະທາງຫ່າງຈາກເທດສະບານແຂວງປະມານ 87 ກິໂລແມັດ, ໃຊ້ເວລາເດີນທາງປະມານ 4 ຊົ່ວໂມງ (ດ້ວຍລົດຈັກ) ມີລະດັບພື້ນທີ່ສູງຈາກໜ້ານ້ຳທະເລຕໍ່າສຸດສະເລ່ຍ 250 ແມັດ, ສູງສຸດ 2051 ມ, ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ: 208607.09 ຮຕ, ມີ 56 ບ້ານ ແບ່ງເປັນ 5 ກຸ່ມບ້ານ. ປະຊາກອນລວມ: 25,299 ຄົນ, 3,318 ຫລັງຄາເຮືອນ, 4,420 ຄອບຄົວ (ຕົວເລກສຳຫລວດເດືອນ 2- ເດືອນ 5 ປີ 2010) ອັດຕາປະຊາກອນສະເລຍ 1 ຄົນ/8,28 ຮຕ ລວມມີ 4 ຊົນເຜົ່າຄື: ຊົນເຜົ່າກະຕາງ, ຊົນເຜົ່າຕະໂອ້ຍ, ຊົນເຜົ່າປີໂກະ ແລະ ເຜົ່າລາວລຸ່ມ. ອາຊີບຫຼັກຂອງປະຊາຊົນໃນເມືອງດັ່ງກ່າວແມ່ນເຮັດໄຮ່ ແລະ ລ່າເນື້ອ.

ເມືອງ ຕະໂອ້ຍ ມີຂອບເຂດຊາຍແດນຕິດຈອດກັບບັນດາເມືອງດັ່ງນີ້:

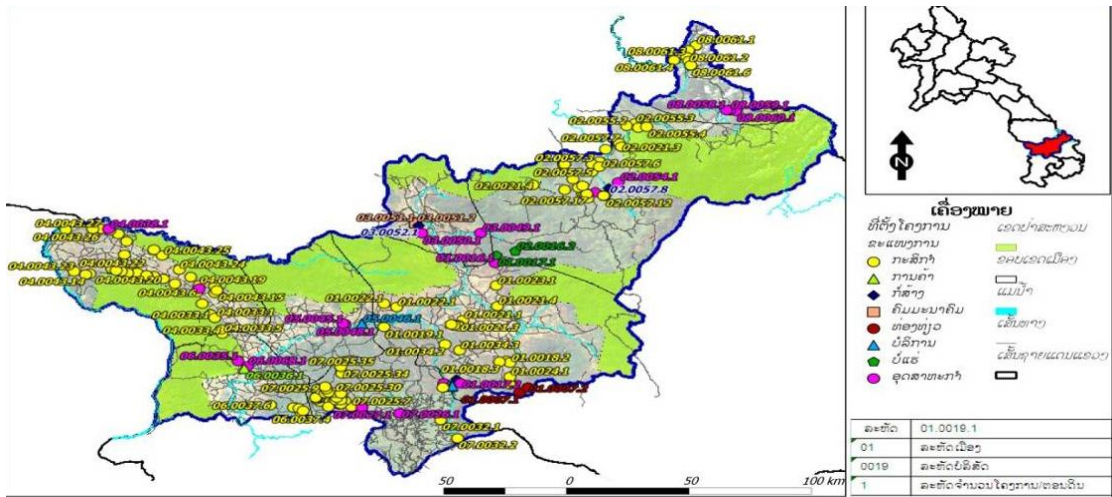
- ທິດເໜືອຕິດກັບເມືອງນອງແຂວງສະຫວັນນະເຂດ;
- ທິດໃຕ້ຕິດກັບເມືອງກະລຶມ ແຂວງເຊກອງ ແລະ ສ່ວນໜຶ່ງຂອງເມືອງສາລະວັນ
- ທິດຕາເວັນອອກຕິດກັບເມືອງສະໝ້ວຍ ແລະ ສ່ວນໜຶ່ງຂອງສາຍແດນປະເທດສສ ຫວຽດນາມ
- ທິດຕາເວັນຕົກຕິດກັບເມືອງຕຸ້ມລານ.

ຮູບທີ 3.3: ແຜນທີ່ເມືອງຕະໂອ້ຍ

3.4.3 ສະພາບການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນ ຢູ່ແຂວງສາລະວັນ

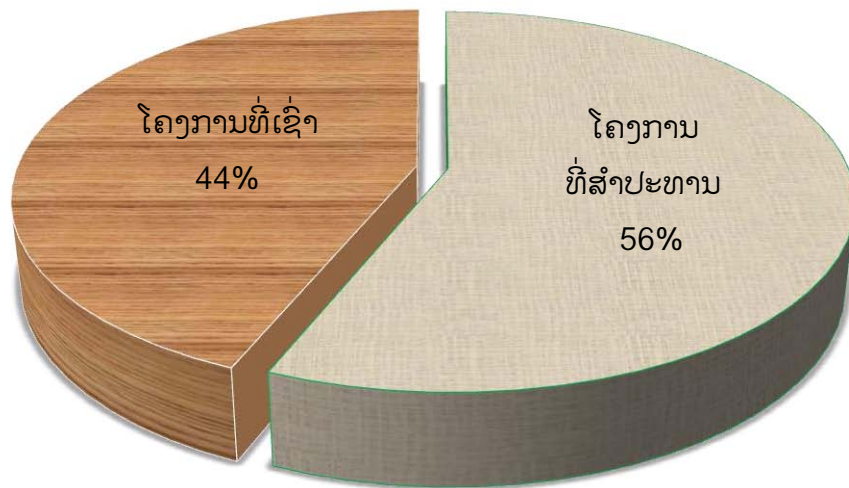
ຮູບທີ 3.4: ແຜນທີ່ສະແດງທີ່ຕັ້ງໂຄງການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນຢູ່ ແຂວງ ສາລະວັນ

ຢູ່ພາຍໃນແຂວງສາລະວັນລວມມີທັງໝົດ 80 ສັນຍາ/ໂຄງການເຊິ່ງໃນນັ້ນປະກອບມີໂຄງການ:

- ສໍາປະທານດິນລັດ 45 ສັນຍາ (56%)
- ໂຄງການເຊົ່າທີ່ດິນລັດ 35 ສັນຍາ (44%)

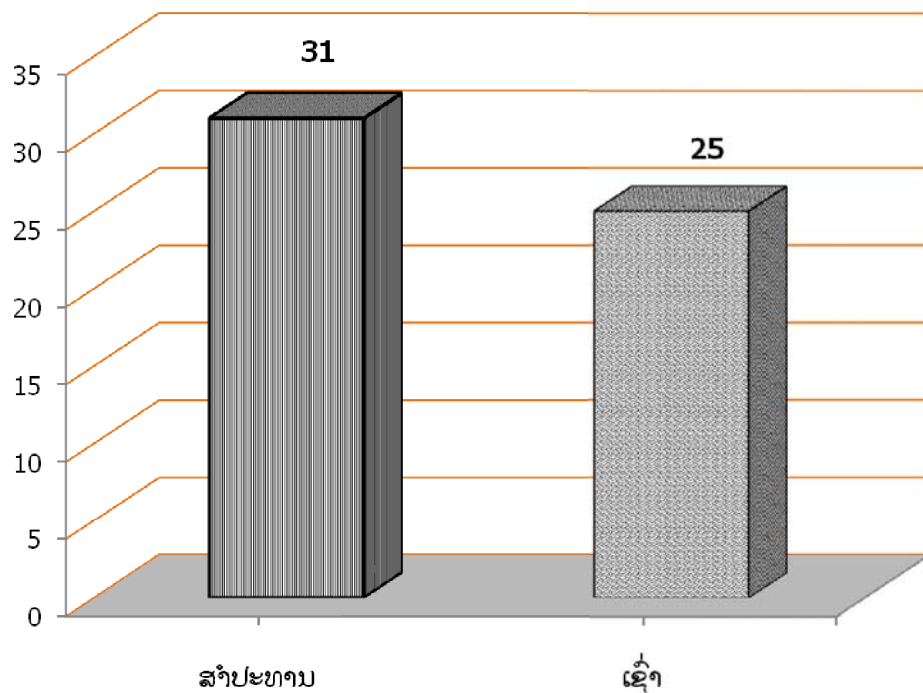
ຕາຕະລາງທີ 3.1: ຈໍານວນໂຄງການທັງໝົດຢູ່ໃນແຕ່ລະເມືອງແຍກຕາມຮູບແບບຂອງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ

ຮູບແບບການນໍາໃຊ້ດິນ	ຈໍານວນໂຄງການ								
	ສາລະວັນ	ຕະໂອ້ຍ	ຕຸ້ມລາມ	ລະຄອນເພັງ	ວາປີ	ຄົງເຊໂດນ	ເລົ່າງາມ	ສະໝ້ວຍ	ລວມທັງໝົດ
ໂຄງການທີ່ສໍາປະທານ	19	4	0	4	3	3	9	3	45
ໂຄງການທີ່ເຊົ່າ	14	2	4	3	3	2	4	3	35
ລວມທັງໝົດ	33	6	4	7	6	5	13	6	80

ເສັ້ນສະແດງທີ 3.1. ອັດຕາສ່ວນຈໍານວນໂຄງການແຍກຕາມປະເພດການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ

ໂຄງການທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງໃນປະຈຸບັນມີ 56 ສັນຍາຄື: ໂຄງການສໍາປະທານ 31 ໂຄງການ ແລະ ເຊົ່າ 25 ໂຄງການ

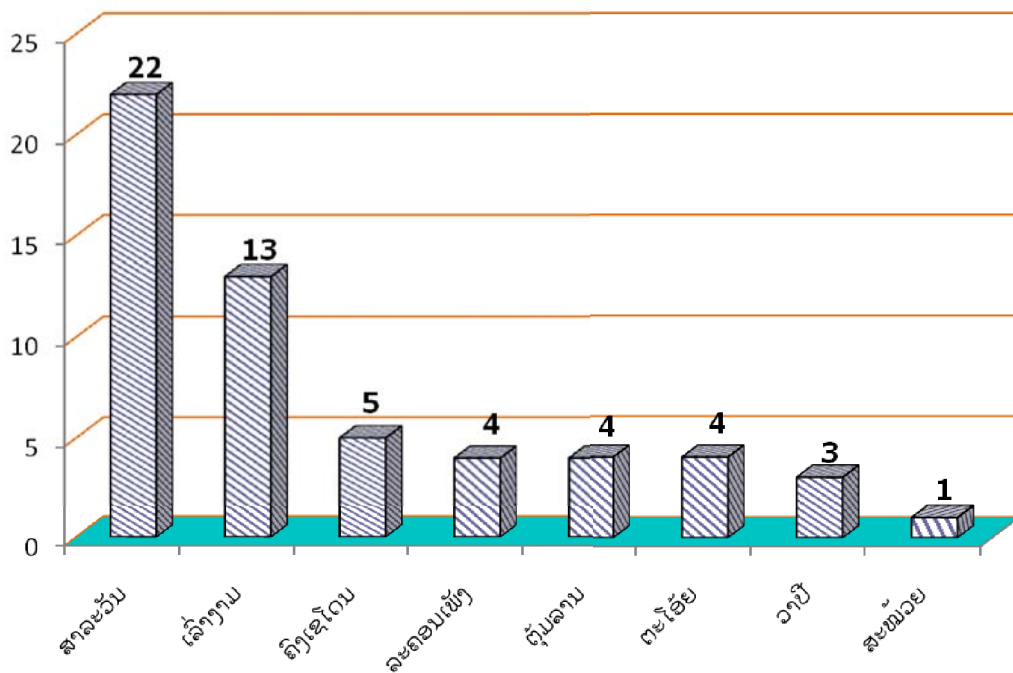

ເສັ້ນສະແດງທີ 3.2: ຈຳນວນໂຄງການເຊົ່າແລະສໍາປະທານທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງໃນປະຈຸບັນ

ເມືອງສາລະວັນມີ 22 ສັນຍາ, ເມືອງເລົ່າງາມ 13 ສັນຍາ, ເມືອງຄົງເຊໂດນ 5 ສັນຍາ, ເມືອງລະຄອນເພັງ 4 ສັນຍາ, ເມືອງຕຸ້ມລານ 4 ສັນຍາ, ເມືອງຕະໂອ້ຍ 4 ສັນຍາ, ເມືອງວາປີ 3 ສັນຍາ ແລະ ເມືອງສະໝ້ວຍ 1 ສັນຍາ.

ຕາຕະລາງທີ 3.2: ຈຳນວນໂຄງການເຊົ່າ/ສໍາປະທານທີ່ດິນລັດທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງຢູ່ໃນແຕ່ລະເມືອງ

ຮູບແບບການນໍາໃຊ້ດິນ	ຈຳນວນໂຄງການ								ລວມທັງໝົດ
	ສາລະວັນ	ຕະໂອ້ຍ	ຕຸ້ມລານ	ລະຄອນເພັງ	ວາປີ	ຄົງເຊໂດນ	ເລົ່າງາມ	ສະໝ້ວຍ	
ສໍາປະທານ	14	2	0	2	1	3	9	0	31
ເຊົ່າ	8	2	4	2	2	2	4	1	25
ລວມທັງໝົດ	22	4	4	4	3	5	13	1	56

ເສັ້ນສະແດງທີ 3.3: ຈຳນວນໂຄງການເຊົ່າ, ສຳປະທານທີ່ດິນລັດຢູ່ໃນແຕ່ລະເມືອງ

ໂຄງການເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນລັດຢູ່ໃນແຂວງສາລະວັນຖ້າແຍກຕາມຮູບການ ລົງທຶນແລ້ວມີການລົງທຶນພາຍໃນທີ່ເປັນນັກລົງທຶນລາວມີ 29 ໂຄງການ, ການລົງທຶນ ຂອງຕ່າງປະເທດມີເຖິງ 20 ໂຄງການຮູບແບບການລົງທຶນລະຫວ່າງນັກລົງທຶນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ 7 ໂຄງການ.

ຕາຕະລາງທີ 3.3: ຈຳນວນໂຄງການເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນລັດ ຢູ່ໃນແຕ່ລະເມືອງ ແຍກຕາມຮູບແບບການລົງທຶນ

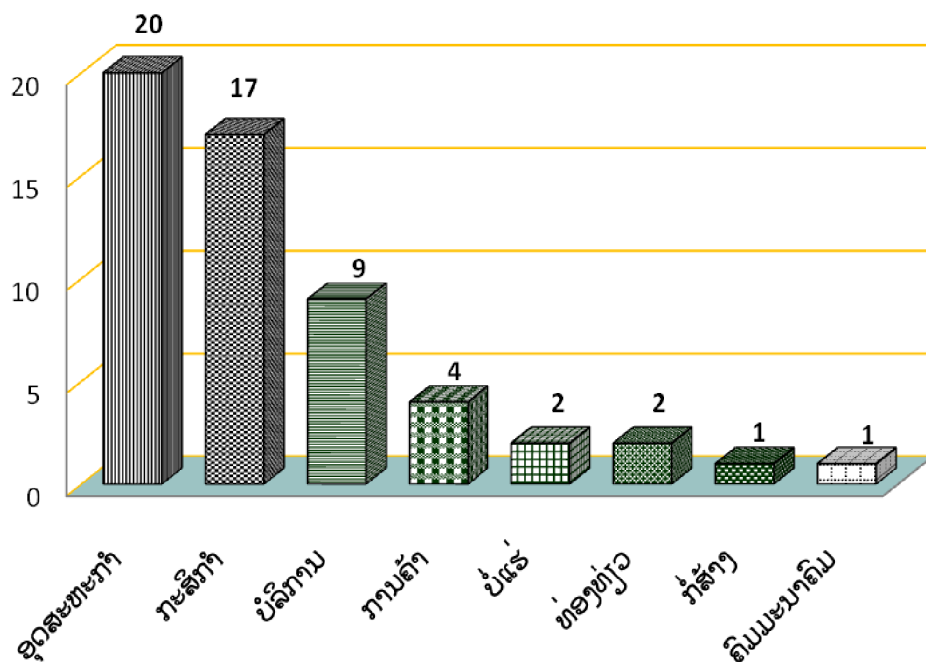
ຮູບແບບການລົງທຶນ	ຈຳນວນໂຄງການ								ລວມທັງໝົດ
	ສາລະວັນ	ຕະໂອ້ຍ	ຕຸ້ມລານ	ລະຄອນໂພງ	ວາປີ	ຄົງເຊໂດນ	ເລົ່າງາມ	ສະໝ່ວຍ	
ພາຍໃນ	11	1	3	2	3	4	5	0	29
ຕ່າງປະເທດ	6	2	1	2	0	1	8	0	20
ຮ່ວມທຶນ	5	1	0	0	0	0	0	1	7
ລວມທັງໝົດ	22	4	4	4	3	5	13	1	56

ສຳລັບໂຄງການລົງທຶນຂອງຕ່າງປະເທດນັ້ນ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນນັກລົງທຶນຈາກ ສສ ຫວຽດນາມກວມເຖິງ 14 ໂຄງການ ນອກຈາກນັ້ນແມ່ນນັກລົງທຶນຈາກປະເທດ ຍີ່ປຸ່ນ ແລະ ໄທ.

ການເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນລັດຢູ່ໃນຂອບເຂດແຂວງສາລະວັນແມ່ນປະກອບ 8 ຂະແໜງການຕົ້ນຕໍຄື: ກະສິກຳ, ອຸດສາຫະກຳ, ບໍລິການ, ການຄ້າ, ຄົມມະນາຄົມ, ກໍ່ສ້າງ, ບໍ່ແຮ່ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ໃນນັ້ນຂະແໜງອຸດສາຫະກຳແມ່ນກວມເອົາໂຄງການສູງກວ່າໝູ່ຄື 20 ໂຄງການ, ຂະແໜງກະສິກຳລວມມີ 17 ໂຄງການ ແລະ ການບໍລິການລວມມີ 9 ໂຄງການ

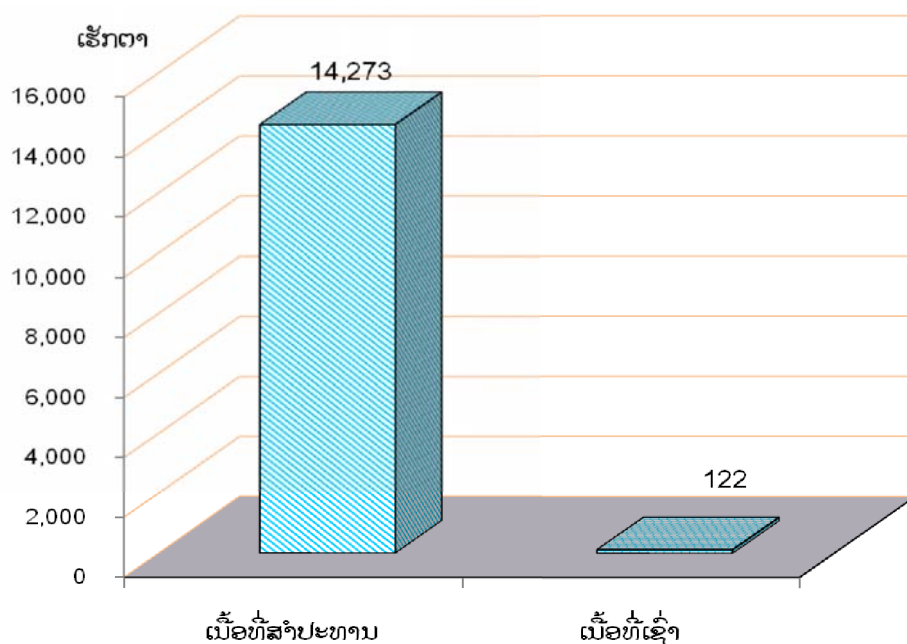
ຕາຕະລາງທີ 3.4: ຈຳນວນໂຄງການທີ່ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນລັດຢູ່ໃນແຕ່ລະເມືອງແຍກຕາມຂະແໜງການ

ຂະແໜງການ	ຈຳນວນໂຄງການ								
	ສາລະວັນ	ຕະໂອ້ຍ	ຕຸ້ມລານ	ສະຄອນເພັງ	ວາປີ	ສົງເຊໂດນ	ເລົ່າງາມ	ສະໝ້ວຍ	ລວມທັງໝົດ
ກະສິກຳ	8	2	0	2	0	2	3	0	17
ອຸດສາຫະກຳ	5	2	2	2	2	2	4	1	20
ບໍລິການ	6	0	0	0	1	0	2	0	9
ການຄ້າ	2	0	0	0	0	1	1	0	4
ບໍ່ແຮ່	0	0	0	0	0	0	2	0	2
ຄົມມະນາຄົມ	0	0	1	0	0	0	0	0	1
ກໍ່ສ້າງ	0	0	1	0	0	0	0	0	1
ທ່ອງທ່ຽວ	1	0	0	0	0	0	1	0	2
ລວມທັງໝົດ	22	4	4	4	3	5	13	1	56

ເສັ້ນສະແດງທີ 3.4. ຈຳນວນໂຄງການເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານແຍກເປັນຂະແໜງການ

ເນື້ອທີ່ດິນລັດທີ່ໄດ້ອະນຸມັດໃຫ້ແກ່ນັກລົງທຶນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານຢູ່ໃນຂອບເຂດແຂວງ ສາລະວັນມາເຖິງປະຈຸບັນນີ້ເຫັນວ່າມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 14,395 ເຮັກຕາ ໃນນັ້ນເນື້ອທີ່ສຳປະທານກວມເອົາເຖິງ 14,273 ເຮັກຕາ (99%) ແລະ ເນື້ອທີ່ເຊົ່າກວມເອົາພຽງແຕ່ 122 ເຮັກຕາ (1%).

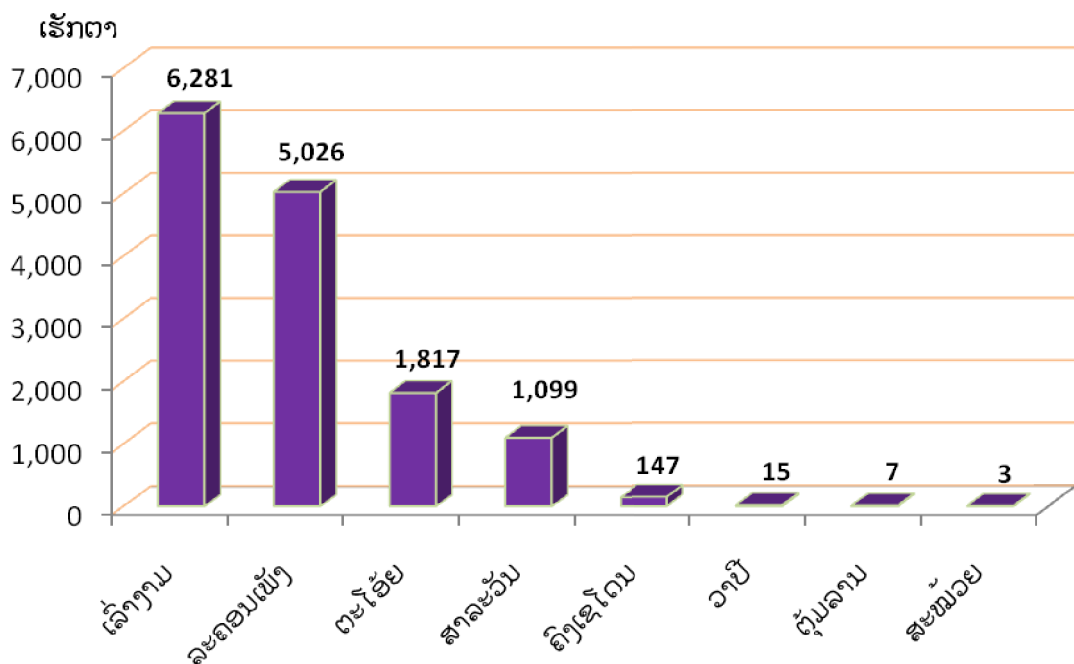

ເສັ້ນສະແດງທີ 3.5: ຈຳນວນເນື້ອທີ່ (ເຮັກຕາ) ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນລັດແຍກຕາມປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ຈາກເນື້ອທີ່ທັງໝົດດັ່ງກ່າວ ຖ້າແຍກເປັນແຕ່ລະເມືອງເຫັນວ່າເມືອງ ເລົ່າງາມ ແມ່ນມີເນື້ອທີ່ເຊົ່າ/ສໍາປະທານສູງກວ່າໝູ່ຄື 6,281 ເຮັກຕາ ກວມ 44%, ເມືອງ ລະຄອນເພັງ 5,026 ເຮັກຕາ (35%) ແລະ ເມືອງ ຕະໂອ້ຍ 1,817 ເຮັກຕາ (13%) ຕາມລຳດັບ. ໃນນັ້ນ ສໍາລັບເມືອງທີ່ອະນຸມັດເນື້ອທີ່ດິນເພື່ອໃຫ້ນັກລົງທຶນເຊົ່າ/ສໍາປະທານໜ້ອຍກວ່າໝູ່ແມ່ນເມືອງສະໝໍວຍ (3 ເຮັກຕາ) ແລະ ເມືອງ ຕຸ້ມລານ (7 ເຮັກຕາ)

ຕາຕະລາງທີ 3.5: ຈໍານວນເນື້ອທີ່ເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນລັດຢູ່ໃນແຕ່ລະເມືອງແຍກຕາມ ຮູບແບບການນໍາໃຊ້ດິນ

ຮູບແບບການນໍາໃຊ້ດິນ	ຈໍານວນເນື້ອທີ່ (ເຮັກຕາ)								
	ສາລະວັນ	ຕະໂອ້ຍ	ຕຸ້ມລານ	ລະຄອນເພັງ	ວາປີ	ຄົງເຊໂດນ	ເລົ່າງາມ	ສະໝໍວຍ	ລວມທັງໝົດ
ເນື້ອທີ່ສໍາປະທານ	1,063	1,812		4,999	2	136	6,261		14,273
ເນື້ອທີ່ເຊົ່າ	36	5	7	27	13	11	20	3	122
ລວມທັງໝົດ	1,099	1,817	7	5,026	15	147	6,281	3	14,395

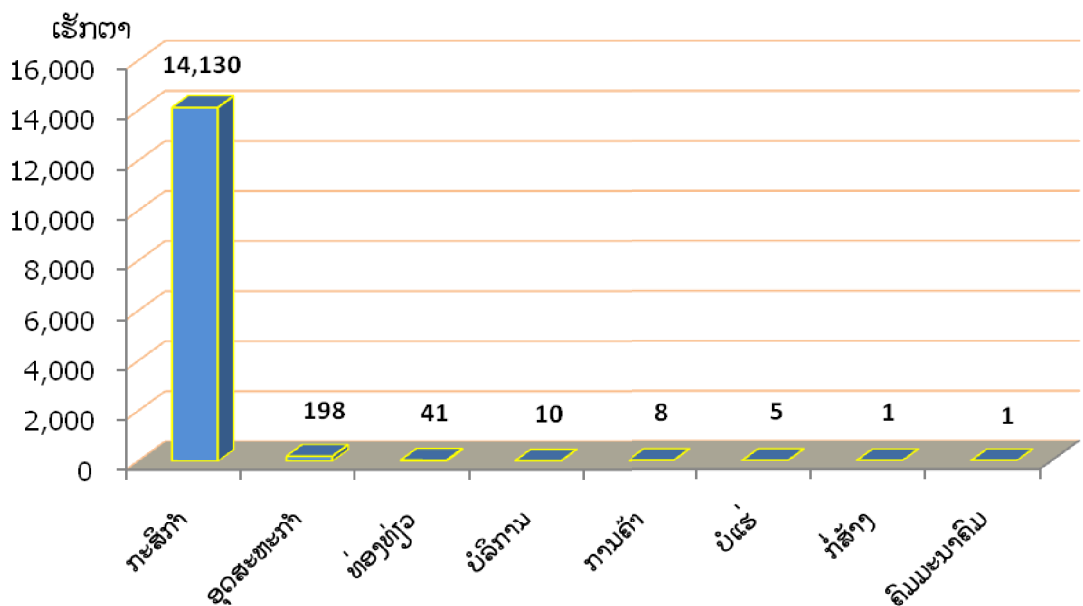

ເສັ້ນສະແດງທີ 3.6: ຈໍານວນເນື້ອທີ່ (ເຮັກຕາ) ເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານຢູ່ໃນແຕ່ລະເມືອງ

ຈາກຈຳນວນເນື້ອທີ່ທັງໝົດນັ້ນຖ້າແຍກເປັນແຕ່ລະຂະແໜງການເຫັນວ່າ ເນື້ອທີ່ເຊົ່າ/ສຳປະທານໃນຂະແໜງກະສິກຳກວມເອົາຕົວເລກສູງກວ່າໝູ່ຄື 14,130 ເຮັກຕາ ຫຼື 98% ແລະ ສ່ວນທີ່ເຫຼືອແມ່ນການເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານໃນຂະແໜງການອື່ນໆ.

ຕາຕະລາງທີ 3.6: ຈຳນວນເນື້ອທີ່ທີ່ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນລັດຢູ່ໃນແຕ່ລະເມືອງແຍກຕາມຂະແໜງ

ຂະແໜງການ	ເນື້ອທີ່ເປັນ ເຮັກຕາ								
	ສາລະວ	ຕະ໋ອຍ	ຕຸ້ມລາ	ສະເອເຟັງ	ວາປີ	ຕົງເຊໄດ	ເລົ່າງາມ	ສະໝວຍ	ລວມທັງໝົດ
ກະສິກຳ	983	1,812	0	4,999		137	6,200	0	14,130
ອຸດສະຫະກຳ	65	5	6	27	13	8	72	3	198
ກໍ່ສ້າງ	0	0	1	0	0	0	0	0	1
ບໍລິກາ	7	0	0	0	2	0	2	0	10
ກາ ຄ້າ	5	0	0	0	0	2	1	0	8
ຄົມມະ າຄົມ	0	0	1	0	0	0	0	0	1
ບໍ່ແຮ່	0	0	0	0	0	0	6	0	6
ທ່ອງທ່ຽວ	40	0	0	0	0	0	1	0	41
ລວມ	1,099	1,817	7	5,026	15	147	6,281	3	14,395

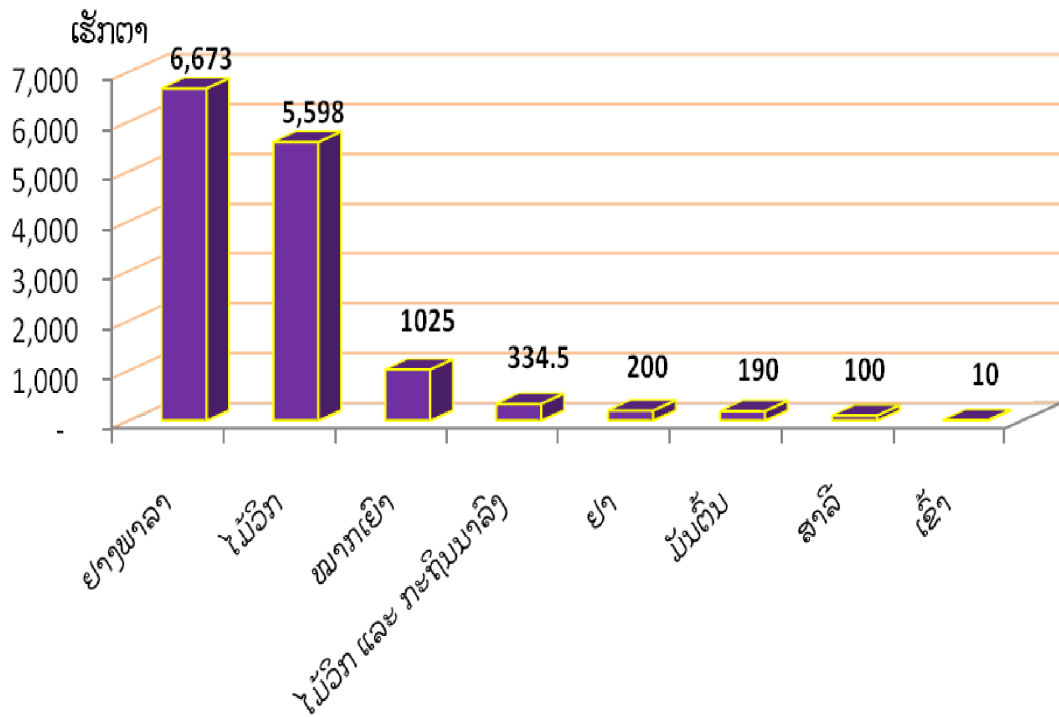

ເສັ້ນສະແດງທີ 3.7. ຈຳນວນເນື້ອທີ່ (ເຮັກຕາ) ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານຢູ່ໃນແຕ່ລະເມືອງແຍກຕາມຂະແໜງ

ສະເພາະໃນຂະແໜງກະສິກຳນີ້ ສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວແມ່ນການສຳປະທານໃນການ ປູກຢາງພາລາ ເຊິ່ງກວມເອົາເຖິງ 6,673 ເຮັກຕາ (47%) ຮອງລົງມາແມ່ນເນື້ອທີ່ການປູກໄມ້ ວິກ 5,598 ເຮັກຕາ (40%) ແລະ ເນື້ອທີ່ການປູກໝາກເຍົາ 1,025 ເຮັກຕາ (7%) ນອກ ຈາກນັ້ນ ແມ່ນການປູກພືດອຸດສາຫະກຳອື່ນໆເຊັ່ນ: ເຂົ້າ, ສາລີ, ມັນຕົ້ນ, ໝາກເຍົາ ແລະ ພືດ ທີ່ເປັນຢາ. ສຳລັບການປູກຢາງພາລາສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຢູ່ທາງເຂດເມືອງ ເລົ່າງາມ 6,000 ເຮັກ ຕາ (90%) ນອກຈາກນັ້ນແມ່ນຢູ່ໃນຂອບເຂດເມືອງ ສາລະວັນ, ເມືອງ ລະຄອນເພັງ ແລະ ເມືອງ ຄົງເຊໂດນໃນນັ້ນການປູກຢາງພາລາສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເປັນໂຄງການລົງທຶນຂອງຕ່າງປະ ເທດ ແລະ ໂຄງ ການຮ່ວມທຶນລະຫວ່າງນັກລົງທຶນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດຈຳນວນໜຶ່ງ ຕາຕະລາງທີ 3.7: ຈຳນວນເນື້ອທີ່ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນລັດ ຢູ່ໃນແຕ່ລະເມືອງສະເພາະ ຂະແໜງກະສິກຳ

ຊະນິດກິດ ຈະກຳ	ເນື້ອທີ່ເປັນ (ເຮັກຕາ)								
	ສາລະວັນ	ຕະໂອ້ຍ	ຕຸ້ມສາມ	ລະຄອນເພັງ	ວາປີ	ຄົງເຊໂດນ	ເລົ່າງາມ	ສະໝ້ວຍ	ລວມທັງ ໝົດ
ຢາງພາລາ	333	0	0	213	0	127	6,000	0	6,673
ໄມ້ວິກ	0	811.7	0	4,785.9	0	0	0	0	5,597.6
ເຂົ້າ	0	0	0	0	0	10	0	0	10
ສາລີ	100	0	0	0	0	0	0	0	100
ມັນຕົ້ນ	190	0	0	0	0	0	0	0	190
ພືດເປັນຢາ	0	0	0	0	0	0	200	0	200
ໝາກເຍົາ	25	1,000	0	0	0	0	0	0	1,025
ໄມ້ວິກ, ກະ ຖິນນາລົງ	334.5	0	0	0	0	0	0	0	334.5
ລວມທັງໝົດ	983	1,812	0	4,999	0	137	6,200	0	14,130

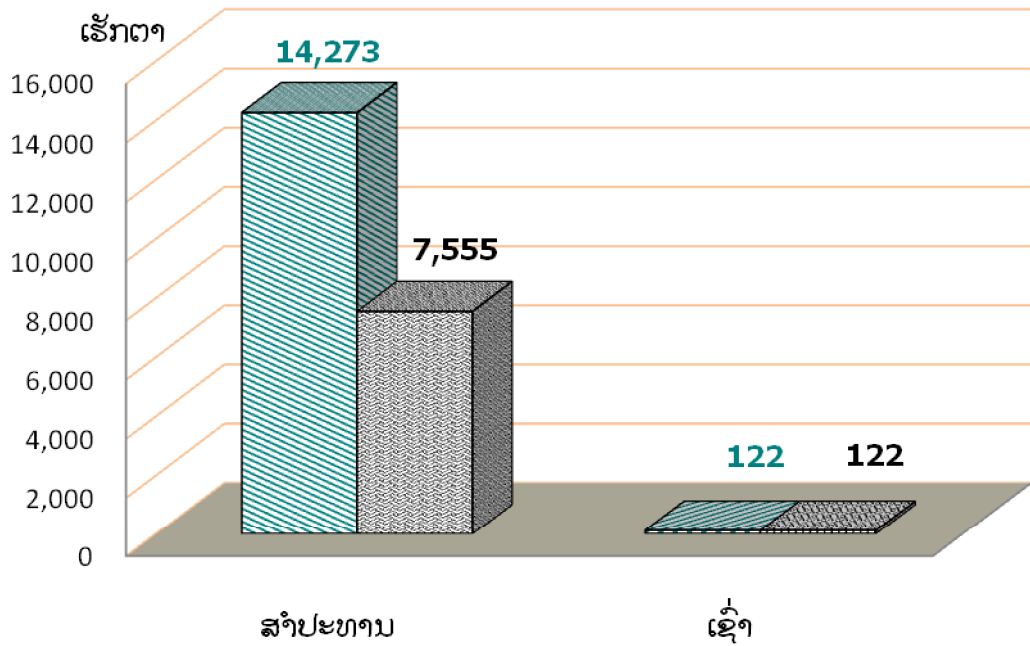
ເສັ້ນສະແດງທີ 3.8: ຈຳນວນເນື້ອທີ່ເຊົ່າ/ສຳປະທານ ສະເພາະຂະແໜງກະສິກຳ

ຈາກເນື້ອທີ່ອະນຸມັດໃຫ້ແກ່ນັກລົງທຶນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທັງໝົດນັ້ນ ມາເຖິງປະຈຸບັນນີ້ເຫັນວ່າເນື້ອທີ່ນຳໃຊ້ໄປແລ້ວທັງໝົດແມ່ນ 7,677 ຮຕ ຫຼື ປະມານ 53% ຂອງເນື້ອທີ່ອະນຸມັດທັງໝົດ ໃນນັ້ນເນື້ອທີ່ການເຊົ່າແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ທັງໝົດແລ້ວ ສ່ວນເນື້ອທີ່ສຳປະທານນັ້ນແມ່ນນຳໃຊ້ພຽງແຕ່ 52% ເທົ່ານັ້ນ.

ສະເພາະເນື້ອທີ່ການປູກຢາງພາລາແລ້ວເຫັນວ່າມາເຖິງປະຈຸບັນນີ້ເນື້ອທີ່ນຳໃຊ້ປູກໄປແລ້ວນັ້ນແມ່ນກວມເອົາ 4,878 ເຮັກຕາ ຫຼື ກວມເອົາ 73% ຂອງເນື້ອທີ່ອະນຸມັດທັງໝົດ.

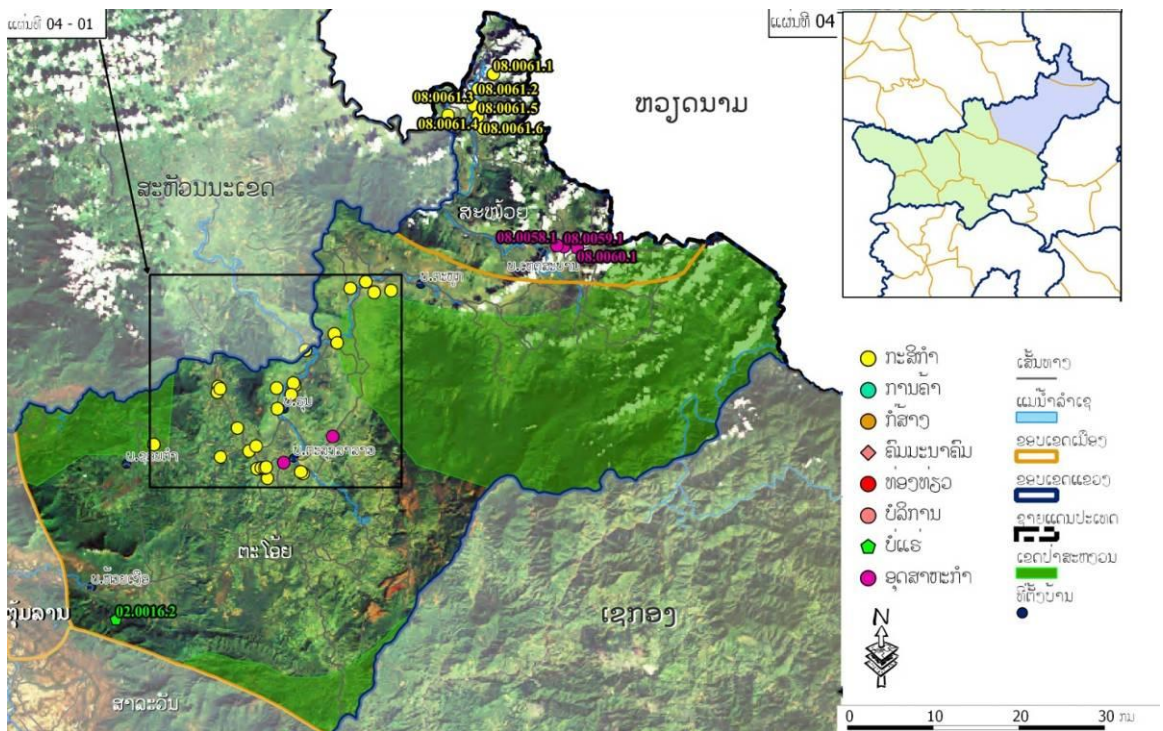
ຕາຕະລາງທີ 3.8: ຈຳນວນເນື້ອທີ່ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານຢູ່ໃນແຕ່ລະເມືອງທີ່ນຳໃຊ້ແລ້ວ

ຮູບແບບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ	ເນື້ອທີ່ເປັນເຮັກຕາ								
	ສາລະວັນ	ຕະໂອ້ຍ	ຕຸ້ມລານ	ລະຄອ-ນຟ້າ	ວາປີ	ຄົງເຊໂດນ	ເລົາງາມ	ສະໝໍລຍ	ລວມທັງໝົດ
ໂຄງການສຳປະທານ	1,063	1,321		562	2	141	4,466		7,555
ໂຄງການເຊົ່າ	36	5	7	27	13	11	20	3	122
ລວມທັງໝົດ	1,099	1,326	7	589	15	152	4,486	3	7,677

ເສັ້ນສະແດງທີ 3.9. ຈໍານວນເນື້ອທີ່ເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ນໍາໃຊ້ແລ້ວ

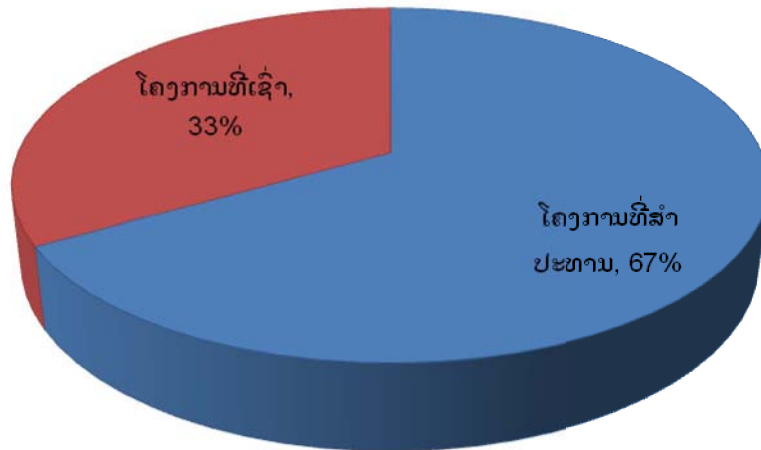
3.4.4 ສະພາບການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນຢູ່ເມືອງຕະໂອ້ຍ

ຮູບທີ 3.5: ແຜນທີ່ສະແດງທີ່ຕັ້ງໂຄງການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນຢູ່ເມືອງຕະໂອ້ຍ

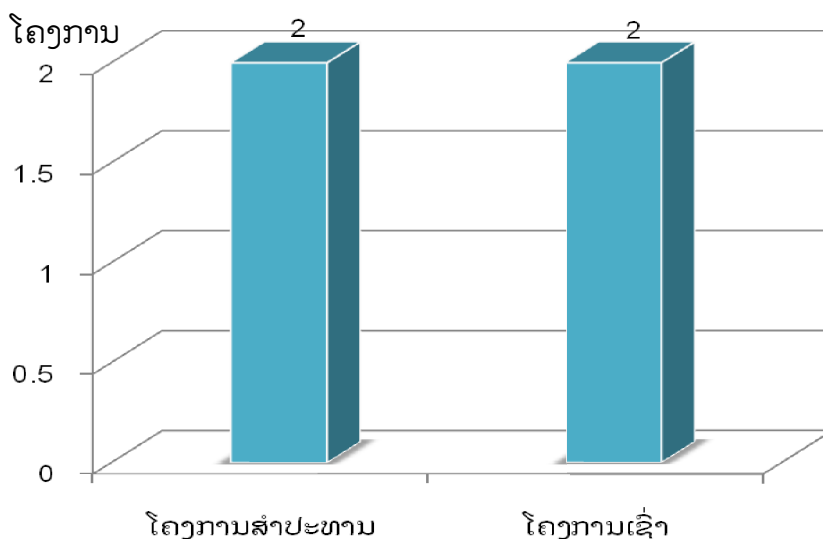
ເຖິງແມ່ນວ່າເມືອງ ຕະໂອ້ຍຈະເປັນເມືອງທີ່ມີເນື້ອທີ່ຫຼາຍກວ່າເມືອງອື່ນໆກໍຕາມ ແຕ່ໂຄງການທີ່ເຂົ້າມາເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນຢູ່ເມືອງຕະໂອ້ຍແມ່ນຍັງບໍ່ທັນມີຫຼາຍ ເຊິ່ງໃນປະຈຸບັນມີທັງໝົດ 6 ໂຄງການ:

- ໂຄງການທີ່ສໍາປະທານດິນລັດມີ 4 ໂຄງການ (67%)
- ໂຄງການທີ່ເຊົ່າດິນລັດມີ 2 ໂຄງການ (33%)

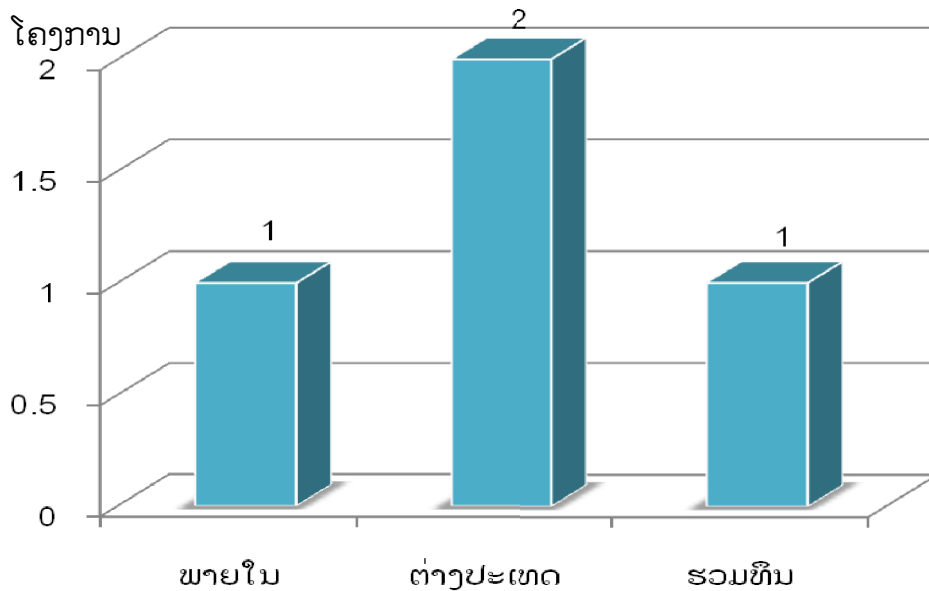
ເສັ້ນສະແດງທີ 3.10: ອັດຕາສ່ວນຈໍານວນໂຄງການແຍກຕາມປະເພດການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ

ໂຄງການທີ່ຍັງດໍາເນີນປົກກະຕິແມ່ນມີຈໍານວນ 4 ໂຄງການ (7%) ເທົ່ານັ້ນ, ໂຄງການສໍາປະທານມີ 2 ໂຄງການ ແລະ ໂຄງການເຊົ່າມີ 2 ໂຄງການ

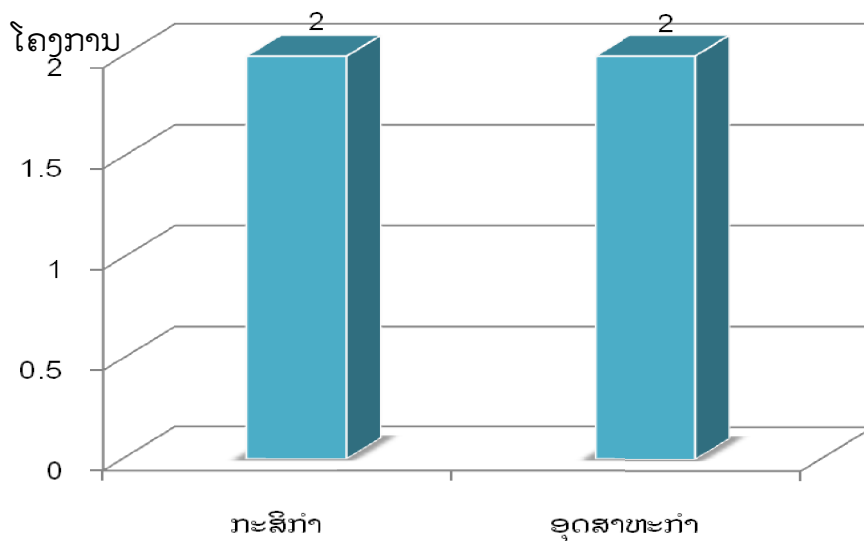
ເສັ້ນສະແດງທີ 3.11: ຈໍານວນໂຄງການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງໃນປະຈຸບັນ

ໂຄງການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນລັດຢູ່ໃນເມືອງ ຕະໂອ້ຍຖ້ຳແຍກຕາມຮູບ
ການລົງທຶນແລ້ວມີການລົງທຶນພາຍໃນທີ່ເປັນນັກລົງທຶນລາວ 1 ໂຄງການ,ການລົງທຶນຂອງຕ່າງ
ປະເທດມີ 2 ໂຄງການຮູບແບບການລົງທຶນລະຫວ່າງນັກລົງທຶນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ 1
ໂຄງການ.

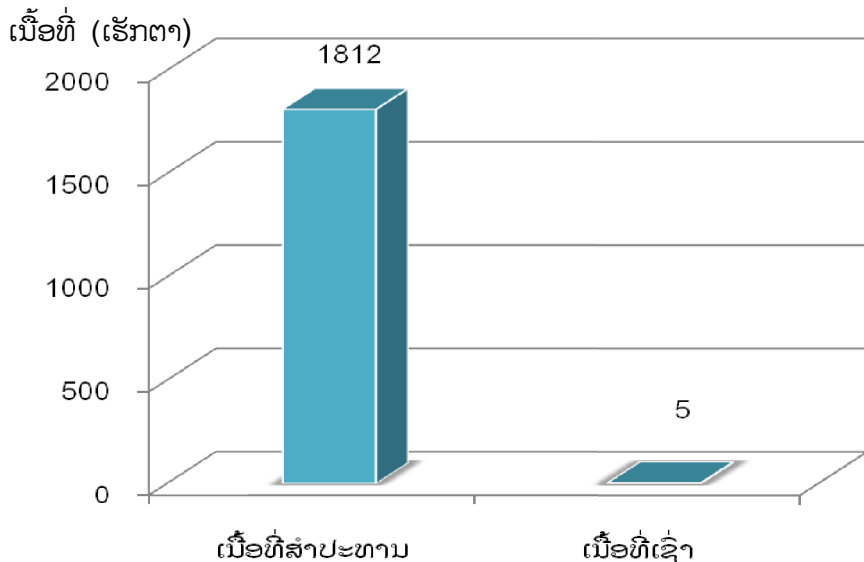
ເສັ້ນສະແດງ 3.12: ຈຳນວນໂຄງການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນລັດແຍກຕາມຮູບແບບ
ການລົງທຶນ

ໃນນັ້ນແມ່ນລົງທຶນໃນຂະແໜງກະສິກໍາ 2 ໂຄງການ ແລະ ອຸດສາຫະກໍາ 2
ໂຄງການ

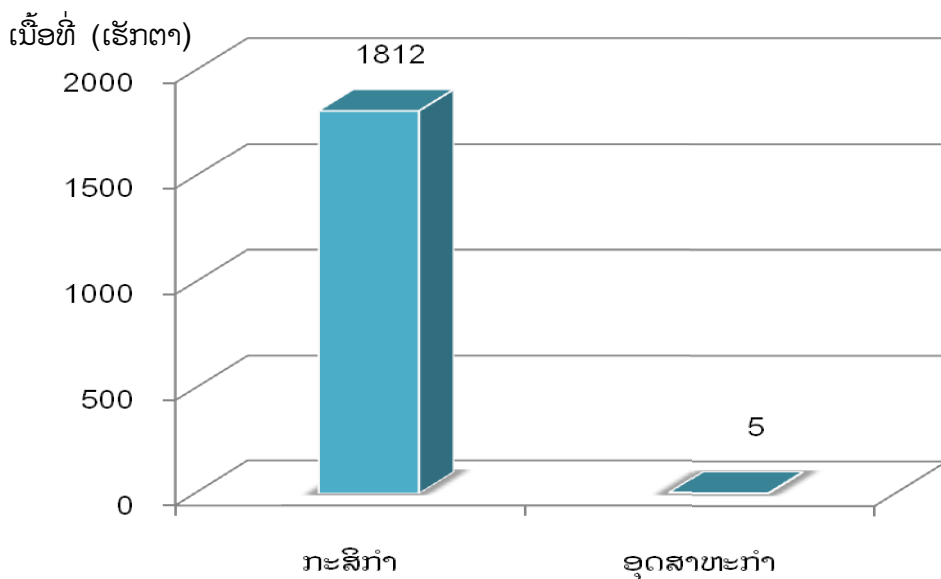
ເສັ້ນສະແດງທີ 3.13: ຈຳນວນໂຄງການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານແຍກເປັນຂະແໜງການ

ເນື້ອທີ່ທັງໝົດຂອງໂຄງການເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນຢູ່ເມືອງ ຕະໂອ້ຍ ມີ 1,817 ເຮັກຕາ, ໃນນັ້ນເນື້ອທີ່ສໍາປະທານທີ່ດິນມີ 1,812 ເຮັກຕາ ແລະ ເຊົ່າທີ່ດິນ 5 ເຮັກຕາ

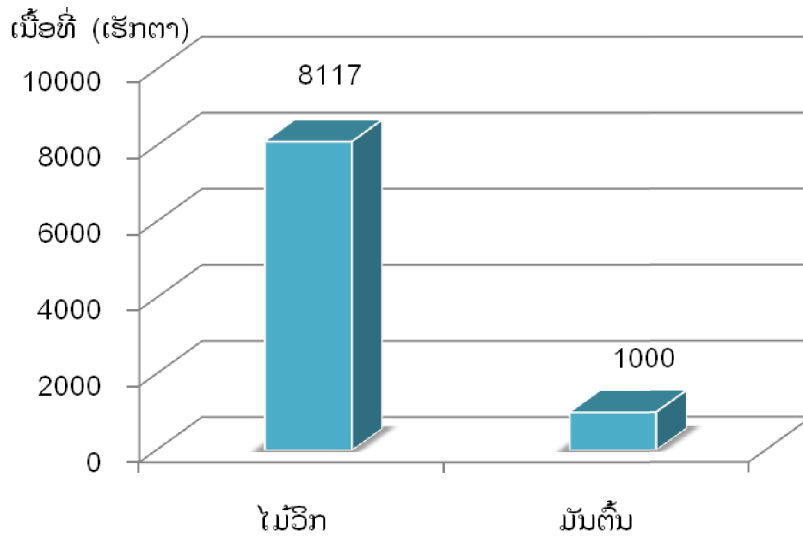

ເສັ້ນສະແດງທີ 3.14: ຈໍານວນເນື້ອທີ່ (ເຮັກຕາ) ເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານທີ່ດິນລັດແຍກຕາມປະເພດການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ

ໂຄງການທີ່ລົງທຶນໃນຂະແໜງກະສິກໍາອີກມີ 2 ໂຄງການໂດຍມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 1,812 ຮຕ ແລະ ອີກ 2 ໂຄງການແມ່ນການລົງທຶນໃນຂະແໜງອຸດສາຫະກໍາ (ໂຮງເລື້ອຍໄມ້) ມີເນື້ອທີ່ພຽງແຕ່ 5 ຮຕ ເທົ່ານັ້ນ

ເສັ້ນສະແດງທີ 3.15: ຈໍານວນເນື້ອທີ່ (ເຮັກຕາ) ເຊົ່າ ແລະ ສໍາປະທານແຍກຕາມຂະແໜງ

ເສັ້ນສະແດງທີ 3.16: ຈຳນວນເນື້ອທີ່ (ເຮັກຕາ) ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານໃນຂະແໜງກະສິກຳ

3.4.5 ສະພາບລວມຂອງບໍລິສັດເພັດດາລາການກະເສດ

ບໍລິສັດເພັດດາລາການກະເສດເປັນບໍລິສັດຂອງຄົນລາວ ທີ່ໄດ້ຮັບການເຊັນສັນຍາສຳປະທານທີ່ດິນໃນວັນທີ 23.11.2006 ແລະ ມີສຳນັກງານຕັ້ງຢູ່ບ້ານ ປະຈຸດອນໄດ້ຮັບການສຳປະທານທີ່ດິນທັງໝົດ 1000 ເຮັກຕາກວມເອົາ 3 ບ້ານຄື: ບ້ານ ປະຈຸເຈນມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 232.73 ເຮັກຕາ, ບ້ານ ປະຈຸເຊັຍມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 66.05 ເຮັກຕາ ແລະ ບ້ານ ປະຈຸດອນມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 700.78 ເຮັກຕາ, ເຊິ່ງມີສັນຍາສຳປະທານທີ່ດິນ 30 ປີ

ເລີ່ມບຸກເບີກພື້ນທີ່ໃນປີ 2007 ເພື່ອບຸກໝາກຮຸ່ງເຍົາຜະລິດນ້ຳມັນກະຊວນແຕ່ບໍ່ສຳເລັດຍ້ອນດິນພ້າອາກາດບໍ່ເອື້ອອຳນວຍໃນການບຸກໝາກເຍົາ ແລະ ອີກຢ່າງປະຊາຊົນກໍບໍ່ຢາກບຸກເພາະວ່າເປັນພືດທີ່ກິນບໍ່ໄດ້ ສະນັ້ນທາງບໍລິສັດຈຶ່ງປ່ຽນຈາກບຸກໝາກເຍົາຫັນມາບຸກມັນຕົ້ນແທນໃນທ້າຍປີ 2010

ຮູບທີ 3.6: ສຳນັກງານຂອງບໍລິສັດ

ຮູບທີ 3.7: ພື້ນທີ່ບຸກມັນຕົ້ນແລ້ວ

ຮູບທີ 3.8: ພື້ນທີ່ເກັບຜົນລະປູກມັນຕົ້ນແລ້ວ

ຮູບທີ 3.9: ພື້ນທີ່ກຳລັງບູກເບີກ

ໃນປະຈຸບັນຢູ່ບ້ານ ປະຈຸດອນແມ່ນບູກເບີກເນື້ອທີ່ສຳປະທານໄປແລ້ວ 17 ຮຕ ແລະ ພື້ນທີ່ທີ່ໄດ້ປູກໄປແລ້ວແມ່ນ 5.42 ຮຕ

3.4.6 ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງບ້ານປະຈຸດອນ

ແຕ່ກ່ອນບ້ານປະຈຸດອນແມ່ນໄດ້ແຍກອອກມາຈາກບ້ານປະຈຸເຈີນເຊິ່ງນຳພາໂດຍ ອຳກັນ, ອຳເກນ, ອຳລິນ, ຈວຍຮີ (ອຳແປວ່າ ພໍ່, ຈວຍ ແປວ່າ ປູ່) ທັງ 4 ຄົນແມ່ນມາຈາກ 2 ຊົນເຜົ່າຄື: ຊົນເຜົ່າປະໂກະ ແລະ ຊົນເຜົ່າຕະໂອ້ຍ. ພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ພາກັນຍ້າຍອອກມາຕັ້ງຖິ່ນຖານຢູ່ໃກ້ກັນກັບບ້ານປະຈຸເຈີນນັ້ນເອງເຊິ່ງເປັນບ້ານທີ່ພວກເຂົາເຄີຍດຳລົງຊີວິດມາກ່ອນ, ແລ້ວຕັ້ງຊື່ວ່າ: ກຸ່ມບ້ານປະຈຸ. ຕໍ່ມາໃນປີ 1963 ປະຊາຊົນຈຳນວນໜຶ່ງໄດ້ແຍກອອກຈາກກຸ່ມບ້ານປະຈຸ ເຊິ່ງນຳພາໂດຍ ຈວຍມີ ຫຼື ອຳປະເປັນຜູ້ນຳພາ ແລະ ແຍກອອກເປັນສາມຄຸ້ມຄື: ຄຸ້ມບ້ານປະຈຸດອນ, ຄຸ້ມບ້ານປະຈຸໄຕ ແລະ ຄຸ້ມບ້ານປະຈຸໃໝ່, ຕໍ່ມາທັງສາມກຸ່ມບ້ານນີ້ໄດ້ລວມເຂົ້າກັນເປັນບ້ານດຽວແລ້ວຕັ້ງຊື່ບ້ານວ່າ: ບ້ານ ປະຈຸດອນ ຈົນເຖິງປະຈຸບັນ, ສາເຫດທີ່ໃສ່ຊື່ບ້ານ ປະຈຸດອນນັ້ນແມ່ນຍ້ອນວ່າເຂດທີ່ຕັ້ງບ້ານເປັນໂນນສູງ, ໃນພາສາຕະໂອ້ຍໂນນ ຫຼື ເນີນພູແມ່ນມີຄວາມໝາຍເທົ່າກັບດອນ. ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງໄດ້ໃສ່ຊື່ບ້ານວ່າ: ບ້ານ ປະຈຸດອນ ຈົນເຖິງປະຈຸບັນນີ້ ເຊິ່ງລວມມີສາມຄຸ້ມດ້ວຍກັນຄື: ຄຸ້ມປະຈຸດອນ, ຄຸ້ມປະຈຸໄຕ ແລະ ຄຸ້ມປະຈຸໃໝ່.

3.4.7 ທີ່ຕັ້ງ ແລະ ລັກສະນະພູມສັນຖານຂອງບ້ານປະຈຸດອນ

ບ້ານປະຈຸດອນເປັນບ້ານໜຶ່ງທີ່ນອນຢູ່ໃນກຸ່ມບ້ານປະຈຸດອນເອງ ແລະ ໃນ 56 ໝູ່ບ້ານຂອງເມືອງຕະໂອ້ຍ, ແຂວງ ສາລະວັນ. ຕັ້ງຢູ່ຕາມທະຫົນເລກທີ 15A ລະຫວ່າງເມືອງຕະໂອ້ຍ ແລະ ເມືອງສະມ້ວຍ, ນອນຢູ່ໃນພາກໃຕ້ຂອງລາວ, ຕັ້ງຢູ່ລະຫວ່າງເສັ້ນຂະໜານທີ 16° 26' 45"E ແລະ ເສັ້ນແວງທີ 106° 70' 95"N. ມີໄລຍະຫ່າງຈາກຕົວເມືອງຕະໂອ້ຍປະມານ 45 ກິໂລແມັດ ແລະ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 2316,30 ເຮັກຕາ. ຢູ່ພາຍໃນບ້ານຍັງມີສາຍນ້ຳ ແລະ ຫ້ວຍຮ່ອງທີ່ເປັນປະໂຫຍດຫຼາຍຢ່າງໃນການອຸປະໂພກ ແລະ ບໍລິໂພກເຊັ່ນ: ນ້ຳເຊລະມັງ, ຫ້ວຍ

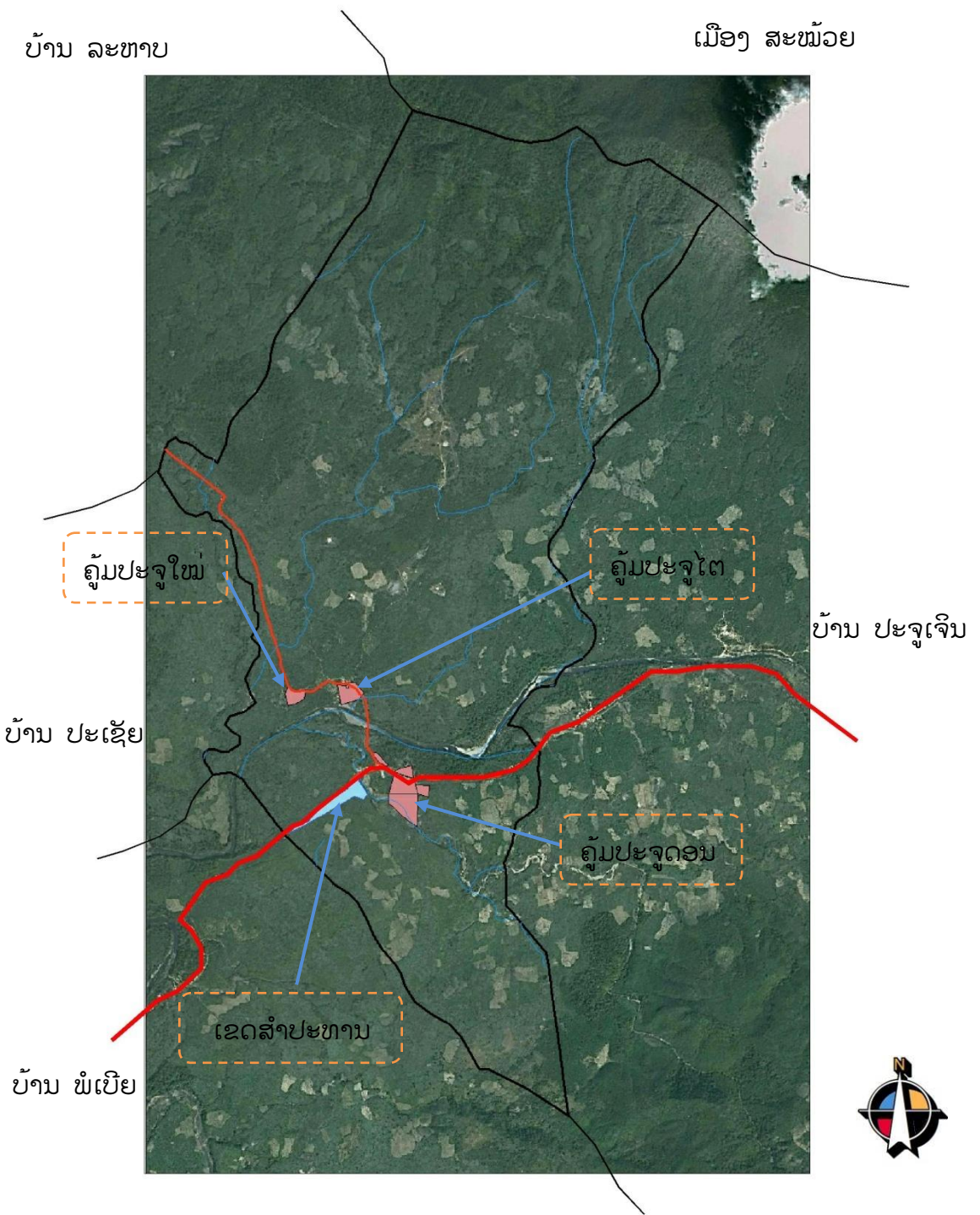
ລະຈະ ແລະ ຫ້ວຍຕະງັນ, ແມ່ນໍ້າທັງສາມສາຍນີ້ຍັງເປັນບ່ອນທຳມາຫາກິນຂອງປະຊາຊົນເຊັ່ນ: ການຫາປາ, ຫາກຸ້ງ, ເກັບຫອຍ ແລະ ອື່ນໆ ແລະ ຍັງເປັນແຫຼ່ງຜະລິດໄຟຟ້າຂະໜາດນ້ອຍທີ່ ຮັບໃຊ້ພາຍໃນຄອບຄົວອີກດ້ວຍ ເນື່ອງຈາກວ່າບ້ານ ປະຈຸດອນເປັນບ້ານທີ່ຕັ້ງຢູ່ເຂດທີ່ມີລັກສະ ນະພູມສັນຖານທີ່ເປັນພູດອຍເປັນສ່ວນໃຫຍ່ ທີ່ມີຄວາມສູງຈາກລະດັບໜ້ານໍ້າທະເລປະມານ 700-1200ມ (ຄວາມສູງຈາກການຈັບ GPS ແລະ ແຜນທີ່ພູມິປະເທດ).

ບ້ານປະຈຸດອນຕັ້ງຢູ່ເຂດພູດອຍທາງທິດເໜືອ ແລະ ທິດໃຕ້ແມ່ນປະກອບມີສາຍ ພູອ້ອມຮອບ, ມີຄວາມຍາກລຳບາກໃນການທຳການຜະລິດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການເຮັດນາ, ໃນນີ້ເຂດພູດອຍແມ່ນກວມເນື້ອທີ່ 90% ຂອງເນື້ອທີ່ທົ່ວບ້ານ, ມີລະດັບຄວາມສູງຈາກໜ້ານໍ້າ ທະເລ 700-1200 m

ຮູບທີ 3.10: ລັກສະນະພູມສັນຖານ

- ບ້ານປະຈຸດອນມີຂອບເຂດຊາຍແດນຕິດຈອດກັບບັນດາບ້ານດັ່ງນີ້
- ທິດເໜືອມີຂອບເຂດຊາຍແດນຕິດຈອດກັບ ເມືອງສະໝ້ວຍ.
  - ທິດໃຕ້ມີຂອບເຂດຊາຍແດນຕິດຈອດກັບ ບ້ານພໍ່ເບີຍ.
  - ທິດຕາເວັນອອກມີຂອບເຂດຊາຍແດນຕິດຈອດກັບ ບ້ານປະຈຸເຈີນ.
  - ທິດຕາເວັນຕົກມີຂອບເຂດຊາຍແດນຕິດຈອດກັບບ້ານລະຫາບ ແລະ ບ້ານປະ ເຊັຍ

ຮູບທີ 3.11: ພາບຖ່າຍທາງອາກາດບ້ານປະຈູດອນ

ບ້ານປະຈຸດອນຕັ້ງຢູ່ເຂດພູດອຍ ແລະ ຢູ່ໃກ້ກັບຊາຍແດນປະເທດຫວຽດນາມ, ດັ່ງນັ້ນພູມອາກາດຢູ່ບ້ານດັ່ງກ່າວຈຶ່ງມີຄວາມແປປ່ວນຢູ່ຕະຫຼອດເວລາອາກາດມັກຈະຜິດລະດູເພາະວ່າມີລົມພະຍຸມາຈາກປະເທດຫວຽດນາມເຂົ້າແຊກຊ້ອນ.

- ອຸນະພູມສະເລ່ຍທົ່ວແຂວງລະດູຮ້ອນ 34-42⁰C ລະດູໜາວ 3-7⁰C ຖ້າຢູ່ໃນລະດັບກາງແມ່ນປະມານ 26⁰C

- ລົມ: ຄວາມໄວສະເລ່ຍທົ່ວແຂວງ 100-120m/ວິນາທີ, ຄວາມໄວຕໍ່າສຸດ 20-30 m/ວິນາທີ

- ປະລິມານນ້ຳຝົນ: ແທກໄດ້ສູງສຸດ 2880 mm/ປີ, ແທກໄດ້ຕໍ່າສຸດ 1167 mm/ປີ,

- ໃນປີ 2008 ຜ່ານມາມີພາຍຸເກດສະໜາໄດ້ທຳລາຍບ້ານ, ເຮືອນຂອງປະຊາຊົນເສຍຫາຍ, ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສັດລ້ຽງຕາຍເກືອບໝົດ, ໄຮ່, ນາ ແລະ ພາຍໃນບໍລິເວນບ້ານຖືກທຳລາຍມ້າງເພໝົດຈົນເຮັດໃຫ້ຊາວບ້ານຂາດເຂີນອາຫານການກິນ, ສ້າງຄວາມລຳບາກຂຶ້ນຕື່ມ

3.4.8 ດ້ານວັດທະນະທຳ-ສັງຄົມ

3.4.8.1 ປະຊາກອນ

ບ້ານປະຈຸດອນມີປະຊາກອນທັງໝົດ 713 ຄົນ, ຍິງ 354ຄົນ,127 ຄອບຄົວ, 103 ຫຼັງຄາເຮືອນ, ບາງຄອບຄົວແມ່ນຍັງອາໄສຢູ່ນຳພໍ່ແມ່ຢູ່, ປະຊາກອນແມ່ນອາໄສຢູ່ໜ້ອຍຖ້າທຽບກັບພື້ນທີ່ແລ້ວ ປະຊາຊົນໃນບ້ານນີ້ແມ່ນມີຄວາມທຸກຍາກຫຼາຍປະຊາຊົນທຸກຄອບຄົວແມ່ນມີເຂົ້າບໍ່ກຸ້ມກິນ, ຂາດເຂີນເຄື່ອງນຸ່ງຮົມເດັກນ້ອຍເປັນຈຳນວນຫຼາຍບໍ່ໄດ້ນຸ່ງເຄື່ອງ, ນຸ່ງເຄື່ອງທີ່ຂາດ ແລະ ມີເຮືອນຢູ່ບໍ່ຖາວອນ

3.4.8.2 ການສຶກສາ

ການສຶກສາແມ່ນວຽກງານໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມຄັນ ເຊິ່ງບ້ານໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດ ແລະ ພໍ່ແມ່ປະຊາຊົນກໍ່ເຫັນຄວາມສຳຄັນຂອງການສຶກສາເຊັ່ນດຽວກັນ, ເຂົາເຈົ້າໄດ້ສົ່ງເສີມລູກຫຼານຂອງຕົນເອງໃຫ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ,ປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານສວນຫຼາຍແມ່ນກຶກໜັງສືກວມເຖິງ 95%, 5% ແມ່ນພໍ່ອ່ານອອກຂຽນໄດ້ ແລະ ສວນຫຼາຍຈະແມ່ນອຳນາດການປົກຄອງບ້ານເຊັ່ນ: ນາຍບ້ານ, ເລຂາພັກບ້ານ, ຫົວໜ້າກຸ່ມ ບ້ານ, ປະຊາຊົນທົ່ວໄປແມ່ນບໍ່ຮູ້ໜັງສືເລີຍ ພາຍໃນບ້ານ ປະຈຸດອນມີໂຮງຮຽນ 1 ແຫ່ງມີນັກຮຽນທັງໝົດ 241 ຄົນ , ມີ 10 ຫ້ອງຄື: ຫ້ອງປ1 ຫາ ປ5 ມີ 6 ຫ້ອງ, ມີ 188 ຄົນ, ມີ1 ຫາ ມີ4 ມີ 4 ຫ້ອງ, ມີ 53, ມີຄູ ສອນຈຳນວນ 12 ສະຫາຍ, ຍິງ 6 ສະຫາຍ. ໂຮງຮຽນນີ້ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນໃນປີ 2002 ເຊິ່ງໄດ້ຮັບທຶນຊ່ວຍເຫຼືອຈາກໂຄງການເກບ (GAPE) ເຊິ່ງສ້າງໃຫ້ເປັນໂຮງຮຽນກິນນອນ ເຊິ່ງມີນັກຮຽນມາຈາກຫຼາຍບ້ານມາເຂົ້າຮຽນ

ຮູບທີ 3.12: ອາຄານໂຮງຮຽນ

ຮູບທີ 3.13: ຫໍພັກນັກຮຽນ

3.4.8.3 ຮີດຄອງປະເພນີ

ປະຊາຊົນ ບ້ານ ປະຈຸດອນ ທຸກຄົນແມ່ນນັບຖືຜີ ເຊິ່ງໄດ້ແກ່ຜີບັນພະ ບູລຸດ, ຜີເຮືອນ, ຜີນ້ຳ, ຜີດິນ, ຜີຕົ້ນໄມ້, ຜີໝູ, ຜີປ່າຊ້າ ແລະ ຜີປ່າສັກສິດ ເຊິ່ງຜີຕ່າງໆເຫຼົ່ານີ້ ເມື່ອຜູ້ທີ່ນັບຖືທຳສິ່ງໃດທີ່ລ່ວງເກີນ ຫຼື ທຳຜິດຕໍ່ຜີຕ່າງໆເຫຼົ່ານີ້ ເຂົາເຈົ້າເຊື່ອວ່າຜູ້ທີ່ກະທຳ ຜິດຕໍ່ ຜີແມ່ນຈະເຈັບປ່ວຍ ຫຼື ມີອັນເປັນໄປ ສະນັ້ນເພື່ອຢາກເຊົາຈະຕ້ອງໄດ້ແກ້ ເຊິ່ງວິທີການແກ້ແມ່ນ ຈະຕ້ອງໄດ້ຂໍຄະມາ ແລະ ຂໍອ່ອນຂໍຍອມຕໍ່ຜີ ໂດຍການບະດ້ວຍສິ່ງຂອງ ຫຼື ສັດລ້ຽງເຊັ່ນ: ໄຂ່ ໄກ່, ໄກ່, ໝູ, ແບ້, ງົວ, ຄວາຍ ແລະ ອື່ນໆ (ຕົວຢ່າງ: ທ້າວ ກໍ ໄດ້ເຮັດຜິດຕໍ່ຜີນ້ຳ ເພາະຜູ້ ກ່ຽວໄດ້ໄປຫາປາ ຫຼັງຈາກກັບຈາກການຫາປາແລ້ວກໍເປັນໄຂ່ ສະນັ້ນຜູ້ກ່ຽວຈຶ່ງໄດ້ບະກັບຜີນ້ຳ ວ່າຖ້າເຊົາຈາກການເປັນໄຂ່ຈະໃຫ້ໝູ ຫຼື ອື່ນໆ ຖ້າກໍລະນີຫາກຜູ້ກ່ຽວເຊົາຈາກການເປັນໄຂ່ແມ່ນ ຈະຕ້ອງເອົາໝູໃຫ້ແກ່ຜີເພື່ອແກ້ບະ, ຫຼັງຈາກທີ່ແກ້ບະແລ້ວຜູ້ກ່ຽວຈະມອບໝູໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ເຈົ້າກົກເຈົ້າເຫຼົ່າເພື່ອຂ້າໝູ ແລະ ແບ່ງປັນໝູນັ້ນໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວພາຍໃນບ້ານ ແລະ ແຂກທີ່ມາຍ້ຽມຍາມບ້ານໃນເວລານັ້ນ). ປະຊາຊົນບ້ານ ປະຈຸດອນ ແມ່ນເປັນຄົນເຜົ່າປະໂກະ.

ພາສາທີ່ຊາວບ້ານໃຊ້ແມ່ນພາສາຕະໂອ້ຍ, ປະໂກະ ແລະ ປີໂກະ ເຊິ່ງ ພາສາດັ່ງກ່າວແມ່ນບໍ່ມີພາສາຂຽນມີແຕ່ພາສາເວົ້າທັງສາມພາສານີ້ສາມາດເວົ້າເຂົ້າໃຈກັນ ແລະ ບາງຄົນກໍສາມາດເວົ້າພາສາຫວຽດນາມໄດ້

ຮີດຄອງປະເພນີຂອງຊາວບ້ານທີ່ປະຕິບັດກັນມາມີຢູ່ 11 ຢ່າງຄື:

- 1) ປະເພນີທີ່ມີການຂຸດເອົາກະດວກຂອງພີ່ນ້ອງຂຶ້ນມາທຳພິທີໄຫວ້ເຖິງ ຄົນທີ່ຕາຍໄປແລ້ວດ້ວຍການຕີຄ້ອງຮ້ອງເອົາວິນຍານຜູ້ທີ່ຕາຍໄປແລ້ວຂຶ້ນມາກິນຄວາຍ, ງົວ, ໝູ, ແບ້, ໄກ່ ແລະ ອັນໃດກໍໄດ້ທີ່ເຂົາເຈົ້າສາມາດຫາໄດ້ເພື່ອມາແຈກໃຫ້ພີ່ນ້ອງທີ່ຕາຍໄປແລ້ວໄດ້ ກິນ
- 2) ຮີດເຂົ້າ: ຖ້າເຂົ້າຖືກຂອງເປື້ອນ, ຖືກໄຟໄໝ້, ອາຈົມ, ຍ່ຽວ ແລະ ເລືອດ ເປື້ອນ, ຖ້າໃຜເຮັດສິ່ງເປື້ອນດັ່ງກ່າວນີ້ຖືກເຂົ້າຂອງຄົນອື່ນເຈົ້າຂອງເຂົ້າກໍຈະມີການປັບໃໝ ຄວາຍດຳ ແລະ ຄວາຍດ່ອນແນວລະ 1 ໂຕ

3) ຫຼິ້ນຊູ່ຜົວ, ເມຍຄົນອື່ນກໍບໍ່ໄດ້ຕ້ອງໄດ້ເສຍຄວາຍດໍາ, ຄວາຍດ່ອນ, ງ້າວ, ພີ່ ທອງ, ແພແດງ ແລະ ກໍຍັງໄດ້ເສຍເງິນນໍາອີກ

4) ຖ້າບໍ່ມີຜົວ, ບໍ່ມີເມຍແລ້ວມາຫຼິ້ນກັນກໍຜິດຮີດຄືກັນ, ແຕ່ຖ້າວ່າຝ່າຍໄດຮັບ ຜິດຝ່າຍນັ້ນກໍຕ້ອງໄດ້ມີການເສຍແບ້ເພື່ອການໄວ້ດິນ

5) ຮີດປ່າມະເຫສັກ ຕ້ອງໄດ້ລ້ຽງປ່າມະເຫສັກປະມານ 4-5 ປີຕໍ່ 1 ເທື່ອ ຕ້ອງໄດ້ຂ້າຄວາຍ 1 ໂຕ ຖ້າມີເຈັບມີໄຂ້ໝົດບ້ານ 1 ປີກໍຕ້ອງໄວ້ 1 ເທື່ອໃນເມື່ອສໍາເລັດພິທີດັ່ງ ກ່າວແລ້ວກໍຈະນໍາເອົາເຄື່ອງທີ່ໄຫວ້ມາແບ່ງໃຫ້ປະຊາຊົນເທົ່າກັນ

6) ບໍ່ໃຫ້ໄປຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ຢູ່ທີ່ບ້ານຮ້າງຖ້າໃຜໄປເຮັດກໍຕ້ອງໄດ້ເສຍງົວ ຫຼື ຄວາຍ, ຕາມຄວາມເໝາະສົມໃນຄວາມເຊື່ອຂອງເຂົາເຈົ້າແມ່ນຈະເຮັດໃຫ້ຕາຍໝົດບ້ານ

7) ຮີດເຮືອນແມ່ນຖ້າມີແຂກມາຢ້ຽມຢາມເຮືອນແມ່ນບໍ່ໃຫ້ຈັບເຄື່ອງຂອງຢູ່ ເທິງເຮືອນເພິ່ນເຊັ່ນ: ຈະມີກ່ອງນ້ອຍກ່ອງໜຶ່ງຕັ້ງຢູ່ແຈເນືອນ, ແຈຝາ ແລະ ເປັນຖ້ວຍໃຫຍ່ ຫຼື ນ້ອຍ ຫ້ອຍເທິງແຈຝາເພ່າະເພິ່ນຖືເປັນເຄື່ອງປົກປັກຮັກສາຂອງເພິ່ນ, ຖ້າໃຜຈັບຕ້ອງໄດ້ເສຍ ຮີດຕາມທີ່ເພິ່ນຕ້ອງການ

8) ຖ້າເພດຍິງເປັນປະຈໍາເດືອນ ແມ່ນຂຶ້ນເຮືອນຄົນອື່ນບໍ່ໄດ້ແຕ່ຖ້າຄົນມາ ເຮືອນດັ່ງກ່າວບໍ່ຮູ້ກໍບໍ່ເປັນຫຍັງແຕ່ຖ້າເຂົາເຈົ້າຮູ້ກໍຕ້ອງໄດ້ເສຍໄກ່ ຫຼື ໃຂ່ເພື່ອເປັນການສົມມະນາ ເຮືອນ, ຖ້າເປັນປະຈໍາເດືອນຢູ່ໄຮ່ ຫຼື ຢູ່ທີ່ງານແມ່ນຈະຕ້ອງໄດ້ເສຍໄກ່

9) ປະເພນີກິນທາງະ(ກິນປີໃໝ່) ເຊິ່ງບຸນປະເພນີນີ້ແມ່ນຈະໄດ້ຈັດຂຶ້ນໃນລະ ຫວ່າງເດືອນ 11 ແຕ່ລະບ້ານຕ້ອງ ໄດ້ມີການໃຫວ້ໂດຍແຕ່ລະບ້ານຈະເອົາເປັດ, ໄກ່, ໝູ, ງົວ, ຄວາຍກໍໄດ້ເພື່ອມາໃຫວ້ທຸກໆປີໃນການເຮັດພິທີ, ແຕ່ລະເຮືອນຕ້ອງໄດ້ໃຫວ້ຜີພໍ່, ຜີແມ່ຢູ່ເຮືອນ ຂອງໃຜລາວ, ຫຼັງຈາກສໍາເລັດພິທີແລ້ວກໍໄດ້ນໍາເອົາເຄື່ອງໃຫສ້ມາໂຮມກັນເພື່ອນໍາມາແບ່ງກັນ ໃຫ້ຄົບທຸກຄອບຄົວ ຫຼື ທຸກຫຼັງຄາເຮືອນເພື່ອສະແດງຄວາມສາມັກຄີກັນພາຍໃນບ້ານ ແລະ ກິນ ລ້ຽງຮ່ວມກັນເພື່ອສະຫຼອງປີໃໝ່ຂອງເຂົາເຈົ້າ

10) ການອອກລູກຢູ່ຕ່າງບ້ານ ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ຖືກບ້ານທີ່ຜູ້ກ່ຽວໄປອອກລູກ ນັ້ນປັບໃໝ ເຊິ່ງໃນການປັບໃໝຈະຕ້ອງເສຍຄວາຍ, ໝູ ແລະ ແບ້

11) ການເສຍຊີວິດຕ່າງບ້ານ ແມ່ນຈະຕ້ອງໄດ້ຖືກບ້ານທີ່ຜູ້ກ່ຽວໄປເສຍຊີ ວິດນັ້ນປັບໃໝ ເຊິ່ງການປັບໃໝແມ່ນຈະຕ້ອງໄດ້ເສຍງົວ, ຄວາຍ, ໝູ ແລະ ແບ້ ແລ້ວຕ້ອງ ໄດ້ເອົາສົບຄົນຕາຍກັບໄປຝັງທີ່ບ້ານຂອງຜູ້ກ່ຽວ

3.4.9 ດ້ານພື້ນຖານໂຄງລ່າງ

3.4.9.1 ການຄົມມະນາຄົມ

ການຄົມມະນາຄົມພາຍໃນບ້ານແມ່ນການຄົມມະນາຄົມທາງບົກແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນເປັນຢ່າງຍິ່ງ, ເພາະວ່າເປັນການພົວພັນເຖິງຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະ ການທຳມາຫາກິນຂອງພໍ່ແມ່ປະຊາຊົນເຊັ່ນ: ການແລກປ່ຽນຊີ້ຂາຍ ແລະ ພົວພັນວຽກງານອື່ນໆ. ບ້ານ ປະຈຸດອນເປັນບ້ານໜຶ່ງທີ່ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງບ້ານ ສາມາດໄປມາຫາສູ່ລະຫວ່າງບ້ານຕໍ່ບ້ານ ແລະ ເມືອງຕໍ່ເມືອງ

ບ້ານບ້ານປະຈຸດອນ ມີເສັ້ນທາງດິນແດງຜ່ານສາຍດຽວພາຫະນະສາມາດແລ່ນໄດ້ 2 ລະດູຄື: ລະດູແລ້ງ ແລະ ລະດູຝົນ, ແຕ່ໃນລະດູຝົນຂ້ອນຂ້າງຍຸ້ງຍາກພໍລົມຄວນ, ເພາະເສັ້ນ ທາງເປັນບວກເປັນຊຸມ ແລະ ບໍ່ມີລົດໂດຍສານໃຫ້ ໃຊ້ບໍລິການ, ແຕ່ມາປະຈຸບັນນີ້ເສັ້ນທາງໄດ້ເລີ່ມມີການກໍ່ສ້າງໃໝ່ຈາກຕົວເມືອງ ສາລະວັນຫາ ເມືອງ ຕະໂອ້ຍ ແລ້ວຄາດວ່າ ອີກ 3 ປີຈະສໍາເລັດ

ຮູບທີ 3.14: ທາງເລກທີ 15

ຮູບທີ 3.15: ທາງເຊື່ອມຕໍ່ລະຫວ່າງຄູ້ມ

ບ້ານດັ່ງກ່າວມີຄວາມສະດວກພໍລົມຄວນຍັງສາມາດຮັບຂ່າວສານຕ່າງໆ ທາງໂທລະພາບ ແລະ ວິທະຍຸ ແລະ ໃນປະຈຸບັນນີ້ການສື່ສານທາງໂທລະສັບກໍ່ສາມາດໃຊ້ໄດ້ ແລ້ວໂດຍແມ່ນເຄືອຂ່າຍຂອງຢູ່ນີເທວ (UNITEL)

3.4.9.2 ໄຟຟ້າ

ຢູ່ພາຍໃນບ້ານເລີ່ມຕິດຕັ້ງໄຟຟ້າປີ 2009 ເຊິ່ງຕໍ່ມາຈາກປະເທດຫວຽດນາມ, ບ້ານ ປະຈຸດອນມີໄຟຟ້າຕັດຜ່ານຢູ່ກາງບ້ານແຕ່ໄຟຟ້າຍັງບໍ່ທົ່ວເຖິງ ເຊິ່ງມີແຕ່ຄູ້ມ ປະຈຸດອນເທົ່ານັ້ນມີທີ່ໄຟຟ້າໃຊ້ ແລະ ມີປະຊາຊົນຈໍານວນໜຶ່ງທີ່ໃຊ້ໄດປັນໄຟຈາກນໍ້າມາໃຊ້

3.4.9.3 ນໍ້າ

ປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານແມ່ນນໍາໃຊ້ນໍ້າເຊລະມັງ, ນໍ້າຫ້ວຍຕະຫຼັກ, ນໍ້າຫ້ວຍລະຈະ, ໃນບ້ານມີນໍ້າບາດານຢູ່ 6 ບໍ່, ແຕ່ໃຊ້ໄດໃນປະຈຸບັນພຽງແຕ່ 4 ບໍ່ ເຊິ່ງໄດ້ຮັບການ

ຊ່ວຍເຫຼືອຈາກໂຄງການເກບ

ຮູບທີ 3.16: ແມ່ນໍ້າເຊລະມັງ

ຮູບທີ 3.17 ຫ້ວຍຕະຫງັນ

3.4.10 ອາຊີບ

ປະຊາຊົນສວນໃຫຍ່ຍຶດຖືອາຊີບກະສິກໍາເປັນຕົ້ນຕໍເຊັ່ນ: ການເຮັດໄຮ່, ເຮັດນາ, ເຮັດສວນຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ແມ່ນບໍ່ກຸ້ມກິນ. ສະນັ້ນຕ້ອງໄດ້ຊອກຫາມັນປ່າ, ກອຍປ່າ, ໜໍ່ໄມ້ໄລ່, ຜັກປ່າ, ສັດປ່າມາເປັນອາຫານ ຫຼື ເພື່ອກິນຕ່າງເຂົ້າ. ດັ່ງນັ້ນແຫຼ່ງລາຍຮັບຂອງປະຊາຊົນຈາກການຜະລິດກະສິກໍາແມ່ນມີໜ້ອຍເພາະຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ແມ່ນໄດ້ໜ້ອຍ. ສ່ວນແຫຼ່ງລາຍຮັບທີ່ມາຈາກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັນ, ປະຊາຊົນແມ່ນຫາມາບໍລິໂພກພາຍໃນຄອບຄົວຂອງຕົນເອງໂດຍສະເພາະແມ່ນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ເປັນພືດ, ສໍາລັບເຄື່ອງປ່າທີ່ເປັນສັດແມ່ນມີຈໍານວນໜ້ອຍໜຶ່ງທີ່ນໍາໄປຂາຍ, ແຫຼ່ງລາຍຮັບທີ່ໄດ້ມາຈາກການໄປຮັບຈ້າງແມ່ນມີພຽງບາງຄອບຄົວເທົ່ານັ້ນ,

ຮູບທີ 3.18: ພື້ນທີ່ທໍາການຜະລິດກະສິກໍາ

ປະຊາຊົນທຸກເກືອບຄົວເຮືອນແມ່ນເຮັດໄຮ່ປູກເຂົ້າ ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນກໍ່ປູກພືດກະສິກໍາຕ່າງໆໄປພ້ອມເຊັ່ນ: ກ້ວຍ, ອ້ອຍ, ໝາກແຕ່ງ, ໝາກອຶ, ສາລີ, ໝາກບວບ, ມັນຕົ້ນ, ໝາກ ເຜັດ ແລະ ອື່ນໆ. ເຊິ່ງໃນການເຮັດໄຮ່ແມ່ນເຮັດໄຮ່ແບບໝູນວຽນ ເຊິ່ງຮອບວຽນແມ່ນ 4-10 ປີ. ປ່າທີ່ປະຊາຊົນຖາງເພື່ອເຮັດໄຮ່ນັ້ນແມ່ນເປັນປະເພດປ່າເຫຼົາ ແລະ ປ່າໄລ່, ປະຊາຊົນ

ພາຍໃນບ້ານແມ່ນຢາກຢຸດຕິການເຮັດໄຮ່,ແຕ່ເນື່ອງຈາກການເຮັດນາຄອບຄູ່ກັບການເຮັດໄຮ່ນັ້ນ ຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ຍັງບໍ່ກຸ້ມກິນ, ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງຢຸດຕິການເຮັດໄຮ່ບໍ່ໄດ້, ການເຮັດໄຮ່ຂອງເຂົາເຈົ້າແມ່ນ ອາໄສທຳມະຊາດ, ບໍ່ມີວິທີປັບປຸງດິນ ແລະ ອຸປະກອນທີ່ປະຊາຊົນນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການເຮັດໄຮ່ ແມ່ນມີຄື: ສຽບ, ພ້າ ແລະ ແວກ (ພ້າເງາະ) ເປັນຕົ້ນ.

ສຳລັບບັນຫາ ແລະ ຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກແມ່ນສະພາບຝົນພ້າອາກາດບໍ່ປົກກະຕິ (ໄພແຫ້ງ ແລ້ງ ແລະ ນຳຖ້ວມ), ແມງໄມ້ທຳລາຍເຂົ້າ ແລະ ຜົນລະປູກຕ່າງໆພາຍໃນໄຮ່ໄດ້ແກ່ ດ້ວງດິນ, ປວກ ແລະ ມົດ (ແຕ່ບໍ່ຮ້າຍແຮງ) ແລະ ສັດປ່າເປັນຕົ້ນແມ່ນໝູປ່າ, ໂກປ່າ, ໝູ ແລະ ກະຮອກ, ປະຊາຊົນນອກຈາກຈະເຮັດອາຊີບກະສິກຳປູກຝັງແລ້ວ ຍັງລ້ຽງສັດເປັນອາຊີບ ເສີມ, ປະເພດສັດທີ່ລ້ຽງມີ: ງົວ, ຄວາຍ, ໝູ, ແບ້, ແກະ, ໝາ ເປັດ, ໂກ່, ເຊິ່ງລ້ຽງແບບທຳມະຊາດເປັນຕົ້ນ, ປ່ອຍຕາມໄຮ່, ສວນ, ສັດສ່ວນຫຼາຍແມ່ນບໍ່ໄດ້ສັກຢາປ້ອງກັນພະຍາດ, ມີແຕ່ສັດລ້ຽງບາງປະເພດເທົ່ານັ້ນທີ່ສັກຢາປ້ອງກັນພະຍາດ, ເປັນສາເຫດໃຫ້ສັດຕາຍໃນແຕ່ລະປີ ໂດຍສະເພາະແມ່ນສັດປີກ, ການລ້ຽງສັດຂອງປະຊາຊົນແມ່ນພົບບັນຫາຫຼາຍຢ່າງເຊັ່ນ: ປ່ອຍຕາມທຳມະຊາດ, ທົ່ງຫຍ້າສັດລ້ຽງໂກເຮັດໃຫ້ການຄຸ້ມຄອງສັດໄດ້ຍາກ ແລະ ບັນຫາສັດລ້ຽງບໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນອີກຢ່າງໜຶ່ງກໍ່ແມ່ນເກີດຈາກປະຊົນຂາສັດແກ້ຮິດຄອງ

ຮູບທີ 3.19 : ປະເພດສັດທີ່ລ້ຽງ

3.4.11 ເຮືອນຢູ່ອາໄສ

ເຮືອນຊານຂອງປະຊາຊົນສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວ ວັດສະດຸທີ່ນຳມາປຸກສ້າງແມ່ນໄດ້ມາ ຈາກທຳມະຊາດເຊັ່ນ: ໄມ້, ໄມ້ໄຜ່, ຫຍ້າຈາກການເກັບກຳຂໍ້ມູນເຮືອນຂອງປະຊາຊົນມີລັກສະ ນະເປັນເຮືອນຍົກພື້ນມີກ້ອງຕະລ່າງ, ລັກສະນະຂອງຫຼັງຄາແມ່ນມຸງຫຍ້າ, ສັງກະສີ, ບາງຫຼັງ ຄາເຮືອນແມ່ນເອົາກະຜຸຍນ້ຳມັນມາຕັດເປັນແຜ່ນແລ້ວເອົາມາມຸງເປັນຫຼັງຄາຝາເຮືອນອ້ອມດ້ວຍ ໄມ້ແປ້ນ, ໄມ້ໄຜ່, ການຕັ້ງເສົາເຮືອນທຸກຫຼັງຄາເຮືອນແມ່ນຈະຕັ້ງຢ່າງກ້ອນຫີນ ເພື່ອປ້ອງກັນ ປວກ, ພາຍໃນບ້ານປະຊາຊົນແມ່ນມີລັກສະນະເຮືອນຄົວທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ເຊິ່ງວ່າມີເຮືອນຄົວຢູ່ ໃນ ແລະ ປຸກຢູ່ນອກເຮືອນສ່ວນຫ້ອງນ້ຳທີ່ໃຊ້ໃນຊີວິດປະຈຳວັນແມ່ນບໍ່ມີເລີຍ ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ຢູ່ໃນ ປ່າ, ພາຍໃນບ້ານມີເຮືອນກໍ 1 ຫຼັງ

ຮູບທີ 3.20: ເຮືອນດັ່ງເດີມ

ຮູບທີ 3.21: ຫຼັງຄາມຸງດ້ວຍແຜ່ນກະຝຸຍ

ຮູບທີ 3.22: ຫຼັງຄາມຸງດ້ວຍສັງກະສີ

ຮູບທີ 3.23: ເຮືອນກໍ່

3.4.12 ສະພາບວິຖີການດຳລົງຊີວິດ

ສະພາບການດຳລົງຊີວິດແມ່ນຕິດພັນກັບທຳມະຊາດ ແລະ ວິຖີການດຳລົງຊີວິດ ຍັງມີແບບດັ່ງເດີມຢູ່

ຮູບທີ 3.24: ການຫຍິບຫັກປັກແສວ

ຮູບທີ 3.25: ການເກັບພື້ນ

ຮູບທີ 3.26: ການແຕ່ງກິນ

ຮູບທີ 3.27: ການຕ້ອນຮັບແຂກ

ຮູບທີ 3.28: ກິດຈະກຳຍາມຫວ່າງ

ຮູບທີ 3.29: ການຕຳເຂົ້າ

ຮູບທີ 3.30: ການຊັກເຄື່ອງ

ຮູບທີ 3.31: ຕັດໄມ້ໄປຂາຍ

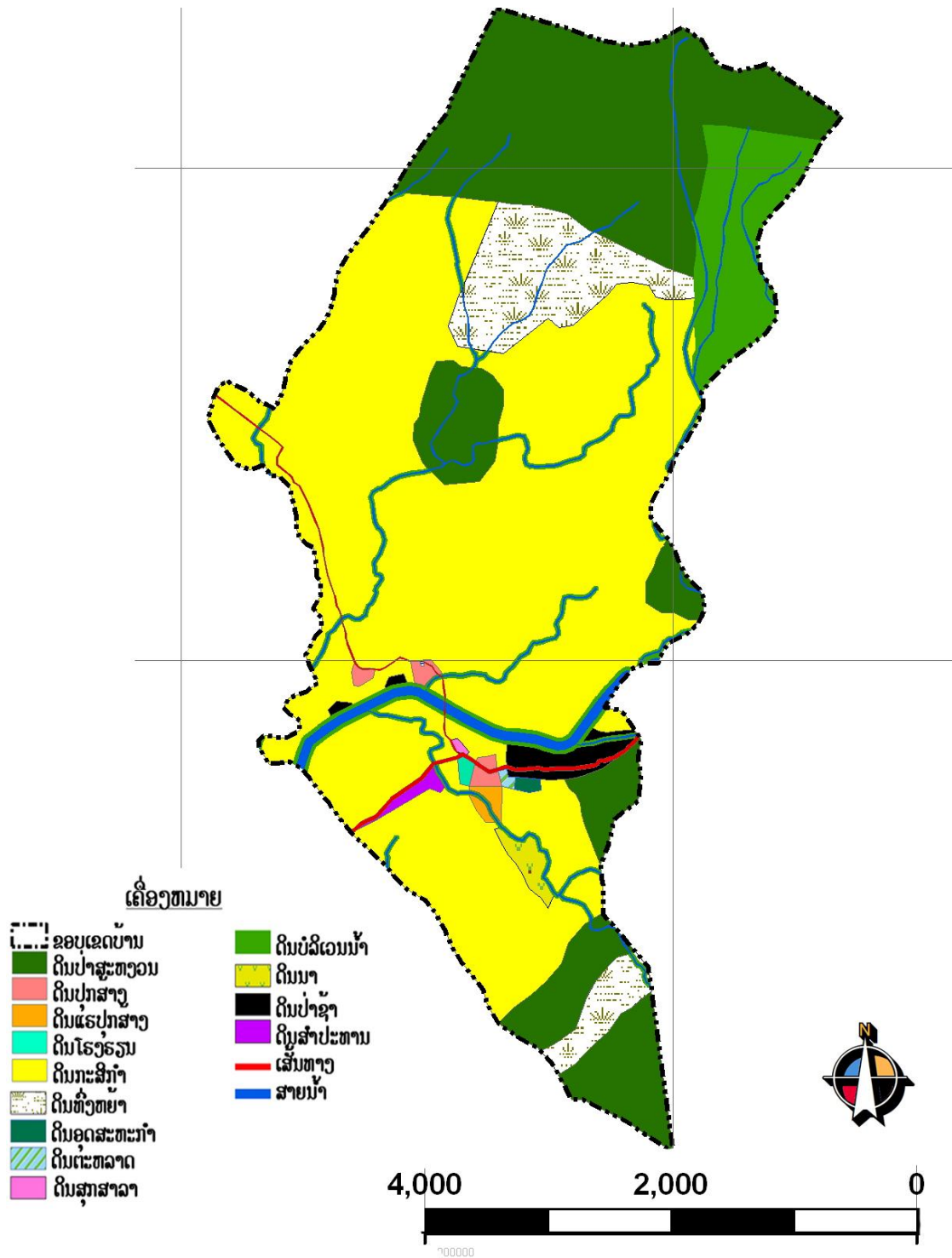
3.4.13 ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບ້ານປະຈຸດອນ

ບ້ານປະຈຸດອນມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 2316.30 ເຮັກຕາ ເຊິ່ງໄດ້ຮັບການມອບດິນ ມອບປ່າໃນປີ 2004 ແລະ ໄດ້ມີການຈັດສັນທີ່ດິນຄືນໃໝ່ໃນປີ 2010

ຕາຕະລາງທີ 3.9: ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນບ້ານປະຈຸດອນ

ປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ		ເນື້ອທີ່ (ເຮັກຕາ)	ເປີເຊັນ
ດິນອະນຸລັກ	ປ່າສະຫງວນ	590.05	25.47
	ປ່າປ້ອງກັນແຫຼ່ງນ້ຳ	233.56	10.08
	ປ່າຊ້າ	22.97	0.99
ດິນນຳໃຊ້	ດິນປູກສ້າງ	9.71	0.42
	ດິນແຮປູກສ້າງ	4.94	0.21
	ດິນໂຮງຮຽນ	2.39	0.1
	ດິນສຸກສາລາ	0.96	0.04
	ດິນຫ້ອງການບ້ານ	0.11	0.01
	ດິນຕະຫຼາດ	1.43	0.06
	ດິນເຊົ່າສຳປະທານ	5.42	0.23
	ດິນປ່າຊົມໃຊ້	155.44	6.71
	ດິນກະສິກຳ	1273.30	54.97
	ດິນຄົມມະນາຄົມ	12.26	0.53
ລວມ		2316.30	100

ຮູບທີ 3.32: ແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນບ້ານປະຈຸດອນ

ບົດທີ 4 ຜົນໄດ້ຮັບຂອງການຄົ້ນຄວ້າ

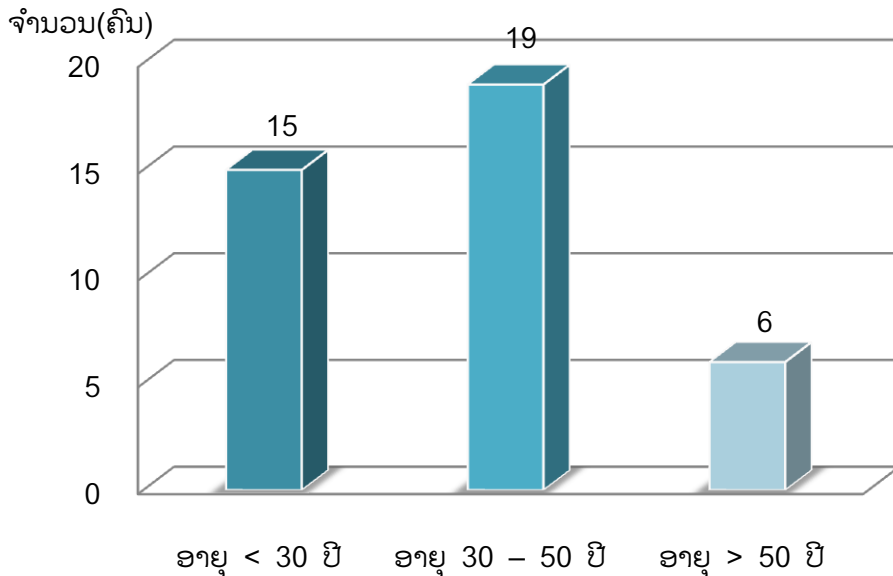
4.1 ຂໍ້ມູນທົ່ວໄປຈາກການສຳພາດກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງ

4.1.1 ລັກສະນະກຸ່ມຕົວຢ່າງ

ການວິໄຈໃນຄັ້ງນີ້ ແມ່ນໄດ້ສຸ່ມກຸ່ມຕົວຢ່າງແບບບັງເອີນຈາກປະຊາຊົນທີ່ອາໄສຢູ່ອ້ອມຂ້າງຂອບເຂດພື້ນທີ່ການສຳປະທານທີ່ດິນຂອງບໍລິສັດເພັດດາລາການກະເສດທີ່ຢູ່ໃນບ້ານປະຈູດອນ ເຊິ່ງຈະໄດ້ສຸ່ມເອົາກຸ່ມປະຊາຊົນຕົວຢ່າງນວນ 40 ຄອບຄົວ, 273 ຄົນ ຂອງຄອບຄົວທັງໝົດ 127 ຄອບຄົວ

4.1.2 ປະຊາກອນ, ຊົນເຜົ່າ, ສາສະໜາ, ການສຶກສາ

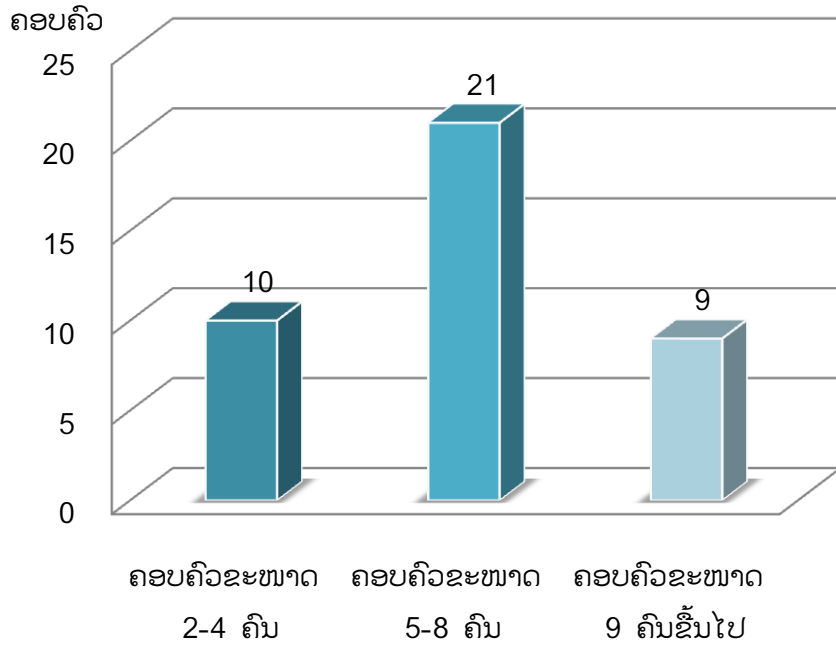
ຈາກການສຳພາດກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງ ສ່ວນໃຫຍ່ຈະມີອາຍຸຕໍ່າສຸດແມ່ນ 21 ປີ, ສູງສຸດແມ່ນ 70 ປີ ແລະ ຈັດເປັນກຸ່ມຄື: ອາຍຸຕໍ່າກວ່າ 30 ປີ ມີຈຳນວນ 15 ຄົນ (37.5%), 30-50 ປີ ມີຈຳນວນ 19 ຄົນ (45.5%), ສູງກວ່າ 50 ປີຂຶ້ນໄປມີຈຳນວນ 6 ຄົນ (15.%)

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.1: ກຸ່ມອາຍຸຂອງຜູ້ໃຫ້ສຳພາດ

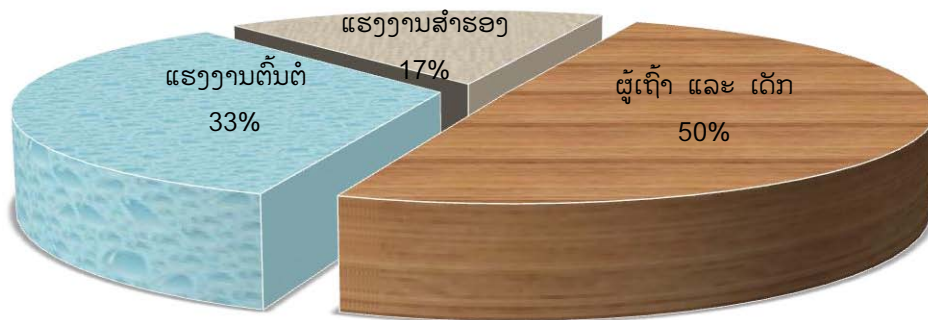
ຄອບຄົວຂອງກຸ່ມຕົວຢ່າງສ່ວນຫຼາຍເປັນຄອບຄົວໃຫຍ່ຫຼາຍກວ່າ 9 ຄົນຂຶ້ນໄປມີຈຳນວນ 10 ຄົນ (25.0%), ສະມາຊິກຄອບຄົວລະຫວ່າງ 5-8 ມີຈຳນວນ 21 ຄົນ (52.5%) ແລະ ສະມາຊິກຄອບຄົວລະຫວ່າງ 2-4 ປີມີຈຳນວນ 10 ຄົນ (25.0%), ຈຳນວນການສຳ

ພາດ 40 ຄອບຄົວ ມີປະຊາກອນທັງໝົດ 273 ຄົນ, ໂດຍສະເລ່ຍແລ້ວມີ 7 ຄົນ/ຄອບຄົວ

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.2: ຂະໜາດຂອງຄອບຄົວ

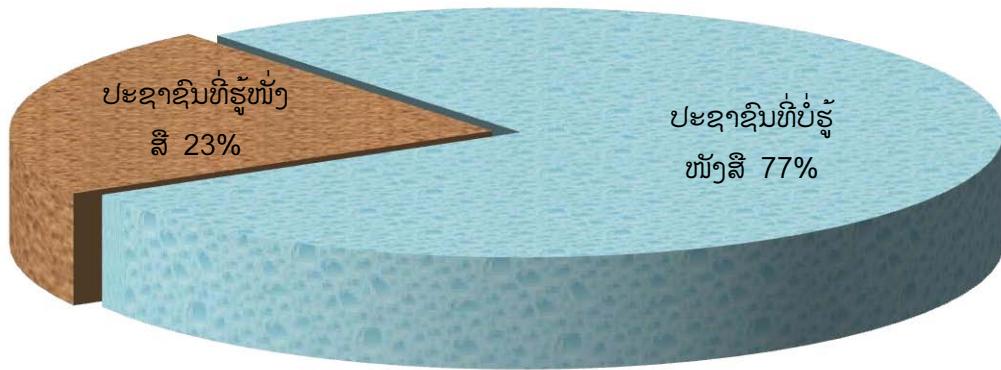
ແຮງງານກໍ່ເປັນສິ່ງທີ່ສໍາຄັນຕໍ່ຄອບຄົວໃນການທໍາການຜະລິດ, ຈາກກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງມີແຮງງານທັງໝົດ 138 ຄົນ, ແຮງງານຕົ້ນຕໍມີ 91 ຄົນ (33%), ແຮງງານສໍາຮອງມີ 47 ຄົນ (17%), ຜູ້ເຖົ້າ ແລະ ເດັກນ້ອຍ 135 (50%)

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.3: ຈໍານວນແຮງງານທັງໝົດແຕ່ລະປະເພດ

ຈໍານວນຜູ້ໃຫ້ສໍາພາດແມ່ນເປັນຊົນເຜົ່າປະໂຫະທັງໝົດ ແລະ ສາສະໜາທີ່ຂະເຈົ້າຖືແມ່ນສາສະໜາຜີ

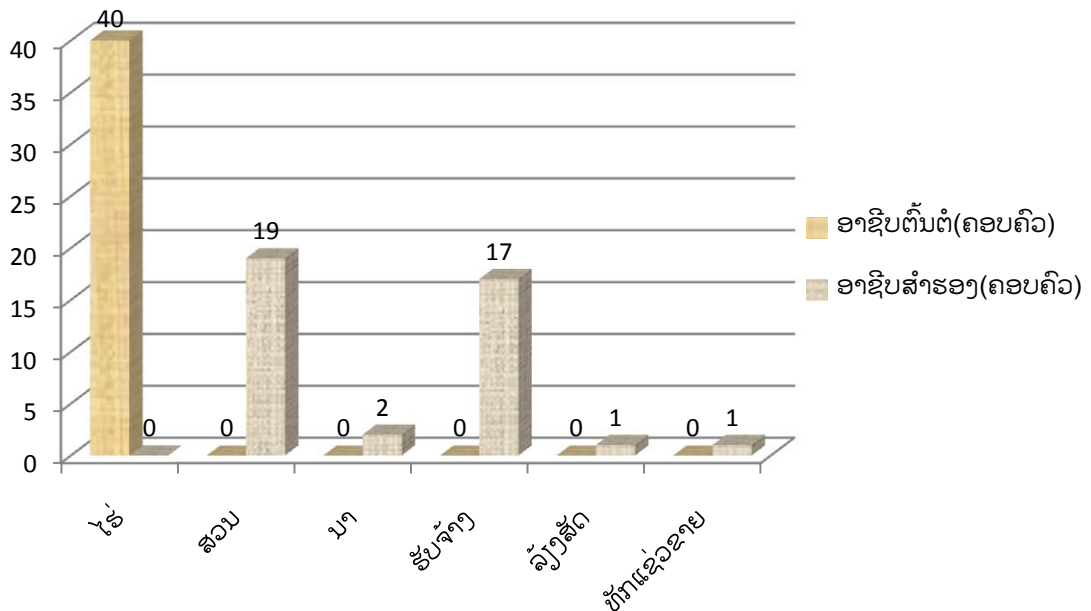
ຈາກການສໍາພາດກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງ ຕົວແທນຄອບຄົວທີ່ໃຫ້ການສໍາພາດນັ້ນ ລະດັບການສຶກສາແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບຂັ້ນປະຖົມ, ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮຽນທັງສີມີຈໍານວນ 9 ຄົນ (23%) ຜູ້ທີ່ບໍ່ໄດ້ຮຽນທັງສີມີຈໍານວນ 31 ຄົນ (77%)

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.4: ລະດັບການສຶກສາຂອງຜູ້ໃຫ້ສໍາພາດ

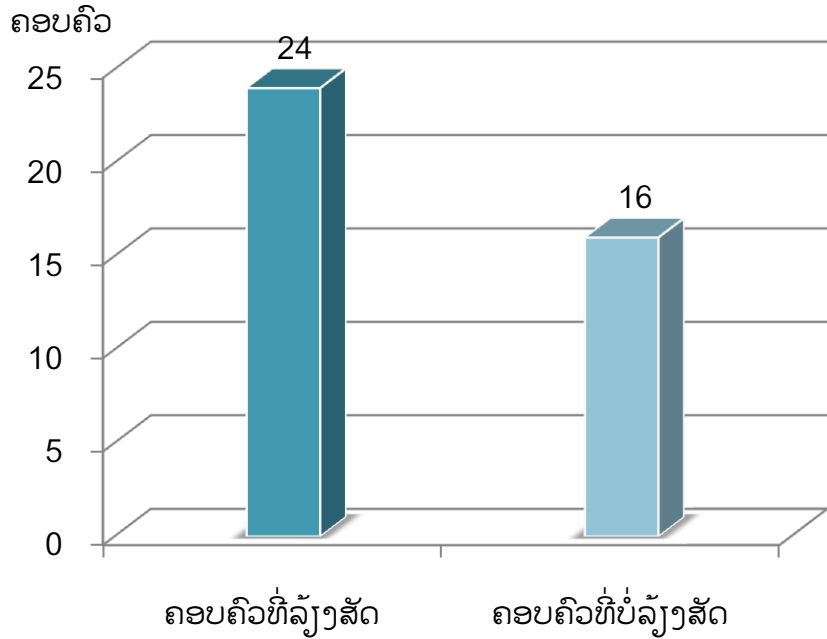
4.1.3 ອາຊີບ

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວປະຊາຊົນບ້ານ ປະຈຸດອນ ມີອາຊີບກະສິກໍາເຮັດໄຮ່, ເຮັດສວນ ແລະ ຮັບຈ້າງເປັນສ່ວນໃຫຍ່, ຈາກການສໍາພາດກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງເຫັນວ່າອາຊີບຕົ້ນຕໍຂອງປະຊາຊົນແມ່ນ ເຮັດໄຮ່ກວມ 100%, ອາຊີບສໍາຮອງເຮັດສວນມີ 19 ຄອບຄົວ (47.5%), ເຮັດນາມີ 2 ຄອບຄົວ (5%), ຮັບຈ້າງມີ 17 ຄອບຄົວ (42.5%), ລ້ຽງສັດ 1 ຄອບຄົວ (2.5%) ທັກແຊ່ວຂາຍມີ 1 ຄອບຄົວ (2.5%)

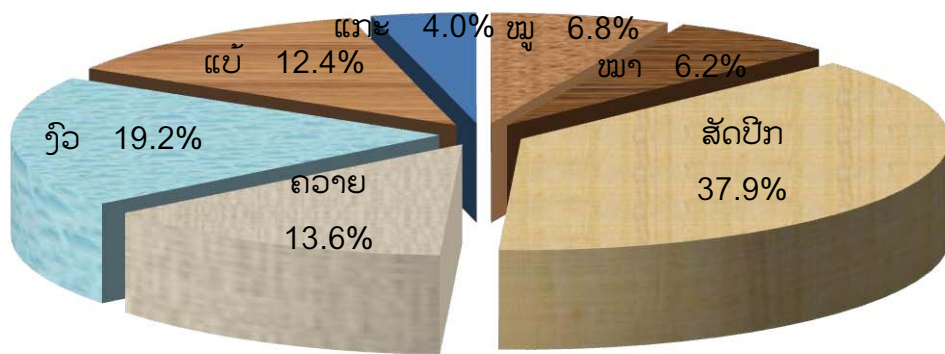
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.5: ກຸ່ມອາຊີບຂອງກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງ

ການລ້ຽງສັດແມ່ນອາຊີບເສີມຂອງປະຊາຊົນບ້ານ ປະຈຸດອນ ທີ່ສາມາດສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ປະຊາຊົນໄດ້ຫຼາຍພໍສົມຄວນ ຈາກການສໍາພາດກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງເຫັນວ່າຄອບຄົວທີ່ລ້ຽງສັດມີ 24 ຄອບຄົວ (60%) ແລະ ບໍ່ໄດ້ລ້ຽງ 16 ຄອບຄົວ (40%)

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.6 ຈຳນວນຄອບຄົວທີ່ລ້ຽງສັດ

ຈາກການສຳພາດກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງເຫັນວ່າສັດທີ່ລ້ຽງທັງໝົດມີ 117 ໂຕໃນນັ້ນສັດທີ່ລ້ຽງຫຼາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນສັດປີກ 67 ໂຕ (37.9%), ງົວ 34 (19.2%), ຄວາຍ 24 ໂຕ (13.6%), ແບ້ 22 ໂຕ (12.4%), ແກະ 7 ໂຕ (4.0%), ຫູ 12 ໂຕ (6.8%), ໝາ 11 ໂຕ (6.2%)

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.7: ຈຳນວນສັດທີ່ລ້ຽງແຕ່ລະຊະນິດ

ສັດລ້ຽງປະຊາຊົນບ້ານ ປະຈຸບັນແມ່ນມີພຽງແຕ່ໜ້ອຍດຽວເທົ່ານັ້ນ ໂດຍສະເລ່ຍຕໍ່ຄອບຄົວແລ້ວແມ່ນ 4.43 ໂຕ/ຄອບຄົວ,

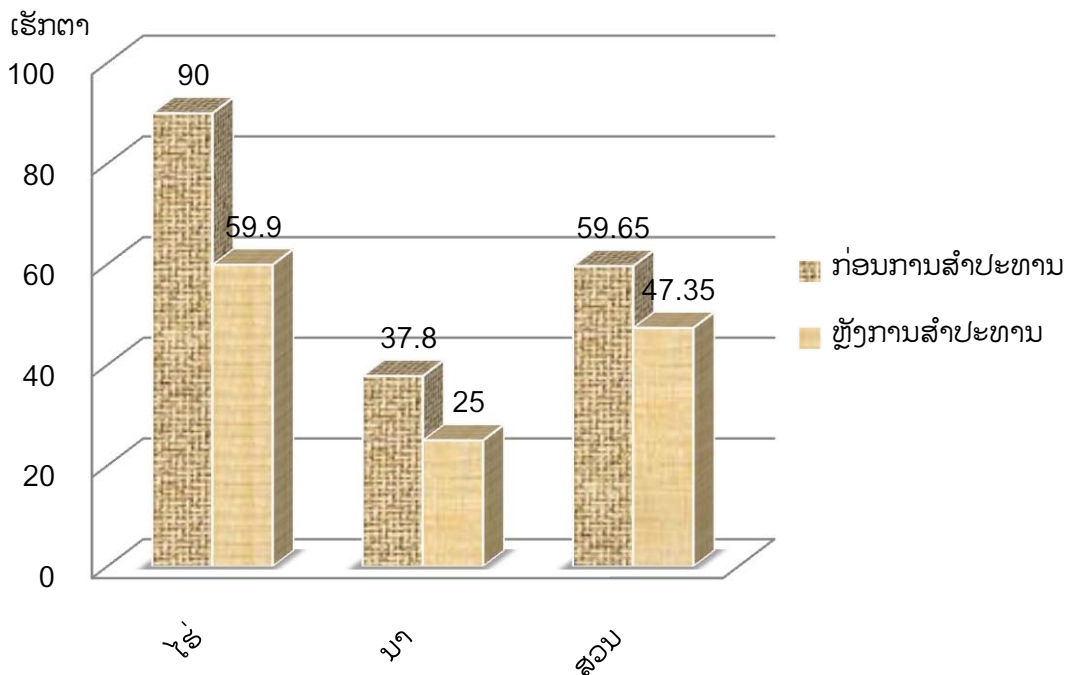

4.2 ສະພາບເສດຖະກິດ-ສັງຄົມກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສໍາປະທານທີ່ດິນ

4.2.1 ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນທໍາການຜະລິດ

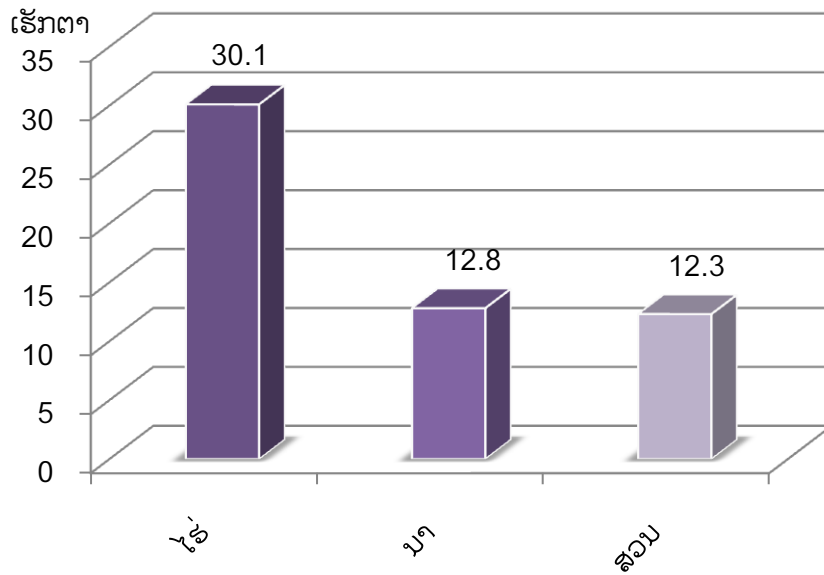
ທີ່ດິນແມ່ນຊັບສິນທາງທໍາມະຊາດອັນໜຶ່ງທີ່ທຸກຄົນສາມາດນໍາໃຊ້ ແລະ ປະກອບສ່ວນກັບປັດໃຈອື່ນໆເຂົ້າໃນການດໍາລົງຊີວິດປະຈໍາວັນ. ຈາກການສໍາພາດຂອງກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງນັ້ນເຫັນວ່າມີການຖືຄອງທີ່ດິນແມ່ນມີເຖິງ 187.45 ເຮັກຕາ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຄອບຄົວແມ່ນ 4.68 ເຮັກຕາ/ຄອບຄົວ ແລະ ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນແມ່ນ 0.68 ເຮັກຕາ/ຄົນ, ໃນນັ້ນດິນໄຮ່ 90 ເຮັກຕາ (48%), ດິນນາ 37 ເຮັກຕາ (20.2%) ແລະ ດິນສວນ 59.65 ເຮັກຕາ (31.8%).

ເມື່ອມີບໍລິສັດເຂົ້າມາສໍາປະທານທີ່ດິນແລ້ວເຮັດໃຫ້ເນື້ອທີ່ທໍາການຜະລິດຂອງປະຊາຊົນຫຼຸດລົງເຫຼືອ 132.25 ເຮັກຕາ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຄອບຄົວແມ່ນ 3.30 ເຮັກຕາ/ຄອບຄົວ ແລະ ສະເລ່ຍ ຕໍ່ຫົວຄົນແມ່ນ 0.48 ເຮັກຕາ/ຄົນ. ໃນນັ້ນດິນໄຮ່ 59.9 ເຮັກຕາ (45.3%), ດິນນາ 25 ເຮັກຕາ ແລະ ດິນສວນ 47.35 ເຮັກຕາ

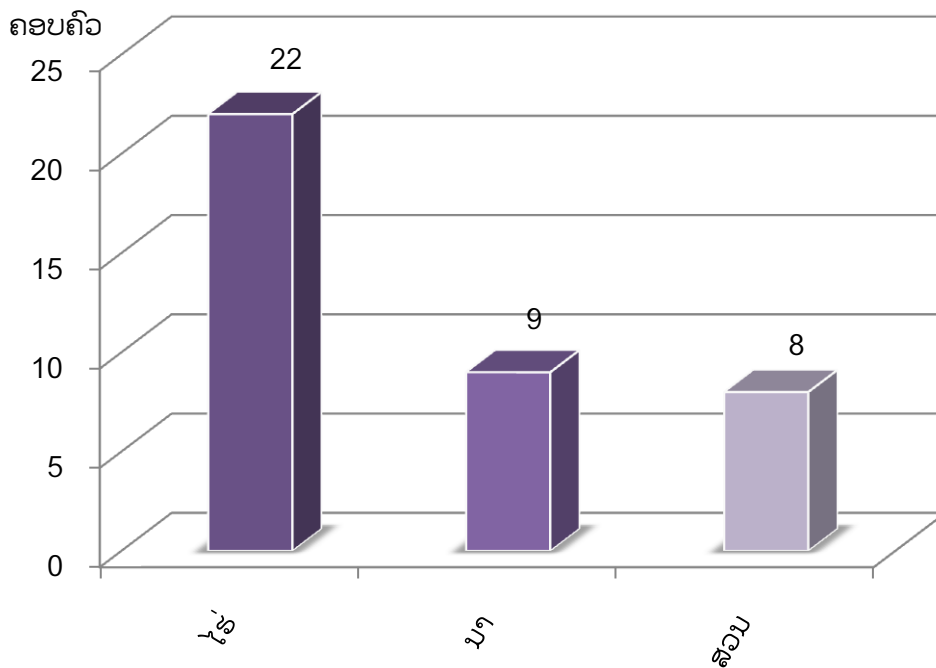
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.8: ສົມທຽບເນື້ອທີ່ທໍາການຜະລິດທັງໝົດຂອງກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສໍາປະທານທີ່ດິນ

ເຊິ່ງເນື້ອທີ່ທໍາການຜະລິດທີ່ສູນເສຍໄປນັ້ນແມ່ນ 55.2 ເຮັກຕາ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຄອບຄົວແມ່ນ 1.38 ເຮັກຕາ/ຄອບຄົວ ແລະ ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນແມ່ນ 0.2 ເຮັກຕາ/ຄົນ, ໃນນັ້ນດິນໄຮ່ 30.1 ເຮັກຕາ (54.5%), ດິນນາ 12.8 ເຮັກຕາ (23.2%), ດິນສວນ 12.3 (22.3%),

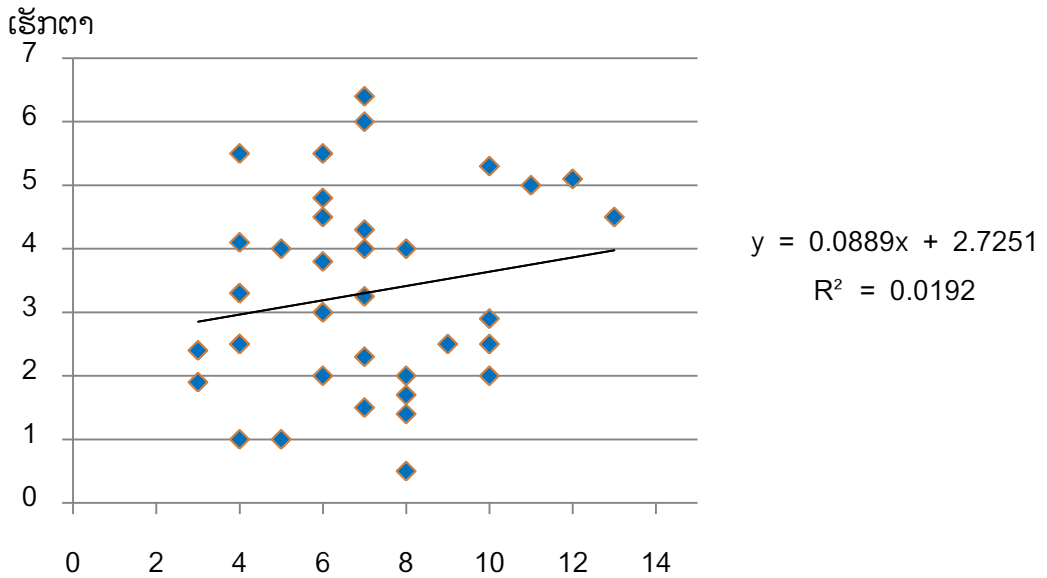

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.9: ເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດທີ່ສູນເສຍໄປ

ກ່ອນມີການສຳປະທານທີ່ດິນມີປະຊາຊົນເຄີຍໃຊ້ພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວ ທຳການຜະລິດກະສິກຳເຮັດໄຮ່ 22 ຄອບຄົວ (55.0%), ເຮັດນາ 9 ຄອບຄົວ (22.5%), ເຮັດສວນ 8 ຄອບຄົວ (20.0%), ແລະ ຫາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເພື່ອມາບໍລິໂພກ ແລະ ຂາຍ, ເມື່ອມີການສຳປະທານທີ່ດິນໄປແລ້ວ ປະຊາຊົນບໍ່ສາມາດໄປທຳການຜະລິດ ແລະ ຫາ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນຂອບເຂດພື້ນທີ່ສຳປະທານຂອງບໍລິສັດໄດ້ເລີຍ

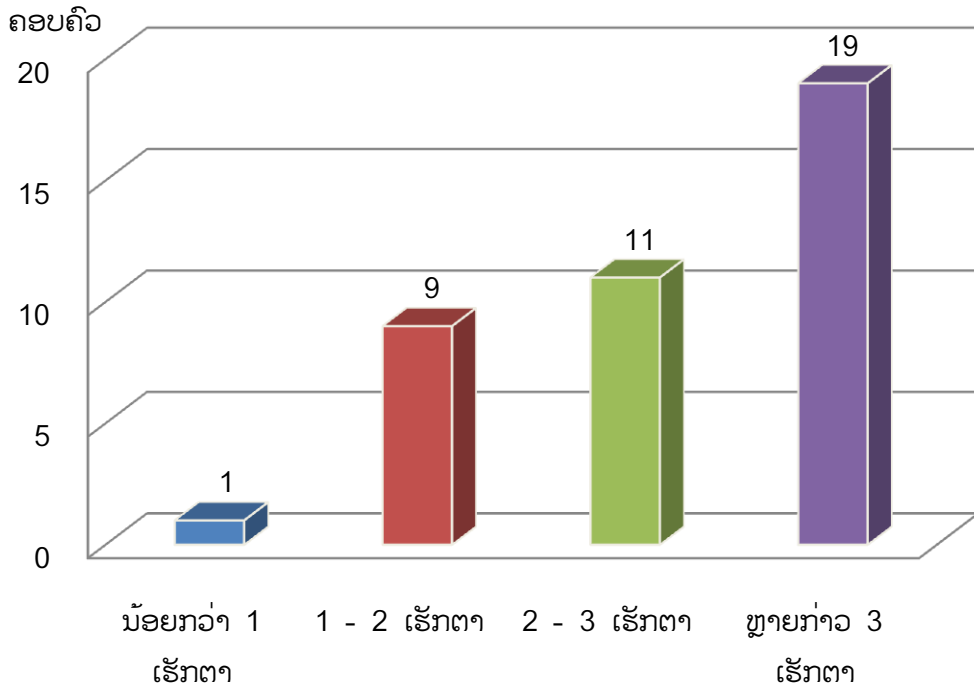
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.10: ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນຂອບເຂດພື້ນທີ່ກ່ອນມີການສຳປະທານທີ່ດິນ

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.11: ການພົວພັນລະຫວ່າງເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດກັບຈຳນວນສະມາຊິກ
ຄອບຄົວ

ຈາກເສັ້ນສະແດງຂ້າງເທິງແມ່ນການວິເຄາະຖືກຖອຍ (Regression Analysis) ເພື່ອຫາການພົວພັນລະຫວ່າງເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດກັບສະມາຊິກຄອບຄົວ, ຖ້າວ່າ R^2 ມີຄ່າໃກ້ຄຽງກັບ 1 ຜົນການວິເຄາະແມ່ນໃກ້ກັບຄວາມເປັນຈິງ, ຖ້າ R^2 ໃກ້ຄຽງກັບ 0.00...9 ຜົນການວິເຄາະແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງຈາກຄວາມເປັນຈິງ, ຈາກເສັ້ນສະແດງຂ້າງເທິງເຫັນວ່າການພົວພັນລະຫວ່າງເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດກັບຈຳນວນສະມາຊິກຄອບຄົວແມ່ນບໍ່ມີຄວາມຄວາມດຸ່ນດ່ຽງກັນເຊັ່ນວ່າ: ຈຳນວນສະມາຊິກຄອບຄົວແຕ່ວ່າມີເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດໜ້ອຍ, ແຕ່ຈຳນວນສະມາຊິກຄອບຄົວໜ້ອຍແຕ່ວ່າມີເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດຫຼາຍ ດັ່ງ $R^2=0.0192$ ບໍ່ໃກ້ຄຽງກັບ 1 ຍ້ອນວ່າຄອບຄົວທີ່ມີສະມາຊິກຫຼາຍແຕ່ວ່າຂາດແຮງງານທຳການຜະລິດ ມີ ແຕ່ຜູ້ເຖົ້າແລະ ເດັກນ້ອຍ

ດິນເປັນປັດໄຈໃນການຜະລິດກະສິກຳທີ່ມີຄວາມສຳຄັນປະການໜຶ່ງ, ດັ່ງນັ້ນສະພາບເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງປະຊາຊົນ ຈຶ່ງມີຄວາມກ່ຽວຂ້ອງກັບການຖືຄອງທີ່ດິນ, ໃນການຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ຂອງປະຊາກອນໃນປະຈຸບັນແມ່ນມີຄວາມຈຳກັດ, ການໄດ້ມາຂອງພື້ນທີ່ສວນຫຼາຍແມ່ນໄດ້ມາຈາກການຈັບຈອງ, ເມື່ອມີການສຳປະທານທີ່ດິນເຮັດໃຫ້ເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດຂອງປະຊາຊົນຫຼຸດຈຳກັດ, ຈາກການສຳພາດກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງ ຄອບຄົວທີ່ບໍ່ມີພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດນ້ອຍກວ່າ 1 ເຮັກຕາມີ 1 ຄອບຄົວ (2.5%), 1-2 ເຮັກຕາມີ 9 ຄອບຄົວ (22.5%), 2-3ເຮັກຕາ (27.5%), ຫຼາຍກ່ວາ 3 ເຮັກຕາ 19 ຄອບຄົວ (47.5%)

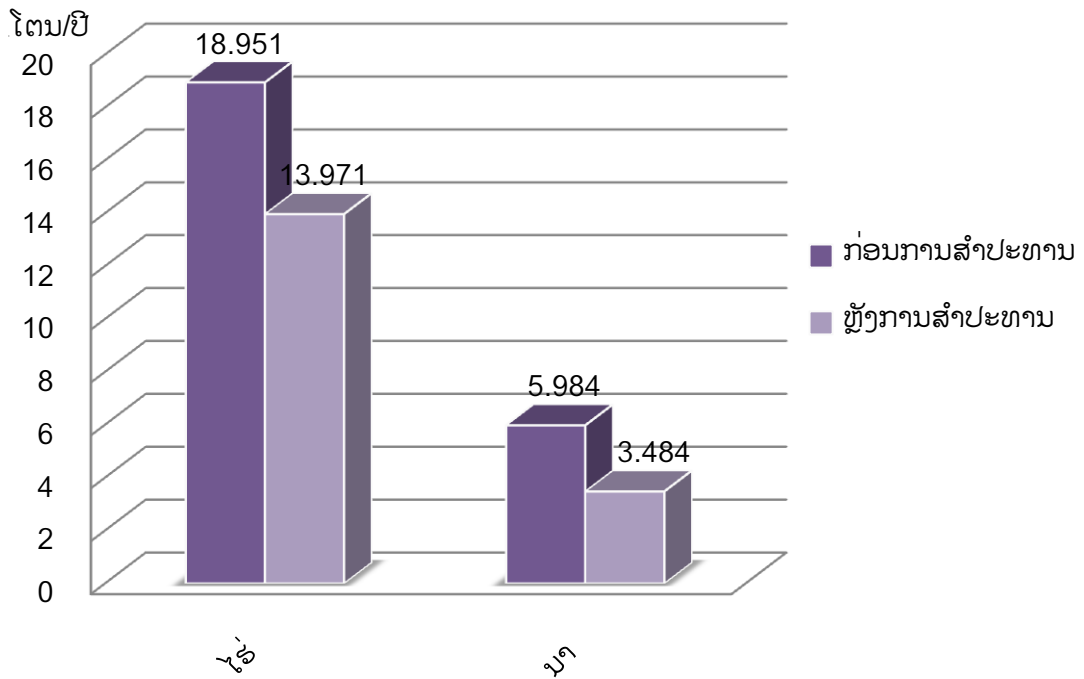
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.12: ການຖືຄອງທີ່ດິນ

4.2.2 ຜົນຜະລິດເຂົ້າໄຮ່ ແລະ ເຂົ້ານາ

ຜົນຜະລິດເຂົ້າຂອງປະຊາຊົນບ້ານປະຈຸດອນ ແມ່ນໄດ້ໜ້ອຍແຕ່ລະປີແມ່ນໄດ້ບໍ່ສະໜໍາສະເໝີຍ້ອນດິນພ້າອາກາດແປປ່ວນ, ບໍ່ເປັນປົກກະຕິ, ຝົນຕົກຫຼາຍ ແລະ ເນື່ອງມາຈາກພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດຈຳກັດ, ດິນພ້າອາກາດບໍ່ປົກກະຕິ, ຂາດອຸປະກອນທຳກາຜະລິດ, ຂາດເຕັກນິກວິຊາການ

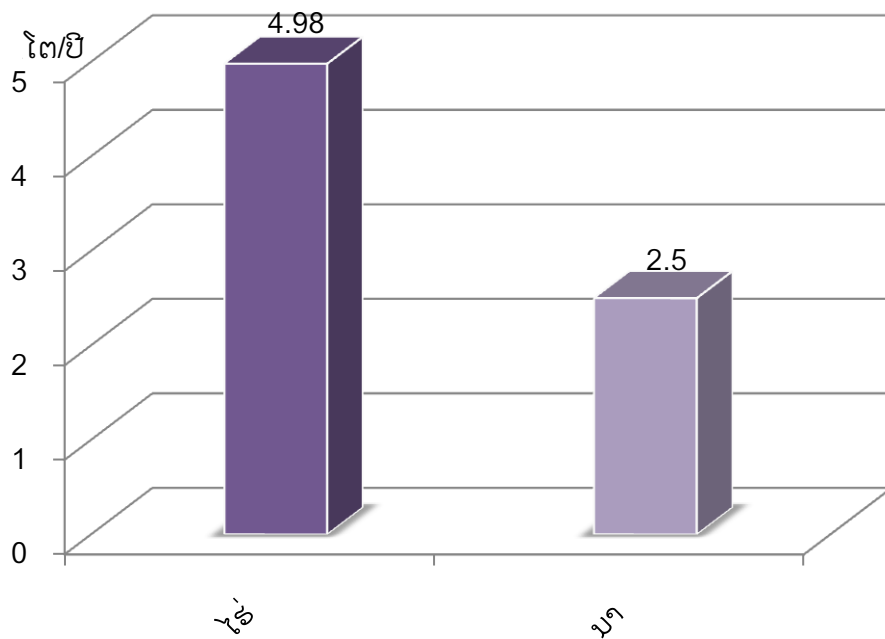
ກ່ອນມີການສຳປະທານທີ່ດິນເຫັນວ່າຜົນຜະລິດເຂົ້າທັງໝົດ ຂອງກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງແມ່ນ 24.93 ໂຕນ/ປີ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຄອບຄົວແມ່ນ 0.62 ໂຕນ/ປີ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນແມ່ນ 0.09 ໂຕນ/ຄົນ/ປີ, ໃນນັ້ນຜົນຜະລິດເຂົ້າໄຮ່ 18.95 ໂຕນ/ປີ (76%) ແລະ ເຂົ້ານາ 5.98 ໂຕນ/ປີ (24%).

ຫຼັງຈາກມີການສຳປະທານທີ່ດິນ ເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດຂອງປະຊາຊົນຫຼຸດລົງເຫຼືອ 17.45 ໂຕນ/ປີ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຄອບຄົວແມ່ນ 0.43 ໂຕນ/ປີ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນແມ່ນ 0.06 ໂຕນ/ຄົນ/ປີ, ໃນນັ້ນຜົນຜະລິດເຂົ້າໄຮ່ 13.97 ໂຕນ/ປີ (80%) ແລະ ເຂົ້ານາ 3.48 ໂຕນ/ປີ (20%)

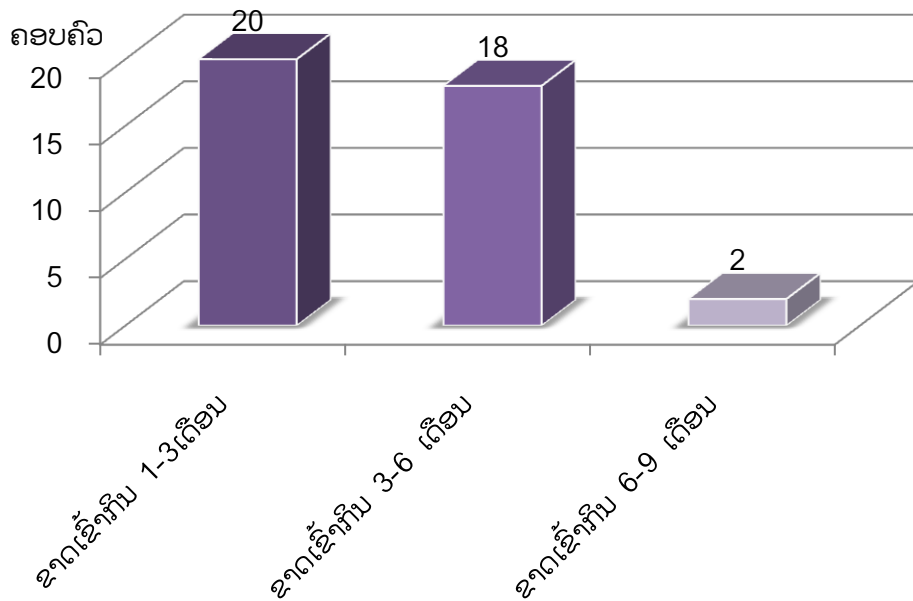
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.13: ສົມທຽບຜົນຜະລິດເຂົ້າກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນ

ເຊິ່ງຜົນຜະລິດເຂົ້າທີ່ສູນເສຍໄປທັງໝົດແມ່ນ 7.48 ໂຕນ/ປີ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຄອບຄົວແມ່ນ 0.19 ໂຕນ/ຄອບຄົວ/ປີ ແລະ ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນແມ່ນ 0.02 ໂຕນ/ຄົນ/ປີ, ເຂົ້າໄຮ 4.98 ໂຕນ/ປີ (66.6%), ເຂົ້ານາ 2.5 ໂຕນ/ປີ (33.4%). ແຕ່ເມື່ອສຳປະທານທີ່ດິນໄປແລ້ວແມ່ນບໍ່ໄດ້ໃຊ້ພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວນີ້ທຳການຜະລິດເລີຍເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດເຂົ້າຂອງປະຊາຊົນໄດ້ໜ້ອຍລົງ

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.14: ຜົນຜະລິດເຂົ້າທີ່ສູນເສຍໄປຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນ

ການຜະລິດເຂົ້າຂອງປະຊາຊົນບ້ານ ປະຈຸດອນແມ່ນບໍ່ກຸ້ມກິນ, ບໍ່ພຽງພໍທຸກໆປີ ຕ້ອງໄດ້ຊື້ເຂົ້າກິນ, ປະຊາຊົນຂາດເຂົ້າກິນສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຂາດເຂົ້າກິນ 1-3 ເດືອນ 20 ຄອບຄົວ (50.0%), ຂາດເຂົ້າກິນ 3-6 ເດືອນ 18 ຄອບຄົວ (45.0%), ຂາດເຂົ້າກິນ 6-9 ເດືອນ 2 ຄອບຄົວ (5.0%)

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.15: ຄອບຄົວທີ່ຂາດເຂົ້າກິນ

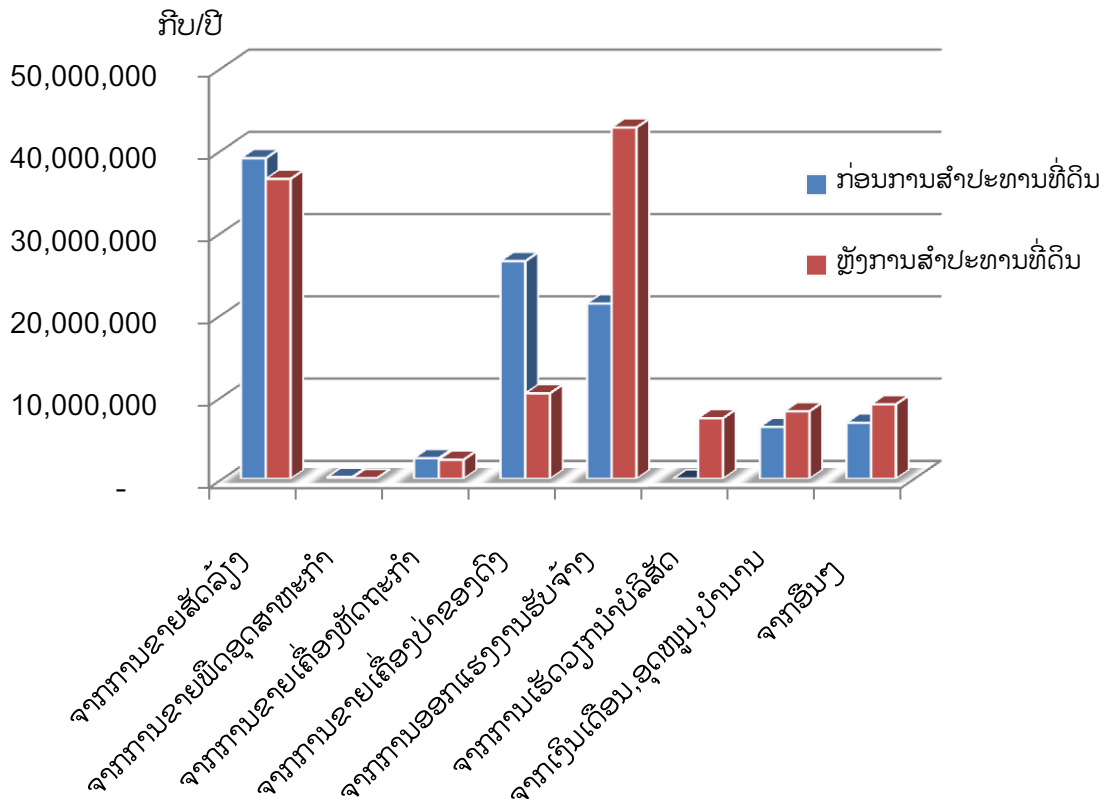
4.2.3 ລາຍຮັບຂອງກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງ

ປະຊາຊົນສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວແມ່ນຜະລິດກະສິກຳເປັນຕົ້ນຕໍ: ປູກເຂົ້າ, ປູກພືດອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຍັງຫາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງມາຂາຍ, ມາບໍລິໂພກແຕ່ເມື່ອມີບໍລິສັດເຂົ້າມາສຳປະທານທີ່ດິນແລ້ວເຫັນວ່າເສດຖະກິດຂອງຄອບຄົວແມ່ນໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຕໍ່ກັບການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາເຈົ້າ

ກ່ອນມີການສຳປະທານທີ່ດິນເຫັນວ່າລາຍທັງໝົດ ຂອງກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງ ແມ່ນ 102,525,000 ກີບ/ປີ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຄອບຄົວແມ່ນ 2,563,125 ກີບ/ປີ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນ ແມ່ນ 375,549 ກີບ/ຄົນ/ປີ ເຊິ່ງໄດ້ມາຈາກການຂາຍສັດລ້ຽງ 38,970,000 ກີບ/ປີ (38.01%) ຈາກການຂາຍພືດອຸດສາຫະກຳ 205,000 ກີບ/ປີ (0.19%), ຈາກການຂາຍເຄື່ອງ ຫັດຖະກຳ 2,500,000ກີບ/ປີ (2.43%), ຈາກການຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ 26,450,000 ກີບ/ປີ (25.79%) ຈາກການອອກແຮງງານຮັບຈ້າງ 21,300,000 ກີບ/ປີ (20.77%), ຈາກເງິນເດືອນ,ອຸດໜູນ, ບຳນານ 6,300,000 ກີບ/ປີ (6.14%) ແລະ ຈາກອື່ນໆ 6,800,000 ກີບ/ປີ (6.63%)

ຫຼັງຈາກມີການສຳປະທານທີ່ດິນເຫັນວ່າລາຍທັງໝົດຂອງກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງ ແມ່ນ 116,490,000 ກີບ/ປີ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຄອບຄົວແມ່ນ 2,912,250ກີບ/ປີ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນ ແມ່ນ 426,703 ກີບ/ຄົນ/ປີ ເຊິ່ງໄດ້ມາຈາກການຂາຍສັດລ້ຽງ 36,450,000 ກີບ/ປີ (31.29%),

ຈາກການຂາຍພືດອຸດສາ ຫະກຳ 70,000 ກີບ/ປີ (0.06%), ຈາກການຂາຍເຄື່ອງ ຫັດຖະກຳ 2,300,000 ກີບ/ປີ (2.43%) ຈາກການຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ 10,380,000 ກີບ/ປີ (8.91%), ຈາກການອອກແຮງງານຮັບຈ້າງ 42,700,000 ກີບ/ປີ (36.65%), ຈາກການເຮັດວຽກນຳບໍລິສັດ 7,350,000 ກີບ/ປີ (6.30%), ຈາກເງິນເດືອນ,ອຸດໜູນ,ບຳນານ 6,300,000 ກີບ/ປີ (6.14%) ແລະ ຈາກອື່ນໆ 6,800,000 ກີບ/ປີ (6.63%)

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.16: ສົມທຽບຈຳນວນລາຍຮັບຂອງຄອບຄົວທັງໝົດກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນ

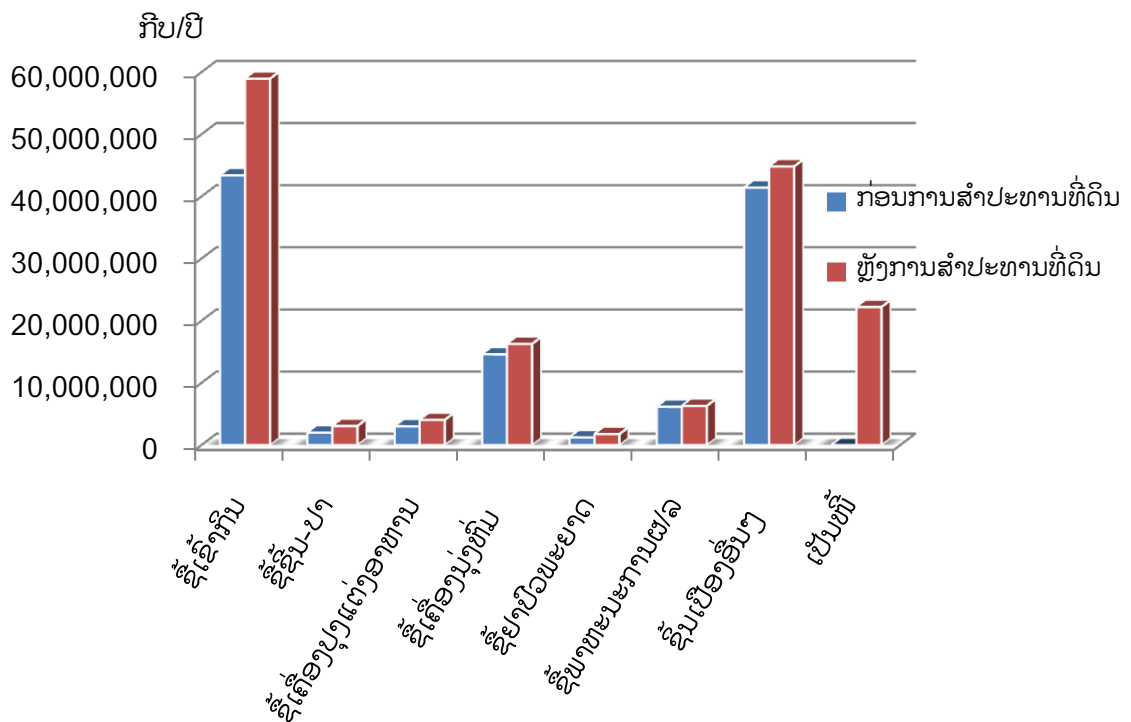
ຈາກເສັ້ນສະແດງຂ້າງເທິງເຫັນວ່າລາຍຮັບກ່ອນການສຳປະທານທີ່ດິນ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກການຂາຍສັດລ້ຽງຫຼາຍກວ່າໝູ່, ຮອງລົງມາແມ່ນຈາກການຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນ ເຮັດໃຫ້ວິຖີຊີວິດຂອງປະຊາຊົນມີການປ່ຽນແປງລາຍຮັບຈາກການຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງປ່ຽນມາເປັນການໄດ້ຄ່າແຮງງານຮັບຈ້າງແທນ

4.2.4 ລາຍຈ່າຍຂອງກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງ

ກ່ອນມີການສຳປະທານທີ່ດິນເຫັນວ່າລາຍຈ່າຍທັງໝົດ ຂອງກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງແມ່ນ 111,871,000 ກີບ/ປີ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຄອບຄົວແມ່ນ 2,796,775 ກີບ/ຄອບຄົວ/ປີ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນແມ່ນ 409,783 ກີບ/ຄົນ/ປີ, ເຊິ່ງໃຊ້ຈ່າຍຊື້ເຂົ້າກິນ 4,340,000 ກີບ/ປີ

(38.79%), ຊີ້ຊີ້ນ-ປາ 2,010,000 ກີບ/ປີ (1.80%), ຊີ້ເຄື່ອງປຸງແຕ່ງອາຫານ 3,020,000 ກີບ/ປີ (2.70%), ຊີ້ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ 14,600,000 ກີບ/ປີ (13.05%), ຊີ້ຢາປົວພະຍາດ 1,240,000 ກີບ/ປີ (1.11%) ຊີ້ພາຫະນະການຜະລິດ 6,165,000 ກີບ/ປີ (5.51%), ຊີ້ນເປືອງອື່ນໆ 41,436,000 ກີບ/ປີ (37.04%)

ຫຼັງຈາກມີການສຳປະທານທີ່ດິນເຫັນວ່າລາຍຈ່າຍທັງໝົດຂອງກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງແມ່ນ 157,468,000 ກີບ/ປີ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຄອບຄົວແມ່ນ 3,936,700 ກີບ/ຄອບຄົວ/ປີ ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນແມ່ນ 576,805 ກີບ/ຄົນ/ປີ, ເຊິ່ງໃຊ້ຈ່າຍຊີ້ເຂົ້າກິນ 58,950,000 ກີບ/ປີ (37.44%), ຊີ້ຊີ້ນ-ປາ 3,065,000 ກີບ/ປີ (1.95%), ຊີ້ເຄື່ອງປຸງແຕ່ງອາຫານ 4,049,000 ກີບ/ປີ (2.57%), ຊີ້ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ 16,280,000 ກີບ/ປີ (10.34%), ຊີ້ຢາປົວພະຍາດ 17,680,00 ກີບ/ປີ (1.12%) ຊີ້ພາຫະນະການຜະລິດ 6,300,000 ກີບ/ປີ (4.00%), ຊີ້ນເປືອງອື່ນໆ 44,836,000 ກີບ/ປີ (28.47%), ເປັນໜີ້ 22,220,000 ກີບ/ປີ (14.11%)

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.17: ສົມທຽບຈຳນວນລາຍຈ່າຍຂອງຄອບຄົວທັງໝົດກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນ

ຈາກເສັ້ນສະແດງຂ້າງເທິງເຫັນວ່າລາຍຈ່າຍກ່ອນການສຳປະທານທີ່ດິນ ແມ່ນໃຊ້ຊີ້ເຂົ້າກິນຫຼາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນ, ຮອງລົງມາແມ່ນຊີ້ນເປືອງອື່ນໆແມ່ນ, ຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນເຫັນວ່າລາຍຈ່າຍໃນການຊີ້ເຂົ້າກິນແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນສູງຍ້ອນພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດຈຳກັດ ປະຊາຊົນທຳການຜະລິດໜ້ອຍລົງທັນໄປຂາຍແຮງງານຮັບຈ້າງເພື່ອຊີ້ເຂົ້າກິນແທນ

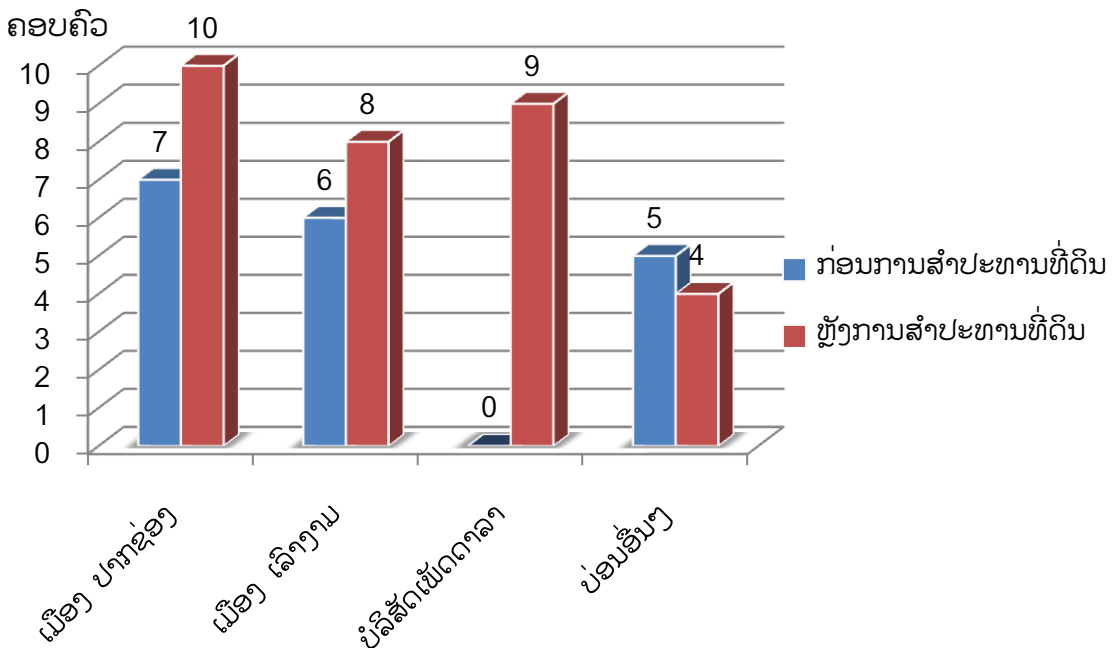

4.2.5 ການຂາຍແຮງງານຮັບຈ້າງ

ອາຊີບສໍາຮອງຂອງປະຊາຊົນບ້ານ ປະຈຸບັນກໍ່ແມ່ນການຂາຍແຮງງານຮັບຈ້າງ, ອອກໄປຫາຮັບຈ້າງຢູ່ຕ່າງແຂວງ, ຕ່າງເມືອງ ແລະ ເຂດອື່ນໆ

ກ່ອນການສໍາປະທານທີ່ດິນຈໍານວນຄອບຄົວທີ່ອອກແຮງງານຮັບຈ້າງທັງໝົດຂອງ ກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງແມ່ນ 18 ຄອບຄົວ, ໃນນັ້ນອອກແຮງງານຮັບຈ້າງຢູ່ເມືອງ ປາກຊ່ອງ (ແຂວງ ຈໍາປາສັກ) 7 ຄອບຄົວ (17.5%), ຢູ່ເມືອງ ເລີາງາມ 6 ຄອບຄົວ (15%), ບ່ອນອື່ນໆ 5 ຄອບຄົວ (12.5%) ແລະ ບໍ່ໄດ້ໄປ 22 ຄອບຄົວ (55%)

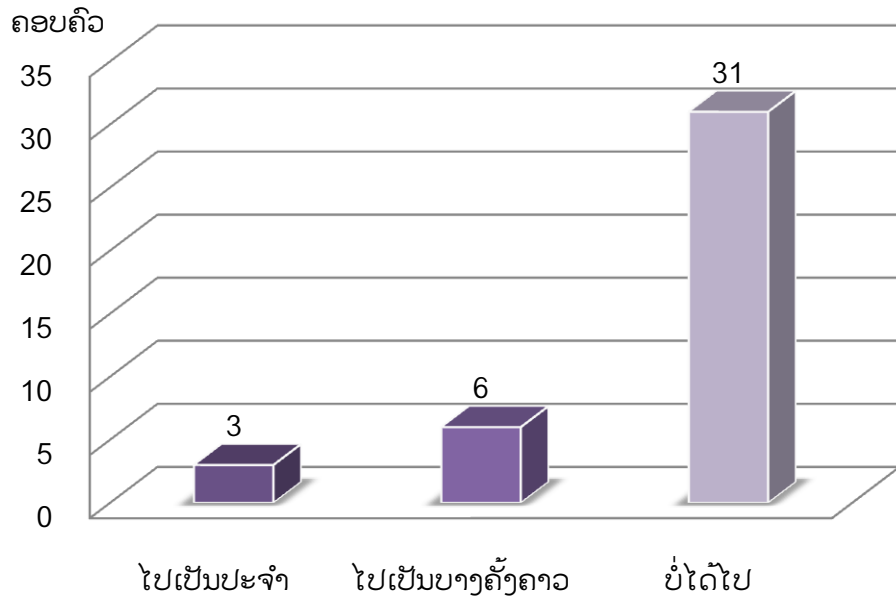
ຫຼັງການສໍາປະທານທີ່ດິນຈໍານວນຄອບຄົວທີ່ອອກແຮງງານຮັບຈ້າງທັງໝົດ ຂອງ ກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງແມ່ນ 31 ຄອບຄົວ, ໃນນັ້ນອອກແຮງງານຮັບຈ້າງຢູ່ເມືອງ ປາກຊ່ອງ (ແຂວງ ຈໍາປາສັກ) 10 ຄອບຄົວ (25%), ຢູ່ເມືອງ ເລີາງາມ 8 ຄອບຄົວ (20%), ຢູ່ບໍລິສັດ ເພັດດາລາ 9 ຄອບຄົວ (22.5%), ບ່ອນອື່ນໆ 4 ຄອບຄົວ (10%) ແລະ ບໍ່ໄດ້ໄປ 9 ຄອບຄົວ (22.5%)

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.18: ສົມທຽບການອອກແຮງງານຮັບຈ້າງກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສໍາປະທານທີ່ດິນ

ຈາກເສັ້ນສະແດງຂ້າງເທິງເຫັນວ່າ ກ່ອນການສໍາປະທານທີ່ດິນການອອກແຮງ ງານຮັບຈ້າງແມ່ນມີໜ້ອຍກວ່າພຽງ, ຫຼັງການສໍາປະທານທີ່ດິນປະຊາຊົນຫຼັງໄຫຼເຂົ້າສູ່ຕົວເມືອງ ເພື່ອຫາວຽກເຮັດ ແລະ ກໍ່ໄດ້ເຮັດວຽກນໍາບໍລິສັດເພັດດາລາການກະເສດພຽງແຕ່ໜ້ອຍດຽວກວມ 22.5%, ວຽກທີ່ເຂົາເຈົ້າເຮັດນໍາບໍລິສັດກໍ່ມີບຸກມັນຕົ້ນ, ເກັບກູ້ມັນຕົ້ນ ແລະ ເສຍຫຍ້າ, ເຊິ່ງໄປ

ເຮັດວຽກເປັນປະຈຳມື້ພຽງ 3 ຄອບຄົວ (7.5%), ໄປເປັນບາງຄັ້ງຄາວ 6 ຄອບຄົວ (15%)

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.19: ການເຮັດວຽກນຳບໍລິສັດເພັດດາລາ

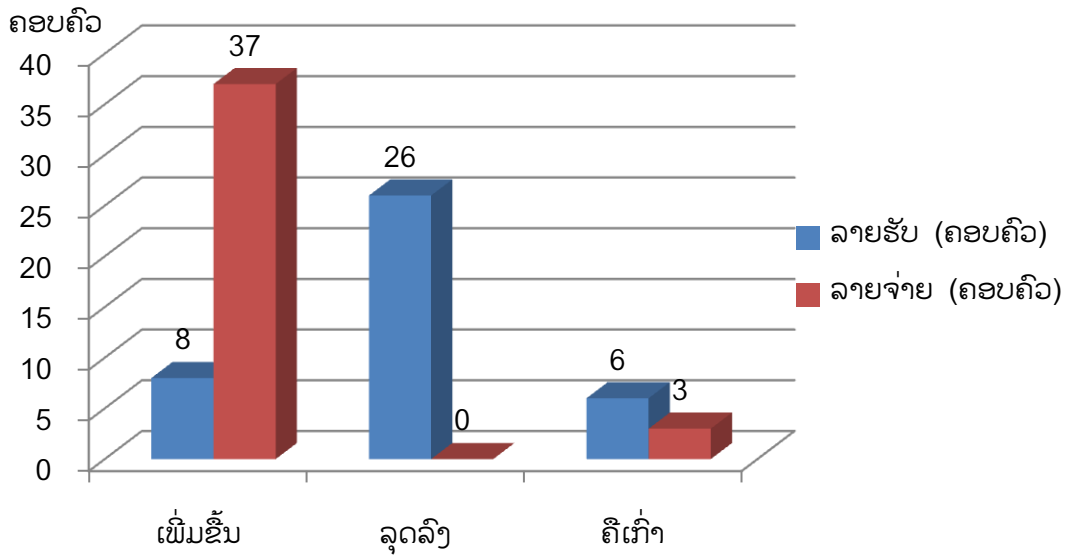
ໃນການເຮັດວຽກນຳບໍລິສັດຄ່າແຮງງານແມ່ນຂ້ອນຂ້າງຕ່ຳພຽງແຕ່ 20,000 ກີບ/ແຮງງານ/ວັນ, ມີການຈ້າງນັກຮຽນເກັບກູ້ມັນຕົ້ນ 180,000 ກີບ/ເຮັກຕາ ແລະ ທາງບໍລິສັດໄດ້ຈ່າຍຄ່າຊົດເຊີຍໃຫ້ບ້ານ 1,000,000 ກີບ/ປີ

ປະຈຸບັນທາງບໍລິສັດແມ່ນສົ່ງເສີມໃຫ້ປະຊາຊົນປູກມັນຕົ້ນຂາຍໃຫ້ບໍລິສັດ, ເຊິ່ງປູກໃນທີ່ດິນຂອງຕົນເອງໂດຍທີ່ບໍລິສັດເປັນຜູ້ບຸກເບີກພື້ນທີ່ ແລະ ສະໜອງແນວພັນໃຫ້, ເຊິ່ງຂາຍໃຫ້ບໍລິສັດ 1 Kg/500ກີບ

4.3 ທັດສະນະຂອງປະຊາຊົນກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຈາກການສຳປະທານທີ່ດິນ

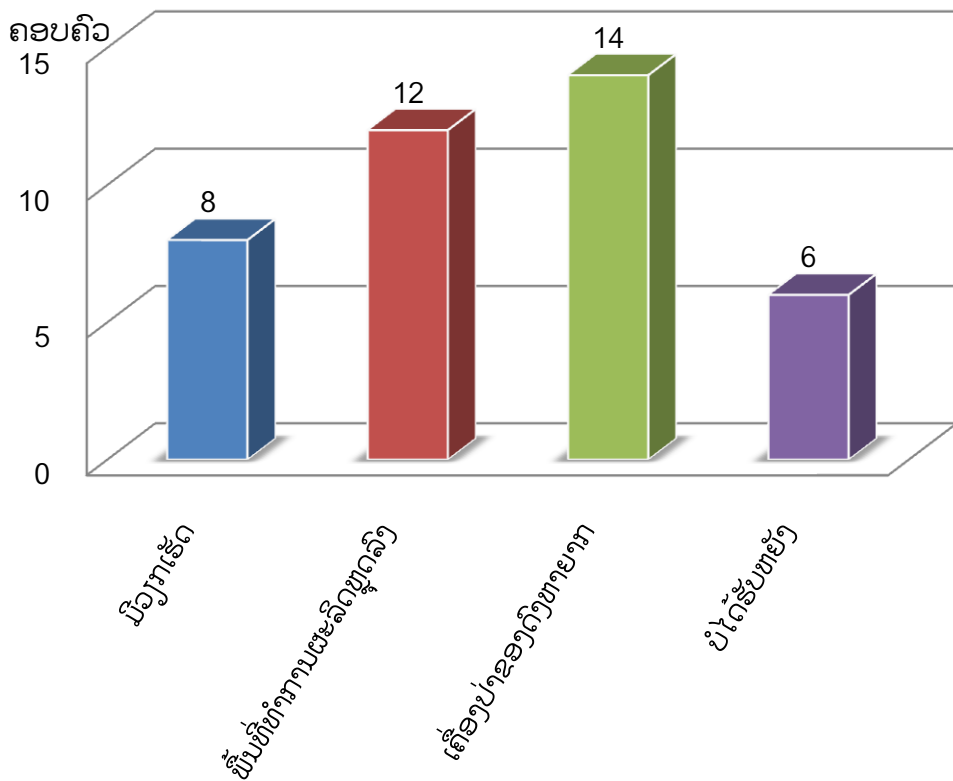
4.3.1 ດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ

ຈາກການສຳພາດກຸ່ມປະຊາຊົນກອນຕົວຢ່າງ ເຫັນວ່າຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນ ຄອບຄົວທີ່ມີລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນ 8 ຄອບຄົວ (20.0%), ຫຼຸດລົງ 26 ຄອບຄົວ (65.0%), ຄືເກົ່າ 6 ຄອບຄົວ (15%) ແລະ ລາຍຈ່າຍເພີ່ມຂຶ້ນ 37 ຄອບຄົວ (92.5%), ຄືເກົ່າ 3 ຄອບຄົວ (7.5%) ແລະ ບໍ່ມີຄອບຄົວໃດທີ່ມີລາຍຈ່າຍຫຼຸດລົງ

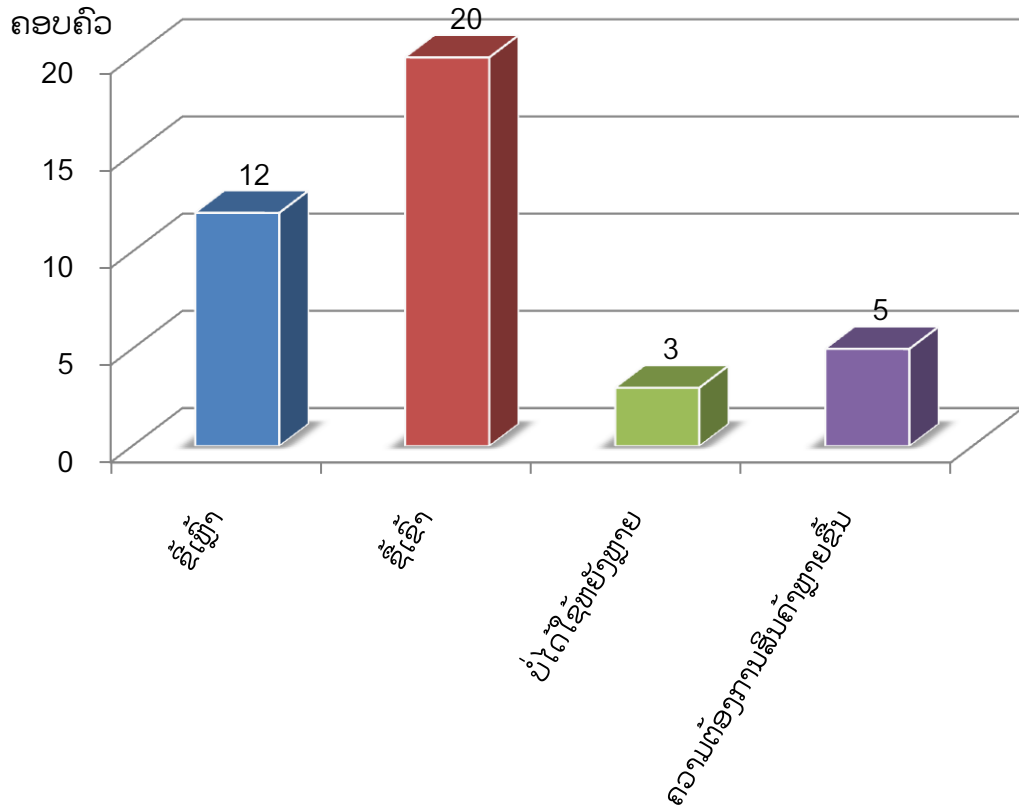
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.20: ຫັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງເສດຖະກິດ

ຈາກການສຳຫຼວດຕົວຈິງປະຊາຊົນໃຫ້ເຫດຜົນຕໍ່ກັບການປ່ຽນປຽງລາຍຮັບຄື: ລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນຍ້ອນມີວຽກເຮັດ 8 ຄອບຄົວ 20%, ລາຍຮັບຫຼຸດລົງຍ້ອນຂາດພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດ 12 ຄອບຄົວ (30%), ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຫາຍາກ 14 ຄອບຄົວ (35%) ແລະ ລາຍຮັບຄືເກົ່າຍ້ອນບໍ່ໄດ້ຮັບປະໂຫຍດຫຍັງເລີຍ 6 ຄອບຄົວ (15%)

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.21: ຫັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບສາເຫດການປ່ຽນແປງລາຍຮັບ

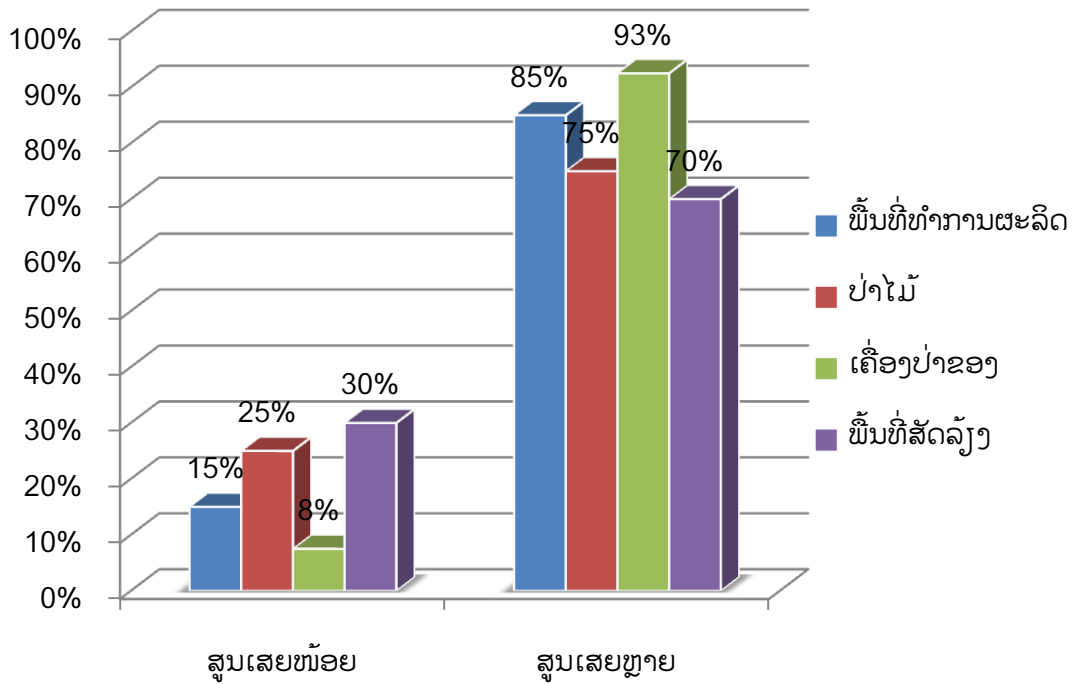
ຈາກການສຳຫຼວດຕົວຈິງປະຊາຊົນໃຫ້ເຫດຜົນຕໍ່ກັບການປ່ຽນປຽງລາຍຈ່າຍຄື: ລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນຍ້ອນຄວາມຕ້ອງການສິນຄ້າຫຼາຍຂຶ້ນ 5 ຄອບຄົວ, ຍ້ອນຂີ້ເຫຼົ້າ 12 ຄອບຄົວ, ຊື້ເຂົ້າ 20 ຄອບຄົວ ແລະ ລາຍຈ່າຍຄືເກົ່າຍ້ອນບໍ່ໄດ້ໃຊ້ຫຍັງຫຼາຍ 3 ຄອບຄົວ

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.22: ຫັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບສາເຫດການປ່ຽນແປງລາຍຈ່າຍ

4.3.2 ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ໃນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນນີ້ ສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວຈະເຮັດການຜະລິດເປັນຕົ້ນ ແມ່ນ: ການປູກຝັງທີ່ເປັນອາຊີບຫຼັກ. ແລະ ລ້ຽງສັດເປັນສຳຮອງ ແຕ່ວ່າເມື່ອມີການສຳປະທານ ທີ່ດິນ ແລ້ວກໍເກີດມີຜົນກະທົບຕໍ່ກັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນໃນຈຳນວນກຸ່ມປະຊາກອນ ຕົວຢ່າງທີ່ໄດ້ສຳພາດນັ້ນມີ 34 ຄອບຄົວ (85%) ໃຫ້ທັດສະນະວ່າພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດສູນເສຍ ຫຼາຍ ແລະ 6 ຄອບຄົວ (15%) ໃຫ້ທັດສະນະວ່າພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດສູນເສຍໜ້ອຍ, 30 ຄອບຄົວ (75%) ໃຫ້ທັດວ່າສູນເສຍປ່າຫຼາຍ ແລະ 10 ຄອບຄົວ (25%) ໃຫ້ທັດສະນະວ່າສູນ ເສຍປ່າໜ້ອຍ, 37 ຄອບຄົວ (92.5%) ໃຫ້ທັດສະນະວ່າເຄື່ອງປ່າຂອງດົງສູນເສຍຫຼາຍ ແລະ 3 ຄອບຄົວ (7.5%) ໃຫ້ທັດສະນະວ່າເຄື່ອງປ່າຂອງດົງສູນເສຍໜ້ອຍ, 28 ຄອບຄົວ ໃຫ້ ທັດສະນະວ່າພື້ນທີ່ສັດລ້ຽງສູນເສຍຫຼາຍ ແລະ 12 ຄອບຄົວ (30% ໃຫ້ທັດສະນະວ່າພື້ນທີ່ລ້ຽງ ສັດສູນເສຍໜ້ອຍ

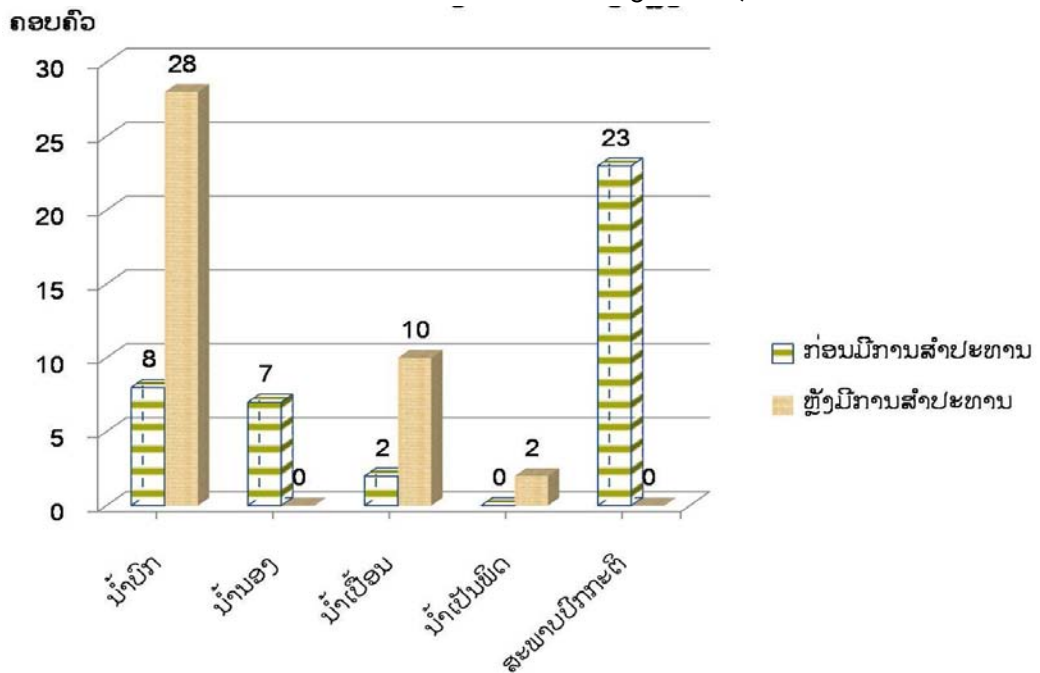

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.23: ຫັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງທີ່ດິນ

4.3.3 ທາງດ້ານສະພາບແວດລ້ອມກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສຳປະທານ

4.3.3.1 ຕໍ່ກັບຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ

ສະພາບຂອງສາຍນໍ້າທ້ວຍດັ່ງກ່າວໃນໄລຍະກ່ອນ ແລະ ຫຼັງມີໂຄງການ ເຫັນວ່າມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການປ່ຽນແປງຄຸນນະພາບຂອງນໍ້າ

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.24: ສະພາບຂອງສາຍນໍ້າກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນ

ກ່ອນມີການສຳປະທານທີ່ດິນປະຊາຊົນໄດ້ໃຫ້ທັດສະນະວ່າ: ນ້ຳບົກ 8 ຄອບຄົວ (20%), ນ້ຳນອງ 7 ຄອບຄົວ (18%), ນ້ຳເປື້ອນ 2 ຄອບຄົວ (5%) ນ້ຳເປັນພິດ 0 ຄອບຄົວ (0%) ແລະ ນ້ຳຢູ່ໃນສະພາບປົກກະຕິ 23 ຄອບຄົວ (58%).

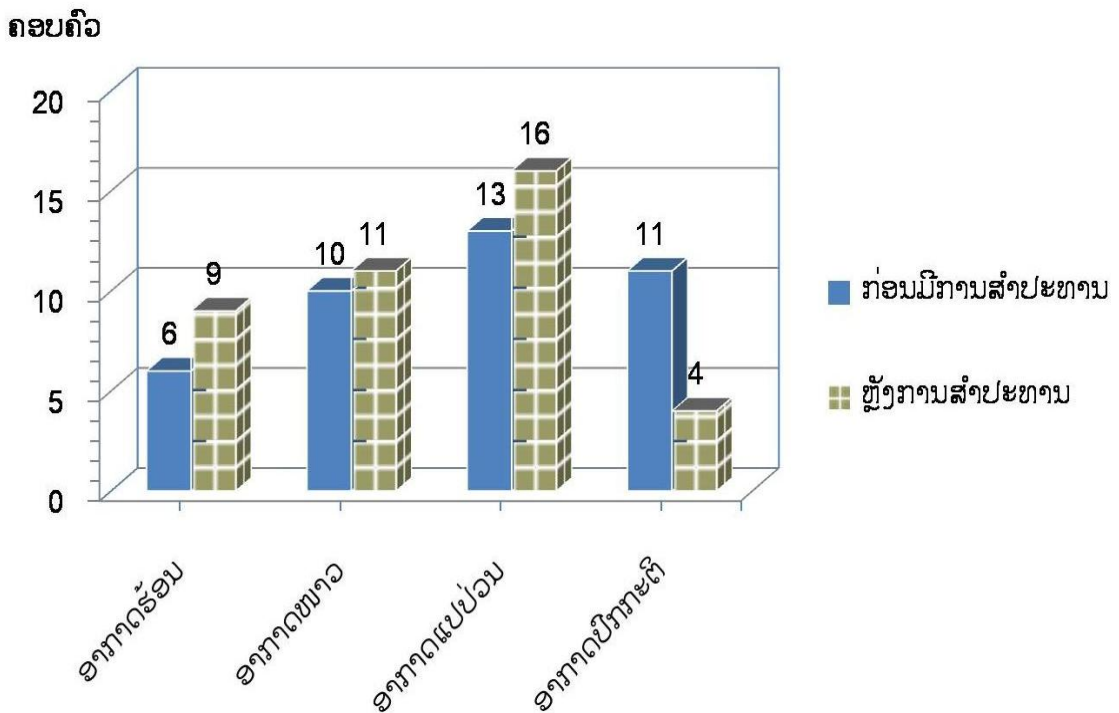
ຫຼັງການສຳປະທານປະຊາຊົນໄດ້ໃຫ້ທັດສະນະວ່າ: ນ້ຳບົກ 28 ຄອບຄົວ (70%), ນ້ຳນອງ 0 ຄອບຄົວ (0%), ນ້ຳເປື້ອນ 10 ຄອບຄົວ (25%), ນ້ຳເປັນພິດ 2 ຄອບຄົວ (5%) ແລະ ນ້ຳຢູ່ໃນສະພາບປົກກະຕິ 0 ຄອບຄົວ (0%)

4.3.3.2 ຕໍ່ກັບອາກາດ

ສະພາບອາກາດໃນໄລຍະກ່ອນ ແລະ ຫຼັງມີໂຄງການສຳປະທານ ແມ່ນມີແນວໂນ້ມການປ່ຽນແປງເລັກນ້ອຍ

ກ່ອນມີການສຳປະທານປະຊາຊົນໄດ້ໃຫ້ທັດສະນະວ່າ:ອາກາດຮ້ອນ 6 ຄອບຄົວ (15%), ອາກາດໜາວ10 ຄອບຄົວ (25%), ອາກາດແປປ່ວນ 13 ຄອບຄົວ (32.5%) ແລະອາກາດປົກກະຕິ 11 ຄອບຄົວ (27.5%).

ຫຼັງທີ່ມີໂຄງການສຳປະທານ: ອາກາດຮ້ອນ 9ຄອບຄົວ (22.5%),ອາກາດໜາວ 11 ຄອບຄົວ (27.5%), ອາກາດແປປ່ວນ 16ຄອບຄົວ (40%) ແລະ ອາກາດປົກກະຕິ 4ຄອບຄົວ (10%).

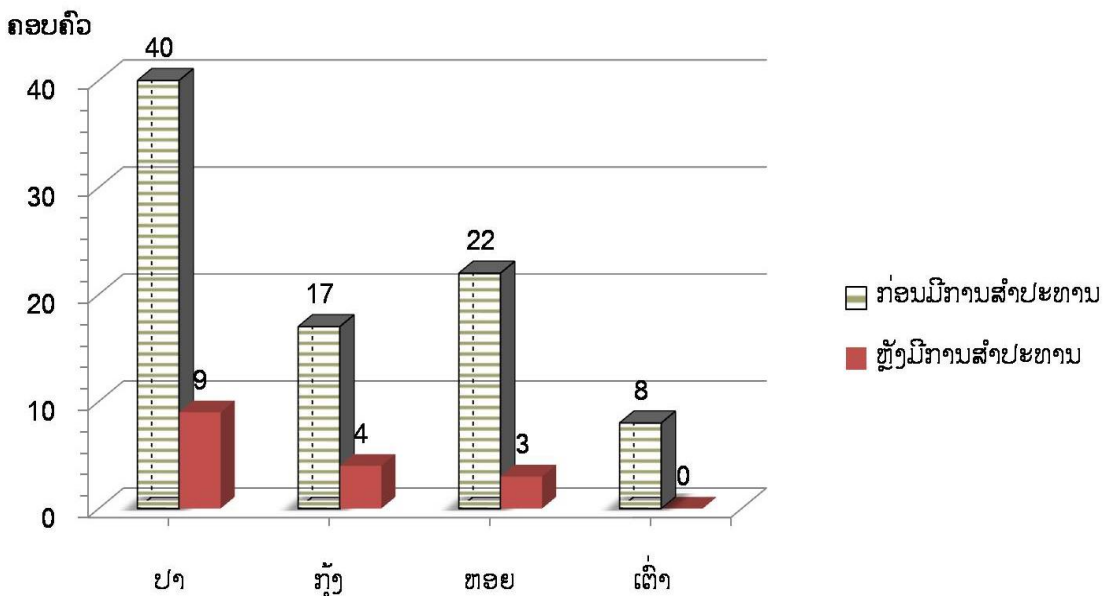

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.25: ສະພາບຂອງອາກາດກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນ

4.3.3.3 ຕໍ່ກັບຊັບພະຍາກອນຊີວະພາບທາງນ້ຳ

ຈາກການສຳພາດກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງ ໄດ້ໃຫ້ທັດສະນະຕໍ່ກັບສະພາບຂອງສັດນ້ຳເຫັນໄດ້ວ່າສັດນ້ຳທີ່ມີຢູ່ໃນໄລຍະກ່ອນ ແລະ ຫຼັງມີການສຳປະທານມີແນວໂນ້ມການປ່ຽນແປງຫຼາຍພໍສົມຄວນຄື:

ກ່ອນການສຳປະທານ: ປາມີ 40 ຄອບຄົວ (100%), ຫອຍມີ 22 ຄອບຄົວ (55%), ກຸ້ງມີ 17 ຄອບຄົວ (42.5%) ແລະ ເຕົາມີ 8 ຄອບຄົວ (20%) ແລະ ປະຈຸບັນສັດນ້ຳຍັງເຫຼືອມີພຽງແຕ່: ປາມີ 9 ຄອບຄົວ (22.5%), ກຸ້ງມີ 4 ຄອບຄົວ (10%), ຫອຍມີ 3 ຄອບຄົວ (7.5%) ສ່ວນເຕົາແມ່ນບໍ່ມີເນື່ອງຈາກວ່າຄວາມຕ້ອງການຂອງຄົນເຮົານັ້ນຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ອີກຢ່າງໜຶ່ງກໍຍ້ອນການທຳລາຍທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງພວກມັນນັບມື້ຫຼາຍຂຶ້ນ

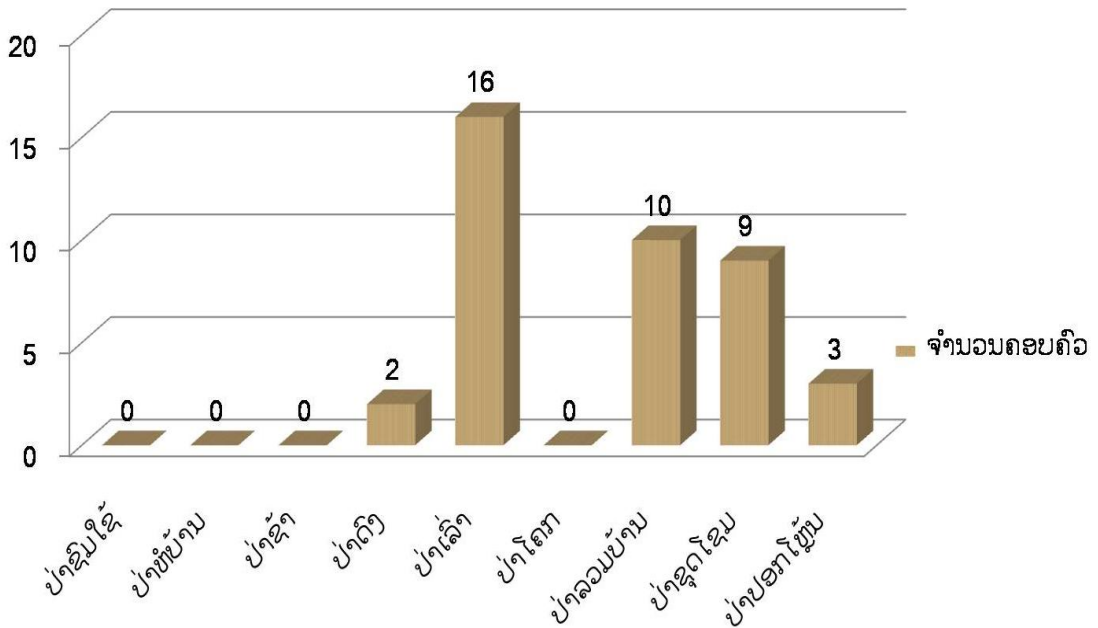
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.26: ທັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບສະພາບຂອງສັດນ້ຳ

4.3.3.4. ສະພາບປ່າໄມ້

ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ແມ່ນຊັບພະຍາກອນທີ່ຄຽງຄູ່ກັບປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານມາແຕ່ໃດໆມາແລ້ວເຊັ່ນວ່າ: ຄວາມສວຍງາມ, ຄວາມຊຸ່ມຊື່ນ, ຄວາມຮົ່ມເຢັນ, ເປັນແຫຼ່ງກຳເນີດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ເປັນແຫຼ່ງແຜ່ພັນຂອງສັດປ່າຕະຫຼອດຮອດການປຸກສ້າງທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ເປັນສິນຄ້າທີ່ນຳລາຍໄດ້ເຂົ້າຄອບຄົວຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ແຕ່ໃນປະຈຸບັນນີ້ປ່າໄມ້ນັບມື້ນັບຫຼຸດໜ້ອຍ ຖອຍລົງຫຼາຍຍ້ອນມີການຄ້າຂາຍທັງພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກຕ່າງປະເທດໂດຍບໍ່ໄດ້ຄຳນຶງເຖິງການຍືນຍົງຂອງມັນອັນເປັນສາເຫດໃຫ້ປ່າໄມ້ຖືກທຳລາຍຢ່າງໜັກອີກປະການໜຶ່ງ ຍ້ອນການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນທັງຢູ່ໃນຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດກໍ່ໃຫ້ເກີດມີການແກ່ງແຍ້ງທີ່ຢູ່ອາໄສ

ບ່ອນທຳມາຫາກິນຮຸ່ນແຮງຂຶ້ນ, ການຖ່າງປ່າເຮັດໄຮ່ແບບເລື່ອນລອຍ, ທີ່ຮ້າຍແຮງກ່ວານັ້ນແມ່ນ ການບຸກເບີກຈາກການສຳປະທານທີ່ດິນຂອງບັນດາ ບໍລິສັດ ເພື່ອປູກພືດເສດຖະກິດຕ່າງໆອັນ ເຮັດໃຫ້ສະພາບຂອງປ່າມີການປ່ຽນແປງຈາກປ່າດົງ, ປ່າເລົ່າ ຫຼື ປ່າປົກກະຕິ, ກາຍເປັນພື້ນທີ່ ປູກພືດຊະນິດດຽວ

ຄອບຄົວ

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.27: ສະພາບຂອງປ່າໄມ້ກ່ອນການບຸກເບີກ

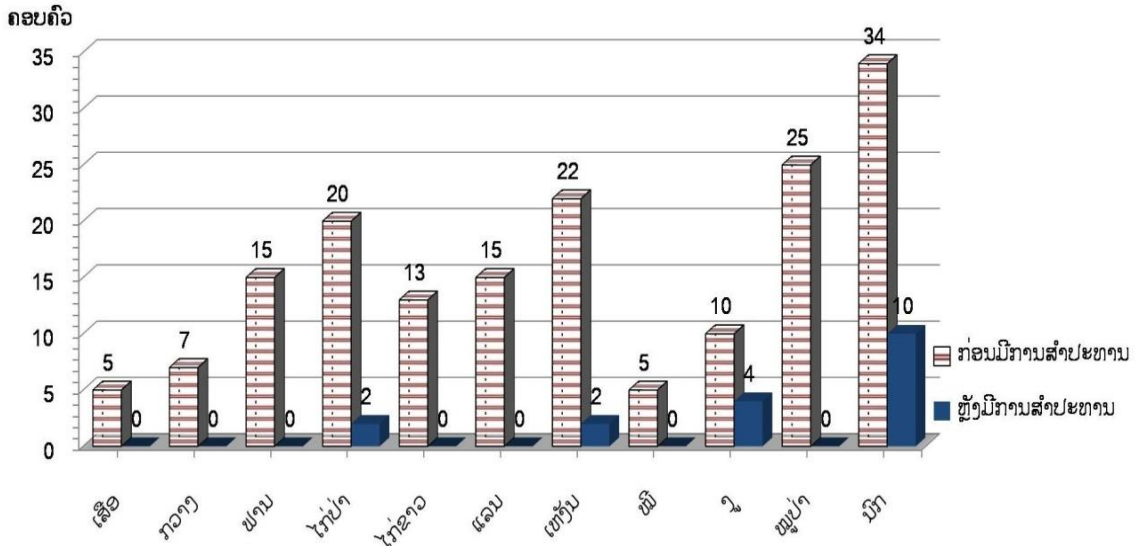
ຈາກເສັ້ນສະແດງຂ້າງເທິງເຫັນວ່າຢູ່ໃນເຂດສຳປະທານຂອງບໍລິສັດນັ້ນໃນເມື່ອກ່ອນ ສ່ວນຫຼາຍເປັນປ່າເລົ່າ(ໄມ້ໄລ)ຄື: ມີ 16ຄອບຄົວ(40%), ປ່າລວມບ້ານ 10 ຄອບຄົວ(25%), ປ່າຊຸດໂຊມ 9ຄອບຄົວ(22.5%), ປ່າປອກໂຫຼນ 3ຄອບຄົວ(7.5%) ແລະ ປ່າດົງ2ຄອບຄົວ (5%).ປະຈຸບັນນີ້ພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວກາຍເປັນພື້ນທີ່ປູກພືດຊະນິດດຽວ(ພືດມັນຕົ້ນ).

4.3.3.5 ສະພາບສັດປ່າ

ສັດປ່າ ແມ່ນຕິດພັນກັບປະຊາຊົນທາງດ້ານບໍລິໂພກໂດຍກົງ, ຕາມ ການສຳພາດຂອງປະຊາກອນກຸ່ມຕົວຢ່າງພາຍໃນບ້ານໄດ້ກ່າວວ່າໃນເມື່ອກ່ອນມີ: ເສືອ, ກວາງ , ຟານ, ໄກ່ປ່າ, ໄກຂາວ,ນົກ, ເຕົາ, ງູເທົາ, ແລນ, ໝີ, ໝູ່ປ່າ ແລະ ເຫງັນ.ແຕ່ປະຈຸບັນຍັງ ເຫຼືອພຽງແຕ່ໄກ່ປ່າ,ນົກ ແລະເຫງັນ.ຍ້ອນວ່າປັດຈຸບັນຄົນເຮົາມີຄວາມຕ້ອງການຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ອີກຢ່າງໜຶ່ງກໍຍ້ອນວ່າເນື້ອທີ່ປ່ານັບມື້ນັບລຸດໜ້ອຍລົງ ເນື່ອງຈາກການຖາກຖາງປ່າເພື່ອທຳການ ຜະລິດແບບເລື່ອນລອຍ ແລະ ຈາກການບຸກເບີກຂອງບັນດານັກລົງທຶນຕ່າງໆ ທີ່ເຂົ້າມາສຳປະ ທານທີ່ດິນ, ເຮັດໃຫ້ພວກມັນຂາດແຄນທີ່ຢູ່ອາໄສ. ນອກຈາກນັ້ນຍັງມີການລາສັດປ່າມາເປັນສິນ ຄ້າ ແລະ ບໍລິໂພກອີກ.ຈາກເຫດຜົນທີ່ກ່າວມານັ້ນລ້ວນແລ້ວແຕ່ສິ່ງຜົນກະທົບ ໂດຍກົງຕໍ່ບ່ອນຢູ່

ອາໄສຂອງພວກມັນ ແລະ ເຄື່ອນຍ້າຍ. ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ສັດປ່າມັນນັ້ນບໍ່ລຸດໜ້ອຍຖອຍລົງບາງສະນິດກໍ່ສູນພັນເຊັ່ນ: ເສືອ, ກວາງ

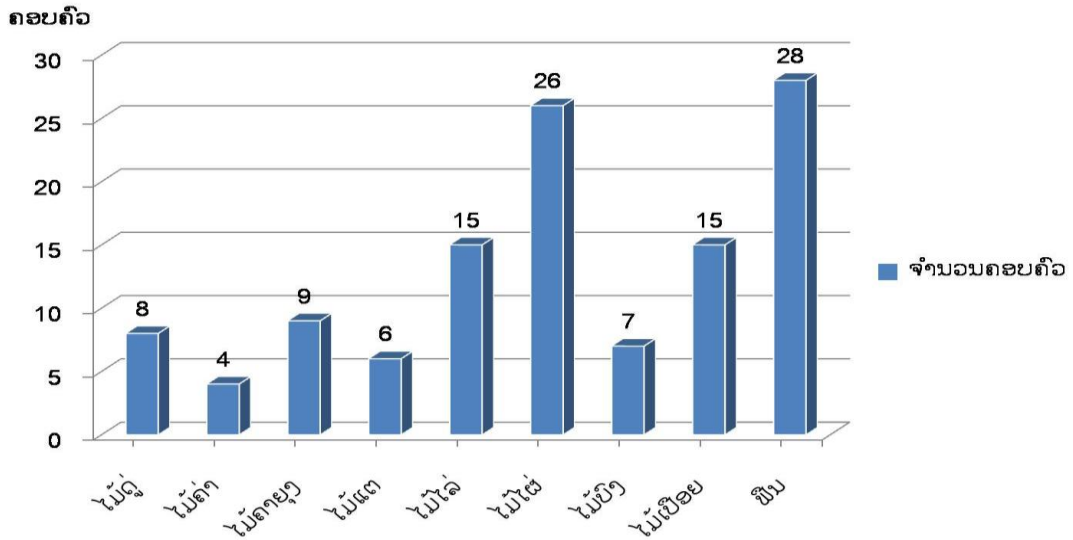
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.28: ສະພາບຂອງສັດປ່າກ່ອນ ແລະຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນ

ຈາກເສັ້ນສະແດງຂ້າງເທິງເຫັນໄດ້ຊັດເຈນວ່າການໃຫ້ທັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບສະພາບຂອງສັດປ່າແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຄື: ກ່ອນມີການສຳປະທານ: ນົກມີ 34 ຄອບຄົວ (85%), ໝູ່ປ່າມີ 25 ຄອບຄົວ (62.5%), ເຫງັນມີ 22 ຄອບຄົວ (55%), ໄກ່ປ່າມີ 20 ຄອບຄົວ (50%), ຟານມີ 15 ຄອບຄົວ (37.5%), ແລນມີ 15 ຄອບຄົວ (37.5%), ໄກ່ຂາວມີ 13 ຄອບຄົວ (32.5), ງູມີ 10 ຄອບຄົວ (25%), ກວາງມີ 7 ຄອບຄົວ (17.5%), ເສືອມີ 5 ຄອບຄົວ (12.5%) ແລະ ໝີມີ 5 ຄອບຄົວ (12.5%). ແຕ່ຫຼັງການສຳປະທານສັດປ່າຍັງເຫຼືອພຽງແຕ່: ນົກມີ 10 ຄອບຄົວ (25%), ງູມີ 4 ຄອບຄົວ (10%), ເຫງັນມີ 2 ຄອບຄົວ (5%) ແລະໄກ່ປ່າມີ 2 ຄອບຄົວ (5%).

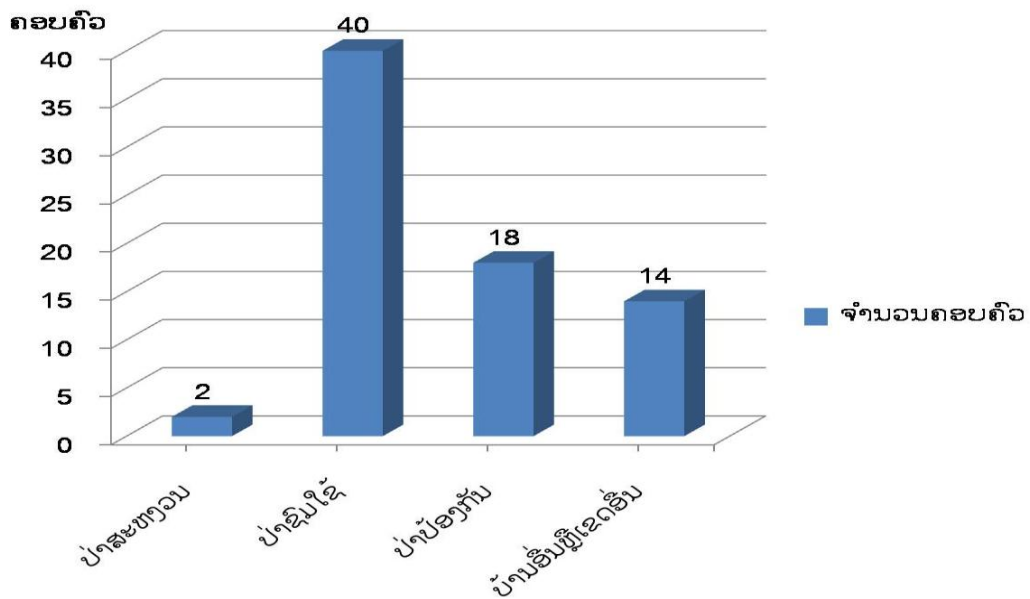
4.3.3.6 ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້

ຈາກການໃຫ້ທັດສະນະຂອງປະຊາຊົນເຫັນວ່າ ກ່ອນມີການສຳປະທານທີ່ດິນນັ້ນ ປະຊາຊົນໄດ້ນຳໃຊ້ໄມ້ຫຼາຍຊະນິດເຂົ້າໃນວຽກງານຕ່າງໆເຊັ່ນ: ເຮັດເຮືອນ, ເຮັດຮົ່ວສວນ, ເຮັດຄອກສັດລ້ຽງ, ເຮັດໄມ້ຟິນ ແລະ ອື່ນໆ. ຊະນິດໄມ້ທີ່ໃຊ້ມີຄື: ໄມ້ດູ່ 8 ຄອບຄົວ (20%), ໄມ້ຄ່າ 4 ຄອບຄົວ (10%), ໄມ້ຄາຍຸງ 9 ຄອບຄົວ (23%), ໄມ້ແຕ 6 ຄອບຄົວ (15%), ໄມ້ໄລ່ 15 ຄອບຄົວ (38%), ໄມ້ໄຜ່ 26 ຄອບຄົວ (65%), ໄມ້ບົງ 7 ຄອບຄົວ (18%), ໄມ້ເປືອຍ 15 ຄອບຄົວ (38%) ແລະ ຟິນ 28 ຄອບຄົວ (70%) ເປັນຕົ້ນໃນນັ້ນສັງເກດເຫັນວ່າ ປະຊາຊົນແມ່ນນຳໃຊ້ໄມ້ເພື່ອເຮັດຟິນເປັນຈຳນວນຫຼາຍກວມເຖິງ (70%) ນີ້ກໍ່ຍ້ອນວ່າທີ່ຕັ້ງພູມ

ລຳເນົາແມ່ນຕິດພັນກັບຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ເປັນສ່ວນຫຼາຍສະນັ້ນປະຊາຊົນໃນເຂດດັ່ງກ່າວຈຶ່ງໄດ້ອີງໃສ່ພື້ນຖານທ່າແຮງຈາກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດເປັນຫຼັກ, ພາຍຫຼັງທີ່ມີໂຄງສຳປະທານທີ່ດິນແລ້ວເຫັນວ່າ; ຊະນິດໄມ້ທີ່ເຄີຍນຳໃຊ້ມາກ່ອນນັ້ນໄດ້ລຸດໜ້ອຍລົງ ຫຼື ບໍ່ມີເພາະວ່າບໍລິສັດໄດ້ໃຊ້ຮູບແບບການບຸກເບີກດ້ວຍລົດດູດ, ລົດໄຖ.

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.29: ທັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ການນຳໃຊ້ໄມ້ກ່ອນການສຳປະທານທີ່ດິນ ຫຼັງຈາກເຂດດັ່ງກ່າວເປັນພື້ນທີ່ຂອງບໍລິສັດ ແລະ ໄດ້ບຸກເບີກດ້ວຍຮູບການດູດຖອນຮາກໄມ້ເຊິ່ງໄມ້ບາງຊະນິດກໍ່ສູນພັນ. ຈາກພຶດຕິກຳດັ່ງກ່າວນີ້ຈຶ່ງເປັນຜົນໃຫ້ແກ່ການທຳລາຍຊະນິດພັນໄມ້, ສະນັ້ນຈຶ່ງເປັນຜົນຕໍ່ການຫາໄມ້ຂອງປະຊາຊົນຈາກພື້ນທີ່ໜຶ່ງໄປອີກພື້ນທີ່ໜຶ່ງ,

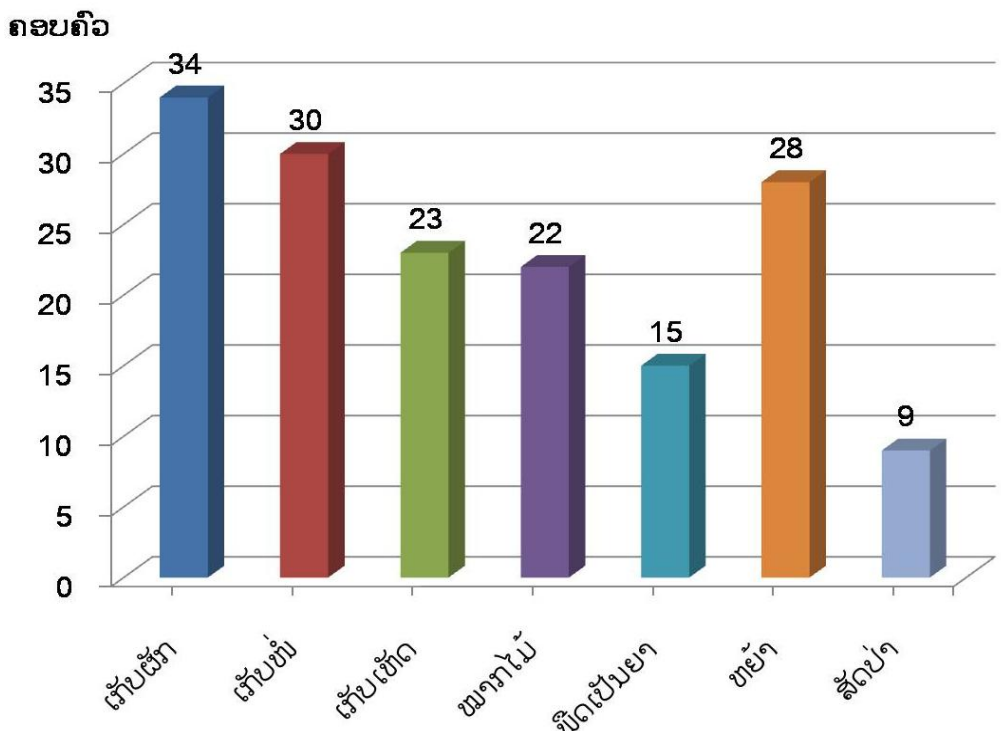

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.30: ພື້ນທີ່ການນຳໃຊ້ໄມ້ຂອງປະຊາຊົນໃນປະຈຸບັນ

ຈາກເສັ້ນສະແດງຂ້າງເທິງ ເຫັນວ່າປະຊາຊົນໄດ້ນຳໃຊ້ໄມ້ຢູ່ເຂດປ່າຊົມໃຊ້ເປັນຈຳນວນຫຼາຍມີ 40 ຄອບຄົວ, ປ່າປ້ອງກັນມີ 18 ຄອບຄົວ, ບ້ານອື່ນມີ 14 ຄອບຄົວ ແລະ ມີຈຳນວນໜຶ່ງບຸກລຸກປ່າສະຫງວນມີ 2 ຄອບຄົວ

4.3.3.7 ການຫາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ

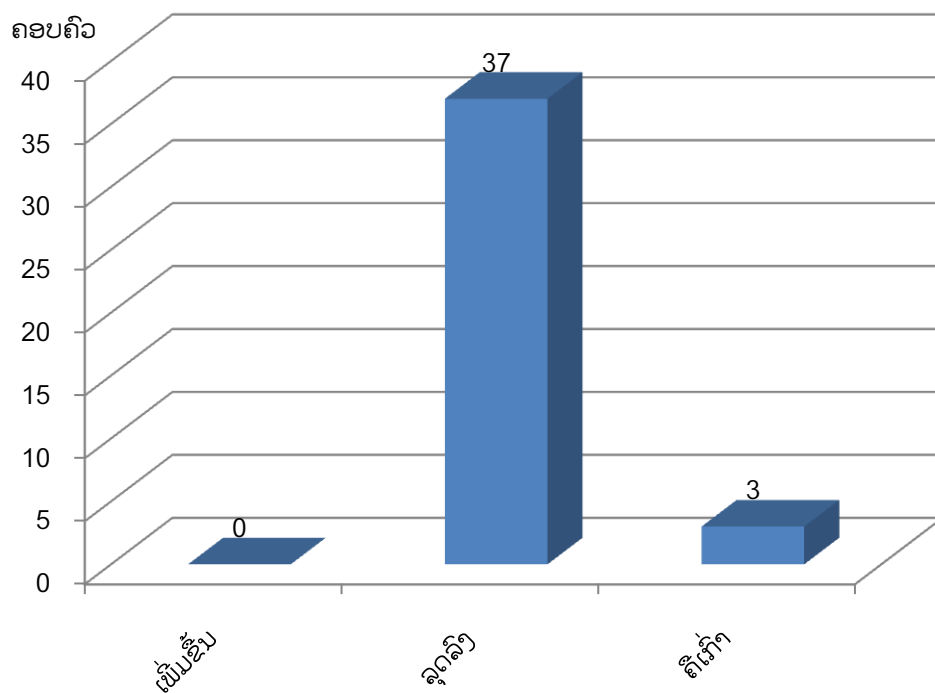
ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແມ່ນຕິດພັນກັບຊີວິດຂອງປະຊາຊົນທີ່ຍາວນານມາແຕ່ໃດໆ ເພາະເປັນແຫຼ່ງອາຫານ, ລາຍໄດ້ເຂົ້າສູ່ຄອບຄົວເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ປະຊາຊົນໄດ້ເກັບຈາກທຳມະຊາດໃນແຕ່ລະວັນແຕ່ລະເດືອນ ແລະ ແຕ່ລະປີໂຮມເຂົ້າກັນຖ້າໄລ່ເປັນເງິນອາດມີມູນຄ່າຫຼາຍກວ່າ ເນື່ອງຈາກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງອັນມີຫຼາຍຮູບຫຼາຍສີໃນກຸ່ມຊີວະນາໆພັນກະແຈກກະຈ່າຍຕາມທ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆຈຶ່ງເປັນທີ່ໝາຍຕາຂອງນັກພັດທະນາເຊິ່ງລວມທັງພຶດກິນໄດ້ ແລະ ເປັນຢາ, ພຶດທີ່ກິນໄດ້ແມ່ນພຶດທີ່ເກີດຕາມປ່າຕາມນ້ຳມີທັງພຶດລົ້ມລຸກເປັນເຄືອ ແລະ ພຶດຍືນຕົ້ນຊຶ່ງປະຊາຊົນເຮົານຳມາເປັນອາຫານມີຫຼາຍຊະນິດກຳນຳເອົາໃບ, ຍອດ, ໝໍ້, ລຳ, ເປືອກ, ຮາກ, ດອກ, ໝາກແລະຫົວ; ທັງໝົດນີ້ເອີ້ນວ່າຜັກປ່າທີ່ນຳມາເປັນອາຫານສົດເປັນຂອງແກ້ມ ແລະ ເປັນເຄື່ອງປຸງອາຫານ, ມີບາງຊະນິດກຳນຳມາປູກໄວ້ກາຍເປັນສວນຜັກຄົວເຮືອນ. ແຕ່ມາປະຈຸບັນນີ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງດັ່ງກ່າວ ແມ່ນນັບມື້ລຸດໜ້ອຍລົງມັນ ເນື່ອງຈາກການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາຊົນຄວາມຕ້ອງການເພີ່ມຂຶ້ນທີ່ຮ້າຍແຮງກວ່ານັ້ນແມ່ນການຖາງປ່າ, ການບຸກເບີກຂອງບັນດາບໍລິສັດເພື່ອປູກພຶດເສດຖະກິດເປັນເຫດໃຫ້ການທຳລາຍແຫຼ່ງກຳເນີດຂອງມັນ ຫຼື ອາດສູນພັນໄດ້

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.31: ສະພາບຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນໄລຍະກ່ອນການສຳປະທານທີ່ດິນ

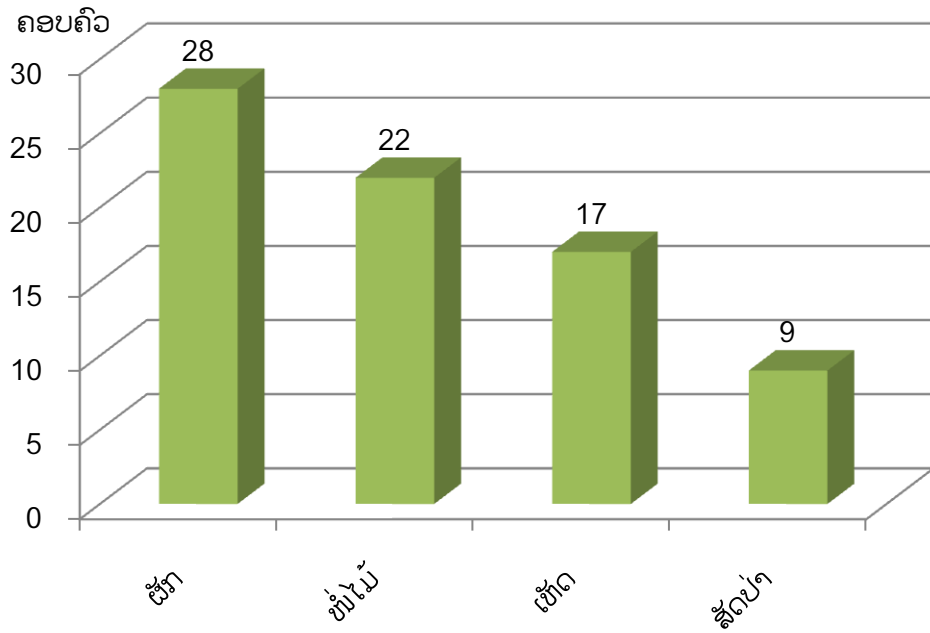
ຈາກເສັ້ນສະແດງຂ້າງເທິງເຫັນວ່າກ່ອນມີການສຳປະທານທີ່ດິນປະຊາຊົນຈຳນວນຫຼາຍ ແມ່ນອາໄສເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວເພື່ອເປັນອາຫານໃນຊີວິດປະຈຳວັນມີຄື: ເກັບຜັກມີ 34 ຄອບຄົວ (85%), ເກັບໝໍ້ 30 ຄອບຄົວ (75%), ເກັບເຫັດ 23 ຄອບຄົວ (58%), ໝາກໄມ້ 22 ຄອບຄົວ (55%), ພືດເປັນຢາ 15 ຄອບຄົວ (38%), ຫຍ້າ 28 ຄອບຄົວ (70%) ແລະ ສັດປ່າ 9 ຄອບຄົວ (23%). ສິ່ງດັ່ງກ່າວລ້ວນແຕ່ເປັນແຫຼ່ງລາຍໄດ້ໃຫ້ແກ່ການດຳລົງຊີວິດ ເນື່ອງຈາກວ່າປະຊາຊົນໃນເຂດນີ້ແມ່ນມີແບບແຜນການດຳລົງຊີວິດຕິດພັນກັບທຳມະຊາດ, ເພິ່ງພາອາໄສທຳມະຊາດເປັນແຫຼ່ງອາຫານ.

ແຕ່ປະຈຸບັນນີ້ພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວໄດ້ກາຍເປັນສວນມັນຕົ້ນຂອງບໍລິສັດ ແລະ ເຮັດໃຫ້ການເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເລົ່ານັ້ນຍາກຂຶ້ນ ເພາະວ່າເຄື່ອງປ່າຂອງດົງມີປະລິມານຫຼຸດລົງຫຼາຍແຕກຕ່າງຈາກແຕ່ກ່ອນ

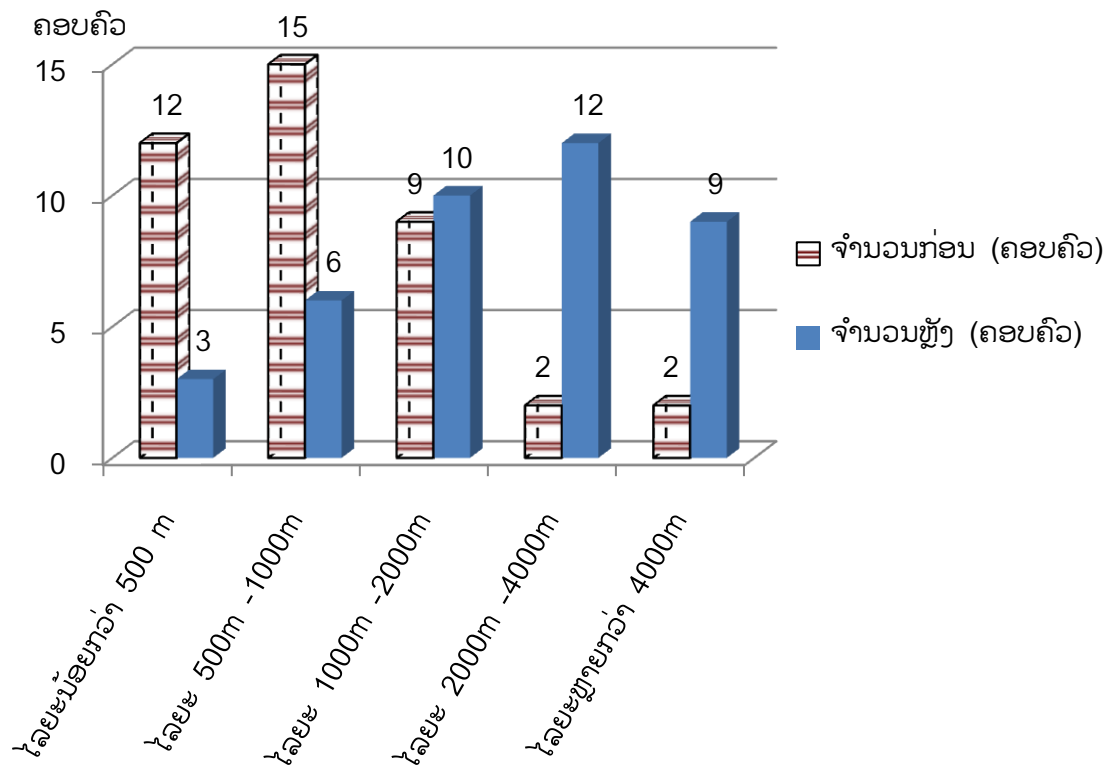

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.32: ຫັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບສະພາບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນປະຈຸບັນ

ຈາກການສຳພາດກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງ ເຫັນໄດ້ຢ່າງສັດເຈນຊະນິດຂອງຈຳນວນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ຫາຍາກມີຄືພືດຜັກມີ 28 ຄອບຄົວ, ໝໍ້ໄມ້ມີ 22 ຄອບຄົວ, ເຫັດມີ 17 ຄອບຄົວ ແລະສັດປ່າມີ 9 ຄອບຄົວ. ເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນໄດ້ປ່ຽນພື້ນທີ່ການຫາ ແລະ ມີໄລຍະທາງໄກຂຶ້ນ

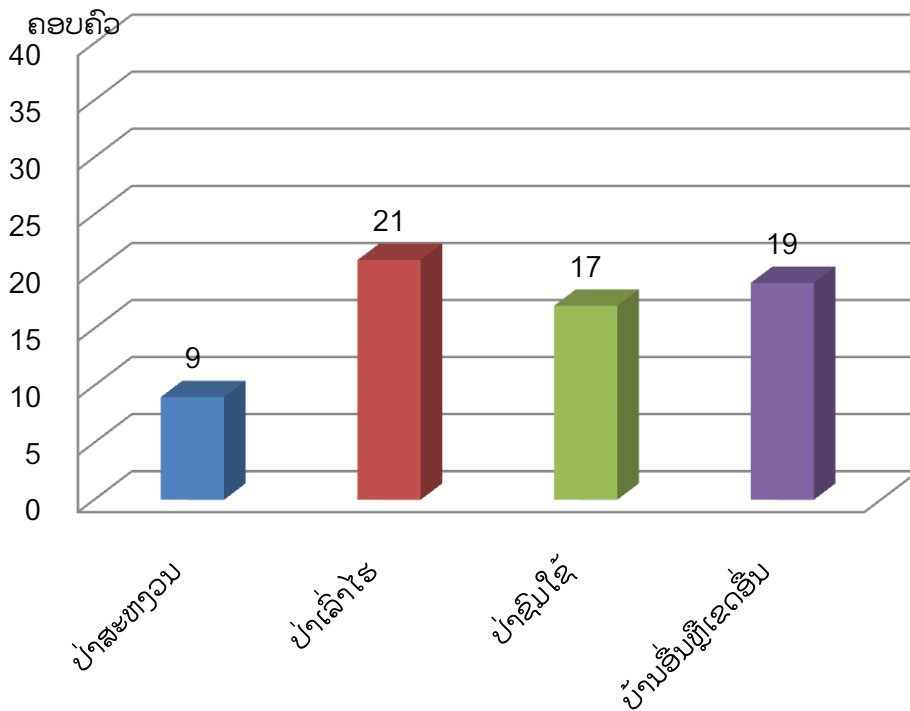
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.33: ທັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ຫາຍາກ

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.34: ການສົມທຽບໄລຍະທາງການຫາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນ

4.3.3.8 ການຫາສັດປ່າໃນປະຈຸບັນ

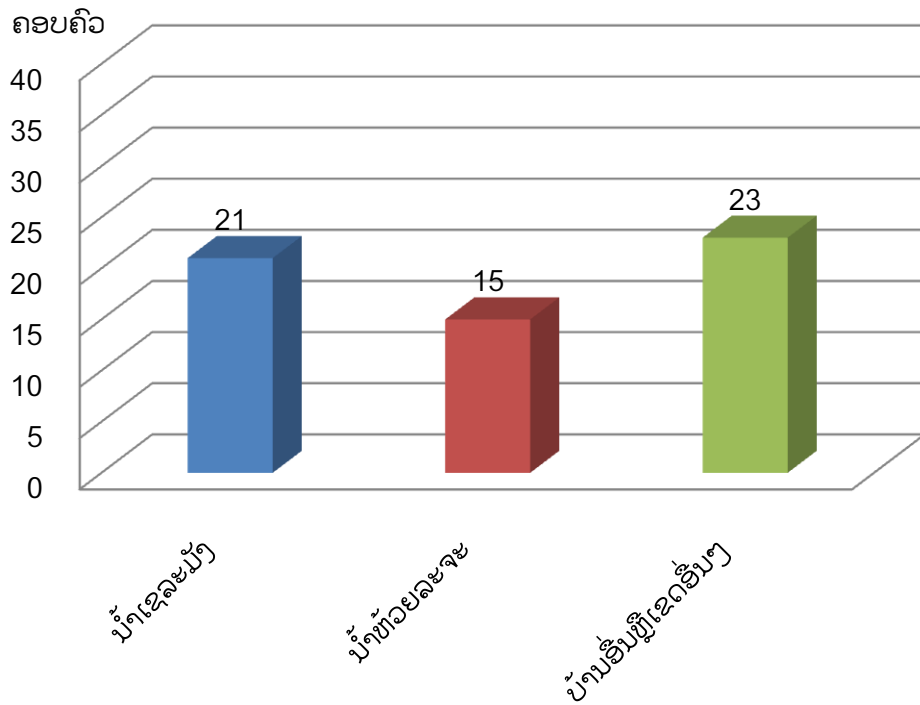
ຫຼັງຈາກພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວມີຈຳນວນສັດປ່າລຸດລົງ ຫຼື ບໍ່ສາມາດຫາໄດ້ຈຶ່ງ ເປັນສາເຫດໃຫ້ປະຊາຊົນຫັນປ່ຽນພື້ນທີ່ຫາໄປອີກພື້ນທີ່ອື່ນດັ່ງເສັ້ນສະແດງທີ (4.15) ລຸ່ມນີ້ເຊັ່ນ ວ່າ: ປ່າເລົ່າໄຮມີ 21ຄອບຄົວ, ບ້ານອື່ນ ຫຼື ເຂດອື່ນມີ 19ຄອບຄົວ, ປ່າຊົມໃຊ້ມີ 17ຄອບຄົວ ແລະ ປ່າສະຫງວນມີ 9ຄອບຄົວເປັນຕົ້ນ.

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.35: ການຫາສັດປ່າໃນປະຈຸບັນຂອງປະຊາຊົນ

4.3.3.9 ການຫາສັດນ້ຳໃນປະຈຸບັນ

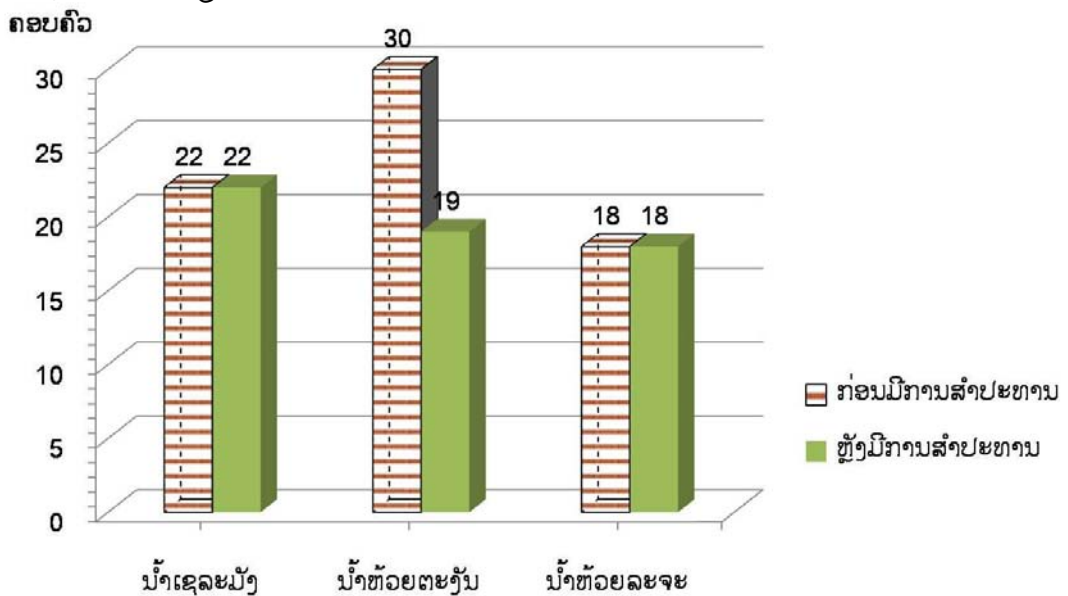
ເນື່ອງຈາກວ່າ ລະບົບນິເວດຂອງສັດນ້ຳໄດ້ຖືກທຳລາຍ ຈາກສະພາບທີ່ ເຄີຍອາໄສໃນບໍລິເວນສາຍນ້ຳດັ່ງກ່າວ ແລະຫາກິນແບບດັ່ງເດີມນັ້ນມາອາໄສຢູ່ສາຍນ້ຳອື່ນໂດຍ ບັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບແວດລ້ອມບໍ່ໄດ້ ມີບາງຊະນິດກໍໄດ້ສູນພັນ ສະນັ້ນຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ສັດນ້ຳດັ່ງ ກ່າວມີຈຳນວນໜ້ອຍລົງ ຈຶ່ງເປັນບັນຫາຕໍ່ກັບການຊອກຢູ່ຫາກິນຂອງປະຊາຊົນ ຫຼື ຫາຍາກຂຶ້ນ ແລະ ຫັນປ່ຽນພື້ນທີ່ການຫາໄປຍັງພື້ນທີ່ອື່ນ

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.36: ການຫາສັດນ້ຳໃນປະຈຸບັນຂອງປະຊາຊົນ

4.3.3.10 ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນ້ຳ

ຈາກການສຳພາດກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງ ເຫັນວ່າເຂົາເຈົ້າໄດ້ນຳໃຊ້ສາຍຢູ່ 3 ສາຍເປັນ ສ່ວນຫຼາຍ ຄື: ນ້ຳເຊລະມັງ, ຫ້ວຍຕະງັນ ແລະ ຫ້ວຍລະຈະ. ສາຍນ້ຳດັ່ງກ່າວແມ່ນເປັນແຫຼ່ງທຳມາຫາກິນທີ່ສຳຄັນຂອງເຂົາເຊັ່ນວ່າ: ການຫາສັດນ້ຳ, ໃຊ້ດຶມ, ໃຊ້ອາບ, ຊັກລ້າງ ແລະ ອື່ນໆ

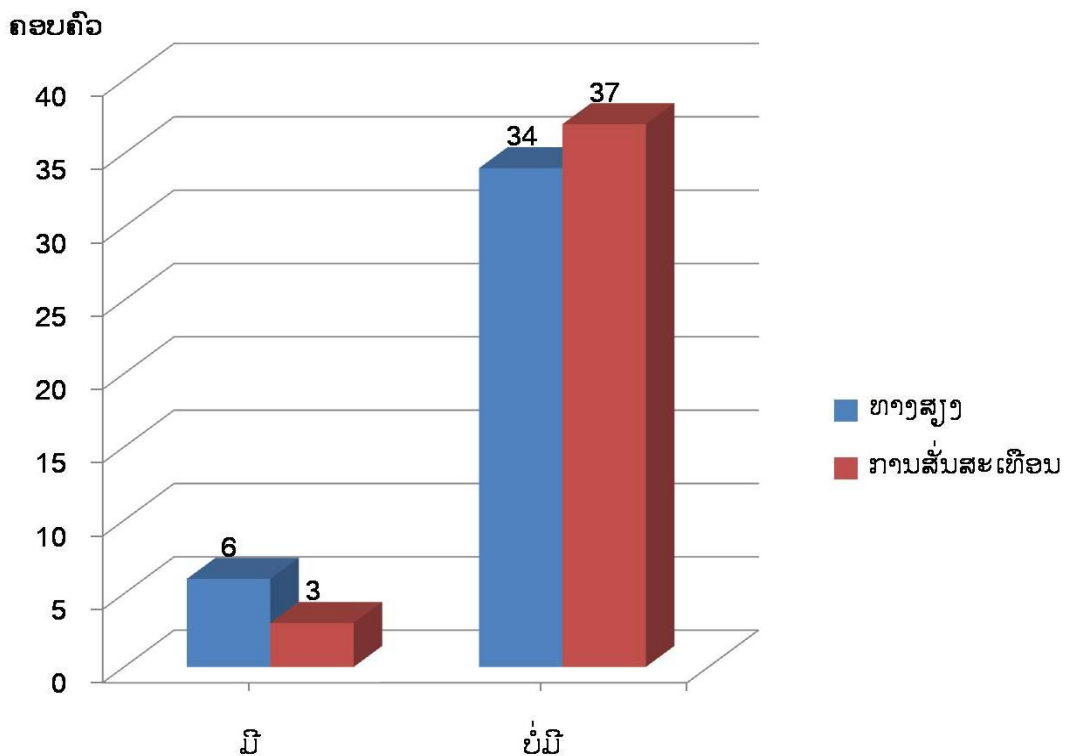

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.37: ການສົມທຽບການນຳໃຊ້ສາຍນ້ຳຂອງປະຊາຊົນ

ຈາກເສັ້ນສະແດງຂ້າງເທິງເຫັນວ່າ ກ່ອນມີການສຳປະທານປະຊາຊົນ ໄດ້ນຳໃຊ້ສາຍນ້ຳທັງສາມສາຍຄື: ນ້ຳຫ້ວຍຕະງັນມີ 30 ຄອບຄົວ (75%), ນ້ຳເຊລະມັງມີ 22 ຄອບຄົວ (55%) ແລະ ນ້ຳຫ້ວຍລະຈະມີ 18 ຄອບຄົວ (45%), ແຕ່ປະຈຸບັນນີ້ສາຍນ້ຳຫ້ວຍ ຕະງັນມີຈຳນວນຜູ້ໃຊ້ຫຼຸດລົງເປັນ 19 ຄອບຄົວ (47.5%). ຍ້ອນວ່າຄຸນນະພາບຂອງສາຍນ້ຳ ຫ້ວຍຕະງັນມີການປ່ຽນແປງ, ປະລິມານນ້ຳລຸດລົງຈາກການໃຫ້ຂໍ້ມູນຂອງປະຊາຊົນໃນຈຳນວນ 40 ຄອບຄົວ

4.3.3.11 ສູງ ແລະ ການສັ່ນສະເທືອນ

ຈາກການລົງໄປສັງເກດ, ສຳພັດຕົວຈິງ ແລະ ສຳພາດປະຊາຊົນໃນຄັ້ງ ນີ້ເຫັນວ່າ ສຳລັບສູງ ແລະ ການສັ່ນສະເທືອນຈາກການບຸກເບີກນັ້ນແມ່ນບໍ່ມີຜົນຫຍັງຕໍ່ກັບ ອາຄານທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງປະຊາຊົນແລະບໍ່ມີສູງລົບກວນເພາະວ່າ ໄລຍະການບຸກເບີກນັ້ນໄກຈາກ ທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງປະຊາຊົນມີປະມານ 3000-4000ແມັດແຕ່ຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ສັດສາວາສິ່ງທີ່ຢູ່ ເຂດບຸກເບີກ ແລະ ບໍລິເວນໄກ້ຄຽງລົບໜີໄປບ່ອນອື່ນ

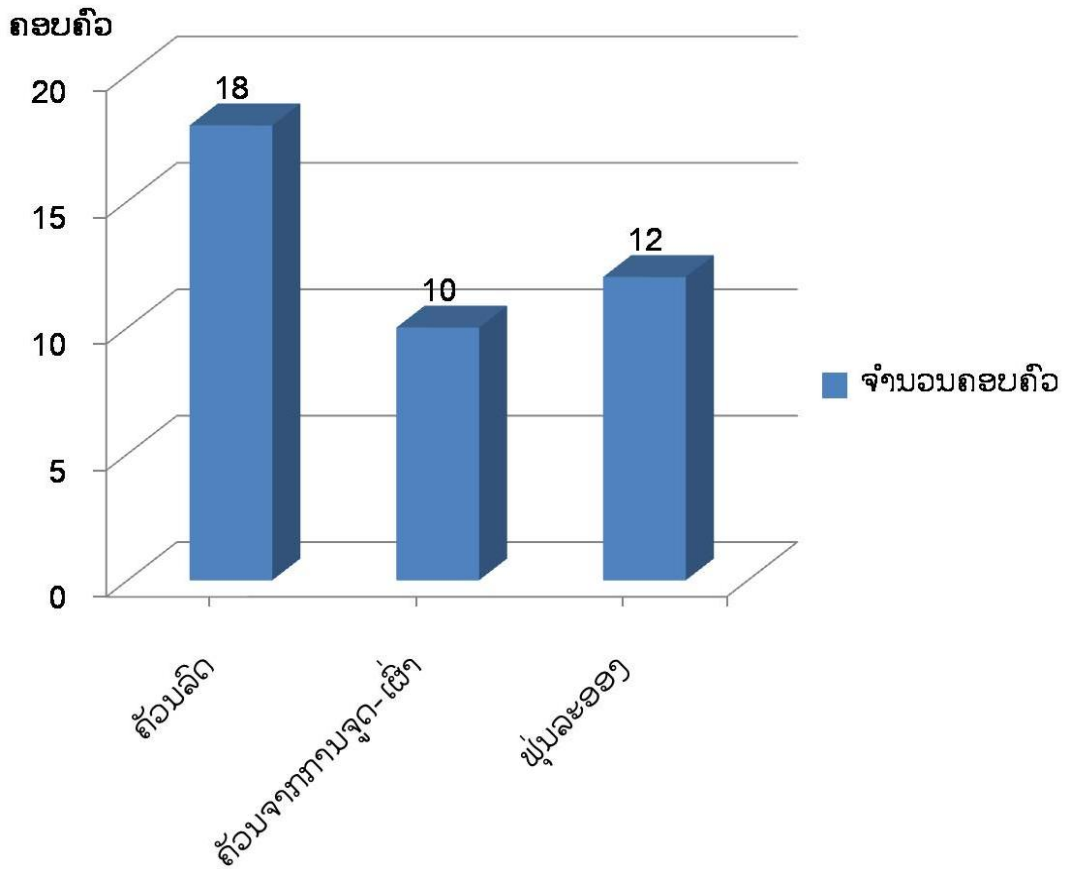
ເສັ້ນສະແດງທີ 4.38: ຫັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບສູງ ແລະ ການສັ່ນສະເທືອນ

ຈາກເສັ້ນສະແດງເຫັນການວິເຄາະເຫັນວ່າ: ສູງມີພຽງແຕ່ 6 ຄອບຄົວ (15%) ແລະ ການສັ່ນສະເທືອນມີພຽງ 3 ຄອບຄົວ (7.5%).

4.3.3.12 ການປ່ອຍຄວັນ ແລະ ຟຸ່ນລະອອງໃນໄລຍະການບຸກເບີກ

ຈາກການລົງໄປສັງເກດ, ສຳພັດຕົວຈິງ ແລະ ສຳພາດປະຊາຊົນໃນຄັ້ງນີ້ ເຫັນວ່າບັນຫາຂີ້ຟຸ່ນ, ຄວັນລົດໃນເວລາບຸກເບີກນັ້ນໄດ້ປ່ອຍອອກຊູ່ອາກາດແນ່ນອນເພາະວ່າ ໃນໜຶ່ງວັນລົດໄດ້ບຸກເບີກຢູ່ 8-10 ຊົ່ວໂມງ ແລະ ອາດເຮັດໃຫ້ອາກາດມີການປ່ຽນແປງ, ມີຜົນກະທົບຕໍ່ກັບລະບົບການຫາຍໃຈຂອງສິ່ງທີ່ມີຊີວິດໃນບໍລິເວນດັ່ງກ່າວກໍ່ຄືປະຊາຊົນທີ່ອາໄສຢູ່ເຂດໄກ້ຄຽງ.

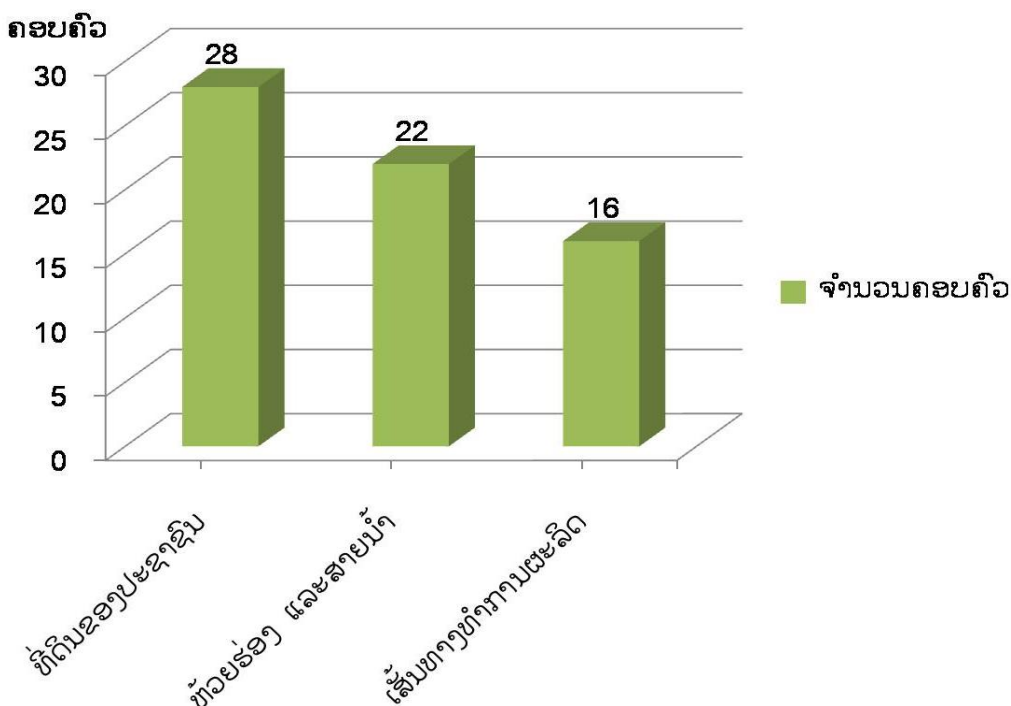

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.39: ການປ່ອຍຄວັນ ແລະ ຟຸ່ນລະອອງຈາກການບຸກເບີກ

ຈາກເສັ້ນສະແດງການວິເຄາະຂ້າງເທິງເຫັນວ່າ: ການໃຫ້ທັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບການປ່ອຍຄວັນ ແລະ ຟຸ່ນລະອອງໃນໄລຍະການບຸກເບີກແມ່ນ: ການປ່ອຍຄວັນຈາກລົດ 18 ຄອບຄົວ (45%), ການປ່ອຍຄວັນຈາກການຈູດເຜົາ 10 ຄອບຄົວ (25%) ແລະ ຟຸ່ນລະອອງ 12 ຄອບຄົວ (30%).

4.3.3.13 ບັນຫາຂີ້ເຫຍື້ອ

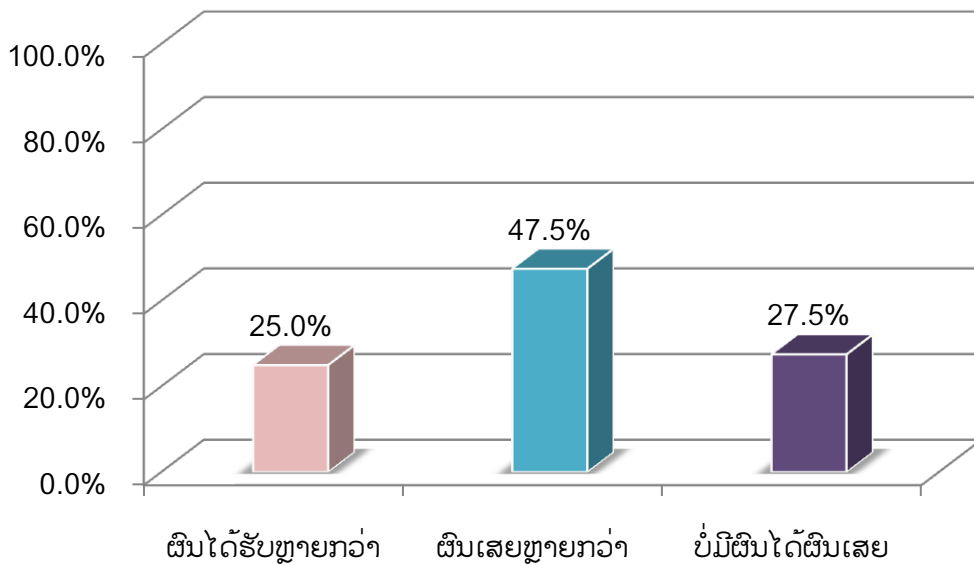
ຜົນຂອງການຄົ້ນຄວ້າເຫັນວ່າ ມີບັນຫາຈາກການບຸກເບີກຂອງບໍລິສັດຕໍ່ກັບທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນເຂດໃກ້ຄຽງ, ຫ້ວຍຮ່ອງ ແລະ ເສັ້ນທາງທາງທຳການຜະລິດກະສິກຳຂອງປະຊາ ຊົນໃນນັ້ນຫຼາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນຕໍ່ກັບທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນກວມເຖິງ 70%, ຫ້ວຍຮ່ອງ ແລະ ສາຍນໍ້າ 55% ແລະ ເສັ້ນທາງທຳການຜະລິດ 40% ດັ່ງເສັ້ນສະແດງການວິເຄາະ (4.20) ລຸ່ມນີ້:

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.40: ຫັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບບັນຫາຂີ້ເຫຍື້ອຈາກການບຸກເບີກ

4.4. ຫັດສະນະຂອງປະຊາຊົນທີ່ສົມທຽບຜົນໄດ້ ແລະ ຜົນເສຍຈາກການສຳປະທານທີ່ດິນ

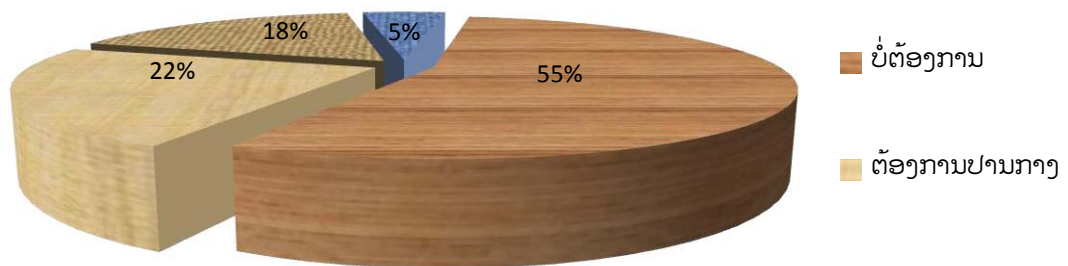
ຫຼັງຈາກມີການສຳປະທານທີ່ດິນໄປແລ້ວຕ້ອງມີຜົນໄດ້ຜົນເສຍຫຼາຍຢ່າງທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ໃນກຸ່ມປະຊາກອນຕົວຢ່າງທີ່ໃຫ້ສຳພາດນັ້ນມີ 10 ຄອບຄົວ (25.0%) ໃຫ້ຫັດສະນະວ່າໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍກວ່າ, ມີ 19 ຄອບຄົວ (47.5%) ໃຫ້ຫັດສະນະວ່າເສຍຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍກວ່າ, ມີ 11 ຄອບຄົວ (27.5%) ໃຫ້ຫັດສະນະວ່າບໍ່ມີຜົນໄດ້ຜົນເສຍຫຍັງເລີຍ

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.41: ທັດສະນະຂອງປະຊາຊົນທີ່ສົມທຽບຜົນໄດ້ ແລະ ຜົນເສຍຈາກການສຳປະທານທີ່ດິນ

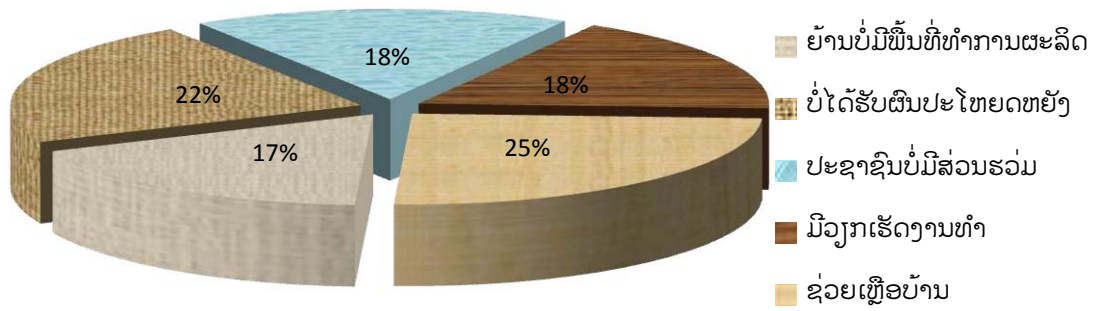
4.5 ຄວາມຕ້ອງການໃນການສຳປະທານທີ່ດິນ

ຈາກທັດສະນະຂອງປະຊາຊົນເຂົ້າເຈົ້າບໍ່ຕ້ອງການໃຫ້ມີການສຳປະທານທີ່ດິນ 22 ຄອບຄົວ (55%), ຕ້ອງການປານກາງ 9 ຄອບຄົວ (22%), ຕ້ອງການຫຼາຍ 7 ຄອບຄົວ (18%) ແລະ ຕ້ອງການຫຼາຍທີ່ສຸດ 2 ຄອບຄົວ (5%)

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.42: ທັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບການສຳປະທານທີ່ດິນ

ທັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບເຫດຜົນການສຳປະທານທີ່ດິນຍ້ອນຍ້ານບໍ່ມີພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດ 7 ຄອບຄົວ (17%), ຍ້ອນບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຫຍັງ 9 ຄອບຄົວ (22%), ຍ້ອນປະຊາຊົນບໍ່ມີສ່ວນຮ່ວມ 7 ຄອບຄົວ (18%), ຍ້ອນມີວຽກເຮັດ 7 ຄອບຄົວ (18%), ຍ້ອນຊ່ວຍເຫຼືອບ້ານ 10 ຄອບຄົວ

ເສັ້ນສະແດງທີ 4.43: ຫັດສະນະຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບເຫດຜົນການສຳປະທານທີ່ດິນ

ບົດທີ 5

ສະຫຼຸບຕີລາຄາຜົນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະ

5.1 ສະຫຼຸບຕີລາຄາຜົນການຄົ້ນຄວ້າ

ຈາກການຄົ້ນຄວ້າການຕີລາຄາບັນຫາ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງການດຳລົງຊີວິດຕົວຈິງຂອງປະຊາຊົນແມ່ນອີງໃສ່ພື້ນຖານ ແລະ ທ່າແຮງຂອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດເປັນຕົ້ນ ແມ່ນທີ່ຕັ້ງພູມສັນຖານຂອງກຸ່ມບ້ານດັ່ງກ່າວ. ການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນແມ່ນອີງໃສ່ທຳມະຊາດທີ່ຢູ່ອ້ອມຂ້າງຊຸມຊົນກ່ອນມີການສຳປະທານທີ່ດິນ ເຊິ່ງມີການຜະລິດ, ການຫາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເພື່ອການບໍລິໂພກ ແລະ ນຳເອົາໄປຂາຍ,

ກ່ອນມີການສຳປະທານທີ່ດິນເນື້ອທີ່ຜະລິດກະສິກຳທັງໝົດແມ່ນ 185.45 ເຮັກຕາ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຄອບຄົວແມ່ນ 4.68 ເຮັກຕາ/ຄອບຄົວ ແລະ ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນແມ່ນ 0.68 ເຮັກຕາ/ຄົນ ເມື່ອບໍລິສັດເຂົ້າມາສຳປະທານທີ່ດິນ ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນສູນເສຍພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດໄປ ແມ່ນ 55.2 ເຮັກຕາ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຄອບຄົວແມ່ນ 1.38 ເຮັກຕາ/ຄອບຄົວ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນແມ່ນ 0.2 ເຮັກຕາ/ຄົນ ແລະ ເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດຍັງເຫຼືອ 132.25 ເຮັກຕາ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຄອບຄົວແມ່ນ 3.30 ເຮັກຕາ/ຄອບຄົວ ແລະ ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນແມ່ນ 0.48 ເຮັກຕາ/ຄົນ. ເຊິ່ງຖືກດິນທີ່ປະຊາຊົນໃຊ້ທຳການທຳການຜະລິດແມ່ນ 23 ຄອບຄົວ, ແຕ່ບໍ່ມີການຈ່າຍຄ່າຊົດເຊີຍໃດໆເພາະຖືວ່າເປັນດິນຂອງລັດ

ເມື່ອບໍລິສັດເຂົ້າມາສຳປະທານທີ່ດິນແລ້ວເຮັດໃຫ້ເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດຫຼຸດລົງ, ຜົນຜະລິດກໍ່ຫຼຸດລົງຕາມກັນ, ກ່ອນມີການສຳປະທານທີ່ດິນຜົນຜະລິດເຂົ້າທັງໝົດແມ່ນ 24.93 ໂຕນ/ປີ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຄອບຄົວແມ່ນ 0.62 ໂຕນ/ຄອບຄົວ/ປີ ແລະ ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນແມ່ນ 0.09 ໂຕນ/ຄົນ/ປີ, ເມື່ອບໍລິສັດເຂົ້າມາສຳປະທານທີ່ດິນເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດຂອງປະຊາຊົນຫຼຸດລົງເຫຼືອ 17.45 ໂຕນ/ປີ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຄອບຄົວແມ່ນ 0.43 ໂຕນ/ປີ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນແມ່ນ 0.06 ໂຕນ/ຄົນ/ປີ ເຊິ່ງສູນເສຍຜົນຜະລິດເຂົ້າໄປແມ່ນ 7.48 ໂຕນ/ປີ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຄອບຄົວແມ່ນ 0.19 ໂຕນ/ຄອບຄົວ/ປີ ແລະ ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນແມ່ນ 0.02

ເມື່ອບໍລິສັດເຂົ້າມາສຳປະທານທີ່ດິນແລ້ວເຮັດໃຫ້ລາຍຮັບ ແລະ ລາຍຈ່າຍຂອງປະຊາຊົນມີການປຸງແປງຈາກການຂາຍສັດລ້ຽງ, ຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໄປເປັນການໄດ້ຮັບຄ່າແຮງງານແທນ, ເຊິ່ງລາຍຮັບຈາກການອອກແຮງງານຮັບຈ້າງທັງໝົດແມ່ນ 50,050,000 ກີບ/ປີ ສວນລາຍຮັບທີ່ໄດ້ຈາກບໍລິສັດແມ່ນມີພຽງແຕ່ໜ້ອຍ 7,350,000 ກີບ/ປີ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຄອບຄົວແມ່ນ 183,750 ກີບ/ຄອບຄົວ/ປີ, ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນແມ່ນ 26,923 ກີບ/ຄົນ/ປີ, ອີກດ້ານໜຶ່ງ

ທາງບໍລິສັດແມ່ນໄດ້ຈ່າຍຄ່າຊົດເຊີຍໃຫ້ບ້ານ 1,000,000 ກີບ/ປີ

ຫຼັງຈາກມີການສໍາປະທານທີ່ດິນປະຊາຊົນໄດ້ເຮັດວຽກນໍາບໍລິສັດເພັດດາລາການກະເສດພຽງແຕ່ໜ້ອຍດຽວກວມ 22.5% ເທົ່ານັ້ນ, ຄ່າແຮງງານກໍ່ຂ້ອນຂ້າງຕໍ່າພຽງແຕ່ 20,000 ກີບ/ແຮງງານ/ວັນ ເຊິ່ງມັນບໍ່ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນຫຼັງໄຫຼເຂົ້າສູ່ຕົວເມືອງຫຼາຍຂຶ້ນເພື່ອຫາວຽກເຮັດ ແລະ ອີກຢ່າງໜຶ່ງກໍ່ຍ້ອນພື້ນທີ່ທໍາການຜະລິດທູດລົງ, ປະຈຸບັນທາງບໍລິສັດແມ່ນສົ່ງເສີມໃຫ້ປະຊາຊົນປູກມັນຕົ້ນຂາຍໃຫ້ບໍລິສັດ, ເຊິ່ງປູກໃນທີ່ດິນຂອງຕົນເອງໂດຍທີ່ບໍລິສັດເປັນຜູ້ບຸກເບີກພື້ນທີ່ ແລະ ສະໜອງແນວພັນໃຫ້.

ກ່ອນການສໍາປະທານທີ່ດິນເຫັນວ່າສາຍນໍ້າດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຢູ່ໃນສະພາບປົກກະຕິເປັນສ່ວນຫຼາຍກວມເຖິງ 58% ຈາກການໃຫ້ທັດສະນະຂອງປະຊາຊົນ. ພາຍຫຼັງທີ່ມີໂຄງ ການສໍາປະທານທີ່ດິນເຫັນວ່າ ປະລິມານນໍ້າໄດ້ບົກແຫ້ງລົງກວມເຖິງ 70% ແລະ ນໍ້າເປື້ອນຈໍາ ນວນໜຶ່ງ 25% ຈາກການໃຫ້ທັດສະນະຂອງປະຊາຊົນ

ສະພາບອາກາດໃນໄລຍະກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສໍາປະທານທີ່ດິນເຫັນວ່າ: ອາກາດມີແນວໂນ້ມການປ່ຽນແປງເລັກໜ້ອຍກໍ່ຄື ອາກາດມີຄວາມແປປ່ວນເປັນສ່ວນຫຼາຍໃນຕະຫຼອດປີ ແລະ ມີອາກາດໜາວແຊກຊ້ອນເຂົ້ານໍາ.

ກ່ອນການສໍາປະທານທີ່ດິນເຫັນວ່າ: ສະພາບຂອງສັດນໍ້າ ແມ່ນມີປາ ຈໍານວນຫຼາຍກວ່າສັດນໍ້າຊະນິດອື່ນໆເຊິ່ງກວມເຖິງ 100% ຈາກການໃຫ້ທັດສະນະຂອງປະຊາຊົນໃນຈໍານວນ 40 ຄອບຄົວຕົວຢ່າງ.ປະຈຸບັນເຫັນວ່າ: ສັດນໍ້າມີຈໍານວນລຸດລົງຫຼາຍພໍສົມຄວນຄື: ປາຍັງເຫຼືອພຽງແຕ່22.5% ແລະ ສັດອື່ນໆກໍ່ເຊັ່ນກັນບາງຊະນິດກໍ່ສູນທາຍໄປກໍ່ຄືເຕົ້າເນືອງຈາກການທໍາລາຍທີ່ຢູ່ອາໄສນັບມື້ຫຼາຍຂຶ້ນ.

ສະພາບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ກ່ອນການສໍາປະທານທີ່ດິນ ແມ່ນມີຫຼາຍພໍສົມຄວນເຊັ່ນວ່າ: ຜັກ, ໝໍ້, ເຫັດ, ໝາກໄມ້, ພືດເປັນຍາ, ຫຍ້າເປັນຕົ້ນ ແຕ່ພາຍຫຼັງທີ່ບຸກເບີກແລ້ວພືດຜັກເຫຼົ່ານັ້ນແມ່ນລຸດລົງຫຼາຍບາງຊະນິດກໍ່ສູນພັນເຊັ່ນວ່າ: ໝາກໄມ້ ແລະພືດເປັນຍາ.

ສະພາບສັດປ່າກ່ອນການສໍາປະທານທີ່ດິນນັ້ນເຫັນວ່າມີຫຼາຍພໍສົມຄວນເຊັ່ນວ່າ:ນົກ, ໝູປ່າ, ໝີ, ເຫງັນ, ເສືອ, ກວາງ, ຟານ, ແລນ, ງູ, ໄກ່ປ່າ, ໄກ່ຂາວ ແຕ່ພາຍຫຼັງທີ່ບຸກເບີກແລ້ວເຫັນວ່າ ສັດປ່າເຫຼົ່ານັ້ນໄດ້ລຸດລົງຫຼາຍສົມຄວນຍັງເຫຼືອພຽງແຕ່ຈໍານວນໜຶ່ງເທົ່ານັ້ນເຊັ່ນ: ນົກ, ງູ, ເຫງັນ, ໄກ່ປ່າ ແລະບາງຈໍານວນກໍ່ໜີໄປບ່ອນອື່ນ.

ກ່ອນການສໍາປະທານທີ່ດິນປະຊາຊົນ ແມ່ນນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວເພື່ອທໍາການຜະລິດພືດກະສິກໍາເປັນຕົ້ນແມ່ນ: ການເຮັດໄຮ່, ເຮັດນາ ແລະເຮັດສວນ,ການຫາໄມ້ເພື່ອໃຊ້ເຂົ້າໃນຊີວິດປະຈໍາວັນເຊັ່ນ: ເຮັດເຮືອນ, ເຮັດຮົ່ວສວນ ແລະອື່ນໆ ແລະ ຍັງເປັນບ່ອນຫາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງອີກເຊັ່ນ: ການເກັບຜັກຫັກໝໍ້, ພືດເປັນຍາ, ໝາກໄມ້, ການຫາສັດ ປ່າ ແລະ ອື່ນໆ

ການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນ້ຳເຫັນໄດ້ວ່າປະຊາຊົນໄດ້ນຳໃຊ້ນ້ຳ ຢູ່ສາມສາຍເປັນສ່ວນຫຼາຍຄື: ນ້ຳເຊລະມັງ, ນ້ຳຫ້ວຍຕະງັນ ແລະ ຫ້ວຍລະຈະແຕ່ໃນປະຈຸບັນເຫັນ ວ່າປະຊາຊົນນຳໃຊ້ສາຍນ້ຳຫ້ວຍຕະງັນລຸດລົງຍ້ອນວ່າແມ່ນ້ຳດັ່ງກ່າວໄດ້ບົກແຫ້ງ

ຮູບແບບການບຸກເບີກຂອງບໍລິສັດແມ່ນໄດ້ໃຊ້ເຄື່ອງຈັກເປັນສ່ວນໃຫຍ່ເຊັ່ນ: ລົດດູດ, ລົດໄຖ, ລົດຂົນສົ່ງ ແລະ ອື່ນໆສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ລ້ວນແຕ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ກັບຄຸນນະພາບຊີວິດຂອງສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ: ການປ່ອຍຄ້ວນຈາກລົດ, ສຽງລົບກວນ, ການສັ່ນສະເທືອນ ແລະ ຍັງມີຄ້ວນ ຈາກການຈູດເຜົາບັນດາສິ່ງເສດເຫຼືອຕ່າງໆອີກດ້ວຍ.

ໃນໄລຍະການບຸກເບີກ ຫຼື ໄລຍະດຳເນີນໂຄງການຍັງສ້າງບັນຫາຂີ້ເຫຍື້ອຕໍ່ກັບພື້ນທີ່ ນຳໃຊ້ຂອງປະຊາຊົນອີກເຊັ່ນ: ຕໍ່ກັບທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນ, ຫ້ວຍຮ່ອງ ແລະ ເສັ້ນທາງທຳການພະ ລິດ.

ປະຊາຊົນສວນຫຼາຍແມ່ນຍັງບໍ່ເຊື່ອໃຈບໍລິສັດຍ້ານທາງບໍລິສັດຈະມາຕົວະພວກເຂົາ ເຈົ້າເພາະວ່າກິດຈະການບໍ່ຂະຫຍາຍຕົວເທົ່າທີ່ ຄວນກໍຄືແຕ່ກ່ອນແມ່ນປູກໝາກເຢົາ, ເຊິ່ງໃຫ້ ປະຊາຊົນປູກແລ້ວບໍ່ເກັບຊື້ຜົນລະປູກຈັກເທື່ອແຕ່ພັດປ່ຽນມາປູກມັນຕົນແທນ.

ປະຊາຊົນທີ່ບໍ່ຕ້ອງການໃຫ້ມີການສຳປະທານທີ່ດິນກວມ 55% ເຊິ່ງໃຫ້ເຫດຜົນວ່າ ຍ້ານບໍ່ມີພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດ ແລະ ປະຊາຊົນບໍ່ມີສ່ວນຮ່ວມນຳບໍລິສັດໃນການຮັບຈ້າງມີແຕ່ເສຍ ຜົນປະໂຫຍດພຽງຢ່າງດຽວ.

5.2 ຂໍ້ສະເໜີແນະ

ເຕົ້າໂຮມບ້ານໃຫ້ເຂົ້າເປັນບ້ານໃຫຍ່, ພ້ອມດຽວກັນນີ້ກໍຄວນຈະມີການວາງແຜນຈັດ ສັນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນໃໝ່ຕາມແຕ່ລະປະເພດ ແລະ ມອບໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ ຕາມລະບຽບການທີ່ເຫັນວ່າຍັງມີການຕັ້ງຖິ່ນຖານຍັງກະແຈກກະຈາຍບໍ່ເປັນຈຸດສຸມ ເຊິ່ງເປັນ ອຸປະສັກໃນການໄປມາຫາສູ່ກັນເປັນຕົ້ນແມ່ນລະດູຝົນ ແລະ ເພື່ອບໍ່ເຮັດໃຫ້ການລົງທຶນໃນການ ພັດທະນາໂຄງລ່າງນັ້ນຫຍຸ້ງຍາກເຊັ່ນ: ເສັ້ນທາງ, ໄຟຟ້າ, ສາທາລະນະສຸກ, ໂຮງຮຽນຕະ ຫຼອດຮອດວຽກງານ ປກສ ຈະມີຄວາມສະດວກໃນການຄຸ້ມຄອງພົນລະເມືອງລາວອີກດ້ວຍ.

ນອກຈາກການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນເປັນລະບົບແລ້ວ, ຕ້ອງມີລະບຽບການຄຸ້ມຄອງ, ມາດຕະການຕ່າງໆເພື່ອບໍ່ໃຫ້ມີການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດແບບຊະຊາຍ ແລະ ຄວນ ຈະຫາອາຊີບໃຫ້ເໝາະສົມກັບທ່າແຮງ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ມີຂອງບ້ານ

ຕ້ອງໄດ້ມີການສ້າງ ແລະ ປຸກຈິດສຳນຶກໃຫ້ປະຊາຊົນຮູ້ປັບຕົວເຂົ້າກັບວິຖີຊີວິດໃໝ່ ຈາກການເຄີຍຖາງປ່າເຮັດໄຮ່, ຫາກິນແບບທຳມະຊາດມາເຮັດອາຊີບຄົງທີ່ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນບັນຫາ ຫຼື ຜົນກະທົບຕ່າງໆຕໍ່ກັບສະພາບແວດລ້ອມ

ຄວນຈະມີການຟື້ນຟູປ່າທົດແທນໃນບາງເຂດທີ່ເຫັນວ່າມີຄວາມເໝາະສົມ

ຄວນຈະມີການລົງຕີລາຄາປະເມີນຜົນດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດແກ່ສັງຄົມຂອງບໍລິສັດກໍ່ຄືການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳໃຫ້ກັບປະຊາຊົນ

ຄວນຈະມີການກວດກາບົດວິພາກເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມຂອງບໍລິສັດຄືນວ່າມັນມີສ່ວນພົວພັນກັບທ້ອງຖິ່ນຄືແນວໃດ

ເອກະສານອ້າງອີງ

1. ບົດລາຍງານຜົນໄດ້ຮັບຂອງການເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານທີ່ດິນລັດ ໃນແຂວງ ສາລະວັນ
2. ບົດລາຍງານການສຶກສາຜົນກະທົບຕໍ່ທີ່ດິນ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ເນື່ອງຈາກການສຳປະ ທານທີ່ດິນເພື່ອປູກໄມ້ຊະນິດດຽວ (ກໍລະນີສຶກສາໂດຍອົງການຊິດເຊ-ລາວ)
3. ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳແຂວງສາລະວັນ (ບົດບັນທຶກສັນຍາການເຊົ່າ ແລະ ສຳປະ ທານທີ່ດິນພາຍໃນແຂວງ)
4. ສຳນັກງານນາຍົກລັດຖະມົນຕີເລກທີ 135/ນຍ ດຳລັດວ່າດ້ວຍການເອົາທີ່ດິນຂອງລັດໃຫ້ ເຊົ່າ ແລະ ສຳປະທານ
5. ດຳລັດວ່າດ້ວຍການການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ
6. ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປະຈຳແຂວງສາລະວັນ (ບົດບັນທຶກສັນຍາການເຊົ່າ ແລະ ສຳປະ ທານທີ່ດິນພາຍໃນແຂວງ)

ເອກະສານເພີ່ມເຕີມ

ເອກະສານເພີ່ມເຕີມ 1: ແບບຟອມສອບຖາມລະດັບບ້ານ

I. ຂໍ້ມູນທົ່ວໄປ:

1 ຊື່ບ້ານ:.....ເມືອງ.....ແຂວງ.....

2 ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງບ້ານເປັນຄືແນວໃດ?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3 ທີ່ຕັ້ງ:

ທິດເໜືອຕິດກັບ.....ທິດໃຕ້ຕິດກັບ.....

ທິດຕາເວັນອອກຕິດກັບ.....ທິດຕາເວັນຕົກ.....

4 ປະຊາກອນທັງໝົດຢູ່ພາຍໃນບ້ານມີ.....ຄົນ, ຍິງມີ.....ຄົນ

ມີຈັກຫລັງຄາເຮືອນ.....,ມີຈັກຄອບຄົວ.....

5 ຈັດແບ່ງຕາມເກນອາຍຸ ແລະ ເພດໄວ.

ອາຍຸ (ປີ)	ຈຳນວນຄົນທັງໝົດ			ໝາຍເຫດ
	ເພດຊາຍ	ເພດຍິງ	ລວມ	
1-15				
15-45				
46-60				
ສູງກວ່າ 61				

6 ຊົນເຜົ່າ

ຊົນເຜົ່າລາວ	ຊົນເຜົ່າ1	ຊົນເຜົ່າ2	ຊົນເຜົ່າ3	ຊົນເຜົ່າ4	ຊົນເຜົ່າ5	ຊົນເຜົ່າ6	ຊົນເຜົ່າ7
ຊື່ຊົນເຜົ່າ							
ຈ/ນ ຄ.ຄ							

7 ລະດັບການສຶກສາຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານ

ລ/ດ	ລະດັບການສຶກສາ	ເພດຍິງ(ຄົນ)	ເພດຊາຍ(ຄົນ)	ລວມ(ຄົນ)
1	ກົກໜັງສື			
2	ລະບົບບໍາລຸງ ຫຼື ປະຖົມສຶກສາ			
3	ມັດທະຍົມຕົ້ນ/ປາຍ (ອຸດົມ)			
4	ຊັ້ນກາງ ຫຼື ລະດັບວິທະຍາໄລ			
5	ລະດັບມະຫາວິທະຍາໄລຂຶ້ນໄປ			
6	ລວມ			

II. ສະພາບເສດຖະກິດຂອງປະຊາຊົນ

ລ/ດ	ປະເພດແຫຼ່ງລາບຮັບ	ກ່ອນການສໍາປະທານທີ່ດິນ (ກີບ/ປີ)	ຫຼັງການສໍາປະທານທີ່ ດິນ (ກີບ/ປີ)
1	ຈາກການຂາຍສັດລ້ຽງ		
2	ຈາກການຂາຍພືດອຸດສາຫະກຳ		
3	ຈາກການຂາຍເຄື່ອງຫັດຖະກຳ		
4	ຈາກການຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ		
5	ຈາກການອອກແຮງງານຮັບຈ້າງ		
6	ຈາກການເຮັດວຽກນໍາບໍລິສັດ		
7	ຈາກເງິນເດືອນ,ອຸດໜູນ,ບໍານານ		
8	ຈາກອື່ນໆ		
8	ລວມ		

III ສະພາບທາງດ້ານແຮງງານ:

ຈຳນວນແຮງງານທີ່ມີພາຍໃນບ້ານ

ປະເພດແຮງງານ	ເພດຍິງ (ຄົນ)	ລວມ (ຄົນ)
1 ແຮງງານຕົ້ນຕໍ		
2 ແຮງງານສໍາຮອງ		
3 ຜູ້ເຖົ້າ ແລະ ເດັກ		

IV ສະພາບການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງປະຊາຊົນຈາກເຂດອື່ນເຂົ້າມາຢູ່ໃນບ້ານໃນໄລຍະຜ່ານມາ

ການເຄື່ອນຍ້າຍ	ປີ			ໝາຍເຫດ
	2008	2009	2010	
ຈຳນວນຄອບຄົວ ທີ່ເຂົ້າມາທຳການຜະລິກະສິກຳ				
ຈຳນວນຄອບຄົວ ທີ່ເຂົ້າມາຕັ້ງພູມລຳເນົາ				
ຈຳນວນຄອບຄົວ ທີ່ເຂົ້າມາຈັບຈອງທີ່ດິນ				

V ສະພາບການຍົກຍ້າຍ ຂອງປະຊາຊົນອອກຈາກເຂດ ບ້ານໃນໄລຍະຜ່ານມາ:

ການຍົກຍ້າຍ	ປີ			ໝາຍເຫດ
	2008	2009	2010	
ຈຳນວນຄອບຄົວ ທີ່ອອກເຮັດວຽກໃນຕົວເມືອງ				
ຈຳນວນຄອບຄົວໄປຮັບຈ້າງອາຊີບຕ່າງໆ(ເຂດອື່ນ)				
ຈຳນວນຄອບຄົວ ບໍ່ມີດິນທຳການຜະລິດ				

VI ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຕ່າງໆທີ່ມີພາຍໃນບ້ານ

1. ໂຮງຮຽນປະຖົມ: ບໍ່ມີ , ມີ , ຖ້າມີ, ຈຳນວນທັງໝົດ .....
  2. ມັດທະຍົມຕົ້ນ/ປາຍ ບໍ່ມີ , ມີ , ຖ້າມີ, ຈຳນວນທັງໝົດ .....
  3. ສຸກສາລາປະຈຳບ້ານ ບໍ່ມີ , ມີ ,
  4. ໂຮງສີເຂົ້າ ບໍ່ມີ , ມີ , ຖ້າມີ, ຈຳນວນທັງໝົດ .....
  5. ຕະຫຼາດຂອງບ້ານ ບໍ່ມີ , ມີ ,
  6. ໂຮງຈັກໂຮງງານທີ່ມີຢູ່ໃນຂອບເຂດບ້ານ ບໍ່ມີ , ມີ , ຖ້າມີ, ຈຳນວນ .....
- ບອກຊື່ ຫຼື ປະເພດໂຮງງານ:.....

ຈຳນວນ	ປະເພດ	ໝາຍເຫດ	
		ມີ	ບໍ່ມີ
ແສງສະຫວ່າງ	- ໄຟຟ້າ - ຕະກຽງ - ຈັກໄຟຟ້າ		
ນ້ຳ	- ແມ່ນ້ຳ - ຫ້ວຍ - ຊົນລະປະທານ - ນ້ຳປະປາ - ນ້ຳສ້າງ - ນ້ຳບາດານ - ນ້ຳລິນ		
ເສັ້ນທາງຄົມມະນາຄົມ	- ຂົວ - ເຮືອ - ລົດໂດຍສານ - ປູຢາງ - ດິນແດງ - ການຂົນສົ່ງ		

VII ປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ພາຍໃນບ້ານມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ.....ເຮັກຕາ.

- ດິນປູກສ້າງ.....ເຮັກຕາ.
- ດິນທຳການຜະລິດກະສິກຳ.....ເຮັກຕາ.
- ເນື້ອທີ່ນາ.....ເຮັກຕາ.
- ປ່າສະຫງວນ.....ເຮັກຕາ.
- ປ່າປ້ອງກັນ.....ເຮັກຕາ.
- ປ່າຊົມໃຊ້.....ເຮັກຕາ.
- ປ່າພື້ນຟູ.....ເຮັກຕາ.
- ປ່າສັກສິດ (ປ່າຊ້າ).....ເຮັກຕາ.

VIII ບໍລິສັດ ຫຼື ໂຄງການຕ່າງໆ ທີ່ເຂົ້າມາສໍາປະທານທີ່ດິນ

- 1 ໃນຜ່ານມາ ພາຍໃນບ້ານຂອງເຈົ້າມີບໍລິສັດ ຫຼື ໂຄງການຕ່າງໆ ທີ່ເຂົ້າມາສໍາປະທານທີ່ດິນບໍ່?
ມີ , ບໍ່ມີ ,
- 2 ຖ້າມີ, ໃຫ້ຂຽນຊື່ ບໍລິສັດ ຫຼື ໂຄງການຕ່າງໆ: .....
.....
ຈຳນວນ.....ເຮັກຕາ, ໄດ້ກວມເອົາດິນຂອງປະຊາຊົນ.....ຄອບຄົວ

IX ຂະບວນການສໍາປະທານທີ່ດິນ

- 1 ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຂວງ,ເມືອງ ແລະ ຫ້ອງການກະສິກໍາປ່າໄມ້ ແຂວງ, ເມືອງແຈ້ງໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງບ້ານຫຼືບໍ່?
ແຈ້ງ , ບໍ່ແຈ້ງ
- 2 ຫ້ອງການປົກຄອງເມືອງອອກໃບແຈ້ງການຫາບ້ານກ່ຽວກັບແຜນການສໍາປະທານທີ່ດິນ ຫຼືບໍ່?
ແຈ້ງ , ບໍ່ແຈ້ງ
- 3 ກອງປະຊຸມກ່ຽວກັບການສໍາປະທານທີ່ດິນ ບ້ານໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ ຫຼື ບໍ່?
ເຂົ້າຮ່ວມ , ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ
- 4 ບໍລິສັດ ແລະ ຫ້ອງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນລົງສໍາຫຼວດພື້ນທີ່ ທີ່ສາມາດສໍາປະທານທີ່ດິນນັ້ນ ໄດ້ສົມທົບກັບນາຍບ້ານ ຫຼືບໍ່? ໄດ້ສົມທົບ , ບໍ່ໄດ້ສົມທົບ
- 5 ເຈົ້າຂອງທີ່ດິນຮັບຮູ້ ຫຼື ບໍ່ ກ່ອນການບຸກເບີກໃນການສໍາປະທານທີ່ດິນ?
ຮູ້ , ບໍ່ຮູ້ ປະຊາຊົນສາມາດຮຽກຮ້ອງຄ່າຊົດເຊີຍໄດ້
ແນວໃດ?.....
- 6 ນາຍບ້ານໄດ້ບັນທຶກແນວໃດກ່ຽວກັບການເສຍພາສີທີ່ດິນ .....
- 7 ນາຍບ້ານໄດ້ໄປຫາບໍລິສັດກ່ຽວກັບຄ່າຊົດເຊີຍຫຼືບໍ່?.....
- 8 ການໃຫ້ຄ່າຊົດເຊີຍແມ່ນໄດ້ໃຫ້ປະຊາຊົນໂດຍກົງບໍ່? ຫຼືຜ່ານນາຍບ້ານ.....
- 9 ມີການມອບໂອນໃບຕາດິນໃຫ້ບໍລິສັດບໍ່?.....
- 10 ການກຳນົດຄ່າຊົດເຊີຍທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນໃນຮູບແບບໃດ?
ວັດຖຸສິ່ງຂອງ , ເງິນຕາ
- 11 ບ້ານເຮົາໄດ້ມີການມອບດິນມອບປ່າແລ້ວບໍ່?.....ບໍ່ , ມອບແລ້ວ ..
- 12 ຖ້າມີການມອບດິນມອບປ່າແລ້ວ ບໍລິສັດສໍາປະທານທີ່ດິນໄດ້ຄຳນຶງເຖິງ ເອກະສານ ຫຼື ແຜນວາດບໍ່? ແມ່ນ , ບໍ່ແມ່ນ

ເອກະສານເພີ່ມເຕີມ 2: ແບບຟອມສອບຖາມ ຂອງຄົວເຮືອນ

I ຂໍ້ມູນທົ່ວໄປ

ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ.....ອາຍຸ.....ປີ, ອາຊີບ.....
 ບ້ານ.....ເມືອງ.....ແຂວງ.....

1. ຜູ້ໃຫ້ສໍາພາດເປັນຫົວໜ້າຄອບຄົວ ແມ່ນ , ບໍ່ແມ່ນ ,
2. ສະຖານະພາບ: ໂສດ , ແຕ່ງງານ , ຮ້າງ , ໝ້າຍ
3. ໃນຄອບຄົວມີສະມາຊິກຈັກຄົນ.....ຄົນ, ຍິງ.....ຄົນ
4. ແຮງງານຕົ້ນຕໍ.....ຄົນ, ສໍາຮອງ.....ຄົນ, ຜູ້ເຖົ້າ ແລະ ເດັກ.....ຄົນ

ລ/ດ	ລາຍຊື່	ອາຍຸ	ອາຊີບ		ລະດັບການສຶກສາ	ສາສະໜາ
			ຕົ້ນຕໍ	ສໍາຮອງ		
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						

(ລະດັບການສຶກສາ 0 = ບໍ່ໄດ້ຮຽນ, 1 = ອະນຸບານ, 2 = ປະຖົມ, 3 = ມັດທະຍົມ, 4 = ສູງກວ່ານີ້)

5 ປະເພດພາຫະນະ ແລະ ເຄື່ອງໃຊ້ພາຍໃນຄອບຄົວຂອງທ່ານມີຫຍັງແດ່

ພາຫະນະ/ເຄື່ອງໃຊ້	ຈໍານວນ	ພາຫະນະ/ເຄື່ອງໃຊ້	ຈໍານວນ
1 ລົດໄຖນາໃຫຍ່		6 ວິທະຍຸ	
2 ລົດໄຖເດີນຕາມ		7 ໂທລະສັບ	
3 ລົດກະບະ		8 ເຄື່ອງສາຍຊີດີ	
4 ລົດຖີບ			
5 ລົດຈັກ			

II ການປ່ຽນແປງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ, ການຖືຄອງທີ່ດິນ ແລະ ຜົນຜະລິດ

1 ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຫຼັງການສໍາປະທານທີ່ດິນ

ລ/ດ	ປະເພດ	ເນື້ອທີ່ (ຮຕ)	ເຮັດຫຍັງໃສ່	ຜົນຜະລິດ	ເອົາມາແຕ່ໃສ
1					
2					
3					
4					
5					

2 ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກ່ອນການສໍາປະທານທີ່ດິນ

ລ/ດ	ປະເພດ	ເນື້ອທີ່ (ຮຕ)	ເຮັດຫຍັງໃສ່	ຜົນຜະລິດ	ເອົາມາແຕ່ໃສ
1					
2					
3					
4					
5					

3 ຄອບຄົວຂອງທ່ານເຂົ້າກຸ້ມກິນບໍ່? ກຸ້ມກິນ , ບໍ່ກຸ້ມກິນ

4 ຖ້າບໍ່ກຸ້ມກິນຕ້ອງການເຂົ້າເທົ່າໃດ.....ໂຕນ/ປີ

5 ຄອບຄົວຂອງທ່ານຂາດເຂົ້າກິນຈັກເດືອນ, ຂາດເຂົ້າກິນ 1-3 ເດືອນ , ຂາດເຂົ້າກິນ 3-6 ເດືອນ ຂາດເຂົ້າກິນ 6-9 ເດືອນ

III ການລ້ຽງສັດ

1 ທ່ານໄດ້ລ້ຽງສັດບໍ່? ລ້ຽງ , ບໍ່ລ້ຽງ

ລ/ດ	ປະເພດສັດ	ຈໍານວນ	ລ/ດ	ປະເພດສັດ	ຈໍານວນ
1	ຄວາຍ (ໂຕ)		5	ໝູ (ໂຕ)	
2	ງົວ (ໂຕ)		6	ໝາ (ໂຕ)	
3	ແບ້ (ໂຕ)		7	ສັດປີກ (ໂຕ)	
4	ແກະ (ໂຕ)				

2 ທ່ານລ້ຽງສັດແບບໃດປ່ອຍຕາມທໍາມະຊາດ , ລ້ຽງແບບຂັງໃສ່ຄອກ , ເຄິ່ງປ່ອຍເຄິ່ງຂັງ , ຍ້ອນຫຍັງ.....

IV ຂໍ້ມູນພື້ນຖານດ້ານເສດຖະກິດ

1 ແຫຼ່ງລາຍຈ່າຍກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສໍາປະທານທີ່ດິນ

ລ/ດ	ປະເພດແຫຼ່ງລາຍຈ່າຍ	ກ່ອນການສໍາປະທານທີ່ດິນ (ກີບ/ປີ)	ຫຼັງການສໍາປະທານທີ່ດິນ (ກີບ/ປີ)
1	ຊື້ເຂົ້າກິນ		
2	ຊື້ຊີ້ນ-ປາ		
3	ຊື້ເຄື່ອງປຸງແຕ່ງອາຫານ		
4	ຊື້ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ		
5	ຊື້ຢາປົວພະຍາດ		
6	ຊື້ພາຫະນະການຜະລິດ		
7	ຊື້ເປືອງອື່ນໆ		
8	ເປັນທີ່		
9	ລວມ		

2 ແຫຼ່ງລາຍຮັບກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສໍາປະທານທີ່ດິນ

ລ/ດ	ປະເພດແຫຼ່ງລາຍຮັບ	ກ່ອນການສໍາປະທານທີ່ດິນ (ກີບ/ປີ)	ຫຼັງການສໍາປະທານທີ່ດິນ (ກີບ/ປີ)
1	ຈາກການຂາຍສັດລ້ຽງ		
2	ຈາກການຂາຍພືດອຸດສາຫະກຳ		
3	ຈາກການຂາຍເຄື່ອງຫັດຖະກຳ		
4	ຈາກການຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ		
5	ຈາກການອອກແຮງງານຮັບຈ້າງ		
6	ຈາກການເຮັດວຽກນຳບໍລິສັດ		
7	ຈາກເງິນເດືອນ,ອຸດໜູນ,ບໍານານ		
8	ຈາກອື່ນໆ		
8	ລວມ		

V ກ່ຽວກັບການສຳປະທານທີ່ດິນ

- 1 ທ່ານເຄີຍໄດ້ຍິນຄຳວ່າ ສຳປະທານທີ່ດິນບໍ່? ເຄີຍໄດ້ຍິນ , ບໍ່ເຄີຍໄດ້ຍິນ
ທ່ານຄິດວ່າການສຳປະທານທີ່ດິນແມ່ນຫຍັງ.....
- 2 ທີ່ດິນຂອງທ່ານຖືກໂຄງການສຳປະທານຫຼືບໍ່? ຖືກ , ບໍ່ຖືກ ,
ຖືກຫຼາຍປານໃດ.....
ທ່ານໄດ້ຄ່າຊົດເຊີຍບໍ່? ໄດ້ , ບໍ່ໄດ້
.....? ໃດປານຫຼາຍ, ຫຍັງຮັບໄດ້ແມ່ນໄດ້ຖ້າ
- 3 ເຂົາເຈົ້າສຳປະທານທີ່ດິນໄປເຮັດຫຍັງ.....
- 4 ດິນທີ່ຖືກສຳປະທານໄປແລ້ວທ່ານສາມາດເຮັດຫຍັງໄດ້ບໍ່; ປູກພືດ ; ລ້ຽງສັດ , ເກັບ
ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ; ບໍ່ໄດ້ ;
ອື່ນໆ(ລະບຸ).....
ໄດ້ຍ້ອນຫຍັງ.....
ບໍ່ໄດ້ຍ້ອນຫຍັງ.....
- 5 ກ່ອນການສຳປະທານທີ່ດິນພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວເປັນປ່າປະເພດໃດ? ປ່າດົງ , ປ່າໂຄກ , ປ່າເລົ່າ
, ປ່າສັກສິດ , ປ່າຊ້າ, ປ່າຊົມໃຊ້ , ປ່າລວມບ້ານ , ປ່າຊຸດໂຊມ , ປ່າປອກໄຫຼ້
ນ,
ອື່ນໆ.....
.....
.....
- 6 ກ່ອນການສຳປະທານທີ່ດິນທ່ານເຄີຍໄປເອົາໄມ້ໃນບໍລິເວນນັ້ນບໍ່? ເຄີຍ , ບໍ່ເຄີຍ , ເອົາໄມ້
ຫຍັງແດ່?

ລ/ດ	ຊະນິດໄມ້	ການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດ		
		ປູກສ້າງ (ລະບຸ)	ຂາຍ	ອື່ນໆ(ລະບຸ)
1	ໄມ້ດູ			
2	ໄມ້ຄາຍຸງ			
3	ໄມ້ໄລ່			
4	ໄມ້ໄພ່			
5	ໄມ້ບົງ			
6	ໄມ້ເປືອຍ			
7	ໄມ້ພິນ			
8	ອື່ນໆ.....			

7 ພາຍຫຼັງທີ່ມີໂຄງການສໍາປະທານທີ່ດິນທ່ານຍັງນໍາໃຊ້ໄມ້ເຫຼົ່ານັ້ນບໍ່? ຄືເກົ່າ , ບໍ່ຄືເກົ່າ .
ທ່ານ ໄປຫາໄມ້ເຫຼົ່ານັ້ນຢູ່ໃສ? ປ່າດົງ , ປ່າໂຄກ , ປ່າເລົ່າ , ປ່າສັກສິດ , ປ່າຊ້າ , ປ່າຊົມໃຊ້ , ປ່າລວມບ້ານ , ປ່າສະຫງວນ , ບ້ານອື່ນ ຫຼື ບ່ອນອື່ນ .

8 ກ່ອນມີການສໍາປະທານທີ່ດິນທ່ານເຄີຍໃຊ້ພື້ນທີ່ນັ້ນເຮັດຫຍັງແດ່?

ລ/ດ	ປະເພດ	ເນື້ອທີ່	ຜົນຜະລິດ
1	ໄຮ່		
2	ນາ		
3	ສວນ		

9 ກ່ອນມີການສໍາປະທານທີ່ດິນທ່ານເຄີຍໄປເອົາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນບໍລິເວນນັ້ນ ຫຼື ບໍ່? ເຄີຍ , ບໍ່ເຄີຍ , ມີເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຫຍັງແດ່ທີ່ທ່ານໄປເອົາ

ລ/ດ	ຊະນິດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ	ສິ່ງທີ່ຫາໄດ້		
		ຂາຍ	ກິນ	ເປັນຢາ
1	ຜັກ			
2	ໝາກໄມ້			
3	ສັດປ່າ			
4	ໜໍ່ໄມ້			
5	ຫຍ້າ			
6	ຮາກໄມ້, ຮາກພືດ			
7	ອື່ນໆ(ລະບຸ).....			

10 ພາຍຫຼັງມີການສໍາປະທານທີ່ດິນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເປັນແນວໃດ?

- ເພີ່ມຂຶ້ນ , ຍ້ອນຫຍັງ.....
- ຫຼຸດລົງ , ຍ້ອນຫຍັງ.....
- ຄືເກົ່າ , ຍ້ອນຫຍັງ.....

11 ມີເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຊະນິດໃດທີ່ທ່ານຫາຍາກ

- ຜັກ , ຍ້ອນຫຍັງ.....
- ໝາກໄມ້ , ຍ້ອນຫຍັງ.....
- ສັດປ່າ , ຍ້ອນຫຍັງ.....
- ໜໍ່ໄມ້ , ຍ້ອນຫຍັງ.....
- ຮາກໄມ້, ຮາກພືດ , ຍ້ອນຫຍັງ.....
- ອື່ນໆ(ລະບຸ).....ຍ້ອນຫຍັງ.....

12 ປະຈຸບັນທ່ານໄປຫາສິ່ງດັ່ງກ່າວຢູ່ໃສ?.....

13 ສົມທຽບໄລຍະທາງໃນການຫາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນ

ລ/ດ	ໄລຍະທາງ	ກ່ອນການສຳປະທານທີ່ດິນ	ຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນ
1	ໄລຍະນ້ອຍກ່ວາ 500m		
2	ໄລຍະແຕ່ 500m - 1000m		
3	ໄລຍະແຕ່ 1000m - 2000m		
4	ໄລຍະແຕ່ 2000m - 4000m		
5	ໄລຍະຫຼາຍກ່ວາ 4000m ຂຶ້ນໄປ		

14 ສັດປ່າທີ່ມີຢູ່ໃນໄລຍະກ່ອນມີໂຄງການສຳປະທານ ແລະພາຍຫຼັງທີ່ມີໂຄງການສຳປະທານມີສັດ
ຊະນິດໃດແດ່?

ລ/ດ	ຊະນິດສັດປ່າ	ກ່ອນມີໂຄງການສຳປະທານທີ່ດິນ	ພາຍຫຼັງມີໂຄງການສຳປະທານທີ່ດິນ
1	ເສືອ		
2	ກວາງ		
3	ຟານ		
4	ໄກ່ປ່າ		
5	ໄກ່ຂາວ		
6	ແລນ		
7	ເຫງັນ		
8	ນົກ		
9	ໝູ່ປ່າ		
10	ງູ		
11	ອື່ນໆ.....		

15 ກ່ອນມີໂຄງການທ່ານເຄີຍຫາສັດປ່າໃນບໍລິເວນທີ່ຖືກບຸກເບີກຫຼືບໍ່? ເຄີຍ , ບໍ່ເຄີຍ , ມີສັດປ່າຊະນິດຫຍັງແດ່ທີ່ທ່ານໄປຫາ

ລ/ດ	ຊະນິດສັດປ່າ	ສິ່ງທີ່ຫາໄດ້	
		ຂາຍ	ກິນ
1	ເສືອ		
2	ກວາງ		
3	ຟານ		
4	ໄກ່ປ່າ		
5	ໄກ່ຂາວ		
6	ແລນ		
7	ເຫງັນ		
8	ນົກ		
9	ໝູ່ປ່າ		
10	ງູ		
11	ອື່ນໆ.....		

16 ປະຈຸບັນທ່ານຍັງໄປຫາສັດປ່າຈຳນວນນັ້ນຫຼືບໍ່? ເຄີຍ , ບໍ່ເຄີຍ , ທ່ານໄປຫາຢູ່ໃສ່? (ລະບຸ)

.....
 .....

17 ກ່ອນມີໂຄງການສຳປະທານທີ່ດິນ ທ່ານເຄີຍຫາສັດນ້ຳໃນບໍລິເວນທີ່ໄກ້ຄຽງກັບເຂດບຸກເບີກ ຫຼືບໍ່? ເຄີຍ , ບໍ່ເຄີຍ , ມີສັດນ້ຳຊະນິດຫຍັງແດ່ທີ່ທ່ານໄປຫາ

ລ/ດ	ຊະນິດສັດນ້ຳ	ສິ່ງທີ່ຫາໄດ້	
		ຂາຍ	ກິນ
1	ປາ		
2	ຫອຍ		
3	ເຕົ້າ		
4	ກຸ້ງ		
5	ອື່ນໆ.....		

18 ປະຈຸບັນທ່ານຍັງໄປຫາສັດນ້ຳເຫຼົ່ານັ້ນຫຼືບໍ່? ເຄີຍ , ບໍ່ເຄີຍ , ທ່ານໄປຫາຢູ່ໃສ່?(ລະບຸ)

.....
 .....

19 ແມ່ນ້ຳມີການປ່ຽນແປງຄຸນນະພາບເນື່ອງຈາກມີໂຄງການສຳປະທານທີ່ດິນບໍ່? ມີ , ບໍ່ມີ , ຖ້າມີຖາມຕໍ່, ແມ່ນແມ່ນ້ຳໃດ.....

- ກ່ອນມີໂຄງການສຳປະທານທີ່ດິນແມ່ນ້ຳເປັນແນວໃດ? ນ້ຳບົກ , ນ້ຳນອງ , ນ້ຳເປື້ອນ ນ້ຳເປັນພິດ , ສະພາບປົກກະຕິ , ອື່ນໆ.....
- ພາຍຫຼັງມີໂຄງການສຳປະທານທີ່ດິນແມ່ນ້ຳເປັນແນວໃດ? ນ້ຳບົກ , ນ້ຳນອງ , ນ້ຳເປື້ອນ , ນ້ຳເປັນພິດ , ສະພາບປົກກະຕິ , ອື່ນໆ.....

20 ການນຳໃຊ້ແມ່ນ້ຳຂອງປະຊາຊົນ

- ກ່ອນມີໂຄງການສຳປະທານທີ່ດິນທ່ານເຄີຍໃຊ້ສາຍນ້ຳໃດແດ່.....
.....
ຍ້ອນຫຍັງ.....
- ພາຍຫຼັງມີໂຄງການສຳປະທານທີ່ດິນທ່ານເຄີຍໃຊ້ສາຍນ້ຳໃດແດ່.....
.....
ຍ້ອນຫຍັງ.....

21 ກ່ອນມີໂຄງການສຳປະທານທີ່ດິນ ແລະພາຍຫຼັງທີ່ມີໂຄງການສຳປະທານທີ່ດິນສະພາບອາກາດເປັນແນວໃດ?

ລ/ດ	ລັກສະນະອາກາດ	ກ່ອນມີໂຄງການສຳປະທານທີ່ດິນ	ພາຍຫຼັງມີໂຄງການສຳປະທານທີ່ດິນ
1	ອາກາດຮ້ອນ		
2	ອາກາດໜາວ		
3	ອາກາດແປປ່ວນ		
4	ອາກາດປົກກະຕິ		
5	ອື່ນໆ		

22 ບັນຫາທາງສູງ ແລະການສັນສະເທືອນ ມີ , ບໍ່ມີ . ຍ້ອນຫຍັງ.....

23 ການປ່ອຍຄ້ວນ ແລະຟຸ່ນລະອອງ ມີ , ບໍ່ມີ , ຖ້າມີຈາກຫຍັງ: ຄ້ວນລົດ , ຄ້ວນຈາກການຈູດເຜົາສິ່ງເສດເຫຼືອຕ່າງໆ , ຟຸ່ນລະອອງ , ອື່ນໆ.....

24 ບັນຫາຂີ້ເຫຍື້ອ; ມີ , ບໍ່ມີ , ຖ້າມີ ຕໍ່ກັບຫຍັງ: ຕໍ່ກັບທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນທີ່ໃກ້ຄຽງ , ຕໍ່ກັບຫ້ວຍຮ່ອງ ແລະສາຍນ້ຳ , ຕໍ່ກັບເສັ້ນທາງທຳການພະລິດ , ອື່ນໆ.....

25 ຜົນກະຕຸ້ນທາງດ້ານເສດຖະກິດ

- ມີທັສິນເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ຫຼຸດລົງ: ເພີ່ມຂຶ້ນ , ຫຼຸດລົງ ຍ້ອນຫຍັງ.....
- ລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ຫຼຸດລົງ: ເພີ່ມຂຶ້ນ , ຫຼຸດລົງ , ຍ້ອນຫຍັງ.....

- ລາຍຈາຍເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ຫຼຸດລົງ: ເພີ່ມຂຶ້ນ , ຫຼຸດລົງ , ຍ້ອນຫຍັງ.....
- ລາຄາສິນຄ້າເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ຫຼຸດລົງ: ເພີ່ມຂຶ້ນ , ຫຼຸດລົງ , ຍ້ອນຫຍັງ.....
- ຄວາມຕ້ອງການສິນຄ້າເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ຫຼຸດລົງ: ເພີ່ມຂຶ້ນ ; ຫຼຸດລົງ ; ຍ້ອນຫຍັງ.....

26 ຜົນກະຕໍ່ທາງດ້ານສັງຄົມ

- (ວຽກເຮັດງານທຳ) ກ່ອນການສຳປະທານທີ່ດິນເປັນແນວໃດ..... ຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນ.....
- (ຫຼິ້ນການພະນັນ) ກ່ອນການສຳປະທານທີ່ດິນເປັນແນວໃດ..... ຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນ.....
- (ກິນເຫຼົ້າເມົາຢາ) ກ່ອນການສຳປະທານທີ່ດິນເປັນແນວໃດ..... ຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນ.....
- (ຂີ້ລັກມັກຈົກ) ກ່ອນການສຳປະທານທີ່ດິນເປັນແນວໃດ..... ຫຼັງການສຳປະທານທີ່ດິນ.....
- ອື່ນໆ(ລະບຸ).....

27 ຜົນດີຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດ

- ມີເສັ້ນທາງ , ຍ້ອນຫຍັງ.....
- ມີໄຟຟ້າໃຊ້ , ຍ້ອນຫຍັງ.....
- ມີຕະຫຼາດ , ຍ້ອນຫຍັງ.....
- ມີວຽກເຮັດງານທຳ , ຍ້ອນຫຍັງ.....
- ມີສາທາລະນະສຸກ , ຍ້ອນຫຍັງ.....
- ມີໂຮງຮຽນ , ຍ້ອນຫຍັງ..... ແລະ ອື່ນໆ(ລະບຸ).....

28 ການເຂົ້າມາສຳປະທານທີ່ດິນມີຜົນດີ ແລະ ຜົນເສຍແນວໃດຕໍ່ກັບຕົວທ່ານ?

- ຜົນໄດ້ຮັບຫຼາຍກວ່າ , ຍ້ອນຫຍັງ.....
- ຜົນເສຍຫຼາຍກວ່າ , ຍ້ອນຫຍັງ.....
- ບໍ່ມີຜົນໄດ້ຜົນເສຍ , ຍ້ອນຫຍັງ.....

29 ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວທ່ານຕ້ອງການໃຫ້ມີໂຄງການສຳປະທານທີ່ດິນບໍ່?

- ບໍ່ຕ້ອງການ , ຍ້ອນຫຍັງ.....
- ຕ້ອງການປານກາງ , ຍ້ອນຫຍັງ.....
- ຕ້ອງການຫຼາຍ , ຍ້ອນຫຍັງ.....
- ຕ້ອງການຫຼາຍທີ່ສຸດ , ຍ້ອນຫຍັງ.....